

241992

MIC DICȚIONAR

CUPRINDE PESTE 15 MII DE NEOLOGISME, CUVINTE STRĂINE, UNELE PROVINCIALISME, ARHAISME Ș. A.

PENTRU ȘCOALE ȘI PARTICULARI

DE

E. HODOȘ

EDIȚIA I.

SIBIU

TIPOGRAFIA ARHIDIECEZANĂ

Prețul: 120 Lei.

Cătră cititori

Limba română se îmbogățește, după pilda altor limbi, cu alcătuirii de cuvinte nouă, cu nimerita chemare la viață a unor cuvinte uitate, și cu încetățenirea de provincialisme cărora scriitorii le acordă răvașul de drum pe tărâmul limbii literare.

Știutorii de carte din lumea celor mulți, îndeosebi cei din provinciile alipite României vechi, tinerimea școlară a țării întregite, fără a mai aminti țărănimea tot mai puțin neanalfabetă a satelor, întâmpină greutăți, mai mari sau mai mici, la citirea scriitorilor noștri, vechi și noi, prozatori și poeți, făuritori de limbă nouă românească.

Spre a veni în ajutorul doritorilor d'a înțelege deplin vorbele citite, — și spre a contribui, după puteri, la înfăptuirea unității naționale culturale și la unificarea limbii, — am întocmit dicționarul de față, care conține :

tălmăciri, scurte și precize :
de neologisme, chiar dacă multe din ele au încetat d'a fi neologisme,
de vorbe și locuții străine, și
de câteva arhaisme și provincialisme, arătând cuvintele ce le-ar putea înlocui,
Autorul acestui dicționar speră a da, astfel, cititorilor săi o carte foarte folositoare, în format ușor de mănuit și nu prea scumpă.

E. Flodoș

Scurtări

întrebuințate în acest dicționar

a.	ardelenism	mit.	mitologie
cit.	citește	mo.	moldovenism
col.	coloarea	mu.	muntienism
f.	foarte	od.	odinioară
fam.	familiar	p.	pentru
fig.	figurat	pop.	poporal
fr.	frânțuzește	s.	sau
i.	instrument	sec.	secolul
mat.	materie	subst.	substanță
med.	medicină	v.	vezi

Accentul [' s. '], la cuvinte de două s. mai multe silabe, arată tonul cuvântului.

A

a. anul. — à cu câte.
A. a. C. (*anno ante Christum*), în anul înainte de Cr.
abá! ascultá! mái!
abá. pânură.
abác tabliță; mașină de calculat.
abagiu negustor, fabricant de *abagerie* meseria lui. [abá.
abai od. pătură.
abatoară od. mântăluță.
abajúr învelitoare p. a coborâ lumina lampei.
abalúță hăiniță de abá.
abandón părăsire.
abandoná a părăsi
abanós soi de arbori cu lemn negru; negru închis.
abáte staret.
abáție mănăstire.
abatșá sáriță.
abatór clădire de tăiat vite.
abdicá a se lăsa de.
abdomén pânțec, foale.
abdominál de pânțec.
abducțiúne mișcare de cătră
aberáție rătăcire. [centru.
abielúșa, abielúța, ab'á.
abíl îndemânăvic, meșter.
abilitáte dibăcie, agerime.
abitațiúne locuire.
abis prăpastie.
abitír mai bine, mai mult.
abituriént școlar la bacalaureat.
abjéct netrebnic.
abjécție netrebnicie, înjosorie.
abjurá a se lapădă
ablás od. birnic pe sate.
ablașiúne înlăturare, tăiere.
ablatív cazul al 6. în declinare.

ablegát od. ș. deputat.
abluțiúne spălătură.
abnrgá a se lapădă de.
abneșáție lapădare de sine.
abnórm nefiresc.
abnormitáte ce e nefiresc.
áboaldă epilepsie.
abolí a desființa, a șterge.
obolíție desființare.
abominábil scârbos.
aboná a plăti înainte, a face abonament.
abordá vrage la mal; a se apropia; a discuta. [pia.
abordábil de care te poți apropia
abordáj ciocnire, izbire.
aborigén neaoș, băștinaș.
ab óvo din început. [vrajă.
abracadabrá vorbă de clacă; de *abracadabránt* uimitor, strașnic.
abráș vârgat; bălțat; fără noroc.
abreviá a prescurtá.
abrogá a desființa. [dată.
abrupt răpos; *ex abrupto*, deo-
abrutizánt tâmpitor; ce prostește.
abrutizát dobitocit, prost.
ab(s)cés bubă coaptă.
absént care nu-i de față.
absénța lipsire; aiurire.
absenteísm lucrarea moșiei prin mijlocitor absentând proprietarul.
absídă bolta bis. îndărăt de altar.
absínt lichior de pelin.
absolút deplin; neapărat; ce există neatârnat de condiții.
absolutísm putere nemarginită.
absolúție desleg. de îndatorire.

absolutor liberare de răspundere; atestat la sfârșit de școală.

absolvent care termină școala.

absolvi a sfârși învățatura.

absorpțiune însoțire; mistuire.

abstențiune renunțare.

abstinent înfrânat, conținut.

abstinență înfrânare.

abstrăct ce există în cugetare nu în sine; greu de înțeles.

abstracție desp. în noțiuni; *fac a. de* nu țin seamă.

abstracții visări; preocupări.

absurd fără rost.

absurditate prostie.

abună a sta la o parte; a se stăpâni.

abulie med. lipsă de voință.

ăbubă buba neagră, dalac.

abundă a prisosi.

abundant mănos.

abundanță belșug, prisos.

aburcă a se urcă; a ridica.

abuză a înșelă, a ademeni.

abuziv nedrept; nesocotit.

acadeă caramel, bomboană.

academic de academie; sec, silit.

academičan membru al academiei.

academie școală înaltă; societate de învățați.

acalmie liniște după furtună.

acânt palamidă; podoabă.

acaporă a ocupa tot.

a capella cânt coral fără acomp.

acatalctic (vers) cu silabe complete; **catalectic**, lipsă de o sil.

hipercatalectic, mai mult cu o silabă.

acatist, acatist imn în on. St.

Născătoare; carte de rugăciuni.

ăcatolic necatolic.

acăul fără color.

acc. v. **accept.**

accède (la) a se învoi.

aceeră a grăbi, a iuși.

acclerândo grăbind.

accént ton; semn.

accentuă a întona; a ivi.

accept poliță, cambie.

acceptă a primi, a se învoi.

acceptabil de primit.

acceptant care acceptă.

accépție înțeles, noimă.

accés intrare; mișcare internă.

accesibil ușor de apropiat.

accesiune ajungere la ceva,

accesóriu adaos.

accidéat întâmplare neplăcută.

accidentál neprevăzut.

accidentat deluros; agitat.

accidéntiu a. venit lăaturalnic.

accíz taxă comună pe articole.

accízár care ia accize.

ăcefal fără cap.

aceră vultur, pajură.

acérb aspru, colșos.

acítat cu acid acetic.

acetic ce formează baza oțetului.

aceuilénd gaz de luminat.

achitá a plăti; a iertă.

achiu baț de biliard.

achiziție agoniseală; cumpărare.

achizitor care câștigă aderenți.

acíce a. acilea, f. aproape.

ăcid acru; subst. cu gust acru.

aciditate acrimă.

acioăie alamă.

acioăld adapost; colibă.

aciună, aciolă a se adăposti.
aclamă a primi cu însuflețire.
aclamăție strigat; *ales prin a.*
 într'un glas.

acimat(iz)ă a se deprinde cu
acnée coși, funigei. [clima.

acolădă semn grafic: } sau —.

acolisă a se legă de cineva.

acolisire od. pagubă, vătămare.

acolit soț nedespărțit, codișă.

acomodă a se po rivii.

acompaniă a însoți, a întovărăși.

acompaniament acompaniare.

aconit omeag

acont parte plătită din datorie.

acord invocaală; armonie

acordă a armonia; a dărui; a
 recunoaște.

acordabil ce se poate acordă.

acordătoare chee de acordat.

acordor care acordează.

acostă a trage la mal; a se lega
 de cineva.

ă coup perdu într'un noroc.

acov butoi.

acquit, Pour a., chitat.

acredită a da credit; a adevări;
 a imputernici.

acreditiv imputernicire de a ri-
 dica o sumă de bani.

acres-ență sporire

acribie punctualitate,

acridă lăcustă, coșăș.

acridofági mănăcări de acride.

acitoare mo. bătaie.

acrobăt jucător pe funie.

acromatic fără culoare.

acromatism resfrângere de raze
 prin lentilă fără a le despărți
 în colori.

acromatopsie orbie p. colori.
acrostih poezie cu inițialele ver-
 surilor formând cuvânt.

acrum bășicuțe albe în gură.

acs v. *ax.*

act fapt; document; parte din
 piesă teatrală. *A lua act,* a
 ținea seamă. *A face a. de pre-*
zență, a se arăta.

acționă a urmări, a da în ju-
 decată.

acționăr care are acții.

acțiune faptă; înrăurire; tragere
 în judecată; acție.

activ harnic; prielnic. *Active*
 avere.

activă a grăbi, a iuți.

activitate lucrare; hărnicie; slujbă
 activă

actor comediant; care participă
 la o lucrare.

actorăș actor prost.

actrișă artistă dramatică.

actual de acum.

actualitate lucru proaspet.

aculeiform acoperit cu țepi.

aculeol ghimpușor.

acuminat cu vârf ascuțit.

acumulă a grămădi, a vârfui.

acumulător adunător; care mă-
 rește puterea curentului elec-
 trizat a. întocmai [tric.

acurățelă a. precisiune.

acustic de auz.

acustică parte din fizică despre
 sunet; răsunset

acut ascuțit; pătrunzător.

acuzabil de învinuit.

acuzat pârât, imprecinat.

acuzativ al 4-lea caz în decli-
acuzător pârător. [nație.

acvaförte gravură făcută cu acid nitric («apă tare») pe o placă de aramă.

acvafortist care gravează acvaforte.

acvarelă pictură în culori subțiate cu apă.

acvarelist care pictează acvarele.

acvâriu bazin p. plante și animale acvatice.

acvâtic viețuitor în apă.

acvilă vultur; semn în forma lui.

acvilin coroiat, încovoiat.

acvilon crivăț.

acviră a câștiga, a face rost de.

adăgio lin, încet.

adamânt od., diamant.

adamăscă stofă od. din Damasc.

adămesc din Damasc(?)

adămî a se îmbăia.

adaoșag adaos, impozit.

adaptă a potrivi.

adaptabil ce se poate acomoda.

ad calendas graecas nici odată.

adecvat potrivit cu.

adecvănța aceeaș întindere.

adenită uimă, buboi.

adépt soț de idei.

aderă a consimți.

aderént partizan.

aderența alipire.

adét od. obicei; taxă, dare.

adetóriu od. dator.

adeziúne atragere; învoire.

ad-hoc înadins.

ad hominem demonstrare a combate pe cineva cu vorbele lui proprii.

ad honores onorifice, gratuit.

adhortăție povățuire.

adlă a sufla ușor, a clătina.

adiacént vecin, alăturat.

adiátor nepăsător.

adiafóre lucruri de prisos.

adiafórie nepăsare.

adiafórisit neluat în seamă.

adiátă testament.

a-diba: stau *a-diba* pândind.

adiére boare.

ad înfinitum la nesfârșit.

ad interim provizor.

adto cu D-zeu.

adipóză îngrăsare peste măsură.

á discrétion din belșug, cât poți.

aditament a. amendament.

adiționá a adăoga.

adiționál de adăogat.

adițiúne adunare.

adiúncț ajutor, supleant.

adiutánt ofițer, s. subofițer lângă un superior p. a da ajutor.

adjectív vorbă ce arată în-oușire.

adjudecá a da prin judecată.

adjudecatár asupra cui se ad-judecă.

adjudecatór care ad-judecă.

adjuñct persoană de ajutor.

adjuș-à a echipa.

ad libitum după plac.

ad litteram din vorbă în vorbă.

administrá a conduce, a da.

administrăție deregătorie.

admirá a se minună, a slăvi.

admirábil minunat.

admirăție mirare, slăvire.

admiratór care admiră.

admis primit

admisíbil de primit.

admisibilitáte primire.

admisíúne primire.

admíte a primi, a recunoaște.
ad módum după felul cuiva.
admonestă a dojení.
admoniție dojenire.
ad notam de însemnat.
ad oculos învederat, fășiș.
adolescént băețandru.
adolescénță codană.
adolescénță vârstă, răsărită (14 până la 24 ani).
adoptă a înfia, a primi.
adopțiune primire.
adaptiv de suflet înfixat.
adoră a slăvi, a iubi pátimaș.
adorábil minunat.
adoráție slăvire, închinare.
adoratór închinător.
ad-agántă gumă p. lustru.
ad referéndum la raport.
ad rem la obiect.
ad-résă nume, și locuință; scri-soare.
adresă a îndreptă cătră...
adresánt care adresează.
adresát cui se adresează.
adulă a linguși.
adúlmeá (despre animale) a simți prin miros urma; a prinde.
adúlt vârstnic.
adulter preacurvie; preacurvar.
adulteră preacurvă.
adulterín născut din adulter.
advént post de Crăcian (rom. cat.)
adventív întâmplător.
advérb vorba ce hotărește verbul.
advérs(ar) protivnic.
adversítate nenoróc.
advocat apărător, procătăr.
advocáție corp de advocați.
advón pridvorul bisericii.

ăed cântăreț la grecii vechi.
ăer văzduh; înfățișare; melodie.
ăer-vál peste sf. daruri la liturgie
 peatră pe mormântul Dom-nului.
ăerél fel de suc grețos.
ăerián din văzduh; ușor.
ăerifér care duce aer.
ăerifórm ce samănă cu aerul.
ăerisí a da aer.
ăerobús avion pentru călători.
ăeroclúb club de aviatori.
ăerodróm câmp de aviație.
ăerolit peatră căzută din cer.
ăerometríe știința despre aer.
ăerométru i. de măsurat desimea aerului.
ăeronáut care se înalță în balon.
ăeroplán mașină de sburat.
ăerostát balon, aparat mai ușor ca aerul.
ăerostáticá știință despre echilibru corpurilor gazoase.
ăerostațiúne artă d'a face și cărmui baloane.
ăeroterapie cură de aer.
ăfábil omenos, primitor.
ăfabilitáte blândete.
ăfáná a rări, a înfoiá
ăfanisi od. a nimici, a ruiná.
ăfazié pierdere de grai, amu-
ăfécť sentiment. [țire.
ăfécťá a face fală; a meni; a se
 preface; a înduioșá; a turburá.
ăfertábil ce se poate obligá.
ăfectáre fasoleală; emoțiune.
ăfectát nefiresc; năzuros; emo-
 ționat; mișcat; menit pedtru...
ăfeciúne dragoste; boală.
ăfectív de afect.
ăfectuós iubitor.

afertuozitate mare simpatie.
afelie punctul cel mai depărtat
 de soare în orbita unei planete.

afemeiât moleșit.
afereânt convenit, ce aduce.
afereză scoatere de silabă la in-
 ceputul vorbei: *Ghița p.*
 Gheorghiuța.

aferm bravo.
afet reazăm p. țeava de tun,
 [suport.

afieros a închina; a risipi.
afif sărac.
afil fără foi
afiliă a întovărăși.
afiliție întovărășire; inrudire.
afinaj curățire.
afion suc de mac; mac; a morțiire.
afinitate cuscrenie; atracțiune.
afirmă a zice, a se ivi.
afirmativă încr. dințare.
afis publicație lipită pe zid.
afisă a lipi afișe; a da în vileag;
 a se ținea mare.

afisor care pune afișe.
afix particulă pusă la vorbă,
 prefix la început, sufix la sfârșit.
aflicțiune mahnire. [corp.
aflictiv pricinuitoare de durere în
afivă a răuri; a se grămădi.
afluent curgător spre.
afluentă grămădire.
afonic fără sunet.
afonie pierdere de glas.
afori-m zicătoare; vorbe scurte.
aforistic scurt.
Afrodita zeița frumuseții; femeie
 f. frumoasă.

afrodiziac ce deșteaptă plăceri,
afront ocară. [trupești.

afst oftat, dor.
afte bubulițe în gură s. gâtlej.
afțos cu afte.
agă ofițer turc.

agă comandant în infanteria din
 Munt. și Mold.; prefect de
 [poliție.

agabanu od. stofă orientală.
agăie cătinel, a lene. [cere.
agâm fără organe de reproducere.
agambât nenorocit.

agându dans țărănesc, bătuta.
agăvă masă prietenească.
agareân mahomedan, păgân.
agărlăc. **argălăc**, **angarlăc** od.
 bagaj.

agătu peatră prețioasă.
ageamiu neștiutor.
Agem od. Persia; persan; stofă
 orientală.

agemesc od. persan; oriental.
agendă carnet cu notițe.
agende lucrări.

agent mijlocitor, provocător, om
 plătit p. a provoca turburări.
agenție sluibă s. sediu de agent.

agesc, **agiesc** de agă.
agést ingrămădire.

age-ti a se aduna, a se așeză.
aghesmu a stropi, a se îmbătă.
aghiasmă apă sfințită; a. mare
 bobotează.

aghiasmatar vas cu aghiasmă;
 cu rugere de rugăciuni.

aghios sfânt; *i-a cântat aghiosul*
 a murit.

aghiotânt v. adiutant.

aghiuța drac.

agie ring de agă, poliție.

agil ager.

agilitate sprintenie.

ágio adaos plătit la monete de aur când sânt schimbate.
agiotă a face agiotaj.
agiotaj speculă la bursă.
agiotor jucător la bursă.
agită a răscoli; a desbate.
agităție turburare.
agitator așător.
aglomeră a grămădi.
aglomerăție imbulzeală.
aglutinânt care împreună.
agnat rudă din parte bărbăt.
agneș partea pâinii puse pe disc spre consacrare la liturghie.
agnosticism învățatură că tot ce trece peste experiență e ne-
agoană od. agonie. [cunoscut.
agoniză a trage de moarte.
âgora piață, for.
agrădă cataramă.
agramat neștiutor de carte.
agrar privitor la agru s. câmp.
agrarian amic al legii despre pământuri; apărător de mari proprietari.
agratiă v. *amnestiă*.
agravă a schimba în mai rău.
*agravă*nt îngreună or.
agredă a primi cu plăcere.
agredibil plăcut.
agredt bine văzut.
agregat massă din unire de părți.
agregat alipit; prof. asistent.
agregăție însușirea moleculelor d'a se atrage; admitere la titlul de agregat.
agresiune atac, năvală.
agresiv certăreț, arțăgos.
agresor năvălitor, pricinaș.
agrest câmpenesc.
agrícól cu privire la câmp.

agricultor plugar.
agricultură plugărit.
agrologie agricultură generală.
agronom care știe agronomie plugar.
agronomie știința agriculturii.
agud dud, frăgar.
agudă dudă.
aguridă poamă acră.
aguridăr viță sălbatică.
agurt od. scământor.
ahotă od. poftă.
ahotnic lacom, poftitor.
ah oltare; dorință.
ahitare poftă mare.
ahiat foarte dornic.
a. i., ad interim provizor.
aiân od. primar turc.
aiar măsură controlată de autorități; pildă bună.
aidamác vagabond.
âidoma, avidoma tocmai.
ateptă a rezezi.
âte reci, piștii
ciurălă buiguelă, delir.
ajur cu găurele.
ajurnă fr. a amâna.
ajustă a potrivi, a chiti.
ak (turc) alb: *Ak-Serai*, pală-
da-bála una alta. [tul alb.
alabăstru ghips; culoare albă.
aláci pestriț; răutacios.
aloga stofă, a *păfi* o a. a se păcăli.
á la grecque podoabă în stil grec: *Aláh Dzeu* (la arabi).
alái suită; pompă.
alái fanfară de vânătoare.
alám od. dare.
alámă amestec de cupru și zinc.
alámăiu de col. lămâii.

alămăioară mo. gutuie.
alămăr negustor de alămării.
alambic aparat de distilare.
alambicăt distilat; nefiresc.
alambică distilă, a obosi mîntea.
alămît cu alămuri.
alămîu lucitor ca alama.
alămójnă od. pomană.
alandăla incurcat.
alărmă chemare. [mănta.
alarmă a da alarmă; a inspăi-
alarmant neliniștitor.
alarmăt neliniștit.
alăș a. schelă.
alăun peatră acră.
alăută vioară, ceteră.
albăstră: *inimă* a. melancolie.
albăstrân orășanește
albăstrime vînat deschis; sur-
albătrós soi de paseri. [tucari
ălbier troacă, moldă.
albilăță fluture de varză.
albinism anomalie înăscută ce
 se arată în col. albă a părului,
 a pielii, a genelor și în ro-
 șața pupilei.
albino atins de albinism.
alboare lucire albă.
albúm carte de însemnări, de
 colecții de fotografii ș. a.
albeună floarea reginei (Edel-
 weiss).
albúcn materie ce nutrește em-
 brionul grăunțelor pînă la în-
 colțire.
albumină subst. în albușul oului,
 în serul sîngelui ș. a.
albuminós cu albumină.
albuminurie boală de rinichi.
alcăde judecător de pace [în
 Spania].

alcăie vers grec: — — — —
alcălii oxide minerale (ca sodă,
 potașă); extrase vegetale (o-
 trăvuri).
alcălin cu alcăliu.
alcăliză a arătă proprietatea al-
 calină a unui corp.
alcaloid alcălii vegetale.
alcăm apucătură.
alcarazás carafă de lut
alcazár palat maur în Spania.
alchimie măestria prefacerii me-
 talelor în aur s. argint;
alchimist care s'a ocupat cu ea.
alcoól lichid ce se poate scoate
 prin distilare din spirtoase.
alcoólic spirțuos; bețiv.
alcoólism boală produsă de abu-
 zul băuturii alcoolice.
alcoólométru i. ce arată gradele
 spirțului.
alcóv iatac, cameră de culcare.
aldămăș băutură, «cinste».
aldăn cânepă de toamnă.
ăl-de de felul lui cutare.
aldine caractere tip. grase.
ălea facta est ce-a da norocul!
aleăn necaz; dor; dușman.
aleatóriu nesigur.
alebărdă el de suliță.
alebardiér soldat cu alebardă.
alegăție spusă fără dovezi.
alegóric în pilde.
alegorie pildă.
alegréță voioșie.
ălegrío cam vioi.
ălegró vioi.
ălegru sprinten.
ăléi! *ăleléi!* ah!
ăleş colibă de pândă la vînat.

além steag turc; semiluna pe mo-schee. *Nu e de aleam* nu e de [folos.

alestâncă mo. stofă de bumbac.
alesul a pândi.
alexandrin din Alexandria; vers de 12 silabe.

alfa prima literă greacă; început.
alfabét toate literile în «nume șir.
alfabétic în șir de alfabet.
alfavîta alfabet; abecedar.
alșenid alpacă (amestec de cupru, zinc, nikel și fier).

âlge plante criptograme ce cresc [în apă.

algébră parte a matematicii înlocuind cu *litere* cantitățile

alguazil agent al poliției, Spania.
alhâmbra clădire în stil arabic, od reședință a regilor mauri în Granada.

aliá a mestecă.

aliáj amestecare.

aliânt aliat, prieten.

aliânța legătură, unire; od. armistițiu.

álias altădată; alt fel.

aliát însoțit, prieten.

al bí alibiu aiurea.

alică plumb marunt; bucățică de [țiglă.

alici a atinge cu alică a îndreptă; a se zări, a se licuri.

alicotă cantitate fără rest în altă cantitate; 3 e *alicotă din 9*.

alidáda i. de măsurat unghiuri.

alienă a înstrăina.

alienabil ce se poate înstrăina.

alienat înstrăinat; nebun.

alienație înstrăinare; a. *mentală*, [nebunie.

alienist medic de boale mintale*

aligatór reptil (crocodil)

a igni a slabí.

ali úta «lăudași pe Domnul»;

pop. s'a sfârșit!»

alimán strămtorare.

alimáni a se așeză.

a *imónit* ajuns la aliman; afurisit.

a *imént* nutriment.

a *imentá* a nutri.

a *imentár* de hrană.

a *ime-táție* nutriție.

a *mójd.i* feacuri, vorbe.

a *imón* temnul Domnului.

a *imorii* «roată de foc», obicei

pop. d'a se aduna în noaptea

postului de Paști între dru-

muri la priveghi (foc), tinerii

iau căciuni și-i întorc în cerc

strigând: *Alimorii, morii!*

a *linátúră* a. pământ adus de [ploi pe loc lucrat.

a *lineát* șir nou.

a *lină* a pune în linie. [gână.

a *liná* a răstăță; sară; a se le-

a *lión* presură sură.

a *liór* laptele cucului.

a *liotmán* nația turcilor.

a *lișveris* târgueală.

a *literáție* repețire de sunete.

a *ivâncă* mo. plăcinte; dans.

a *ivă* i a rostogoli a rătăci.

a *ivánt* mo. levanțică.

a *ivánta* d'a dura, peste cap.

a *ivénci* v. *alivancă*.

a *izarină* materie de vâpsit bum- [bac.

a *izéu* vânt între tropice.

a *ll right* (cit. *alrait*) toate în or- [dine

a *alma máter* nume p. universității.

almanáh calendar; publicație
[periodică.

almár a. dulap.

al'mée dănuitoare orientală.

álnic od. viclean.

aloavă mu. fel de mreajă.

alocă a hotără o sumă p. ceva.

alocație menirea unei sume p.
[ceva.

alocúție scurtă cuvântare.

alodiál ereditar scutit de dări.

alódiu bun ereditar scutit.

alóe fel de plantă întreb. în med.

alopát amic al alopatiei.

alopatíe sistem de a trata boale
prin contrarii.

alótrii nepotriviri.

álpaca argint nou, pacfon.

al pári cu acelaș preș; *sub pári*
cu preș mai mic; *peste pári*,
cu preș mai mare.

alpèstru de munte.

alpín în Alpi, în munți.

alpiníst turist în munți.

alt, alto nume p. vocea de jos
la femei.

alterà a schimbá; a strică.

alterábíl de alterat.

áltera pars partea contrară.

alterát schimbat; turburat.

alteráție schimbare; turburare.

atercáție sfadă.

álter égo «alt eu», înlocuitor.

altérn d'o parte și de alta.

alterná a urmă pe rând.

alternánt pe rând.

alternántă perindare.

alternatív pe rând.

alternatívă sau — sau, ori — ori.

álterum tantum îndoit, dublu.

Altéřă! Măria Ta! Înălțimea
[Voastră!

altruísm iubire p. altul.

altruíst binefăcător p. altul.

alumină oxid de aluminiu.

aluminíu metal alb ușor.

alumnéu a. pension, internat.

alúmní elevi în internat.

alunár șoarece de pădure.

alunát holbat, sgăit.

alunél alunăș; dans țărănesc.

alúre purtare, apucături.

aluviál produs de aluviune.

aluviúne mălătură, creșterea tere-
[nului prin nomol de ape.

alúzie: a face a. a bate șaua.

alveóle mici găuri.

alveolár cu alveole.

amá! «așa-i», «asta-i!»

amábíl binevoitor.

amabilitáte bunăvoință.

amăgéu od. amăgitor.

amalgám amestecătură.

amán! milă! *lăsat la a.* lăsat la
nevoe.

amânàre bărne de colțuri la case.

amandéá, fuga!

amanét zálog.

amanetà a zálogí.

amanetár care primește amanet.

amânt ibovnic.

amântă ibovnică.

amân-zamân mu. dintr'odată.

amarántă fel de plantă.

amatór iubitor, diletant.

amozoàná călăreață; răsboinică.

ambalà a împachetá.

ambaláj împachetare.

ambalát împachetat; cătrănit.

ambarasânt supărător.

ambarasât încurcat.

ambarcader loc de îm- și debarcat
ambasada solie; clădirea ei.
ambasadôr sol, reprezentant.
ambidextru care se slujește egal
și cu dreapta și cu stânga.
ambiguitate înțeles îndoios.
ambiguu în doi peri.
ambitioasă a râvni.
amb ție poftă de mărire.
âmbră chilibar.
ambrozia: divin.
ambrozie hrană zeilor din Olimp;
mă-care delicioasă.
ambulant ce umblă din loc în
l c.
ambulănță spital militar ce ur-
mează armata în război.
amelioră a îmbunătăți.
amenajă a regula.
amenă g'oabă; a face a. onora-
bilă a cere scuze în public.
amendă a îndrepta; a globi.
amendabil ce se poate amendă.
amendament îmbunătățire, adaos
amenitate b'ândețe.
amelișt peat a violetă prețioasă.
amfibiu ce trăește pe uscat și
în apă; cu fire schimbăcioasă.
amfobologic cu 2 înțelesuri.
amfiteatru od. clădire rotundă
p. lupte de gladiatori; sală
cu b'inci treptate; loc ce se
înălță gradat.
amfitrión gazdă.
âmșora vas cu 2 toarte, od. mă-
sură de capacitate p. lichide.
amiânt mineral cu fire ce nu ard.
amidón scrobeală. [tului].
amigdală glandă, «mura gâ-
amigdalivă gălci.
amigdaloid ca migdala.

amiral comandant de flotă.
amiralitate demnitate de admiral
amiroana a boeroaică.
amnezie pierderea memoriei.
amnios membrana fătului.
amnistia a iertă.
amnistie iertare generală pentru
crime.
amoniac gaz din hidrogen și
[azot].
amôr iubire.
amorăș zeul iubirii; ibovnic.
amorză a îndrăgi.
amorză iubită.
amorț fără formă, necristalizat.
amortiment platire gradată.
amortiză a reduce o datorie.
amortizabil de plătit în rate.
amovă a scoate din slujbă.
amovibil nestatornic.
amovibilitate nestatornic.
Ampère unitate internațională
p. măsurarea tăriei curentului
electric.
amolifică a desvoltă, a lărgi.
amplitudine întindere în lung și
[lat].
amploare lărgime, îmbeșugare.
âmplu întins, larg.
amprétes semne lăsate de degete.
ampută a tăia de tot o parte
din corp.
amulét(ă) obiect purtat în cre-
dintă că apară de rău.
amuză a desfătă.
amuzant înveselitor.
amvón loc în bis. p. predicare.
anabaptist rebotezător; **anabap-
tism** învățătura lor.
anacolút întrerupere și conti-
nuare cu frază nouă.

androfag mîncător de oameni.
androfobie scîrbă de bărbați.
androgin cu organe de ambe
androtă snoavă. [sexele.
andute cu formă de inele.
anelidă vierme cu sânge roșu.
anemic slăbit, ofilit. [sânge.
anemie slăbie, puținătate de
anemometru i. de arătat direcția
 și iuțea vîntului.
anemondă dediețel.
aneroid barometru fără lichid.
anesteziă a face nesimțitor.
anestezie nesimțire, amorțire.
anestob brodat în relief.
anervism umflătură de arteră.
anex adaos, înădire.
anexă a alipi.
anexiune alăturare.
angajă a îndatora, a tocmi.
angajament tocmeală.
angară, angarale, dare, dări.
angarie mo. galițe.
angelic ingeresc.
anghel od. inger.
anghelică bucișiș.
anghină gălci; pînză ordinară.
anghinăr(a) fel de legumă.
anghira mătă de fier, ancoră.
anglican al bis. anglicane.
anglicanism religie protestantă
anglie fel de stofă. [a Angliei.
anglofob cu ură p. englezi.
anglomân cu admirare p. englezi.
angrenă a apuca. [la oialtă.
angrenaj roate dințate; ținere
angrosist vînzător cu ridicată.
angulăr unghiular; de temelie.
anidru fără apă.
anihilă a nimici.
anind lichid colorant.

animă a însufleți. [toc.
*animă*l ființă viețuitoare; dobi-
*animă*lic de animal; senzual.
*animă*lcuț animal foarte mic.
*animă*lităte fire de animal.
*animă*t însuflețit; agitat.
animism învățătură despre suflet
 ca producător al vieții; puteri
 sufletești; credință în duhuri.
animozitate ură, pornire.
*animă*toăre colț unde se strâm-
 toarează vîntul.
aniversăr ce revine an de an.
*anocă*to od. d'avalma.
aniversără zi aniversară.
anodîn(a) leac alinător; neîn-
*anomă*l neregulat. [semnat.
*anomă*lie neregularitate.
anonim fără nume.
*anonimă*t însușire de anonim.
anorexie lipsă de apetit.
*anorgă*nic fără viață.
*anormă*l neregulat. [miros.
anosmie slăbia simțului de
*ă*nost fără gust, nesărat.
*ă*nostî a se plictisi.
*ă*nostie od. secătură.
*ă*notă a însemnă.
*ă*notăție explicare.
*ă*nsămbļu întreg, tot.
*ă*ntagonism protivnicie.
*ă*ntagonist protivnic.
*ă*ntăl butoi.
*ă*ntăntă înțelegere.
*ă*ntărtic de miazăzi.
*ă*ntărt bandit în penins. balcană.
*ă*ntebălic de înainte de război.
*ă*ntebrăș braț dela cot la pumn.
*ă*ntecedănt de mai nainte.
*ă*ntecedăntă fapt de mai nainte.

antecesor înaintaş. [constienţa.
anteconştient înainte d'a se ivi
antedată dată falsă.

ânte diem înainte de vreme.
antediluvian înainte de potop.
antegărdă v. **avangardă**.
antemeridian de înainte d'a-
meazi.

antemis maramă pe prestol (cu
punere în mormânt a Dlui).

antène cornişe la insecte; prăjină
la catart; fire metalice la ra-
dioelectricitate.

antép fel de vişin.
antepenúltim al treilea dela urmă.
antérd mic sac cu polen la flori.
anteriór de înainte.
anterioritate întâietate.

arteriu, -**reu** od. haină boerească
cu brâu; halat; haină lungă p.
lăutari ş. a.

anterlic od. stofă p. arteriu.

anti- contra-.

ântic vechi.

antică rămăşiţă din vechime.

anticămeră odăe de intrare.

anticâr care se ocupă cu, s. vinde

anticât învechit. [lucruri vechi.

antichitate vechime.

anticipă a preveni.

anticipăŃte prevenire.

anticéză invoală d'a lăsa p.
creditor venitele unui imobil.

Anticrist duşman creştinismului.

ânticva (-*qua*) litere lat. verti-

antidót contra-venin. [cale.

antiŃărmac od. antidot.

antiŃon cânt alternativ de psalmi.

antiŃonâr carte cu antifoane.

antiŃrăză figură de cuvânt în
înŃeles contrar: b. o. **milostive**
p. zile rele.

AntiŃârŃ Anticrist; om rău.
antiŃlopă rumegătoare sprintenă
(Atrica).

antimóniu metal, «sarea pisicii».

antinomie contrazis între 2 gân-

antiŃapă papă ales ilegal. [diri.

antiŃăt od. proconsul.

antiŃatic respingător.

antiŃaŃie ură.

antiŃirindă leac p. friguri.

antiŃód ce stă în parte opusă a
pământului; contrar.

antiŃóbic ce combate turbarea.

antisemit contrar al jidovimii.

antisemitism combatere a înrău-
ririi evreeşti dăunătoare cre-
ştinilor.

antiseptic ce previne infectarea.

antisie a. primărie. [tec.

antisrófă a doua strofă în cân-

antitéză nepotrivire. [Treime.

antitrinităr necrezător în s.

antológhion carte bis. cu slujba
praznicelor şi a sfinŃilor de
peste an. [rare.

antologíe culeg. de bucăŃi lite-

antoním cu înŃeles contrar.

antracít carbune fosil.

antrăct pauză după act (teatru).

antrăx rubin; bubă rea.

antrefilé articolaş de ziar.

antrenă a pregăti; a întărită.

antrenamént deprindere.

antrenór care antrenează.

antrepózit clădire unde negu-

storiei Ńin mărfuri în depozit.

antreprenór întreprinzător.

antrepriză întreprindere.
antreșă figură de dans, salt cru-
antreu intrare. [cișat.
ant-opofăg mîncător de oameni.
antropofobie groază de oameni.
antropoid sîmănînd a om;
 maimușe.
antropologie ist. nat. a omului.
antropometrie artă d'a măsura
 părțile corpului la om.
antropomorf cu chip de om.
antropomorfișt care atribuie ze-
 ilor formă trupească.
anuar publicație periodică.
anuitate sumă dată an de an.
anunț înștiințare.
anurie oprirea udului.
anvergură lățime, largime.
ânză a. îndemn, motiv.
aoaleală vîcăreală.
aorea uneori, altădată.
aortă artera mare.
apaduct olan de apă.
apă gazoasă apă cu acid car-
 bonic, «sodă», sifon.
ăpage! te cară!
apălt od. luat în arîndă.
apa mîrșilor tremurarea aerului
 ce dă iluzia de apă curgă-
 toare pe câmpie.
apanaj dotare; însușire.
aparăt unealtă; organ; pompă.
apărătură pădure tăiată unde
 nu se umblă.
aparént vădit; la părere.
apa-énță înfățișare, chip.
apărie apă vărsată pe jos.
aparifiie ivire; vedenie.
apartament locuință, camere.
apărte la o parte.
aparțineă a face parte din.

aparținênțe a. dependențe.
apăș vagabond, făcător de rele.
apătic nepăsător.
apatie nesimțire.
apa trîndului od. disenterie.
apel chemare; adresare. [cără.
apelă a recurge, a se îndreptă
apelânt care apelează.
apelativ comun, general.
apelpisî (rar) a desperă.
apelpisît desperat; făimos; smin-
apendice adaos, prelungire. [tit.
apendicită boală la mașul gros.
apepsie mistuire grea.
apercéptie pricepere.
aperitiv băutură s. leac p. poftă
 [de mîncare.
apertinênțe ce țin de un lucru.
apertură deschizătură.
apesti a întârzia; a așipi.
ăpetal fără petale.
apetisant ce deșteaptă apetit.
apicûl'tor albinar.
apicultură albinărit.
aplă fără forme, simplu.
aplană a netezi; a regulă.
aplaudă a bate din palme; a
aplecăte greață. [aprobă.
aplecúș povârniș; miel sugător.
ap'ică a pune; a întrebuișa; a
 da; a se dedă.
aplicăție punere; întrebuișare.
aplicătură felul punerii dege-
 telor pe un instrument p. a
 obține sunete dorite.
aplomb îndrăzneală; greutate.
apocalips(d) cartea descoperirii;
 scriere apocrifă.
apocaliptic profetic, misterios.
apocăpă scurtare la sfârșit de
 [cuvînt.

apocrif îndoelnic, nedovedit;
 carte biblică nerecun. de bi-
 apód fără picioare. [serică.
apodictic deplin sigur. [cuv.
apofonic schimb, de vocală în
apoflegmă sentență.
apogeu culme; v. *apside*.
apológ povestire morală.
apologét apărător de credință.
apologétic de apărare s. laudă.
apologétică parte a teologiei de-
 spre apărarea creștinismului.
apologie apărare; laudă.
apologíst apărător; laudător.
apontamént punte de descărcare.
apopléctic damblagiu.
apoplexie damblà, «gută».
aporie od. temere, nedumerire.
apórt aducere.
apórt! (cătră câni) adù!
apostát care se lap. de credință.
apostazie lăpădare de lege.
a posterióri din încercare.
apostíl notă marginală. [tească.
apóstimă absces; durere sufle-
apóstol predicator al credinții;
 carte cu epist. apostolilor.
apostolat răspândire de idei.
apostolêște ca apostolii; pe jos.
apostrof semn de omitere: *n'am*.
apostrofă a vorbi aprins.
apostrofă vorbă răstită.
apotémă perpendiculară din cen-
 trul unui poligon regulat pe
 o latură.
apoteóză zeificare, slăvire.
apozitie adaos. [ora 7;
apránjór deminează până pe la
 aprânz între ora 7 și 9 dim.;
 mâncarea de atunci.
apreciá v. *apreftá*.

aprehendá a. se supără.
aprehensiúne frică; pricepere.
apretá a prepará.
apretát ce are lustru.
apreftá a preftui; a da părere.
apreftábil de preftuit.
apriát a. lămurit, hotărât.
a prima vista la prima vedere.
a priori înainte de încercare.
aprióric de a priori.
aprobá a încuviință.
Aprobate și *Compilete* legi ar-
 delene ce asigurau privile-
 giile nobililor în sec. 17.
aprobátór încuviințător.
apród od. curtean; ușier.
aprofundá a adânci.
apropó! ce era să spun! tocmai!
apropóu vorbă potrivită.
apropriá a-și însuși.
aprovizioná a îngriji cu merinde.
aproximáție preftuire pe aproape.
aproximátiv cam.
aprozie slujbă de aprod. [bis.
apsidá parte de după altar a
apsidă extremitățile marei axe
 în orbita planetei.
aptér fără aripi.
aptitúđine destoinicie.
apuntaménte salar, leafă.
apúst mo. ieazătură, stavilar.
aqua v. *acva*. [fețe.
ar unitate de măsură p. supra-
dra! mo. am păftit-o! vai!
arđ, *ar* od. ear, dar, însă.
arababúrá incurcătura.
arabésc(a) împodobire arabă:
 șerpui de frunze, flori:

arc par subțire; rachiu de orez.

arăci a pune pari, a împără.
arachidă fistic.
arăciț pus de pari.
arăg unealtă de tras linii.
arahnide clasă de animale ca păianjenul ș. a. [rului.
arahnoidă membrană a creierămească oca s. $\frac{1}{2}$ oca.
aramina tâlhar; țigan.
arămioară od. bănuț de aramă.
aranjă a rândui, a tocni, regulă.
aranjament rândueală, înțelegeri.
arapă din Arabia; arăpoaică.
arapila negru ca un arap.
arapina poreclă p. țigănime.
arăpușcă zină din povești.
arăr țol; sac mare.
arărî od. dare pe bucate arate.
arăsna la mică depărtare.
arbănăș, albanez, arnău.
arbiăș mic arbiu.
arbitră judecată de arbitru.
arbitrâl din arbitri.
arbitrăr după plac.
arbitriu voință proprie; *liber arbitriu* putința omului de a se hotărâ după plac.
arbitru judecător absolut.
arbiu vârguță de încărcat pușca.
arboră a înălța. [ment.
arboradă catargele unui bastion.
arborescent ce crește ca arborele.
arborizăție desemn natural pe pietri înfățișând ramuri.
arbișt copăcel, tufă.
arcă temelie; sprijinitor.
arcă corabia lui Noe; chivot;
a. sfântă ladă cu 2 table de peatră și cele 10 porunci.
arcadă boltă în formă de arc.

arcân taină, mister. [nsc.
arcân funie cu laț; dans țără-
arcăni a prinde cu arcanul.
arcăr făcător de arce.
arcărie mahală de arcari.
arcăș soldat cu arc; pompier.
arcer peatră de ascuțit.
arcêste ca arcul.
arcebuză od. armă de foc.
arcebuziér soldat cu arche.
archiș jneapăn. [buză.
archit viță albă.
arctic de mează noapte.
arctos Ursa mare.
ordeleni sm particular Ardealului.
ardent arzător; harnic.
ardeoâne, *ardoan* iorgovan.
ardézie peatră p. tabl. de scris.
ardoare căldură, răvnă.
areal suprafață de pământ.
areină loc de luptă; carieră.
areolă curte mică; palétă.
areolă cerc în jurul lunii; cerc de culoare închisă împrejurul sfârcului țâței s. al unei bubu-
areolăr în formă de areole. [lițe.
areométru i. p. a măsura densitatea lichidelor.
areopăg od. în Atena: înalt tribunul; adunare de fruntași.
arestul od. arestă. [gardă.
ăret, *ăreț* împrejurime; od.
arețăr a. păstor de aréți.
ăreț(e) berbeci; constelație; i. de bătut; od. mașină de răsboi.
ăreú laptele cucului.
argăt slugă, rânduș.
argăți a sluji.
argă bordei; scaunul țăsătoare; gârlici; boltă la clădire; grinzii ce întăresc pluta.

argentifer cu argint.
argie pământ f. roditor.
arghirofilie iubire de ban.
argilă lut; *argilós* lutos.
argintică fel de arbust.
argón gaz simplu.
argonaúti od. greci imbarcați pe corabia *Argo*; cercetător.
argosi a opri un preot de a slugi.
argót limbă păsărească.
argument dovadă.
arguție subtilitate, chichiță.
arhăic din bătrâni; învechit.
arhaísm vorbă veche azi nefo-
arhamăc cal de rasă. [losită.
arhânghel înger de căpetenie; colăcel p. pomana.
arheologie știință despre vechi monumente.
arhiduce prinț din casa austriacă.
arhiteréu cea mai înaltă treaptă a preoției.
arhiepișcóp întâiul episcop.
arhipăstór vlădică. [sule.
arhipelág mare s. grupe de in-
arhitéct făcător de plan p. clădiri.
arhitectónic armonios.
arhitektúră artă de a clădi.
arhitrávă parte între friză și capitel la coloană. [locul lor.
arhív(ă) colecție de documente;
arhivár slujbaș la arhivă.
ărhon(dă) od. domn, boer.
arhondár călugăr primitor de oaspeți la mănăstiri;
arhondăreásă călugăriță cu aceeași slujbă. [mănăstiri.
arhondărie odae de primire la
arhondologie cartea boerilor;
 boerie.

arhonie od. boerie. [Atena.
arhonte od. prim magistrat în ari popoare indo-europene.
aridán eretic.
arianism învățătura lui Arie.
áric indo-european. [de arici.
arici a se zbărli; a se bolnăvi
árid uscat, sec; neroditor.
ariditate uscăciune.
árie melodie, cântec.
ariergárdă coada oștirii.
arină a curăți s. presăra cu nisip.
arină nisip; bobite de arin; pă-
 durice. [de copii.
Aripa-satânei strigoae, ucigașă.
aristocrát boer.
aristocrație clasă boerească.
aritmética știința numerelor.
aritmogríf ghicitură de numere.
ariúș(ă) soi de mere timpurii.
arivist râvnitor cu orce preș.
arlechin măscărici; schimbăcios.
árm(ur) coapsă, șold.
armădie od. oștire.
armament inarmare.
armán treerat; joc cu arșice.
armangiu imblățitor. [senal.
armărie od. fabrică de arme, ar-
armăș od. rang de boer; joc de copii; *vin a.* vin tare.
(h)armată od. tun. [lungă.
armenească mo. horă; *vizită a.*
ármie oaste.
armistíțiu «conținere de arme».
armo(a)rii pajură, a. «țimir».
armónică fel de i. muzical.
armonia a potrivi.
armonie înțelegere; sunete plă-
 cute; cunoștințe despre acor-
 duri; od. concert de orhestră.
armoniós plin de armonie.

armonist cunoscător de armonia muzicel; organist.

armoniu orgă fără țevi.

armoniză a pune în armonie; a compune acompaniamentul unui cânt.

armorial carte cu armoarii.

armorist cunoscător în armorii.

armură arme de apărare (coif, cămașă de zale ș. a.)

armură dalac.

armurărie meșteșug de armurier.

armurier fabricant de arme.

arnăuț albanez; od. lefegiu; poteraș; slugă de paradă; fel de grâu.

arnăuțime lefegii; servitorime.

arnică podbeal.

arnici bumbac răsucit într'un fir.

arogă a-și însuși.

arogant trufaș, obraznic.

arogăntă trufie.

aromă dulce miros, mireasmă.

aromat(ă) subst. cu bun miros.

aromatiză a pune mirodenii.

aromeata ațipeală; ispită.

aromi a afumă cu arome;

[a amăgi.

arondăre rotundire, lărgire.

arondismēt plasă în Franța.

ărpă instr. de muz. cu coarde.

arpențăj hotărnicie.

arpențor inginer hotarnic.

arsană od. loc unde se debarcă mărfuri.

arsenal loc de fabricat și păstrat arme.

arseniăte săruri de acid arsenic.

arsenic săricică. [copii.

arșic oscior de miel p. joc de

arșicăr care se joacă arșice.

arșin măsură de l cot = 0.70 m.

a(r)slân od. leu.

arș. hârț săptămâni când nu se postește Miercuri și Vineri.

artă măestrie.

arteră vas purtător de sânge dela inimă spre extremități; drum *arterial* din arteră. [mare.

arteriōlă arteră mică. [artere.

arteriosclerōză învârtoșire de *artezian*, *fântână arteziană* din care țășnește apă, *sondaj a.* cercetare p. a găsi izvor în adâncimi.

artic od. jalbă, petiție.

articol parte din întreg; obiect de mărfa; fel de cuvânt; od. încheetură. [a arătă.

articulă a rosti limpede; a uni;

articulăr de s. la încheeturi.

articulat legat cu încheetură; rostit clar.

articulație încheetură.

artificial măestrit; falș.

artificialitate meșteșugire.

artificier fabricant de artificii.

artificiu măestrie; viclenie; materii aprinse luând felurite forme: *foc de artificii*.

artilărie tunărie.

arvânt (în colinde) arbore(?).

arvăt od. croat.

artist măestru, meșter.

artos od. năfură.

artrită reumatism, șoldină.

arunc a. repartiție, dare.

aruspice la romani: jertfitor profetind din examinarea măruntaelor dela jertfe. [tan.

arz, arzmahzăr jalbă cătră sul-

arzoi, *arzoae* inflăcărat; mân-care din lapte și mămăligă.

arziul arzător.

as carte de joc; unitate de măsură s. de monedă la romani.

asaltă a năvăli; a izbi.

asană a însănătoși; a îndreptă.

(a) *sanare* îmbunătățire.

așaş, *așiş* îndată; chiar.

asasin ucigaş.

asasină a ucide; a plictisi mult.

asaul od. căpitan de cazaci.

asbést v. *amiant*.

ascendent suitor.

ascendență suire.

ascensiune înălțare.

ascensör aparat p. urcat în etaje.

ascet pustnic, schimnic.

ascetică învățătură despre virtuți.

ascetism pustnicie.

ascéză viață de pocăință.

ascher (líu) od. ostaş turc.

asediă a impresură.

asediu impresurare; stare de a. însărcinarea autorității milit. cu susținerea ordinii.

asentiment consimțire, voie.

asertiune zisă, spus.

asësor consilier, sfetnic.

așezământăr od., slujbaş p. re-partizarea dărilor.

asfált mat. minerală, (p. străzi).

asfixiă înăbuși.

asfixiant înăbușitor, omorător.

asfixie înăbușire, inecare.

asfodél aișor.

asiduitate sărguință.

asíduu silitor; fără preget.

asiète mezéluri; v. *mezeă*.

asignă a hotărâ; a însărcina un fond p. plătire; a chieamă în judecată.

asignânt care asignează.

asignăt, *asignăție*, mandat.

asignatar căruia se asignează.

asigură a încredința; a face invoeală cu societate de asig.

asiguripsit od. asigurat.

asimetrie lipsă de simetrie.

asimilă a contopi, a absorbi.

asimilabil ce se poate asimilă.

asimilăție asemănare; absorbire.

asiriologie studiul limbii și anti-chităților Asiriei și Babiloniei.

asistă a fi de față; a da ajutor.

asistent ajutor.

asistență adunare; ocrotire; a. *publică* spitale, aziluri ș. a.

aslám od. camătă, uzură.

asmán berbec scopit.

asmafii turbure (plantă).

asociă a unii, a întovărăși.

asociație tovărășie, însoțire.

asolament rotație de culturi.

asonanță asămănare de vocale la sfârșit de versuri.

asortă a potrivi, a împreună.

asortiment mărfuri de acelaș fel.

aspéct înfățișare, chip.

asperitate asprime.

aspic răcitură lângă mâncări.

aspidă viperă; gură rea; od. [scut.

aspiră a răsuflă; a rosti din gât: *harc*, p. *arc*; a râvni; a năzui.

aspiránt care aspiră; candidat.

asprişör od. monedă de argint.

áspru od. monedă turc. de argint.

assa-fetida aerel, suc f. puturos.

astâr pânză groasă. [acoperișul.
astăreală căptușală; lațuri ce țin
astér rujă de toamnă.
asterîsc steluță *.
âstm(ă) năduf, înecăciune.
astmătic bolnav de astmă.
astrăgăci i. de întins talpa.
astragăl osul gleznei; ciubuc.
astrologie <citire în stele>.
astrahan blană din Astrahan.
astrôl de astre, de stele.
astringent care strânge; stifos
astrolog zodiaș. [nomia.
astronom care cunoaște astro-
astronomie știință despre astri.
âstru corp ceresc; om vestit.
asumă a lua asupra-și.
at. hat od. cal frumos; armăsar.
atăc năvală; lovitură.
atacă a năvăli; *atac o lucrare*
atacăt izbit; ofticos. [m'apuc.
ațâpcă, ațapóc așchie, țeapă.
ataraxie liniște sufletească.
atârdisît od. vândut prin licitare.
atașă a pune lângă; a se lega de.
atașament dragoste, alipire.
atașăt alipit; slujbaș lângă con-
 sulat.
atavic moștenit din străbuni.
atavism moștenire de însușiri
 din strămoși; năzuință d'a
 reveni acolo. [nezeu.
ateism tăgăduirea ființei lui Dum-
atêu care nu crede în D-zeu.
atelâne piese satirice la romani.
atelier loc de lucrare, lucrătoare.
Atenêu așezământ unde învățați
 și scriitori fac cursuri s. citiri.
atent luător aminte; prevenitor.
atentă a face încercare criminală.
atentăt încercare nelegiuită.

atênție băgare de seamă; pre-
atentiv luător aminte. [venire.
atenuă a ușura, a subția, a mic-
atenuant ușurător. [șoră.
aterizare coborâre de avion pe
 pământ.
atestă a proba, a adevăra.
atestăt adevărință.
âtic, od. *aticesc*, ca la Atena;
sare âtică, glumă delicată.
ațică pânză subțire; horă.
aticism gingășie și fineță de stil.
atitudine ținută; purtare, aer.
atlante figură de om sprijinind
 ca stâlپ parte din clădire.
Atlas munte african; persoană
 mit. osândită a sprijini pe
 umeri bolta cerului; hartă.
atláz fel de stofă de mătasă.
atlét od. luptător în jocuri pu-
 blice; om f. puternic.
atmosferă aerul ce înfășură pă-
 mântul; mediu.
atôm particică de corp f. mică.
atomicitate număr de atomi for-
 mând molecula corpului.
atomism filosofie despre for-
 marea corpurilor prin unire
 întâmplătoare de atomi.
atomiză a prefăce în atomi; a
 fărâmița.
atôn fără ton; fără putere.
atóxic neveninos.
atrăcție atragere; ademenire.
atractiv atrăgător, nurliu.
atribui a da, a pune în sarcină.
atribuit însușire.
âtriu (la romani) curte interi-
 oră împrejmuită de un portic.
atróce cumplit, sângeros.

atrocitate grozăvie, cruzime.
atrofiă a slăbi cu totul.
atrofie secare de puteri. [gună.
atropină alcaloid din mătrea-
atú (atout) culoare ce bate (cărți
 de joc), coz, <tromf>.
ăud od. strugure.
aucción licitație.
audiénță primire, ascultare.
audiție auzire; ascultare.
auditiv de auz.
auditòr ascultător; judecător mi-
 litar; public din sală; sală.
aeală răsunet, vuet lung.
augment adaos, creștere, sporire.
augmentă a mări.
augmentativ măritor.
augúr prezicător; prevestire.
augural de auguri.
augúst mareț, sărbătoresc.
augustân evangh.-luteran.
auí, **hauí** a vui.
auít, vuet; urlat.
ăulă sală mare.
ăulic curtean, al curții domnești.
ăură adiere, boare.
aureolă cerc luminos pus în
 jurul capului sfinților; strălu-
 cire, glorie.
auriculă urechea externă; una
 din cele 2 despărțituri de sus
 ale inimii. [zit.
auriculár de ureche; care a au-
aurifer auros.
auróră zori; început.
ascultăție ascultare a sunetelor
 din plumăni și inimă.
auspicu prevestire; ocrotire.
ăustér strajnic, aspru.
ăusteritate asprime.

austrál dela mează-zi.
ăustru vânt de mează-zi.
auténtic sigur, de netăgăduit.
autenticitate însușire ce adev-
autentică a legaliză. [rește.
ăuto- de sine, însuși.
autobiografie viața unei per-
 soane scrisă de ea însași.
autobús auto(mobil omni)bus.
autocefál de sine stătător.
autocrát stăpân cu putere ne-
 țarmurită s. absolută.
autocrație domnie autocratică.
autodaféu ardere pe rug rân-
 duită de Inchiziție; nimicire.
autodidáct care studiază fără aju-
 tor de școală.
autogaráj adăpost p. auto.
autográj scris de mâna auto-
 rului; mașină p. copieri.
autografiă a reproduce auto-
 grafic.
autografiere reproducere întocmai.
autogramă semnare autografă.
autohtón băstinaș.
automát mașină ce pare a se
 mișcă de sine; *fig.* om fără
 voință.
automátic ce se face de sine.
auto(mobil) trăsura ce se mișcă
 prin motor.
automobilism fabricare de auto;
 sport de automobiliști.
autonòm relativ neatârnat.
autonomie libertate de guver-
 nare după legi proprii.
autopsie tăere și cercetare a ca-
 davrului p. a statori cauza
 morții.
ăutòr urzitor; scriitor; făptuitor.

autoritár samovolnic, care nu suferă contrazicere.

autoritate vază; stăpânire.

autoriză a încuviința; îndreptăți.

autorizație voie, îndreptățire.

autosugestie îndemn propriu, inspirare.

autotractor plug cu motor.

auxillár ajutător.

auxíliu ajutor.

avíz od. veste, faimă, știre.

avacét od. taxă la numire în slujbă; dare. [al 3-lea.

avâl garanție cambială dată de *avalânșă* nemete, văjoi.

avalím! bravo!

aván grozav, cumplit.

avânătúrá (a)venitură, venetic.

avângárdá strajă din capul oștii-

avânie apăsare prin dăjdii. [lor.

avânpóst post aproape de dușman; pază.

avâns plată înainte.

avânsá a plăti înainte; a înainta.

avâncendá parte între orchestră și cortină; lojă aproape de

avântáj folos, priință. [scenă.

avantajă a părtini.

avantajós prielnic.

avár sgârcit, cârpanos.

avariá se strică (mărfuri, corăbii)

avarie pagubă în mărfuri.

avaríție sgârcenie.

avatár transformare, schimbare.

aventură a primejdui.

aventúrá pășanie, pățărânie.

aventuriér svânturat; fără căpătâi.

aventurós îndrăzneț, pășit.

avérs fața monetei, cap.

aversiune scârbă, desgust.

avertismént înștiințare, sfat.

avertiză a înștiința; a preveni.

avidăție navigare aeriană; măestrerie d'a conduce mașina de sburat.

aviatór care se ocupă cu aviația.

avicultór crescător de pasări.

avicultúrá artă d'a crește pasări.

avíd poftitor, ahotnic, lacom.

aviditate lăcomie.

avilit înjosit, netrebnic.

avión mașină de sburat, «calul dracului».

avíz înștiințare; părere. [stal.

avízo mic vapor, p. serviciu po-

avórt lăpădare, naștere înainte de vreme.

avortá a lăpădă; a nu izbuti.

avortív mijloc de lăpădare.

avortón lăpădătură. [nele lui.

*avrá*m fel de prun; *avrame* pr-

áxá osie, fus.

axénie lipsă de ospitalitate.

axiómá adevăr de netăgăduit.

axión cânt bis. de laudă: «Cu-

vine-se cu adevărat», s. «De

tine se bucură». [eu.

az prima slovă în alf. cirilic; od.

azalée trandafir de munte, co-

căzar.

azbúche alfab. cirilic; învățătură.

azbucoávná abecedar cu slove.

azil adăpost, ocrotire.

ázimá pâne nedospită; turtă

coaptă 'n spuză; *azámín* ca

azót gaz inecăcios. [azima.

azotát cu azot.

azótic, acid nitric, «*apă tare*».

azotít acid azotos cu o bază.

azotós cu azot și oxigen.
azúr albastru deschis.
azurát azuríu, albástríu, cerulíu.
azurín mat. p. peronosporă.

B

babác(ă) mo. tată.
băbăchie băbușcă.
Babadâm: *decând Adam-Babadam* de mult.
babalâc moșneag; lemn gros la moară de vânt.
babână mo. oaie bătrână.
băbâr om în vârstă; om însurat.
băbărcă babă.
băbăreasă descântătoare.
băbăreț mai multe babe.
băbărie credințe băbești; vrajă.
băbărúja a. bujor.
băbăș mo. fagure stors, hōștină.
băbătie băbușcă.
babău sperietoare de copii.
băbcă nicovală de bătut coasa.
babélic babilonic; zăpăcit.
băbie semințe din vârful cepei.
ăbabilonie incurcală, vâlmășag.
băbișă pelican. [ies dinții.
băbiși boală de copii când le *baboi* pește mărunt; biban.
babôn bubon, inflamație.
babórd partea stângă a corăbiei (privind înainte).
băbură ploae cu grindină; vâl-vataie; coș, urloi.
babușcă fel de pește.
babuși od. papuci
bac pod plutitor, brod.
băc (în grai de copii) tată.
băc! a. sâc!

băca mamă (în grai de copii); *șezi b. binișor.* [sună.
băcâi a palpită, a svăcni; a ră-
bacâl băcan.
bacalâ fel de pește.
bacală mo. necaz, belea.
bacalaureát examen la termina-
 rea liceului; celce trece exam-
 enul. [canilor.
bacâlbașă staroste în breasla bă-
bacalică od. coloniale. [iască.
băcelie mo. băcănie; burete de
băcân negustor de coloniale;
 fel de arbore; roșeală.
bacandl larmă cu chef. [nate.
bacănale od. petreceri desfră-
bacântă preoteasă lui Bacchus;
 destrăbălată.
bacânți preoți ai lui Bacchus;
 ceice iau parte la bacanale.
bacară joc de cărți.
bacău: a-și găsi *bacăul* a păși.
bacceă tâmpit, ramolit.
bacceli a ajunge bacceă.
baccevdn vânzător de zarzavat.
băcie stână; colibă ciobănească.
băcil organism microscopic.
băciui face brânză etc. la stână;
 a tândăli; a stăruí.
băciulie căpățână mică.
baclavă fel de placintă.
bacón, bacónișă tutun turcesc.
băcsái îndesat; mămăligă în un-
 soare.
băcsi a îndesa; a încălci.
bacșișár primitor de bacșiș.
bacșișuit mituit.
bacterii organisme vegetale;
bacteriologie știință despre ele.
bădădăi a mărmai; a hoinări.

bădăi vas de lemn p. ales unt.
bădăn căzan, cadă.
bădană, v. *bidinea*.
bădău a. cadă; vas de bățut unt.
bădic tuci; vas de finichea.
băjță mo. noroc; trecere, cinste.
bagă plăci de broaște țestoase
 p. fabricare de nasturi ș. a.
bagaj calabalâc; catrafuse.
bagatelă mărunțiș; horbotă.
bagdadie mo. tavan.
bageac(d) mo. ochi de pod pe
 unde iese fumul.
baghétă nuelușă, vergea.
băgrin salcâm, a. acaș, mălin.
băha nărav rău: *a pune b. a*
sta dărz.
bahadârcă mo. femea mare și
 groasă.
baharâucă mo. femea trupeșă.
băhic d'al lui Bacchus; *cântec b.*
de băutură.
băhli a se strică, a se împuți.
bahmêt cal mic tătarec.
băhniță, *băhniș* loc mocirlos.
băhniță poreclă p. țigani.
băhnós băltoș, mlăștinos.
băhórniță femea rea; vrăjitoare.
baideră dântuitoare indiană.
baibafir fir de aur. [nească.
băibărâc od. haină scurtă țără-
băibărâcăr negustor de băibă-
baidér, *baidér* mo. șal. [race.
baiderăș șal mic.
băiestrăr băiat de alergătură.
baionetă armă de împuns.
bairác steag turcesc, trupă de
bairactăr od. stegar. [soldați.
bairâm, *bairâm* (3 silabe) sâr-
 bători mari mohamedane.

bairâmlâc dar dela voievozi p.
 sultan la bairâm.
baisse (bes) scădere de curs.
bălabán fel de șoim.
bălabáni a huțai; a se trudi.
bălabános: *ochi b. infundat* (?)
balabústa nevastă evreică.
balác conservă de nisetrú.
bălăci a umbra în apă muidară.
balădă od. cântec de joc; poe-
 zie epică; cântec bătrânesc.
baladín comediant.
bălăică vițea s. oaiă albă.
balaláică fel de chitară în Rusia.
bălălău clătinat, legănat.
balamă țâțână; *tare în balamale*
 bine încheiat. [necaz.
balamic casă de nebuni; larmă;
balamút od. înșelător; măsluit.
balamuți od. a cleveti, a bărfi.
balângă clopot la animale; joc.
balansă a clătina; a cumpani.
balansiér pendulă; cumpană.
balântă cântar; echilibru.
balăș od. rubin mai deschis.
balăst pietriș; povară de prisos.
bălbăi a îngăimă, a gângăvi.
bălbăit nătâng, guguman.
bălbără flacără.
balbăș băutură din apă și miere.
bălboare mare flacără, bobotaie.
bălc mo. băltoacă.
balcăz urât, slut.
bălci hram; iarmaroc; tocmeală.
balcón pridvor; foisor; galerie.
băldăbăc! arată sgomotul că-
baldachin polog, cerime. [derii.
baldăr mu. rânză de vite; pân-
 tece.
baldără femea grasă. [lenă.
balénd chitul mare; os de ba-

balenár pescar de balene.
baleniérá corabie de pescuit balene.
balércá mo. poloboc, butoiaș.
balerciútd polobocel.
baleriná dăntuitoare de balet.
balét danț pe scenă; piesă mi-baletistă balerină. [mică.
baleútd covățeă, albioară.
balgiu od. turc care luă miere p. sultan; *Balgi-beșlác* tribut
balhúu mocirlă, nămol. [de miere.
bálie mo. covată, albie.
bálie burueană; cotor, cocean.
balmez od., tun de mare calibru.
balistá od. mașină de război p. svârlit bolovani ș. a.
balisticá artă d'a socoti aruncarea de proiectile.
balivérne palavre, nimicuri.
balízá prăjină, semn de arătat loc primejdiós p. corăbii.
bálmăji a incurcă; a moleși.
bálmăjitúrd amestecătură.
balmót (r)úcd fel de balmoș.
ba'neár de scaldă.
balneotéhnicá arată întocmirile stabilimentelor de băi.
balneoterapie tratament cu ajutor de băi.
balón băsică umflată cu gaz;
b. captiv impededat cu funie;
b. de încercare p. a ști direcția vântului, s. *fig.* părerea cuiva.
balonát umflat ca balonul.
balót pachet de marfă, teanc.
balotá a aruncă dela unul la altul.
balotáj votare restrânsă între candidații cu majoritate relativă la prima votare.
balotát, fig. sdruncinat.

balsám mireasmă; alinare.
balsamifér ce produce balsam.
balsaminá plantă de grădină.
bálsámít imbalsamat.
balș laț; vâl; cerc de roată.
báltácâi a cădea báltác în apă.
báltáci a se jucă în báltiș, a pleșcăi. [taie.
báltág toporaș cu 2 tășuri; bá-baltágiu soldat cu báltag.
báltaréț vânt dinspre báltișle Dunării; locuitor acolo.
bálfát (bou) negru cu pete albe în mijlocul corpului; pestriț; nestatornic.
báltátél pátat, pestriț.
bálfi a se lăsa de mijloc, a slăbi.
balúra brândușă de toamnă.
balustradá zăbrele, gratii.
balústru mic stâlp p. balustradă.
bálván, bulván butuc, bărnă.
bámbu trestie naltă în țări calde.
bâmburá: a bate b. a hoinări.
báme fel de fructe în țări calde.
Ban od. mu. guvernator; mo. rang boeresc; șef al bănatului.
banál obișnuit, comun, sec.
banalitate lucru de rând.
banàn arbore din India;
banánd fructul său.
bânâr od., lucrător la monetărie.
bânărie od. monetărie; bănet.
banát ținut s. rang de Ban; fel de grâu.
banc, băncuri, joc de cărți; *b. de nisip* grămădirea lui în ape.
banchét ospăț.
banchetá a se ospetă.
banchetá bancă mică, laviță.
banchízá grămadă enormă de gheață în mări polare.

bancnotă hârtie monetă.
banco valoare la bancă p. monete; mizele jucătorilor.
bancrūt falit, căzut în bancrută.
bancruță starea negustorului când încetează a plăti.
bândă ceată, droae; muzicanți.
bândă, benzi, fâșie; margine.
bandăj legătoare, fașă.
bandajă a înfășură.
bandajist care face bandaje.
banderilă, în lupte cu tauri: lance cu benzi împântătată în cerbicea lor. [rile.
banderilero luptător cu banderă
bänderiu a. alai; od. trupă întreținută de câte un măgnat ungar dator să ajute regele în război.
bänderolă bandă mică; steguleț.
bandieră steag de trupă s. de bandit hoț, tâihar. [corporații.
banditesc hoțesc
banditism tâlhărie.
bândor a. stomah; pânțec.
bandrabucă mo. cartof.
bandulieră cureaua puștei.
bâneală oală cu 2 toarte.
banî od. a face pe cineva Ban; a stăpâni ca Ban. [pară.
banî mo. od. a nepăciiui, a subnăicăr banișă mică.
bănie slujba Banului.
baniéră v. *bandieră*.
bănișă ferdela, 20 de ocale, 40 l.
banovář fiu de Ban; neam de basarabi.
baobáb arbore gros african cu rod numit: *pâne de maimuțe*.
baptistér cristelnișă; od. clădire p. scaldătoarea botezului.

baptiști sectă ce nu botează copiii ci numai pe adulți.
bar local de băuturi.
bără drug; stavilă; a *chemă la b.*, în fața judecătorilor.
baraban(d) tobă.
barabói fel de nap; mo. horă.
barabúla mo. cartof.
barabuliște țarină cu cartofi.
baracă colibă de scânduri.
bărăcă a se căfără, a se urcă.
bărăcie baltă mică.
bărăciúne baltoacă.
bărăec mo. miel.
barăgán loc nelucrat, pustiu.
baragladină poreclă p. țigani.
bărâi a borborosi.
baráj zăgaz, stavilă. [lător.
barângă lup bătrân; taur urbarângi a strigă, a urlă.
bărâni a răvni, a stărui.
haránța otrățel.
baraón (rar) poreclă p. țigani.
barâșnic mo. samsar.
barát călugăr romano-catolic.
bărăta, bărăși a muștră.
baruterle pagubă făcută cu gând rău de echipajul corăbiei.
bărăție bis. rom.-cat. în regat.
barba călugărului cucută.
barba caprei salată de eamnă.
barba împăratului, Viola tricolor.
barba lui Aron rodu pământului.
barba lupului spânz.
barba ungurului garofișă.
barbár străin; sălbatic, crud.
barbaric (mustăți) răsucite.
barbarie sălbătăcie, cruzime.
bărbărie barbă lungă.
barbarime barbari; locul lor.

barbarism cuvânt nepotrivit limbii.

barbariză a întoarce la barbarie.
barbete favorite, a. «poc' in pār» (Backenbart). [vodă.

bărbier-băsa prim băbier la barbişon cioc, ţacălie.

bărbî(u)ţă şervet de copii.

barbun fel de peşte de mare.

bărbunc od. a. recrutare.

barbură a face semnul crucii cu suc din *barbure* împotriva *bubărburătură* creştătură. [batului.

bărbure copăcel; a. broderie.

bărcă morţiş.

barcagiu luntraş, şăicar.

barcorôla cântec de gondolier.

bărcoăce copăcel.

bard cântăreţ la celţi; poet eroinic.

bărdăc(ă) cană; fel de prun.

bărdan, *bărdăhân* stomac de vită.

barătă caciuliţă.

bărgică săniuţă. [roasă.

barhént pânză de bumbac pă-

baricadă piedecă de apărare.

baricadă a înălţă piedecă.

barieră stavilă; poartă de oraş, margine.

barişi ţesătură rară de lână.

bariton voce între bas şi tenor.

băriu metal alb ca argintul.

bărnêş mo. sfoară de legat îţarii.

bărnêşe cingătoare.

baróc ciudat, pocit, bizar.

barbi poreclă p. ţigani. [de aer.

barométru i. p. a şti apăsarea

barôn titlu mai mic decât conte.

baronie boerie de baron.

barosân mare şi greu.

barbu advocăţie; advocăţime.

bărsă bucată între plaz şi grin-dei.

bărsân cu lână lungă şi aspră.
bărtă cunună; tivitură.

barut od. praf de puşcă.

bărdăun bondar, bonzar.

bărzică săniuţă.

bărzoi în sus.

bărzoia a se iuţi s. îngâmfă.

bas voce adâncă; i. cu sunet adânc.

băş od. cel dintâi; od. agio.

başă od. şef.

băsdădă vorbă, sfat.

basamăc rachiu ordinar.

baş(ba)fir fir de aur.

băş-boer întâiul între boeri. [tită.

băşcă od. bastion; cameră bol-

băşcă afară de; deosebit.

băşcălui a deosebi, a separă.

băşchie ciocan de lemnar.

baschină mo. fel de fustă.

băsculă cântar p. greutate mari.

başibuzuc soldat iregular turc.

başibuzucie jaf, cruzime.

băşicată fel de struguri.

basin havuz; loc între dealuri unde curg ape.

başlic căpătâi la stâlpii casei.

basmangiu negustor de basmale.

băsnăş povestitor, născocitor.

băsnă a scorni.

başoldină femeie grasă; stricată.

baso-relief sculptură cu figuri ieşite pe jumătate.

băsta! destul! atât!

bastărd copil din flori, urzicar.

băşti! strigăt de mânat oi.

băştii a face băştii a scăpă.

Bastilie închisoare de stat în Paris dărămată de popor în 14 Iulie 1789.

bastiment corabie, vapor.

bastiôn bașcă, meterez.

bastôn băș, ciomag. [tâlpi.

bastonadă bătae peste dos, s.

bătăci bătaios; *bășai* a da din coadă; a mișca iute. [lor.

bătăia peștelui depunerea icre-

bătăiăș gonaci, hăitar.

bășătoare mo. codobătură.

batâl berbec scopit; a *sta b.* a stârui.

batalomă certificat; diplomă.

bataliôn parte de regiment;

bățân fel de bărzăun. [ceată.

bățâr a. mo. măcar, cel puțin.

bătătârnice harnic, silitor.

bătcă i. de bătut coasa; fel de pește; cursă de șoareci.

bătcă deal, delușor.

băteliște loc bătătorit; cărare.

bate-poduri hoinar.

baterie unitate de 4—6 tunuri;

b. electrică elemente electrice legate prin o sârmă.

batistă pânză fină și rară; basmă.

bătlân pasere bălăreașă, stârc.

batog pește sărat și afumat.

bătogit sec, uscat, stors.

bățos țeapân; stângaci, greoi.

batôză mașină de treerat.

batraciôn amfibii (broaștele ș. a.)

bază temei, temelie; rădăcină.

bază a pune temei, a sprijini.

băză insectă; muscă. [nie.

bazacôn necuviință; năzdrăv-

bazălt stâncă vulcanică.

bazăbchi mo. chior; ștregar.

bazâr piață; hală de mărfuri.

băzdăc, băzdóc toane, capriciu.

băzdgănie pocitură, bidigănie.

băzdară a. streche.

băzdarri a strechiă.

băzdoaga măciucă.

băzgoiă a holbă, a zgâi ochii.

bazilică clădire p. judecătorie

la romani și p. afaceri; veche

biserică; titlu onorific p. unele

bazilicôn aliție. [bis. mari.

bazilic bujor; soi de șopărlă;

șarpe din povești; *ochi de b.*

răutăcioși.

basilifi ord călugăresc.

băzoi viespe; parte din cimpoi.

beântă marginea țesăturii; *bente* obezi.

beatifică a pune între sfinți.

beatitudine fericire.

bec vârf de lampă.

becâr, muz. semn de revocare.

becér od. bucătar al curții.

becerie od. bucătărie la curte.

becher flăcău; a. chefliu.

becherie burlăcie; a. chefuire.

bechi nimic, boabă: *nu știu bechi.*

bectemis tutun de bună calitate.

bédă necaz, pacoste; drac.

bedreág scăunaș de cizmar s. de rotar.

beduin arab din deșerturi.

begôn plantă de ornament.

bei, beg, titlu turc, domn.

beicăche od. domnișor.

beilerbêi, beglerbêi guvernator.

beilic palat; clacă; rechiziție.

beilicciu slujbaș adunând dijma de oi.

bei-mû od. domnul men.

beizadea prinț.
bejenâr fugar, refugiat. [mană.
bejenâr a fugi de invazia duș-
bejenie fugă; roire. [tasă.
belarocâsă od. țesătură de mă-
beladonă matragună.
belaliu greoi; mofturos.
beldâr od. șal prețios turcesc.
hældie prăjină; bălărie. [munte.
beldiță mo. pește din râu de
beleajă prost.
bele-ârte arte frumoase.
belâznă rană, cicatrice.
belemnită scoică fosilă.
beletristică povestiri, versuri ș. a.
bêlțer ajutător la studii.
bêlchiță fel de dihor, jder.
belicâs rășboinic.
beligerant rășboitor.
belșiță plantă ierboasă.
belvedere pavilion s. terasă cu
 priveliște frumoasă.
belzebub șef de draci; maimuță.
bemol semn ce scade nota cu
benchișor semn mic. [semiton.
benderliu din Bender (Tighina).
benedictin căl. din ord. Benedict.
benedicțiune binecuvântare.
beneficiu a se folosi.
beneficiu folos; *b. de inventar*
 rezervă d'a verifica s. cerceta.
bene merenti decorație rom. p.
 merite în artă și știință.
benevól de bunăvöe.
bengal din Bengal; păsărele din
 B.; *foe b.* de artificii.
benghi aluniță, mursă, semn fă-
 cut de mame pe fruntea co-
 piilor.
Beniamin preferat, favorit.

benoâr loji de jos în teatru.
benți manșete.
benzină esență de petrol.
benzoe rășină aromatică.
beoțian din Beoția; mojiç, prost.
berât od. diplomă de investitură
 p. domnitori.
beratlîu od. care aveă berât.
berbânt desfrănat, ștrengar.
berbânșie desfrâu.
berbantlâc ștrengărie.
berbecuț becațină, sităruș.
berbelâc cârpă de barbierit.
beróința vas p. frământat caș;
 taxă p. breasla ciubotarilor.
bercúș nume de căne cu coadă
berechêț belșug; noroc. [scurtă.
bêreș, biriș a. argat la moșie.
beretă căciuliță, șapcă.
bergamotă fel de pară gustoasă.
beril fel de smarald.
berlânt, berliânt briliant.
bernardin călugăr b.; căne din
 ospiciul muntelui sf. Bernard.
bernevéci mo. cioareci.
besacteu cutie p. cusături ș. a.
bêschie mo. fereștrău de dulgher.
beșleagă bătrân scăpătat.
beșlegărit dare lui *bêșli-aga*.
beșlegêște ca beșliii. [de beșlii.
bêșli-aga, pop. *beșleagă* căpitan
beșlic monetă turc. de 5 parale;
 cerc de păslă pe cap p. po-
 vară.
beșli soldați turci în principate
 p. menținerea ordinei; jă-
bestial dobitocesc. [fuitor
bestialitate dobitocie.
bêstie dobitoc, feară.
beteală vâl de fir p. mirese.

betelie fășie, tivitură.
bétnic înaintat în vârstă.
betón fel de tencueală cu ciment și nisip; *b. armát*, bătut în plan metalic.
betonâ a clădi cu beton.
betónică earba tăeturii.
beúřă, băúřă peatră albă din râuri.
bez od., afară de, fără.
bezeâ semn de salutare; prăjitură din albuș de ou.
bezér măruntae de animal; încreștură la guler. [dare.
bézmán dare p. cărciume; aren-
bezmánâr od. arendaș.
bezmétic zăpăcit, rătăcit.
bezmétici a rătăci, a năuci. [ori.
bí- (prefix), *bís*, cu 2, de două
bíbă mu. gaură.
bíbămus! (lat.) să bem! *bíbe!*
 bea! *bíbíte!* beți!
bibân pește răpăreș, costriș.
bíber castor, mamifer rozător.
biberón vas cu cioc de cauciuc.
bíbí, bíbíc dragă, iubit, scump.
bibíc nagăț.
bibíl chindiseală pe mâneci ș. a.
bibilică puică.
bibliófil iubitor de cărți rare.
bibliográf cunoscător de cărți.
bibliografie descriere de cărți.
bibliomán mare iubitor de carte.
bibliotécă colecție de cărți; locul lor.
bibliotecár grijitorul bibliotecii.
bicarbonát sare de acid carbonic.
bicáș cremene, petricică albă.
bicefál cu 2 capete.
biceps mușchi cu 2 capete.
bichirí mo. a tândăli, a migăi.

bicicléta i. de mișcare cu 2 roate.
biciclist care merge cu bicicletă.
biconcáv cu 2 fețe concave.
biconvèx cu 2 fețe convexe.
bidinâr spoitor; negustor de bidiniele.

bidindreásă spoitoreasă.
bidineà perie de spoit.
bidiviu cal arăpesc.
bidón vas, tinichea, cană.
biénú timp de 2 ani.
bienál de s. la doi ani.
bíftec mușchi fript.
bifurcă a înfurci, a împărți în 2
bifurcát crăcănat. [ramuri.
bifurcăție înfurcire; răscruce.
bigám căsătorit în acelaș timp cu 2 femei.

bigosí mo. a grămădi, a îndesă.
bigót cucernic afară din cale.
bigotism însușire de bigot.
bijoágă, bijóg mărțoagă.
bijuterie scumpeturi.
bijutér aurar, giuvaergiu.
bíl proiect de lege, lege votată.
bílă fiere, venin. [votat.
bílă glob de biliard; glob, p.
bílă trunchii de arbore cioplit.
bilánș cont de activ și pasiv la bănci ș. a.; echilibru.
bilaterál cu 2 laturi.
bileálă mo. albéle, suliman.
bilét răvaș, scrisoare. [fiere.
bilár de fiere; *bílios*, plin de
biliárd masă acoperită cu postav, având mantinéle (laturi) elastice p. joc cu bile; joc s. loc de jucat biliard.
bilinguu cu s. în două limbi.
bilión un milion de milioane.

biman cu două mâni.
bimbaşa od. comandant peste
 1000 de soldați turci.

bimensual de 2-ori pe lună.
binetalism v. **monometalism**.
bină clădire în construcție; de-
 pendențe lângă casă.

binagiu întreprinzător de binale.
binăr din două unități.
bind od. steag, drapel. [grijă].
bindisi mo. a-i păsă, a duce
binéc od. cal de călărit.
binéte a. urare de bine, salutare.

bineventă a. a ură bun sosit.
binigiu samsar de cai; călăreț.
biniş od. mantouă; cavalcadă.
binişliu cu biniș; omul curții.
binöclu ochian. [ochi].
binocular ce slujește p. amândoi
binóm (aritm) expresie din 2
 membri, b. o. $a + b$. [plantă].

biogén ce crește parazit pe
biograf care scrie biografii.
biografie descr. vieții persoanei.
biologie știință despre viețui-
bipéd cu 2 picioare. [toare].
bireringent cu dublă restrân-
birlic tuz, as; spetează. [gere].
bis de două ori; încă odată.
bisă a repetă, a cere să se repete.

bisanual, **bienal** cu durată de
bisect an cu 366 zile. [2 ani].
bisector ce împarte în 2 părți.
bisexual cu stamine și pistil.
bismăt metal alb roșietic.
bisturiu cuțitaș de chirurg.
bisulcăt cu copită despicată în 2.
biș viță de lână s. păr.
biș(ro)crăt slujbaș public.

biurocrație putere de biurocrați.
biuróu masă de scris; oficiu;
biv od. fost, ex. [comisie].
bivuác tabără.

bivuară a staționă în câmp.
bizantinism lingușire; fățarnicie.
bizantinistică studiu despre Bi-
 zant și popoarele Europei
bizár ciudat, pocit. [orientale].
blamá muștră, a huli.
blamanjéle mo. cremă de lapte.
blanchétă model-tipărit de întreg
 git cu mâna.

blasfemie hulă, ocară.
blăstru alifie.
blazát nesimțitor, scârbit. [tâng].
bláznd od. amăgire, carsă; na-
blázni od. a înșelă, a amăgi.
bláznic smerit, cuviincios.
blazón scut cu armării; știința
 armărilor. [seri; mo. ghiont].
bleândă gaie; sperietoare de pa-
bleasc a. bot, plisc.
bleau; **nu zice bl.** nu zice cărc.
bleau cuțit prost; jig. prost.
blefarită aprindere de pleoape.
bleg pleoștit; nătărău.
blénda sulfură de zinc.

blendí(sí) mo. od. a îmbrânci.
blenoree scurs de puroi pe uretră.
bleojdi a se holbă; a se moleși.
bleoștirăie noroi.
bleot prost, idiot, tont. [curcat].
blești mo. a îngână, a rosti în-
blindă a căpuși cu oșel.
blinle mo. fel de plăcintă.
bloc mare masă, a. bolș; carte
 de notițe. **in bloc** d'a valma.
bloc împresurare de loc p. a-i
 tăia comunicația.

blocă a închide.
blocadă închidere.
blogodori a vorbi incurcat.
blaj murdar, ordinar; mască.
blăjdină scândură mică.
blonci a. nod.
blondă, *blonduri* hîrbotă.
bluf cit. blîf, amăgire; rătoeală.
bluză haină; gaură de biliard.
boa șarpe uriaș; șal lung.
boacă căpățână; nimic.
*boacă*n țepăan; prostesc.
boace voce, glas; vorbă.
boaghe a. porcoi, căpiță; buhă.
boaită vită slabă; rău și prost.
boalcă ulcică.
boambă boabă; vită proastă.
boanță buturugă; oaie bătrână.
boănghen, *boănghină* poreclă p.
boănță mo. bătaie. [unguri.
boănță streche; muscă mare.
boarcă, *bléhnită* soi de pește.
boată posnă.
boázgă a. nisip.
bobăreasă care dă cu bobii.
bobî a da cu bobii; a nemeri.
bobîc prăjină de zădărit.
bobică ulcică.
bobină mosor.
bobîr bobîță, bobuleț.
bobîță a desface de bobîțe.
boblêț moale, greoi, prost.
bobolane a. vrăji, farmece.
bobonăt, *bobonel* bulbucă.
bobornic plantă cu flori albastre.
bobosă a se umflă.
bobot(d) flacără; izbucnire.
bobote mo. a vorbi în b. a buigui.
boboa mantauă țărănească.
hobsleigh, cit. *bobsle*, sanie perfecționată.

boc mo. scânduri cu butucul lor;
 a. capra trăsुरii.
bocânci ghețe cu curelușe.
boccea basmă; mat. de înfășurat
 mărfuri; legătură de tutun.
bocce(a)giu fabricant de boccele;
 purtător de boccea cu marfă.
boccealac inveliş; dar în boccea.
bocciu tăetor de vite; mojic.
bocluț incurcătură; ceartă; bagaj.
boclacăș pricinaș, certăreț.
bocnă înțepenit.
bodârlău pasere inotătoare.
bodégă ospătărie, pivniță de vin.
bodigăș, *bodiu* uliu, erete.
bodogăni a mormăi; a muștră.
bodolân os, ciolan.
bodroănțe haine zdrențoase.
boem ceh; numire p. artiști cu
 viață svânturată.
bôftă cocoasă, gheabă.
bofti a se gheboși.
bogasier vânzător de bogasîuri.
bogasierie lipscănie.
bogasiu od. stofă lustruită.
bo(g)ăz od. canal, gură de rău;
 margine de blană.
bogdănesc moldovenesc.
Bogdănia Moldova.
bogdanliu moldovean.
boghêt moțat; gros; rotund.
bogomili eretici pavlicieni.
bogomilism secta bogomilică.
bogonisi a mormăi.
bogoslov od. teolog.
bogoslovie od. teologie.
bogoslovi od. a propovedui.
boğză buhă, bufniță.
boğzâr v. vizd.
bohăce mo. turtă, pogace.
boi înfățișare; făptură; fel, soi.

boi a văpsi; *fig.* a înșelă.
bolă văpsea; ardei mărunț.
boiandróc grindă d'asupra ușii.
boiangiu văpsitor de lână etc.
boicotă a opri, a înlătură.
boieresc nobil; mo. clacă.
boierinș boier de clasa a doua.
boiște loc de luptă; pește ca un fus.
boităr păzitor de porci; cioban.
boișței spânz.
bojbăc găngav, borborositor.
bojdăcă mo. cocioabă, hrubă.
bojóc, bojóg măruntaie.
bojogăr hoț de mărunțiș, găinar.
bol castron; cocoloș, bulgăre.
bolbocine poame, roduri.
bolboțel dolofan, grăsuliu.
bolbotnă burueană de leac.
bólchie limbi în fusul ce învâрте roata la șteampuri.
boldéi câne de vânat.
boleac bolnăvicios, slăbănog.
boléro vestă femeecască; dans
bolésniță molimă. [spauiol.
bolș a. bolovan, peatră mare.
bólfa gâlci.
bólște bolésniță.
bolmodă vrajă, boscoană.
bólniță od. loc p. păstrare de crăniă desgropate; spital.
bolobóc butoi mare.
bolobăș cocoloș, globurel.
bolocán nume de boi; prost.
bolocánós greoi, gros, osos.
bolonică petrinjel sălbatic. [ochi.
bolovăni a se grămădi; a căscă
bolozán luntre mare. [luție.
bolșevic distrugător prin revo-
bolșevism doctrină de bolșevici.

bómbă glob de fier s. oțel cu praf de pușcă ce pocnește prin aprindere.
bombă a bulbucă, a umflă.
bombardă a bate cu bombe; a atacă. [bo'ovani.
bombardă od. mașină de aruncat
bombăst umflare, îngâmfare.
bombăstic umflat, nefiresc.
bomboană zaharică. [boane.
bomboniéră cutioară de bom-
bomprés catartul înclinat.
bon bilet ce îndreptățește la ceva;
bonuri efecte, hârtii de val.
bónă dadacă; jupâneasă.
bóna fide în bună credință.
boncâi a muși, a se scânci.
boncăitură muget; scâncitură.
bondăr muscă mare; bombar,
bondóc scurt și gros. [bărzăun.
bonétă căiță, ceapsă.
bonetăr fabr. de bonete.
bonetărie ciorăpărie.
bonifică a despăgubi, a credită.
bonjurist nume de batj. p. tineri.
bont od. mo. răsvrătire. [tite.
bont ciuntit. *Boante* mâni ciun-
bontăș od. răsvrătit, conjurat.
bontón fel de purtare aleasă.
bonz preot japonez s. chinez.
bónză muscă.
bonzăr bărzăun, tăun; gărgăun.
bookmáker (bucmeker) mijlo-
 citor de rămășag la curse.
boort diamanți ce nu pot fi tăiați.
borangic pânză fină.
boránța limba mielului (plantă).
borăt sare de acid boric.
borăx borat hidratat de sodă.
borboase hramul sfinților din 4,
 5, 6 Dec.; vrăji; bube.

borcănös, borcănát umflat, gros.
borcăräg măzeriche.
borcăt mo. borviz.
bord margine; corabie.
bördea ființă de speriat copiii.
bordeiăș loc p. legume în casă.
bordêl casă de femei publice.
borderou notă, consemnare.
bordiăș care locuște în bordei.
bordură margine; chenar.
boreâl dela mează noapte.
boreasă a. soție, nevastă.
borțăș pungăș.
borțete (pește) boiștean.
börhäte măruntaie de vite.
borhán stomac de vite
börhot rămașiță din fructe
böríc acid din borax. [stoarse.
boricât cu acid boric.
borilă vânt de mează-noapte.
bornac mo. covrig p. colindători.
boroboăță nenoroc, pătărănie.
boroni a grăpă.
borș ciorbă acră; a suflă în b.
 a lua în batjocură; a sforăi.
borșár mâncător de borș.
borșér vas p. borș.
borși a se acri; a se sburli.
borș burtă de însărcinată.
börtä gaură.
bortel a bortii, a găuri.
bo(r)tochinós cu burtă mare.
boriös găurit, găunos.
börzá insectă, goangă.
boș testicul; bărnă piezișă în zid.
boșantíc, boșintóc sfrijit.
boșár pepene galben.
böšcä boștină.
bošcár scamator, iscusit de mână.
boscărie vrăjitorie.

boscărță a. fâșie de piele slabă.
boschêt buceag, tufiș în grădini.
bosmă păcăleală.
boșoalcă umflătură, gălcă.
bosoi mo. a inghesui, a strâm-
boșoróg surpat, boșit. [toră.
boșorogeälă vătămătură.
bostân(d) mo. legumărie. [mar.
bostanglu gardă în sarai; legu-
böština rămașiță de faguri șcurși
 de struguri tescuți
boștinár care cumpără boștină.
bostön dans; joc de cărți cu 52 foi.
bostroméngher uneltitor, făcaș.
böštur mo. gol, deșert.
boștirós găunos, gol.
böšturä înfundătură, beznă.
boi cocoloș, bulz; nod; junghi.
botanică știința plantelor.
botanist care se ocupă cu bo-
 tanica. [diu.
botanizä a aduna plante p. stu-
böicä gaură de fagure; «nucă».
botéi turmă de oi.
botélniță botniță.
botșár cizme cu turieci tari.
botină mo. gheată.
botoășă oaie bătrână.
boțóg cosac mic (pește).
bofolán nume de bou.
boșoróg nenoroc, nefăcută.
bötoși fel de opinci.
bou-de-noapte buhă.
bóul Domnului coccinela; ră-
 dașcă; fig. prost. [cap.
bóulea (d'an) sărind din cap în
boúr fel de bou sălbatec; semu
 de înfierat; *coarne boure* od.
 cu vârfurile unul spre altul.
bouredn bou s. nume de bou.

bourél bour mic; melc; sfredeluș. [pentru boi.
bourie, *bouriște* loc de odihnit
bouriu ieșit, scos: *fațe bourii*,
 tari de se văd de sub haină.

bovin de-a vitelor.
box soi de câni cu bot turtit.
box i. de luptă cu pumnii; luptă.
boxă a se bate cu pumnii.
boxór luptător cu box.
boz od. idol, zeu păgănesc.
boz plantă ierboasă.
bozà od. fel de cidru.
bozajér od. cenușiu.
bozagilác gătirea bozalei.
bozagiu od. vânzător de bozà.
bozài a mucezi, a înflori.
bozàrie loc plin de bozi.
brăbănóc pervincă.
brac lucru netrebnic.
brac copoi, câne de vânătoare.
bracà a așinti (tun s. ochian).
brăcà izmene.
brăcáci fel de căldare.
bractée frunze mici ce acopăr
 bobocul floarei.

brăcuì a lăpădă; a despăduri.
brădișoără fel de pasere.
brădoăe vas de lemn.
brădoș mu. colăcel, brenduș.
brăgă băutură din făină de mei.
bragagerie meserie de bragagiu.
bragagiu, *brăhâr* vânzător de
 bragă. [mari.
brăghină struguri cu boabe rare
brăgle vatale la rășboi.
brăhă orz fierț p. fabric. de bere;
 drojdie.

brahiál a brațului. [tund.
brahicefál cu craniu aproape ro-

Bráhma zeităte la vechii inzi.
brá(h)man membru al castei
 preoțești în India.

bra(h)manísm religia lui Brahma.
brai i. de îndesat brânza în butoi.
brăică cățea de vânat. [mari.
brâncăldău, *brâncován* cu mâni
brancărdă targă.
brancardiér purtător de targă.
branciog șes nisipos.
brandabúrcă m. cartof.
brandebúrg broderie la haină.
bránhii organe de respirație la
 pești, «urechi».

brániște loc unde fusese pădure.
brânsă ramură; meserie, profesie.

brânzoi de treabă, cinstit.
brașoave vorbe laudăroase.
brașoveancă trăsură cu coviltir.
brașovenie mărfuri de Brașov.
brățără podoabă la braț.
brățeú, *brașlétă* mică brățară.
brașt braț; *de br.* la braț.
bravă a înfruntă, a da piept.
bravură voinicie.
bre! arată mirare s. apostrofare.
brebeneac sturz. [gul.
brec trăsură cu 2 bănci d'alun-
brélân joc de cărți; 3 cărți la fel.
brélóc mic odor fără mare preț.
bréșă spărtură 'n zid, deschiză-
 tură. [talonii.

brétele curèle p. a ținea sus pan-
brévă scrisoare papală.
brevét diplomă, hrisov, certificat.
brevetă a da brevet, a patentă.
breviár carte de rugăciuni; lec-
 tură obișnuită.
brezde mască.

bric bastiment cu 2 catarte.
briđj joc de cărți. [neral.
brigădă 2 regimente sub un ge-
brigadiér grad inferior în armată.
brigând tâlhar, haidamac.
brigandăj tâlhărie. [lapte.
brighidău i. ciobănesc de bătut
briliant lucitor; berlant.
brilantîn ca briliantul.
brilantînă ulei parfumat.
brind cinstire în sănătatea cuiva.
brío cu foc, vioi. [ușoară.
briscă a. briceag; mo. trăsură
briscăr mo. care are o briscă.
briză vântușor, bură de vânt,
 jeliță. [a. gurdună.
broancă (în Bănat), violoncel,
broanze napi.
brobină plantă p. văpsit galben.
broboandă picătură; boabă.
brobodélnic vâl de mireasă.
broboni a acoperi cu broboane.
brocăt stofă țesută cu fir, zaipă.
broci roibă (plantă).
brod a. pod umblător. [tregi.
brodă a chindisi; împodobi; in-
brodăr podar la brod.
broderie chindiseală; adaos.
brom corp simplu cu miros fetid.
bromură combinație de brom.
brónhii cele 2 tuburi ca bifur-
 cație a traheii.
bronșită inflamația bronhiilor.
bronz aliaj din cupru și cositor.
bronză a da înfățișare de bronz.
bronzărie lucruri de bronz.
bronzăt arămiu.
broșă ac de podoabă.
broșă a coase la olaltă foi.
broscăriță plantă de baltă.

broșură cârticică broșată.
broțac broască verde; lem̃n p.
 grindeul morii.
brudină taxă p. brod.
brudinăr v. *brodar*.
brudnic mo. naiv; cu toane.
bruftuedă tencueală; bătaie.
bruftui a tencui; a luă la respăr.
brunel mat. de culoare închisă.
brusc iute, răstit; neașteptat.
bruscă a se răsti; a luă repede.
bruschetă răstire. bruftueală.
brut necioplit; lipsit de viață;
 nerafinat. *Proșit* b. din care nu
 s'au scăzut cheltueile
brut animal, dobitoc; mojie.
brută om grosolan; od. până
brutal grosolan, silnic. [neagră.
brutalitate mojiecie, cruzime.
brutaliză se purtă neomenos; a
 bate.
buberic burueană de bubă rea.
bubuluci stâlpi la prispa casei.
buc mo. pleavă; capăt de caier;
într'un buc iute, îndată.
buc moț, mănunchi, șuviță.
bucul de gură, de față.
bucalae cu bot negru; cărlionțat.
bucalăt grăsuliu la față.
bucea fier la căpățina roții; țeavă;
bucefal calul lui Alex. cel Mare;
 cal de paradă.
Bucentaur corabie de unde do-
 gele Veneției aruncă un inel
 în valuri ca semn de logodna
 sa cu Marea adriatică.
bûche a doua slovă; *buchi*, al-
 fabet cirilic; învățătură.
buchèr care învață buchi; înce-
buchereste ca începător. [pător.

bucherie învățătură primitivă.
buchetiără vânzătoare de flori.
buchini a silabiză.
buchinist vânzător de cărți vechi.
buchisi a bate cu pumnul.
buciuc od. steag; trupă de sol-
buclă a încreși părul. [dați.
bucularisi a păși.
buclic v. *bocluc*.
bucmeă cordea, șnur.
bucolic pastoral.
bucolică v. *eclogă*.
bucșă buceă de roată.
bucșău plantă de grădină.
budă dugheană.
budă od. mo. mu. pădure;
budean, *budac* locuitor în ținut
 cu bude.
budacă vas de lemn; femee dur-
budală prostovan. [dulie.
budihăce mo. dibănie; pocitură.
budism religia lui Budha cu
 aproape 400 mil. sectanți.
budist aderent al budismului.
budiște od. loc unde a fost pă-
budouăr salonaș p. dame. [dure.
buduhála mo. boală lipicioasă.
buduhálničă feară, hală, gădină.
budulăc simplu, naiv; răcăcitor.
budur trunchi putred; colț pie-
buduréț a. coș, horn. [tros.
budurót mo. vas de lemn.
budușdu tâlhar.
buș buhă mică.
bušânt infoiat (haină).
bušét armar sală de mâncare;
 restaurant.
büşlea, *büşlă* om pepenos.
büşón măscărîci, ciof, soitar.
büşonerle mascaralăc, lucru
 glumeț.

buști burtă de vită; cartaboș.
buga bivol, taur. [rabiei.
Bugeac parte de sud a Basa-
bugea palid umflat. [spese.
bugét prevedere de venite și
bugetăr după s. de buget.
bugetoșág slujbaş de stat. [hul.
buh faimă, veste; *i s'a dus bu-*
buhăi a se vaită; a se umfla la
 față. [deă.
buhăi taur; stup neroitor; rân-
buhăi de baltă fel de pasere.
buhav umflat, pufoasă.
bühnet țipăt, sgomot.
buhós sbărlit.
buhúr materie de mătăsă.
buhurdár od. vas de miresme.
bui a. se coboră, a se da jos.
buiác mo. nebunatic; incurcat:
minte buiacă.
buiamă mu. basmauă mare.
buiğui a vorbi verzi uscate, a
buiác zăpăcit, năucit. [aiuri.
buiăci a zăpăci, a ameți.
buiătec de jumătate amețit.
buiurdisi od. a porunci.
buiurdisit od. înrît cu decret.
buiurdíu od. ordin, decret.
bújă colibă. [afumat.
bújenită mușchi de căprioară
búlă od. diplomă dată de su-
 veran; decret papal.
bulomăc stălp.
bulăt cușit de dogar. [tură.
bulb bolfă, ceapa plantei; umflă-
bulboacă bulboană, vâltoare.
bulbós cepos, cu bulbi, bolfos.
bulbucă a scoate bășici, a clocoti.
bulbucăt umflat, ieșit din orbite.
buldăg căne bondoc cu fâclă
bulăredă rachiul slab. [ieșite;

bulatan publicație periodică; bilețel.

bulavărd promen., stradă largă; val, întăritură; jig. apărător.

bulvardistă femeie publică.

bulfei partea de sus a jugului.

bulgărie loc cu zarzavaturi.

bulgăr griș.

bulhăc mo. baltă.

bulichér cuțit lung.

bulmie foame nesăturată.

bulin(a) mic disc de aluat, oștie, oblată. [gume.

buliôn preparat din carne și le-

bulubășă od. căpitan de ceată:
Baș b. șet de gardă; *bulibășa*
vătaf de țigani.

bulubășei od. slujitori sub un
bulubașă. [grămadă, ceată.

bul'uc od. companie de soldați;

buluci a grămădi.

busugheandă mo. cartof.

bulughină bulgăre de caș.

bulyân buștean, butuc. [brânză

bulz mămăligă înlăuntru cu

bumășcă od. hârtie monetă de-o
rublă.

bumbân : a dormi b. a dormi tun.

bumbară obuz, bombă.

bumbașir od. executor. [codru.

bunget desis de pădure s. de

bunievăfi popor sud slav rom-
cat, în Baci-Bodrog (Ung).

bunt od. mo. răscoală.

buntăș od. răscolat.

burăcă negură deasă.

burătec brotăc, brotăcel.

bürcă cojoc ciobănesc.

burduhân peritoneu; pânțec

burduh(an)ôs pântecos. [gros.

burdălea burtos.

burghéz târgoveț; burtă-verde.

burghezime albăstrime.

burică a se cătără, a se târa.

buricăt bombat, convex.

burlân țeavă; scoc.

burlesc caraghios, poznaș.

burline grăsun, purcelaș.

burlai țeavă, tub. [gură.

burniță bură, ploae mărunță; ne-

burniță a bură, a plouă mărunț.

burnus mantauă de beduin; haină
cu glugă.

bursă stipendiu; clădire p. afa-
ceri bănești; joc la b. speculă.

bursiér care are bursă; care um-

bursoacă mohor. [blă la bursă.

bursucă a se bosumflă.

bursucăr câine de vânătoare.

bură-verde care caută numai
interese materiale.

bură-verzime poreclă p. burghе-
bușeală izbire de pumn. [zime.

bușmăchi mo. pantofi femești.

búsna dintr'odată. [călăuză.

busolă i. de măsurat unghiuri;

bust cap și piept (la persoană).

bústa dintr'odată. fără veste.

bușihân mo. buștean, butuc.

but coapsă; în *butul* a. în ciuda.

butăci cu coarne scurte.

bută-gă iere de chefal.

butărit od. dare pe vin.

butăș ramură cu muguri tăiată.

butăși a plantă butași; a săpă
în jur de arbore.

bătă mo. calească.

butélie garafă; b. de Leyda, de
acumulat electricitate.

butôn nasture, bumb.

butonieră încheetoare.
butori a sfredeli.
butuci od. fel de chinuire: picioarele se prindeau între 2 bucăți de lemn.
buzduganagiu od. purtător de buzdugan domnesc în priucibuzduga sac? [pate.
buziș în față. [zunar.
buzunărit șterpelit; bani de bu-

C

C cifră romană = 100; CC = 200; CD = 400; DC = 600.
ca., *circa*, pe la, cam. [birjă.
cab (keb) trăsură cu 2 roate;
cabadâi viteaz, erou.
cabălă talmăcire misterioasă a bibliei la jidovi; uneltire.
cabalist uneltitor; vrăjitor.
cabalistic misterios.
cabănă mantauă. [bane.
căbănicer care face s. vinde cabăniță od. mantauă domcabareri restaurant. [nească.
cabáz mo. boscar, bufon, poznaș.
cabazluc festă, poznă, ghidușie.
cabestăn vârtej de lemn vertical cu funie și drugi orizontale p. ridicare de greutate.
cabină cameră mică.
cabinet cameră de lucru; guvern;
c. negru secret.
cablărit od. dijmă pe grâne.
cablogram telegramă prin cablu.
cablu funie, frânghie groasă.
cabotin actor rătăcitor.
cabriolétd trăsură cu 2 s. 4 roate.
cabul: a face c., a se umili, a se coborâ.

cabulipsi a face cabul.
cacao fruct p. ciocolată.
cacaotiér pom de cacao.
căcărdăc rămășițe de său topil
căcă(s)dér păducel, gheorghin.
cacealmă tertip, uneltire, înșelătorie. [griv
căciór, căcióră a. târcat, breaz
cacofonie unire neplăcută de sunete.
cacóm ermelin, fel de dihor.
cacée plante grase spinoase.
cadaif tăeței cu dulceață etc.
cadână turcoaică.
cadânească horă turcească.
cadăstru registru de proprietăți teritoriale, carte funduară.
cadavéric stârvos.
cadăvru stârv, leș, hoit.
cadență măsură, tact, ritm.
cadența a da măsură și armonie.
cadentat în tact. [mată
cadéți tineri nobili intrați în ar.
cadăsker judecător turc militar.
cadincios cu cădere, în cuviință.
cadința cădere, cuviință.
cadju judecător mohamedan.
cadou dar, plocon, prezent.
cadră a consuma, a potrive; a clasă. [(în cărți de joc),
cadră ramă; icoană; listă; tobă
cadran suprafață împărțită în
cadrat pătrat. [grade
cadril contradans jucat de câte 4 persoane.
cadrilat cu mici pătrate.
cadrilăter cu patru laturi.
cadru plan; tablou; spațiu, loc;
depășește cadrul trece mar.
cadruplu împărțit. [ginea.

cadu neputincios; nul, fără valoare. [șerpi, (a lui Mercuriu).
caduciu vargă cu 2 aripi și 2
caducitate scăpătare cu vârsta; nestatornicie.
cafar căprior de grindă.
cafas grații la ferestri de harem.
cafeșibașa boerinaș aducător de cafea lui vodă.
cafeșiu care face cafea; patronul catenelei; od. slugă sub ordinul lui cafeșibașa. [felei.
cafeină subst. excitantă a cafelei.
cafețieră ulcică de cafea. [cafea.
cafeșu copăcel cu semințe de caștân haină turcească; boerie, rang. [tanul.
cașangiu od. celce aducea caștăni a da rang de boer.
caștanliu cu fumuri de boerie.
caștâlă sobă de faianță.
cahctic bolnăvicios, lănced.
cahexie lăncezeală, stărșeală.
cah)leăță olan p. ieșirea fumului.
Caiăfa mare preot la iudovi; lațarnic. [olaltă.
caibări, încăibără a adună la miă cui de potcoavă.
caic luntre; *caicciu* luntraș.
cai de olac, od. dare în natură; cai trebuincioși od. la poștă.
caijet vază; bogăție; infățșare.
caimă mat. ce încheagă laptele.
caimac smântână; ce e mai bun.
caimacăm locșitor de Domn.
caimăcămie locotenentă domnă.
caimăn fel de crocodil. [nească.
cainic vrednic de plâns, sărman.
caikes [cit. *keks*] pesmet englez.

calabalac bagaj; gălăgie; pro-călăc zăbrele la fântână. [stîme.
călăf procoviță; toc de luleă.
calafat susținătoare, stinghie.
călafătui a smoli o corabie.
calafon sacăz de vioară.
calaică vitriol verde.
călăe plăcintă cu smântână.
calamăndros mō. glumă, pozună.
calambur joc de vorbe.
calamitate mare nenorocire.
calamitōs nenorocit. [scriă.
calămus od. trestie cu care se calăndru prăvăleac, i. de lustruit.
calăp calup, formă; înșelare.
călărăș cavalerist; curier.
calc desen făcut prin transparent.
calcavură palmă, frecuș; notă; cursă. [ștepe.
calcăn pavază, zid de streșină.
calcăr peatră de var; *călce* var.
calcedon agat.
calchiă a face calc. [a usca.
calcină a descompune prin foc;
călcii metal scos din var. [pră.
calcopirită sulfură de fer și cu-calcu biliari pietricele în fier.
caldarâm trotuar.
caldarâmăr pardositor.
căleap sul de fire răsucite.
calăes(c)ă trăsură pe arcuri.
caleidoscōp tub cu oglinzi și bu-căși de sticlă (la mișcare iau forme simetrice).
calēm cancelarie (în Turcia).
calembec fel de lemn mirositor.
calemgiu copist în calem.
calemkeriu fel de postav fin.
calēdele grecești niciodată.
calēndrōi blăstemat, om de nimic.

calevri încălțăminte de păslă.
calibru diametrul țevii; grosimea unui glonț etc.; *fig.* *calice* potir de floare. [litate.
caliș titlu de suverani p. urmașii lui Mohamed.
califâr găscă sălbatică.
califât domnie de calif.
califică a declara destoinic.
calificativ ce arată însușire.
caligrâș care scrie frumos.
călin copăcel cu boabe roșii.
călină fruct de călin.
calitate însușire bună; titlu.
calm liniște; liniștit, pașnic.
calmă a liniști, a domoli, a alina.
calmânt alinător.
călmôt cartaboș, sângerete.
calmúc fel de postav.
calmucesc ca la *calmúci*.
calocagathia însușire de om frumos cu suflet bun.
caloián chip de lut îngropat de fetițe în câmp, (cred. pop.); om sprinten. [gativ].
calomél clorură de mercur (purcalomnie defăimare, bărfeală,
calamniós ponegridor, hulitor.
calóric materie de încălzire.
calbria unitate de căldură (p. a urcă cu 1° C. temperatura unui kg. de apă).
calorifer ce dă căldură; aparat central de încălzire.
calorific ce încălzește. [dură].
calorimétru măsurător de căldós cu bățatură; *corp c.* mat. ce unește emisferele din creier.
calositate învârtoșare; bățatură.
calp fals; decăzut, corcît.

călpac căclulă înaltă.
calpuzán, calpugiu falsificator de bani; coțcar, papugiu, înșălător. [destrămă,
căltâi și *călfui* a scărmana; a *caltavétd* legătoare de ciorapi, *calúp* calapod; model; viclenie.
călus lat. cicatrice la os frânt.
Calvár Golgota, dealul răstignirii l. Ierusalim; colină cu cruce (rom.-cat.); suferință.
cămără od. vistierie domnească. *c. împărătească* od. a. erar.
cămărăș șambelan; vistiernic.
cămărășel servitor domnesc.
cămărășie birou s. rang de cămărăș.
camarilă clică, coterie, gașcă.
câmbie, câmbiu poliță. [în relief]
camee piatră scumpă cu gravură
cameleón reptilă ce-și schimbă culoarea; *fig.* ipocrit.
camélie arbust cu flori ca rozele dar fără miros.
camelină plantă cu flori galbene.
cămeră odae; loc de adunare corp legiuitor *c. comunelor* și *c. lorzilor* în Anglia); secțiune *c. obscură* aparat cu lentilă ce arată chipul celor din afară
camerál financiar. [vitoare
camerieră damă de onoare; ser
camilăfca acoperemânt de cap. monahi.
cămină od. dare pe spirituoase
căminár care strângea cămina
camión car de poveri.
camionáj transport cu camioane
camizól haină scurtă fără mâneci p. dame.

camohás stofă de mătăasă.
camomilă muștel, romoniță.
campadură ochi de pod.
campamént lagăr, tabără.
campănie război, timpul cât ține.
campéstru de câmp, de țară.
campiôn luptător, concurent.
campionăt luptă de întrecere sportivă.

camafilă a travesti, a ascunde sub altă formă.

can v. *han*.

cană cep; mat. de cânit părul.
canăț ciucur, ceapraz; chiteală.
canăl conduct de apă; țeavă;
 cale, mijloc; râu meșteșugit.

canălie popor de jos; mișel.
canaliză a face canal; a face navigabil; a abate, a scurge.

canară stâncă; pășune.
canăt aripă de ușă s. fereastră.
canavă țesătură p. brodat; plan.
canavăț, *canavăță*, mat. de lână.
cancelăr ministru, od. logofăt.
câncer rac; umflătură dureroasă.
cancerós puruios, purulent.

cancióg unealtă de zidar, căuș.
cândel zăhăr galben.

candelăbru mare sfeșnic.
cândid nevinovat, naiv.
candidă a cere, a aspira la ceva.
candidatūră stare de candidat.
candoăre curăție, nevinovăție.
candriu beat.

canefóră od. fată purtând pe cap un coș cu obiecte de jertfă.

câner a. mo. câinos, râu de inimă.
cânge, *cânghi* prăjină de înhățat;
 gheară;

cânghiuit cu cange, cu cârlig.
cangrenă distrugere în o parte.
 din corp; stricare, corupere.
cangrenós atins de cangrenă.
canibál mănăcător de oameni.
canicular: zile *caniculare*, de
 Cuptor (în Iulie și August).

canin cânesc.

caniôtă cutiută s. pușculiță.

canón lege sobornicească; regulă; cântec bis.; formă muzicală când vocile intră succesiv în armonie; i. de muz.; pedeapsă; pocăință; chin.
canonadă foc lung de tunuri, bombardare.

canoni a pedepsi, a chinui.

canonic consilier vlădicesc (la uniți). [nuri.

canonieră vas mic armat cu tunuri.
canonisi a orândui; a pune între sfinți, a canoniza; a da canon, a pedepsi. [pocăi.

Canóssa, «a merge la C.» a se cantalúp soi gustuos de pepene.
cantaragiu cântăritor.

cantaridă gândac de frasin.

cântăta piesă p. voce.

cântilénă cântecel melancolic.

cântină local unde se vând băuturi și mâncări p. soldați și a.

cantitâte cătățime; durată.

cânto curs de muz. vocală.

canón colț de țară; ocol; mic stat elvețian; casă de păzitor.

cantonă a adăposti, a încartirui.
cantonadă culisă; a vorbi la c., unei presupuse persoane.

canțonéla cântecel. [c. f.

cantióier păzitor la șosea s. la

cantôr(ă) teighea.
canulă țevă mică de sticlă etc.
cănură fire dărcite de lână.
caolin argilă fină.
căos noian; desordine; confuzie.
căotic încurcat, confuz.
capabil în stare, apt; destoinic.
capacită a convinge, a înduplecă.
capacitate cuprins, încăpere; destoinicie.
capamă carne (de miel) cu zarzavat ș. a.; haină. [priceput.
capân od. magazia de grâne; om
capânge od. cursă. [grâne.
capanlıu od. negustor turc de
căpără arvună; logodnă; *căpdră*
căpără a sgăriă. [a logodi.
căpcân herbant, ștregar.
căpcân, *căpcăun* dihănie cu cap
cânesc; neom.
capcână cursă, clapcă.
capelă bisericuță; orhestră.
capelă bonetă (de soldat); od. pă-
căpeș energic; îndărătnic. [lărie.
căpeșă parte de frâu din capul
calului; broasca morii.
capicheaie od. trimis al princi-
patelor române lângă sultan;
soldat de gardă.
căpie poartă de cetate.
capigiu od. portar la serai.
capilăr subțire ca firul de păr.
capilaritate însușirea vaselor ca-
pilare d'a face ca lichidele
lor să se urce. [viciu.
capiodăș od. tovarăș de ser-
căpiște templu, altar păgân.
căpistère albie, copae, troacă.
capital de cap; de căpetenie;
păcat c. de moarte.

capital bun ca izvor de câștig,
fond. [ședință.
capitală oraș de căpetenie, re-
capitale, *majúscule*, litere mari.
capitalism putere prin capital.
capita'iză a schimba în capital.
capitán pașă od. amiral turc.
capitație od. dare pe capete, im-
pozit personal.
capitel parte de sus a coloanei.
capitol cap, secție.
Capitoliu templu și cetățue pe
Munt. capitolin în Roma ve-
che; palat național.
capitonă a fixă prin împunșă-
turi lână s. vată între căptu-
șeală și fașă.
capitul corp de canonici.
capitulă a se da biruit.
capitulăție predare; tratat.
căplăgie, *caplageă* alac.
caplân od. turban; soldat turc.
căpo (d'a *capo*) dela început.
căpodóperă lucrare măcastră.
caporalism stăpânire politică în
duh militar.
capót mantă; haină de casă; a
face c. a nu lăsa să facă nici
un joc (la cărți).
capoșel scurteică.
capriciu nazuri; nestatornicie.
capricorn semn din zodiac.
căprioarelă punere de căpriori.
capsomân căpășinos, îndărătnic.
căpsulă teacă; tub; invelitoare.
capsulăr ca o capsulă.
capță a prinde; a căpăta prin
căptălân brustur. [dibăcie.
capțâr capac p. stup.
capțiós ademenitor.

captiv prins, rob, robît. [mecă.
captivă a subjuga, a robi; a fer-
captivânt ademenitor, fermecă-
captivitate robie, prinsoare. [tor.
captură a prinde.
captură prindere; pradă; câştig.
capugiū od. portar, mareşal turc.
capui a prinde; a îngriji, a face
 rost.
capuşin călugăr cat. franciscan.
capuşiner cafea cu lapte.
cără ceartă; cârtire.
carăbă babă; fel de fluer. [dac.
carabán báligar cu corn. (gân-
carábáni a pleca; a prinde la-
 com; a bate.
carăbăş cu bot negru (oae).
carabéte larvă de ănar s. de
 streche.
carabîndă puşcă de cavalerie.
carăcal pisică sălbatică.
caracatiţă animal de mare cu 8
 pipăitoare.
caracâz viteaz din bazme.
caracér semn, trăsătură; tãrie de
 suflet.
caracteristică semn deosebit.
caracudă peşte mărunt; fig.
 lume de rãnd.
carăfă sticlă, clondir, butilcă.
carăfte 2 lemne ce ăin vãţelele.
caragaţă cotofană, ăarcă. [rãs.
caraghios bufon, mascară; de
caraghioslãc poznă, bufonerie.
caragrós od. ban turcesc.
cărămb tureac; diferite părţi ale
 căruţei.
caramboldj atingerea celor 2 bile
 cu a treia (la biliard); ciocnire.
caramelă bomboană de zahăr ars.

carantină oprire şi desinfectare
 p. cei bănuţi de boale molip-
 sitoare grele; fig. înlăturare.
carapace ăeastă osoasă.
carás mo. peşte mărunt.
carát unitate de greutate (2 dg.);
aur de 24 c. = aur pur; *aur*
de 15 c. = 15 părţi aur, 9 aliaj.
cărăui ameţit de hãtură.
caraul(ă) strajă, <şilboc>.
caravă i. de plapumar.
caravãnă ceatã de drumeţi în
 pustiu; căruţã. [vane.
caravãnserei fãgadãu p. cara-
caravãni cioareci p. muncitori.
caroavã, *carboãntã* rublã.
carból acid fenic.
carbólinéu mat. din păcurã.
carbón cãrbune în stare purã;
c. cristãlizat, diamant.
carbonadã frigãru.
carbonat sare de acid carbonic.
carbónic, *acid c. C O₂*; gaz înã-
carbonifer cu cãrbune. [buşitor.
carboniza a cãrbuni.
carbuncul buboi. [alt corp.
carbúrã combin. de cãrbon cu
cãrcãiac gãndac miriapod, că-
 nele babii. [şap
cãrceã lemn între tãnjealã şi pro-
cãrcéi acãţele, firişoare; sgãrci.
cãrcél a. pãduchi de oae; curpen.
cãrcerã închisoare, temniţã.
cãrcióc şiretlic, apucãturã.
cãrciocãr pricinaş, zurbagiū, cãr-
cãrc(i)oãbã căpuşã. [cotaş.
cãrcerdãr od. şef de jandar-
 merie.
cardamã bruncuţ, salatã de cãmp.

cărdășie clică, însoțire de *cărdăciac* de inimă. [dași.
cardinal principal, de temelie.
cardinal consilier papal; fel de
 pasere; eșarpă roșie.

carcă, *carcău* od. trupă în patrat.
carcăna partea din apă a corăbiei.
carcăta cupeu, trăsură.
carcătaș rotar.

carțătu od. ac cu gămălie.
cargo (bôt) vas p. mărfuri.
cărți a roade: *carțul cărește*.
carăiat atins de cărie. [cornișă.
carăiată stat de om sprijinind
carăiată pocitură. [grânelor.
carăie puroire a osului; boala
carăieră loc p. curse; p. exploa-
 tat peatră; profesiune.

carăitabil de milostenie.
carăitate iubire p. D-zeu și om.
carăialiu bandit, tâlhar turc.
carăilăci luntre p. fluvii și râuri.
carălogăncă fel de struguri.
carămac i. de pescuit.
carămăjin piele colorată roșie.
carămăz coșenilă; rumeioară;
 chermes; vopsea; sirop.
carămăziu stăcojiu.

carămin mat. produsă de cărmăz.
carămoajă fărâmatură. [om.
carănațiune fața cărnii, colorit la
carăndu: *grău c.* cu boabă mare.
carănavă dulcele de Crăciun.
carănaxi! od. mânca-te-ar boala!
carăneleagă ultima zi (s. săptă-
 mână) din cășlegi; cășlegi.

carănet cărticică de notițe.
carănet cărticică de notițe.
carăni a strămbă, a întoarce; a
 ciunti, a reteză.

cărnivôr ce se nutrește cu carne.
cărhoși a jupu de carne, a sfășia.
carô tobă (culoare la cărți de joc).
carotide 2 mari artere ce duc
 sângele la cap.

carp încheetura mâinii.
cărpăndos vânos; *fig.* sgârcit.
cărpănoșie calicie, sgârcenie.
cărpătôr turtitor, tablă de întins
 aluat, a. «lopitau».

cărpe diem! folosește vremea!
cardiograf aparat p. a înregistra
 bătăile inimii.

cărstă grămadă de snopi. [jă.
cărstăș năvod, roci, hălău, mrea-
 cart pătrar, sfert.
cărtă carton, hârtie.
cărtă petec, zdreanță.

cărtăc i. de zidărie. [melnică.
cartel tovrășie s. tocmeală vre-
cartier regiune de oraș; loc ocu-
 pat de trupe.

cartilăj sgârci (la ureche, nas).
cartofôr cărțaș, jucător în cărți.
cartografie artă d'a desenă hărți.
cartomanție ghicirea viitorului cu
 dat în cărți. [foliu.

cartôn hârtie compactă; porto-
cartonă a lega în carton.
cartonăj legătorie în carton.
cartușă încărcătură.

cartușieră «pătrântaș».
cărugeă micșunea, văzdoagă.
carvasară od. birou vamal.
Casa albă clădire în Washington
 p. prezidental Statelor unite;
fig. guvernul lor.

casă civilă persoane ce însoțesc
 pe suveran; *c. militară* garda
 sa; *c. regală* familia sa, di-
casămătă v. *cazemată*. [nastia.

*casă*ncă broboadă de lână.
casăș, *jelêr*, cu casă.
casășie desființare, anulare.
casă coif.
casăci lanț la moară de vânt.
casădă cadere de apă, săritoare; svăpăeală.
casădînd nătărău.
cașcavă fel de brânză; *fig. se întinde la c.*, se obraznicește.
caschétă șapcă.
casătă cutie mică. [merar.
cash (cit. caș) bani gata, nu-
casier care ține cassa. [cassă.
casierie slujbă de casier; loc de
casinóu, a. *casină* loc de întrunire p. citit ș. a.
cașlă fermă, cășarie, mică moșie.
cașlêgi dulcele de Crăciun; dela Paști la Moși; dela 15 Aug. până la 15 Nov.
casnă, *casnă* hârleț, arșău.
cașmîr stofă fină de lână.
*cașoă*e cămară; cramă s. altă încăpere. [muri.
casolétă afumătoare de parfum.
cassă dulap p. valori; loc de plătiri, bancă; *per cassa* în bani gata. [merar.
Cassa registru p. afaceri cu nu-
cast curat, nevinovat.
castă clasă socială.
castaniéte 2 buc. de os ținute între degete și lovite în ritm de danș. [tipar.
caște cutie p. așezat litere de
castél cetățue; zidire arătoasă la țară. [mandantul lui.
castelân care are castel; od. co-
castitate feciorie, nevinovăție.

căștu rată, termin de plată.
căstor bibru, breb.
castră a școpi, a bate, a jugăni.
castrón blid de supă ș. a.
căstru lagăr, tabără (la romani).
căsus-bélli pricină de război.
cat, *cături* etaj, rând, ridicătură.
câta (în Bănat) puțin, ceva.
câta! țipăt de țarcă. [a înșelă.
câta băț cu cârlig. *A umblă cu c.*
câta bibilică; certăreț. [voluție.
cataclism potop; răsturnare, re-
catacombă suterană pentru în-
 mormântări.
catacreză vorbă în senz impropriu: *fruntea* mesei.
catadixi a se înjosi.
catajălc alcătueală p. punerea mortului în sicriu. [toare.
catagrafie inventar, numără-
catahrîs od. abuz, înșelare.
cățăi a coțofeni, a da din gură.
catăiț tăeșei cu nuci și miere.
catalepsie moarte părăută.
cataléptic lovit de catalepsie.
cătăligă picior de lemn; *cătălige*: picioaroange, galenți.
catalogă a înscrie, a pune pe listă. [greci.
cațaon câner, mișel; poreclă p. *cățaoni* a se ticăloși. [remânt.
catapeteasmă iconostas; acope-
cataplăsmă oblojeală, compresă.
catapult od. mașină de război, p. izbit cu blocuri de peatră;
cătărăbă cotoroașă. [fig. atac.
cataractă urlătoare, văjoi; al-beață pe ochi.
catârg, *catârt* stâlp p. vântrele.

catărgă corabie de văslași; sănioară.

catargia celce face catarte.

catărgiu mânător de catări.

catărig od. băețandru.

cătăriği a piftii, răci, cotoroage.

cataroi od. gută, dambă; gu-

catastiğ registru, izvod. [turai.

catastrôfă de snodă mânt în

dramă; nenorocire. [nie).

catavasie imn religios (la utre-

catavasier carte bis. de catavasii.

cașavêică scurteică.

catehêt învățător de religie.

catehéză instrucție relig. cu în-

trebări și răspunsuri.

catehism învăș. despre credința

creștină; cartea sa.

catehiză a instrui în elementele

religiei creștine; a dascăli.

catecumén pregătit p. botez.

catédra scaun ridicat p. învă-

țatori s. oratori, fig. știință.

Ex. cathedra din oficiu, cu

autoritate.

catedrăla biserică episcopală.

categóric hotărât, clar, precis.

categorie fel, clasă.

caterincă mo. flașnetă.

caterisi a destitui (un preot).

catetă perpendiculară pe alta

în triunghi.

catètru țevă de metal s. cauciuc.

catifeldi, *catifeliu* ca o catifeă.

catifeliuță panglică de catifeă.

catigorie od. defăimare.

catigoris od. a defăima.

catilinăr îndrăzneț, tăciunar.

catilinără vorbire vehementă.

cătîină cânepa dracului (plantă).

cătinat cu ramuri dese (?).

cătinică: c. vreme, puțină.

catismă parte de psalmi.

católic (universal) care se ține

de bis. apuseană.

catolicism religie catolică.

catolicitate învăș. bis. catolice;

toți catolicii.

catóptrică parte a opticeii despre

lumina reflexă. [tusei).

catramină mat. din catran (contra

cașúe cădelniță; căuș.

cătún săticel.

cătúșnică earba mâții, baldrian.

căuă mătăhală, sperietoare.

căuc căciula cu fund lat

căuic căuș, vas de lemn.

cauciuc subst. elastică rezistentă

din suc de plante.

caudál dela coadă. [umili.

caudine: a trece sub furci c. a

căuș lingură de lemn cu mâner

scurt; vine drăguș la căuș,

cere ajutor. [tor, satiric.

caustic arzător, nimicitor; pișcă-

causticitate însușire caustică.

cavter mijloc caustic, care arde.

cauteriză a arde cu un caustic.

cauțiúne chezașie, garanță, probă

căuză pricină; proces; vină.

cauzál, *cauzativ* pricinuitoar.

cauzalitate raport de cauză și

cauzăș copârtaș; pricinaș. [efect.

cavăș cizmar, călțunar.

căvășie meserie de cavaf; ma-

gazinul său. [flueroi.

cavál fluer, flueră; od. mu.

caválă (la Bolinteanu) epă.

cavalcáda plimbare călare a mai-

multora; în c. cu alai.

cavalér cetățean roman de cl. II; nobil primit în cavalerie; membru în ordin militar s. religios; *fig.* apărător; *c. de industrie* coțcar, pungaș.
cavaleresc curajos; prevenitor.
cavalerime călărime.
cavalin de cai. [gricioasă.
căvârgic fel de oi cu lână ne-
cavatină mică ărie de solo.
cavâz agent de poliție turc; *c.* ==
bâsa od. șef de gardă.
cavént chezaș, girant.
cavernă peșteră, vizunie, bârlog.
cavernós găunos, subminat.
cavitate adâncătură, groapă, gol.
cavou criptă, mormânt, gropniță.
caz întâmplare; *a face c.* a so-
 coti. [crunt.
cazac soldat din căzăcime; *fig.*
cazdcă mantă blănită; jachetă
 p. dame.
căzdească fel de horă. [alb.
cazaclic căciulă neagră cu fund
cazaclicu od. negustor de blă-
cazangiu arămar. [nuri rusești.
cazanie carte cu părți tălmăcite
 din T. N.; predică.
cazarmament așezare în cazarmă.
cazemată suteran ca întăritură
 militară.
cazeină subst. proteică în albu-
 minele laptelui; *c. vegetală*
 albuminoid în leguminoase.
caziér rafturi cu despărțituri;
 actele de acolo. [în Sarai.
căzlar, *căzlar-âga* șef de eunuci
cazmă tărâcop hârleț, arșau.
cazón ce ține de cazarmă; *men-
 talitate cazonă* obicei de ca-
 zarmă.

cazuál întâmplător; relativ la
cazuár fel de struț. [cazuri.
cazuișt teolog care se ocupă cu
 deslegarea cazurilor de conș-
 știință.
cazuistică parte a teologiei de-
 spre cazurile de conștiență.
ceacâr chior; *fig.* beat.
ceacșări od. pantaloni largi.
ceadâriu deschis verde.
ceahlău vultur bărbos, hultan.
ceainărie loc de băut ceai.
ceair pășune, islaz; nutreț.
cealmă, *cealmie* turban.
ceam șlep, remorcôr.
ceambúr od. năvălire dușmană;
a bate c-ul a benchetui.
ceamúr pământ cleios.
ceanăc borcănel, blid.
ceangău colonist ungar.
ceăpcă coif, chiveră.
ceapcân șiret, potlogar; cal iute.
ceapraz ciucur; *ceaprazár* găi-
ceărcân cerc; compas. [țănar.
ceárdă han pe pusta ungară.
ce(a)rdăc od. balcon; pridvor;
cearsală țesală. [foișor.
cearsăli a țesăla.
ceășcă filigean, țasă, văscior.
ce(a)tlău încheetoare.
ceat-pat merge! bine-rău! [rului.
ceaiún căldare; cumpăna zida-
ceaiúș od. curier; soi de stru-
 guri; aprod, ușier.
cec bilet de plată.
cecál de cecum.
ceciliz soi de șarpe orb. [nomii.
cecmeged sertar, lădiță de eco-
cecum parte a mașului gros.
cedă a îngădui; a se înduplecă.

cedru arbore mareș în Liban.
cefalic de cap.
cefalopod familie de molusci.
cegă căciugă; *c.* și *păstruga* nimicuri.
cegarănișă plasă de prins cegă.
celâr chelar, pivniță, pivnițer.
celibiu od. kir; nobil; delicat.
celebră a serbă; a preamări.
celebritate faimă, renume; făi.
celést ceresc. [mos.
celibă stare de necăsătorie.
celibatăr necăsătorit, holtei.
celută chilioară; ochi unde albina pune mierea; element de materie organică.
celulăr cu celule.
celuloză subst. solidă în vegetale.
cenăclu adunare; sala unde Mântuitorul a ținut cu apostolii *cina* cea de taină.
cengheneă mu. țigan.
cenobit călugăr trăind în comunitate; f. retras.
cenotăf mormânt gol în amintirea mortului al cărui corp nu s'a găsit. [dare.
cenș numărătoare (la romani);
cenșor priveghetor, critic. [tică.
censură a judecă, a apreția, a crenșură aprețire, cercetare.
centaur $\frac{1}{2}$, om și $\frac{1}{2}$, cal (mit.)
centăură ținătorie, potroacă.
centenăr de 100 ani; serbarea lor.
centesimal în 100 părți egale.
centiăr a 100 parte din ar, 1 m □
centigrâm a 100 parte din gram.
centimă a 100 parte din franc.
centimétru a 100 parte din metru.
centrâl dela centru; de căpetenie.

centraliză a adună la centru.
centrifugâl ce năzuește în afară;
centripetâl ce năzuește spre centru.
centru mijloc; punct principal.
centurie unitate de 100 cetățeni (romani); corp de 100 pedestrași.
centurion șef de centurie, sutăș.
centurôn brâu p. sabie s. baionetă. [blănit.
cepchen scurteică; pieptar im.
cepelé(a) g peltic, găngav.
ceramică măestrie de olărit.
Cerber câne cu 3 capete la ușa de iad păgănesc.
cercătôr od. controlor.
cercelâr vânzător de mărunțișuri.
cercetăș iscoditor; tiner din;
cercetășie instituție p. întregirea educației fizice și morale.
cerceveă cadru, pervaz, ramă.
cercliu od. monetă de 3 Lei.
cerc vițios judecată ce dă ca probă tocmai ce trebuie probat: *e bun pentrucă nu-i rău.*
cereale bucate: grâu, secară, orz, ovăș, orez, hrișcă, cucuruz.
cerebrâl privitor la creer.
cerebro-spinâl privitor la creeri și măduva spinării.
ceremoniâl pompă; pompos.
ceremonie pompă, paradă; alai.
ceremonios, sărbătoreșc; afectat.
cereviș său, grăsimă de vită.
cerezind ceară măestrită.
cert sigur, de bună seamă.
certifică a adevări, a întări.
certificât adevărință. [fare.
certitudine siguranță, încredin-

cesiunár care se folosește de *cesiune* lăsare, cedare. [cesiune.
cesiună v. *cișmeă*. [lenei.
ceducée mamifere ce samână ba-
celăș od. șef de haiduci.
cedlul a strânge cu ceatlău; a
cedár împărat. [legă tare.
cedari(a)n împărătesc.
cezură repaos la mijloc de vers.
cf. *conferatur*, confruntă, aseă-
știt achitat, răfuit. [mână.
cf. tui a achită, a se răfui.
cha- v. *ca*.
che(a)báp friptură la frigare.
chebe, *ghébe* mantă, țundră.
chediv vice-rege în Egipt.
cheftni a chiăună; se zice de lă-
 tratul slab al cânilor. (Com.
 de *Ion Gorun*).
chehaia intendent (la turci).
chei v. *cheu*. [ziții.
cheji prevestiri, semne, dispo-
chelbăș cu chebe.
chełbe sgaibă, bube dulci.
chelbós buburos. [veni pleș.
chelboși a căpăta chełbe, a de-
cheleș pleș, cu chełie.
chelemét mo. afacere. [teală.
chelfăneală ciomăgeală, trăn-
chelfáni a bate, a ciomăgi.
chelnă mo. fund de car.
chemán fel de violină orientală.
chémbrică pânză p. căptușit.
chenzina plată pe 15 zile.
chépá fel de scrumbie.
chepéng ușă d'alungul podelei;
in chepeng în jos.
chercni a cărâi, a fleoncâni.
herém grație; toane.
cherestă lemn de clădit; lem-
 năria clădirii.

cherestegie vânzare de cherește; *cherestegiu* negustor de ch.
cherhaná atelier unde se taie și
 se expediază peștii.
cherpedineá clește.
cherpici cărămidă nearsă.
chersin troacă scurtă; căuș mare.
chertic creștătură, răboj la ocne.
cheruvic cântare la liturgie ina-
 inte de ieșirea cu sf. daruri.
cheruvim înger; cap de copil
 cu aripi (în pictură).
cherván car de poveri; convoi.
chervangiu care mână chervanul.
chesacă pește mărunț.
chesát lipsă de vânzare. [grîș.
cheshet păsăt de grîș, zeamă de
cheseá v. *chisea*.
chesón car cu muniție s. cu pro-
 viant; tavan cu ciubuce.
chestiúne, *chéstie* întrebare; afa-
 cere; materie de cercetat.
chestioná a întrebă, a cercetă.
chestionár mai multe chestii la
 oaltă. [într'o corporație.
chéstor administrator de fonduri
chestură birou de chestor.
chetá colectă, strângere de bani.
cheu splai, țarm, mal ridicat.
chezáp vitriol, apă tare, acid
chiabúr f. bogat. [sulfuric.
chiaburi a se îmbogăți mult.
chichibúta tertip, cărcioc.
chichineáta cămaruța, coteneața.
chichiréz grație, drăgănele, șic.
chichirneț țândală, slăbănog.
chichifá apucătură, tertip; lădiță.
chiciură, *piciură* brumă, strat de
 gheață. [lorat.
chicldz mo. piatră verde de co-

chicoti a râde în ascuns; a hohoti.
chicui a prinde de chică.
chiegbrniță vas de cheag.
chiștea gălușcă de carne tocată.
chifteriță coropișniță.
chiști a se scurge.
chihlibăr ambră galbenă. [rului.
chihlibariu de colorarea chihliba-
chila od. măsură p. cereale. In
 Munt. 1 ch. = 2 J bănițe, 1 b. =
 20 ocale. In Mold. 1 ch. =
 10 banițe, 1 baniță = 20 ocale.
chilăc mo. băutor.
chileală mo. băutură spirtuoasă.
chiler mo. chelar.
chilermenă fel de humă roșie.
chili mo. a pili; fam. a bea.
chiliasm învățătură că Isus la a
 doua venire va întemeia o
 împărăție de 1000 de ani cu
 tot felul de bunătăți.
chilim cergă, strai, țol, scoarță.
chilimbóf bucată de pâne.
chilimin gălbinéle (plantă).
chilipir marfă de prilej cu preț
 mic; câștig neașteptat.
chilipirgiu speculant.
chilnă mo. fund de car.
chilom ciocan, baros; măciucă.
chilomân vaet, strigăt; vas de
chilôs mo. dârz. [băut.
chimén chim, chimin, chimion.
chimic care se ține s. se ocupă
 de chimie. [corpurilor.
chimie știință despre alcătueala
chimir șerpar; pungă.
chimită măscărici; caraghios.
chimonó haină lungă japoneză.
chimvâl i. de muz. din 2 discuri
 de aramă ce se lovesc.

chinchină arbore american a că-
 rui scoarță dă *chinină*.
chindie timp între 2 și 4 ore
 d. a.; horă. [broda.
chindisi a coase la gherghef, a
chinéz om din China; se face
chinez, nu înțelege; od. prin-
 cipe senior feudal, judecător
 sătesc; primar. [voivodat.
chinezăt od. terit. unui chinez;
chinezesc din China; *zid ch.* zid
 de 2400 km. lung, înalt de 16
 m., azi ruinat, fig. despărțire.
chinină subst. amară împotriva
 frigurilor.
chinonic cântare bisericească.
chinorós praș negru (Kienruss).
chinovár bisulfur de mercur.
chindvle mănăstire; schit.
chiocec fel de dans turcesc.
chiolhán chef, ospăț.
chiolhânds mo. bădăran; bețiv;
chiomb scurt de vedere, miop.
chiondorîș chiorîș; cu invidie.
chitorpeacă mo. șindrilă. [tică.
chioșc pavilion, căscioară; bu-
chioșcâr vânzător în chioșc.
chiostéc legătură, brâu; obadă.
chioveán căraș, chirigiu.
chinarós conifer totdeauna verde.
chîpotă fluier la picior de cal.
chir domn. [tâhală, popândău.
chiraléisa Doamne miluește; mă-
chirândă femeiușcă.
chirăc sapă mică. [poci.
chirci a pipernici, a strică, a
chirtosâla mo. zăpăceală.
chiriadromiôn carte de predică.
chiriârth episcop. [lungă.
chiriéld rugăciune publică; vorbă

chirgiu cărauş.
churnóg olog, milog, schilod.
hurmanție artă d'a ghici viitorul din cercetarea palmei.
chirurgie parte a medicinei ce se ocupă de operațiuni.
chișcă mo. cartaboş.
chiseă cheseă vas de cristal p. dulceturi; pungă de tutun.
chiser teslă de lemnar.
chișită colivie; încheetură între copită și fluer.
chișleag mo. lapte covăsit.
chișmiş stafide roșii. [acru.
chisnovát caraghios, nesărat;
chisoárd mo. pești mărunți.
chit fel de ghips. [trătoare.
chită mărunchi; mo. clipă ho-
chitáci care chitește; invențios.
chițai a țîțai, a șueră. [n țast.
chitân, pitân mo. pâne coaptă
chitără i. muzical cu coarde.
chitarist care cântă din chitară.
chițcăi a țipă ascuțit; a ocără.
chițcân șoarece de câmp.
chițibúș mo. nimicuri; tertip.
chițibușár care umblă cu chiți-
chițic pește mărunțel. [bușuri.
chiție scufie mică.
chitonág caș de gutui, beltea.
chitonóg cu coadă rețezată.
chitorán șobolan, cloșan, guzgan.
chitrá fel de lămăe.
chitru pom. de chitră.
chub, chiup oală, borcan.
chiul: *i-a tras un ch.* l-a păcălit.
chiuláf căciulă turcească.
chiulhán ospăș, benchetuire.
chivără coif ȱuguiat, ceacău.

chivot dulăpior pe prestol p. cu-
 minecătură; barca lui Noe;
 ladă cu tablele legii la evrei.
chlvúřá femei spoitoare; gureșă.
chix gresală, *a da chix* a greși.
cianhidric: *acid.* ciancali.
cianogén gaz din carbon și azot.
cianură amestec de cianogen și
ció nutreț de pasări. [metal.
cicálá cioc; supărător cu vorba.
cicăleală căznire, muștrare.
cicátrice semn rămas după rană.
cicatrizá a vindecá rana.
cicero caractere tip. de 12 puncte.
ciceróne călăuză p. străini în oraș.
ciceronián ca Cicero, pompos.
cichirgiu od. cofetar.
ciclic ce se ține de ciclu.
ciclistm sport cu bicicleta.
ciclón viforniță cu revărsări.
Ciclóp mit. uriaș cu un ochi în
 frunte.
ciclopíc de Ciclopi; străvechi.
ciclu crug period de timp; serie
cicni a pieri, a crepă. [de poeme.
cicric mo. depănătoare.
cicură v. *chiciură*.
cidru must de mere tescuite,
ciflic moșie, avere. [mied.
cifrá semn de numere; sumă;
 șifrá, scriere secretă.
cifrá a socoti cu cifre; a pune
 numere; a scrie cu semne
 secrete; a statori prețul.
cigá micá s. *migá* ciupercă.
cigá migá și *nástrungá* vorbă
 goală.
cighír mo. plăcintă din mărun-
 taie de miel; a. grăsimi de
 intestine.

cihăi mo. a cicăli, a îndârji; a
cilîr în formă de geană. {stăruî.
cilibiu chipes, făşos.
cilic mărgele de oţel.
cilihoie mo. ciuhă, sperietoare.
cil.hoi şorliţă.
cilîndric în formă de sul. {joben.
cilindru sul; figură geometrică;
cimbăl(ă) v. *chimvâl*. {boadă.
cimbîr tulpan, tesemel, bro-
cimbistră pinsetă, mici cleşte.
ciment praf de var şi argilă p.
 tencueală; *fig.* unire, tărie.
cimentă a întări cu ciment; a
 închega.
cimişîr merişor turcesc, bănuţei.
cimotie mo. înrudire.
cîmpav amorţit.
cîmpdvi a înţepeni; a se ghemui.
cîmpi mo. a se stărçi.
cimurui a tencui.
cin treaptă, rang, tagmă; luntre.
cinătuî mo. a găti; a scărmană,
 a bate. {de grabă.
cincantîn cucuruz ce se coace
cincăr cal de 5 ani.
cînderă mo. fiindcă.
cinegétic vânătoresc.
cinematograf aparat p. a pro-
 ectă pe ecran vederi ce par
 vii; sală de kino.
cinerăr (urnă) cu cenuşa unui
 corp ars după moarte.
cinghél cârlig de cântar.
cinic neruşinat, botós.
cinism neruşinare.
cinosurd a. îndreptar, regulă.
cinóvnic od. îngrijitor, slujbaş
 de jos. {din oca.
cinzeacă 50 dramuri, a 8-a parte

ciocă cioară; scoabă; cârlig;
 ciocan de lemn. {pătine.
ciocăclă cârlig; căruşor; saniuţă;
ciocăncă lulea; femee nenorocită.
ciocănd(r)d ceartă, sporovăeală.
ciocărsă cuţit ştirbil.
ciocăscă broască răioasă.
ciocă(r)tă buturugă. {bură.
ciobăcă mo. luntre dintr'o scor-
ciobăta cizmă. {vârufe.
cioboşica cucului ghiocel, primă-
ciocălaşte mo. porumbişte.
ciocăltéu cui prin jug.
ciocănăş care taie cu ciocanul
ciocăneă sitar. {sare în ocne.
ciocărlân bărbătuş de ciocărlie.
ciocărléş scorţar, ciocănitoare.
ciochînd cârlig, curea (îndărătul
 şelei, de aninat); *a pune la c.*
 a pune 'n cui, a uita; os la
cioci a. ciorapi de lână. {gleazuă.
ciocléş ciocălau, cocean.
cioclovă, cioclovînă ciocoi.
cioclu gropar; insoţitor al ca-
 rului mortuar.
ciocmăgi a ciomăgi.
ciocói od. celee străngea dările;
 arendaş; slujbaş; *fig.* slugar-
 nic şi rău.
ciocoi a se linguşi, a se umili.
ciocoime ciocoi la olaltă.
ciocoism fel d'a fi al ciocoiului.
ciocolată aliment din cacao şi
ciof v. *ciuf*. {zahăr.
ciofăi a clefăi, a mânca sorbind.
cioflăc mo. răsfătat.
ciofleagă galion, ochi de raft.
ciofli(n)găr vagabond; flecar.
ciohodăr lacheu; od. mai mare
 peste încălţămintele lui vodă;
baş c. primul între lachei.

ciomeág fel de struguri; cușit
ciolac ciung. [p. viieri.
ciolanós osos.
ciolobác picior de porc.
ciolpân trunchi, buturugă.
cioltâr pătură p. cal cusută în fir.
ciomofái laur, bolundăriță.
ciout buturugă, buștean.
ciopártă ruptură, frântură.
ciopártác scurtă de coadă (vita).
ciopniță gârlici.
ciopór a. grămadă, turmă, cârd.
ciobagiú gospodar; primar (în
 Turcia), od. șef de ienicéri.
ciorbălác lingură de ciorbă.
ciorcioveá cerceveá, ramă.
ciordí a șterpeli, a furá.
ciorecá a flecării.
cioric mo. șoric.
ciormoiág grâu al vacilor.
ciórniá concept. [ditor.
ciormozión pământ negru ro-
ciorbârd țarcă, coșofaná.
ciorbâríte furculițele carului.
ciorogár cârpaci. petecitor.
cioroiníc purecărișă.
cioropiná poreclă p. țigan. [șuri.
ciorovái a se gálcevi p. mărunți-
ciorpác străcurătoare de brânză;
ciorsói hamal. [mreajá.
ciort rât, flit, bot; mișel.
ciortán crap.
ciortí a râpi; a se ciondráni.
ciosmolí mo. a se sbate, a se
 cărci. [tăiat.
ciosvártá a 4-a parte din animal
ciot nod de arbore; buturugă.
ciotcă cu grămadă.
ciovicá buhă mică.
ciovicá nagă, noghi, libuș.

cipriót din insula Cipru.
cir terci, mălai fiert cu apă.
cirác ucenic; om de încredere;
 ocrotit.
circ loc p. jocuri publice la ro-
 mani; îngrădire în formă de
 cerc p. spectacole.
círca, *cca* cam, pe la. [respândi.
círculá a se mișcă; a trece, a se
círculár în formă de cerc, în
 rotogol.
círculără scrisoare ce circulează.
círculáție curs; rotașune; miș-
círcumcáde a tăia împrejur. [care.
circumcízie tăere împrejur.
circumșerénță ocol; linie ale cărei
 puncte sânt egal depărtate
 dela centru.
circumfléx semnul $\wedge$ pus pe
 l și $\mathfrak{a}$ = i, â. [în vorbă.
circumlocuțiúne ocolire, dibăcie
circumnavigáție navigare îm-
 prejur. [a restrânge.
circumscrie a cercui, a mărgini,
circumscripție ocol, district, ți-
 nut; resort.
circumscriis precizat, mărginit.
circumspect prevăzător. [seamă.
circumspécție fereală, băgare de
circumstanță împrejurare.
circumstanțial ce arată stare;
 amănunțit. [tire, șerpuire.
circumvolúție încolăcitură; învâr-
 cirezică mo. cireadă.
círíc stert de stânjin.
círícá mu. joc în 5 pietri.
círílic cu slove, cu buchi.
círíple sfoară roșie p. lemnari;
 pe c. oblu.
círíș pastă de lipit, ciriz.

cirtă tufiș.
cirtă tufărie.
cirtă huci, hățiș, desiș, tufărie.
cirtă parte de arătură; restimp.
cisalpîn dincoace de Alpi. [dere.
cișit asortiment de mărfuri; vin-
cislă repartiție de impuneri; sfat.
cislui a taxa dările; a se sfătuî.
cișmeă fântână artificială.
cișmegiu fântănar.
cișniă od. cercetare p. fixarea
 de prețuri la alimente.
cisternă rezervoriu sub pământ
 p. apă de ploae.
cistră inflamația bășicii udului.
cit stambă, pânză de bumbac.
cită a reproduce din vorbă 'n
 vorbă; a chemă; a numi.
citadelă cetățue.
citareă materie de in și mătăasă.
citav, citov teafăr, întreg.
citeră i. muzical cu coarde.
citră sare de lămăe.
citovî a se însănațoși.
citric de lămăe.
ciubăcă lulea.
ciubuc luleă; dungă, corniș.
ciubucăr i. de tras ciubuce pe zid.
ciubucărie ciubuce la clădiri.
ciubuci a canelă, a face ciubuce.
ciubucău od. celce Ingrieșă ciu-
 bucnl lui Vodă; negustor de
 ciubucuri. [calme.
ciuc sbârliț, ciuf; c. de deal
ciuculeăn crap mic.
ciuciulete fel de ciupercă.
ciuculi a (se) ghemui.
ciuciun țgehab la teasc de vie.
ciuen săpunel (plantă).

ciuf sburlit; smoc de păr; buhă;
 horă; batjocoritor.
ciufut sgărcit.
ciuhă prăjină de măsurătoare;
 sperietoare; femeiușcă de ciuf.
ciul jurubiță; cu urechi scurte:
oae ciuld. [și carne de pui.
ciulamă zeamă din făină cu lapte
ciuleă jurubiță. [jitură.
ciulin scăete, spin; fel de pră-
ciumăfăe laur, ciuma fetei.
ciumăreă earba ciumei.
ciumériță a. ciumureală, greață,
 friguri ungurești.
ciumlēc fel de ghiveci.
ciumpav ciontit; șchiopător.
ciumpăvi a ciontă, a scurtă; a
ciumpéi i. de dogărit. [șchiopătă.
ciumurlui a-i veni greață.
ciupăg, ciupăgără piepții că-
 mașei cusuți cu flori.
ciupări a ciupî; a șterpeli.
ciuréc(hi) plăcintă cu brânză.
ciurecăr vânzător de ciurechiuri.
ciuruc gunoi, lăpdătură.
ciuș ceacăr. șășiu; miop.
ciușă a se speria (calul).
ciutac ciut, lipsit de corn.
ciutēcă a. buturugă. [lulea.
ciutură vadră; vas; a. țeava de
ciuturós ciotoros; nepieptenat.
civic cetățenesc.
civil cetățenesc; politicos; ră-
 sboi c. între frați; parte civilă,
 care cere despăgubire. [ciopli.
civiliză a polei moravurile, a
civilizăție lucrare de a civiliză.
civism virtute de cetățean.
civit vânăț închis, îndigo.
civiu pui de crap.

clădă a dăltui, a netezi; a scobi
 figuri în metale.
clădelător dăltuitor.
clăbăț căciula mare.
clăbuc spumă; beșică de apă.
clăbuci a înspumă, a spumegă.
clac pălărie înaltă ce se poate
 lurti și earăș îndreptă. [clăcaș.
clăcuț a se adună la vorbă; a fi
clădă grămadă.
clădărie massă, grămadă.
clămănt lărmuitor, care vueste.
clămoadre strigate.
clămpă cleanță, clămpuș.
clămpăni a clămpăni; a murmură.
clăncăi, *clăngăi* a sună.
clandestin pe ascuns și contra
 legilor s. a moralei. [capac.
clăpă supapă, limbă, ciocănel;
clăpăuș mo. plecat, pleoștit.
clăpcă cursă, capcană, clupșă.
clăpôn cocoș castrat p. îngrășare.
clar limpede; luminos; curat.
clarifică a limpezi, a desluși.
clarinetă i. muzical de suflăt.
clarissimus od. titlu de senatori
 romani; doctori în teologie în
claritate limpezeime. [bis. Romei.
clarobscur amestec de lumină și
 umbră. [rang; contingent.
clasa rând, împărțeală; tagmă;
clasă a rândui, a împărți.
clasic desăvârșit, pilduitor. [sici.
clasicism sistemă de scriitori cla-
clasicitate lucrări de clasici.
clasifică a împărți în clase.
clăun măscărici dela circuri.
clăuză adaos într'un contract
 sau în alt act.
clăuzulă a restrânge. *Numerus*
clausus număr restrâns.

claviatură șir de clape.
claviculă îndreă, os ce leagă
 umărul de piept.
clășăi mo. a moșofăli.
clășt hoț, haiduc la greci.
clematidă curpân.
clemēt milostiv.
clemētă milostivire. [clampa.
clămpuș mo. cârlig pe care cade
clenci cârlig, săcăeală, cărcioc,
 tertip; a. bucată de lemn.
clenciuros a. rămuros.
clenodiu odor. [tomanie.
cleptomăn care suferă de clep-
cleptomanie manie d'a fura.
cler tagmă preoțească.
cleric membru în cler.
clericul de cler; părtinitor al pre-
 cumpanirii politice a clerului.
clericalism părere ce părtinește
 clerul ca partid politic.
clerôn trompetă, trâmbiță.
clica coterie, gășcă, adunătură.
clichină a. suman.
clént od plebeu ocrotit de pa-
 trician; mușteriu; care cere
 s'at dela medic s. advocat.
clientelă clienții împreună.
climă stare mijlocie de atmosferă
 într'un ținut.
climatic relativ la climă.
clinchet sunet, zângănit.
clinic lângă paturi de bolnavi.
clinică inv. de medicină lângă
 pat de bolnav; spital.
clipici tremur de pleoape.
Clio muza istoriei.
clipoceală ațipire.
clironóm moștenitor.
clironomisi od. a moșteni.

clisă a turna în clișeu.
clisêu planșă p. reproducere tipografică; *fig.* vorbe mult repetate. [mațul final; pumpă.
clisfir leac, lichid introdus în cloacă canal p. scurgere de murdării; *fig.* loc infect.
clobonț a. clonț, cioc.
clocociob lăptucul oii, brustan.
clocoțel curpen alb. [nesc.
clocotici salbă moale, lemn câclombic căuc de scos lichide.
cloncân pui de corb.
clondir butilcă, sticlă cu gât scurt.
clonțan stâncă ascuțită la vârf.
clonțar botgros.
clonțau moșneag. [o buză.
clorât săruri din acid cloric cu *clor* corp gazos cu miros greu.
clorhidric, *acid cl.* comb. de hidrogen și clor. [oxigen.
cloric, *acid cl.* comb. de clor și *clorofil* pigment verde (plante).
cloroform (C H Cl₃) lichid întreb. ca *anestetic*. [roform.
cloroformă a adormi prin *clorotic* palid, ofilit.
cloroză anemie, ofilire. [tal.
clorură comb. de clor cu un *meclôsét* latrină, privată.
cloș cuiul ce leagă oiștea de jug.
club însoțire; loc de intrunire.
clubist membru în club.
clucér od. cumpără proviziile p. curte; rang de boer.
cneaz principe rus. [în Rusia.
cnuț cerele plumbuite p. biciuit
coacă scoabă la joagăr.
coafură pieptenătură; *podoabă*
coagulă a închea. [de cap.

coagulator cheag. [teri.
coalție alianță, unire între pucoaliză a face coalție. [gher.
coarbă, *curbindă* unealtă de dulcoasocia a se întovărăși cu mai
cobăi porcușor de India. [mulți.
cobăi mo. găliște; hoare.
cobăit cu cobeia; bolnăvicios.
cobăit metal alb vartos.
cobărnă bordei, hrubă.
cobăț hărău, uliul găinilor.
cobéci a. coculeț de păr.
cobila talpa plugului.
cobliță libelulă; lemn încovoiat (la capete purtând coș ș. a.)
coblizán mo. ștrengar.
coboc mo. vas de pământ.
cobur toc de pistoale.
cobuz od. i. muzical cu coarde.
cobză fel de ghtară; a *legă c. fedelês*.
cobzár care cântă din cobză.
cocaină alcaloid din foi de cocă;
cocainomân care face abuz de întrebuintarea ei.
cocárdă semn purtat la piept, la pălărie ș. a.
cocârjât încovoiat, coroiat.
cocârlă a strâmbă, a încovoia.
cocârlă cocoasă; cârlig p. cărcocârță jintită. [buni.
cocázár bujor. [rúzá.
coccinella vaca Domnului, *bubucochet* care caută să placă; elegant, drăguț.
cochetă a căuta să placă.
cochetărie alintătură, fățăitură.
còchii-vechi od. licitații p. a da în întreprindere dările.
cochint od. poreclă p. greci.

cocîrbă prăjină; *fig.* bătae.
coclăură gaură, infundătură.
coclădă oxidare la aramă.
coclêț parte de iță (la răsboi);
 a *căută coclete*, pricine.
cocôn od. fiu de Domn s. de
 boer; domn. [fluturilor].
cocôn gogoasă țesută de omizile
coronar fel de pin.
cocor(o)ădă plăcintă cu carne.
cocos fruct de cocotier.
cocoșneafă (ironic) cocoană.
cocotă femeie ușoară, puiculiță.
cocotier palmier de cocos.
cocúță copil în fasă.
cod culegere de legi s. de regule.
codăc, codaci cu lungă coadă;
 laș; leneș.
codălbî mo. a nemei rău.
codărlă șarigă, scărigă.
codlea drac (cu coadă).
colaboră a conlucra.
colăcărie cuvântare la nuntă.
colăcăr chemător la nuntă.
colachie lingușire.
colărez cir; *fig.* pricepere.
colateral de alături; de a 2-a
 mână. [coli; a verifică.
colaționă a asămăna; a proto-
colațiune confrontare a copiei
 cu originalul.
colaudă a. a asămăna și con-
 trolă planul cu executarea
 unei clădiri.
colceag mașon, muf; tureci.
colcășă, colcăță cir; mămăligă.
colcătă strângere s. chetă p. bi-
colectă a aduna. [nefaceri].
colectant, colector strângător.
colécție adunare de lucruri.

colectiv de mai multe persoane
 s. lucruri. [bunurile produse.
colectivism participare egală la
colectivitate adunare a celor ce
 formează o ființă colectivă.
colegial de coleg, tovărășesc.
colegialitate însușire d'a ținea
colegiân elev de liceu. [la oaltă.
colegiu grup de persoane cu
 aceleași îndatoriri; corp de
 alegători; liceu; seminar.
coleşi a se muia.
colét bucată (mai ales la mărfuri).
colidănic carte de prorociri.
colibri pasere-muscă.
colică durere de foale.
colier salbă.
colilie floare de câmp cu fire
 lungi gălbunii; *fig.* albineț.
colindêț ce se dă colindătorilor.
Colizéu mare amfiteatru în Roma.
colizie ciocnire, izbire.
coloând stâlp; sprijin; șir de
 trupe; parte de pagină; c.
vertebrală șira spinării.
colôcviu dialog.
colôdiu fel de lichid cleios.
coloôn sacăz. [doabă.
colonădă șir de coloane ca po-
colonăt od. taler.
colonel comandant de regiment.
coloniál de colonie.
colonie așezare de locuitori din
 altă țară; loc de coloniști;
 străinii unui loc.
colonist cultivător de pământ;
 locuitor în colonie.
coloniză a așeza colonie.
colorant ce colorează.
colorăt cu vii colori, lucitor.

colorăție colorare, față.
colorătură colorit, artă d'a coloră; tril, arie de bravură.
colorist pictor isteț în colorit.
colos statue uriașă; uriaș
colportă a vinde din loc în loc; a răspândi vorbe.
colportaj negustorie ambulantă.
colportor negustor ambulant.
colțâr stâlp s. dulap pus în colț;
columbă porumbiță. [i. p. zidar.
columnă coloană.
colur săgeata morii de vânt.
colúz soi de grâu; parte de năcomândă a porunci. [vod.
comandă poruncă; primărie (în Bănat).
comandament ordin; autoritate ce comandă; corp de armată.
comandită a da fonduri la:
comandită societate în care o parte din membri varsă fonduri fără a participa la gestiune. [dine.
comandór grad în diferite orcomárnic coș de păstrat caș; coș de sobă; gaură de țarc.
comasă a pune într'un complex moșii pe un hotar.
comasăție rotunjeală de moșii.
combatánt luptător.
combăte a se luptă, a se oști.
combatív agresiv, războinic.
combină a pune la olaltă; a plănui. [nuire.
combinăție grupare; unire, plăcombustibil bun de ars; de făcombustiune ardere. [cut foc.
comediánt actor; fig. fățarnic.

comedie piesă teatrală ce provoacă răs.
comédie (pop.) bazacónie.
comediós glumeț, șăgalnic. [tori.
comemoră a pomeni, a sărbăcomemorabil vrednic de amintit.
comemoratív de pomenire, amintitor. [mună cu.
comensurabil ce are măsură comentă a tâlcui. [răntăcios.
comentár tâlc; memoriu; tâlc comentatór care comentează.
Comes saxonum căpeténia sașilor. Scaunele lor (sėdes) au format *Universitas saxonum* în frunte cu C. s. sau *judex regius* din Sibiu.
comestibil potrivit ca aliment.
cometă «stea cu coada», stea răcómic hazliu, glumeț. [tăcitoare.
cominatór ce amenință cu pedeapsă.
comis, marele c., prefect al curții și cailor domnești. [funcționar.
comisár delegat pe timp anumit;
comisariát slujbă s. birou de comisar.
comisie încredințare; membri încredințați cu o lucrare.
comisión însărcinare și plata p. comisionar.
comisionă a da comisiune.
comisionár care îndeplinește comisiuni.
comisură punct de unire între 2 organe: c. a pleopelor.
comíte conte; «fișpan».
comíte a face (rău), a făptui.
comitént care dă însărcinare.

comitet persoane încredințate de o societate să lucreze în numele ei.
comiții od. adunare de cetățeni în Roma p. alegere de magistrați. [leneș.
comod ușor, plăcut; îngăduitor;
comodă mobilă cu sertare.
comodă împrumutare gratuită a unui lucru.
comoditate ce e la îndemână; privă. [comoară.
comorăște loc unde e ascunsă o *comodie* sg. duire.
compact îndesat, strâns. [trupă.
companie reunire, asociere;
companion soț, tovarăș, asociat.
compară a asemăna, a asemui.
comparabil de asemuit.
comparație asemănare; 3 *grade* de c.: pozitiv, comparativ, superlativ.
comparativ ce compară. [perlativ.
compars statist, figurant; fig. fără însemnătate.
compartiment despărțitură.
compas i. cu 2 brațe mobile p. măsurat, păsnic, țircălăm.
compasă a măsură.
compasiune compătimire, milă.
compatibil ce se poate potrivi.
compatibilitate potrivire.
compatriot din aceeași țară.
compéndiu resumat, scurtare.
compensă a egală; a înlocui; a despăgubi. [i. fizical.
compensator care compensează;
competent chemat; capabil.
competență îndrituire, cădere.
competințe a. taxe.
competitor competiitor.

compilă a extrage, a izvodii.
complăce a-i fi pe plac.
complément împlinire, adaos.
complémentar complinitor.
complet deplin, cu totul. până
completă a întregi. [într'un fir.
completiv complinitor. [pus.
complex cuprins, reunire; com-
plexitate stare de complex.
complexiune fire, natură.
complexant îndatoritor, politicoș.
complică a amesteca, a încurcă, a îngreuiă.
complice părtaș la rele. [delict.
complicitate părtașie la crimă s.
compliment măgulire; felicitare.
complot conjurație, uneltire.
complotă a urzi pe ascuns în scop vinovat.
componēt ce pune la oaltă.
comportă a îngădui, a permite.
composesorât avere comună; *des-facere* din c. devălmășire.
compozit format din stil ionic și corintic.
compoziție întocmire. [legător.
compozitor autor de muzică; cu-
compot fructe fierte în zahăr.
comprehensibil de înțeles.
comprehensie pricepere.
comprehensiv cuprinzător.
compresă oblojeală. [mă.
compresibil ce se poate comprimi-
compresibilitate însușire d'a se micșora prin apăsare.
compresiune îndesare.
compresiv de comprimare.
compresor care comprimă.
comprimă a apăsa; a înăbuși.
compromis împăcare, învoire.

compromișător care compromite.
compromițe a băga în pricină;
a știrbi cinstea.

compt., v. *cont.*

compută a socoti.

[nar. *comiun* obștesc; obișnuit; *ordicomuniuna de Paris* regim revoluționar în 1792 și 1871 când consiliul com. organiză mișcarea; *comunard* revoluționar al comunei în 1871.

comunică a împărtăși; a fi în legătură, a da în.

comunicat împărtășire.

comunicativ ce se comunică;

care spune bucuros.

comunism sistem despre comunitatea bunurilor;

comunist partinitorul lui.

comunitate reuniune; posesiune s. stare comună.

comuniune uniune sufletească.

comutator ce schimbă direcția curentului electric.

con corp rotund țuguait.

conabiu vișiniu.

conac han; stație de poștă; reședință; casă la moșie. [lăcer.

condcăr grijitor de conac; *condcărrie* urăție de nuntă.

condci a poposi.

cōncă scoică; cavitatea urechii.

concdy scobit, adâncit.

concvitate găvănătură.

concdde a încuviința; a admite.

concedid a da drumul; a destitui.

concdciu voe de a lipsi.

concen a nimici, a stărpi.

conccnie stărpire, prăpădénie.

conccntră a uni în centru; a întări; *spirt conccntrat* tare.

conccntric cu centru com. [urzi.

conccpe a zămisi; a plăsmui, a

conccpist conțipist, conțopist, scriitor în birou.

conccpt idee; ciornă.

conccpție putere d'a înțelege.

conccptuallism doctrină lui Abelard fondată pe concepte spirituale. [monie.

conccrt producție muzicală; ar-

conccrtă a da concert; a chibzui,

conccrtănt care dă concert.

conccsie voie; renunțare.

conccsionăr care are concesie.

conccilia a împăciui; a atrage.

concciliăbul sfătuire secretă.

concciliănt care îmbunează.

conccilu sobor.

concciz joc de cărți.

concciz scurt, laconic.

conccizie însușire d'a fi concciz.

concclăvd loc unde cardinalii în-

chiși aleg papă; întrunirea lor.

conccluzie urmare, încheere; re-

zumat; sfârșit.

conccluziv ce arată concluziune,

conccomitănt însoțitor.

conccomităntă uniune; coexi-

stență. [a cadră,

conccordă a năzui în acelaș scop,

conccordănt conglăsuind.

conccordăntă acord, conglăsuire,

conccordăt tratat între papa și un

suveran; învoeală.

conccordatăr de s. cu conccordă.

conccordie uniune, înțelegere.

conccrēt prins, închegat.

conccrețiune întărire, închegare.

concretiză a face concret.
concubin care trăiește în concu-
concubină țiitoare. [binaj.
concubinaj țiitorie. [a cere.
concură a conlucra, a rivaliză;
concurrent competiitor, rival.
concurență intrecere, rivalitate.
concurs conlucrare; luptă.
concuție luare de taxe ilegale.
concuționăr vinovat de concuție.
condăc imn bisericesc; mo.
condamnă a osândi. [măner.
condéi pană; scris; *condee* sume
 de bani înregistrate; *a trage*
condee a înșelă.
condensă a face mai strâns, a
 reduce. [sare.
condensator aparat de conden-
condescendent prevenitor.
condescendență bunăvoință.
condescinde a cedă binevoitor.
condică od. codice; registru, a.
condicăr arhivar. [protocol.
condicută cârticică, livret.
condiment ce se pune în bucate:
 sare, lămâe, ceapă etc.
condiscipol tovarăș de carte.
condiție rang, stare, însușire; în-
 datorire; temei.
condiționă a pune condiție.
condiționă supus condiției.
condoleanță mărturia părerii de
 rău la durerea altuia.
condotier șef de mercenari.
condrățel lăndină.
conduct țeavă, canal.
conductibil care conduce bine.
conductibilitate însușire de a
 transmite căldura și electrici-
conduita purtare. [tatea.

condūr meș, pantof; plantă de
conef mo. sfârșit. [podoabă.
conetăbil od. prim ofițer în Franța.
conex strâns legat, înlanțuit.
conexiune legătură, înlanțuire.
confeționă a fabrică, a face.
confeționăr fabricant.
confețiune lucrare, fabricație.
confederă a se alia.
confederație uniune între state.
confederativ de confederație.
conferență prelegere publică; in-
conferi a da; a discută. [trunire.
confervă mătasa broaștelor.
confesă a mărturisii, a se spovedi.
confesie, *confesiune* mărturisire.
confesional de confesiune.
confesor mărturisitor, duhovnic.
confeti zaharicale; mici roto-
 goale de hârtie colorată ce-și
 aruncă publicul la serbări.
confiă a spune tănuuit.
confident om de încredere.
confidență spunere în taină; des-
confidențial în taină. [tănuuire.
confiență încredere; siguranță.
configură a da formă.
configurație formă.
confinii hotar, graniță.
confirmă a întări; a adeveri; a
 mirui (la romano-catolici).
confiscă a lua; [oprit.
confiscăție luarea unui lucru
conflagrație înflăcărare, turbu-
conflict ciocnire, luptă. [rare.
confluent (râu) ce se varsă în altul.
confluență vărsătură, loc de îm-
 binare între 2 cursuri de apă.
conform potrivit; întocmai.

conformă a potrivi; a se supune.
conformătie fel de așezare.
conformist care mărturisește anglicanismul.
conformitate potrivire,
confort tihnă, viață în larg.
confortabil cu tihnă.
confortant întăritor.
confrăte coleg, soț.
confraternitate înfrățire.
confruntă a pune față în față; a asămăna. [găimat.
confuz nelămurit; încurcat, înconjurie zăpăceală, turburare.
congelă a face să înghețe. [frig.
congelăție înghețare; amorțire de
congelator aparat de congelat.
congenér de aceeaș specie.
congenital înăscut, moștenit (boală). [stie.
congestionă a produce conge-
congestie îngrămădire de sânge într'un organ.
conglomeră a grămădi.
conglomerat grămădit; agregare de mat. minerală.
conglomerăție grămădire.
congregăție adunare, asociație, reuniune. [tanți.
congrés adunare de reprezen-
congruă adăos dat de stat la salar preoțesc.
congruent exact deplin.
coniăc rachiu de Cognac.
conic în formă de con.
conifer cu fructe ca un con.
conirôstru cu cioc conic.
conivent ce tinde a se apropiă.
coniventă complicitate, amestec.
conjectură a chibzuî după proba-
conjectură presupunere; [dilități.

conjecturăl întemeiat pe conj.
conjugă a schimbă verbul (după persoană, număr, timp, mod și formă).
conjugăl în căsătorie; casnic.
conjunct e vorbă ce leagă alte
conjunctiv ce leagă. [vorbe.
conjunctivă pielița din lăuntru a pleoapelor. [conjunctivei.
conjunctivită (med.) inflamația
conjunctură prile). [rugă.
conjură a complotă, a nelti; a
conovidă carfiol, broajbă. [caii.
conovaș mo. frânghie de legat
consacră a închină, a jurui.
consacrat închinat dumnezeirii; consfințit.
conscriptie înscriere. [mani.
conscris recrut; senator la ro-
consecutiv fără intrerupere.
consecvent logic, drept.
consecvență urmare.
consemnăție depunere de bani.
consemnă a anunța; a da poruncă d'a nu ieși.
conservă a păstră, a îngriji.
conservă aliment preparat p. păstrat. [publică.
conservator care conservă; școala
consideră a luă în seamă.
considerabil însemnat, mare, pu-
considerant motiv, temei. [ternic.
considerăție cumpenire; motiv;
consignă v. *consemnă*. [respect.
consigniu ordin. lozincă; oprire d'a ieși.
consiliă a sfătui; *consiliu* stat;
consilier sfetnic.
consistă a constă. a se forma.
consistent des, tare, vărtos.

consistență tărie, vărtoșie.
consistör sfat de preoți.
consoandă literă, sunet rostit împreună cu o vocală; sânt 20 consoane: *dentale* t, d, s, z, b, r, l, n; *guturale*: c, g, h; *labiale*: p, b, v, f, m; *palatale*: ș, j, c(e), g(e).
consolă a mângăia.
consolă ieșitură ca S p. razim; masă razimată de zid.
consolidă a întări.
consonanță contopire de sunete.
consörțiu insoțire.
conspëct listă.
conspiră v. *complotă*.
constanță statornicie, stăruință.
constată a statori adevărul.
constelat instelat.
constelăție grupe de stele fixe.
consternă a incremeni, a înmărmuri, a uimi. [noțiune.
conștiënt care are conștiință s.
conștiință cunoștință, noțiune; *cuget, libertate de c.* neatâr-nare în mat. religioasă; *c. largă* ușoară. [grijit.
conștiințios cu conștiință, în-
constipăție încuiere de pânțec.
constituântă adunare p. stabili-
 lirea constituției poliției.
constitul a pune, a întocmi, a înființa. [damentală.
constitúție alcătuire; lege fun-
constitutiv alcătuitoar.
conștiüt conștient.
construcție compunere; clădire.
constructiv ce clădește.
construl a clădi, a face. [ființă.
consubstanțial de una și aceeaș

consul magistrat anual cu pu-
 tere supremă în Roma veche;
 agent. [consul.
consulăt slujbă s. reședință de
consulăt consiliu, convorbire.
consultă a cere sfat; a cercetă.
consultânt care cere sau dă con-
consultativ dăt. de părere. [siliu.
consüm cooperativă. [se istovi.
consumă a mistui; a nimici; a
consumăt încercat, desăvârșit.
consumăție ce se consumă; de-
 săvârșire.
cont socoteală; seamă, raport.
contă a socoti, a ținea seamă.
contăbil care știe purtă cönrurile.
contabilităte artă d'a ținea cön-
contăct legătură. [turile.
contadin țaran (italian).
contagiös lipicios. molipsitor.
contagiune molipsire.
contamină a molipsi; a spurcă.
contë cömite, gros, titlu neme-
 șesc. [flectă.
contemplă a privi atent, a re-
contemplativ absorbit de.
contemplatör gânditor; visător.
contemporän din acelaș timp; de
 astăzi. [rou p. asem. afaceri.
contenciös contestat, litigios; bi-
contenënță măsură, cumpăt.
contës, contöș mantă îmblănită.
contesă soție s. fată de conte.
contestă a tăgădui, a trage la in-
 doeală.
contëxt text luat în întregime.
continënt largă întindere de pământ. [clasă de recrutare.
contingënt parte cât trebuie dată;
continuuă a urmă.

continuitate neprecurmare.
continuu într'una, neîntrerupt,
contoar birou. [mereu].
contra-amiral general de marină.
contrabalanță a cumpăni.
contrabândă negoț pe furiș cu
 marfă oprită s. supusă vămii.
contrabús gordon, gurdună.
contracalcă a face contraprobă
 unui calc.
contractiu care face contract.
contract învoeală, act de învoeală.
contractă a face contract; a lua;
 a strânge.
contractil ce se poate conrage.
contractie, strângere, sgârcire;
 scurtare.
contractură încărceiare.
contradictor contrazicător.
contraface a imita, a îngăna; a
 contrălto voce de alt. [falsifica].
contramandă a revocă un ordin.
contramărcă cupon dela bilet.
contrapăgind pagină din dos.
contrapartidă dublu de registru;
 parte opusă.
contrapunct arta combinării si-
 multane de melodii.
contrariă a opune; a supăra.
contrarietate nepotrivire; necaz.
contrasemnă a semnă după.
contrast opunere; nepotrivire.
contravenient nesupus, călcător
 de lege. [de porunci].
contravenție călcare de lege s.
contribuibil supus la dare, birnic.
contribui a da; a plăti.
contribuție dare, impozit.
contrăl verificare; cercetare.

controlor care face control.
controversă a discută, a tăgădui.
controversă discuție, contestare.
contumăce refuz d'a veși la ju-
contūr ocol, margine. [decată].
contuziune strivire. [mare].
convalescență reculegere, între-
convenabil prielnic.
conveni a consimți; a se întâlni.
conveniență conformitate; bună-
 cuviință.
convenție învoeală.
convențional satorit. [punct].
converge a tinde spre acelaș.
convergență apropiere, întâlnire.
conversiune schimbare.
converti a schimbă.
convex arcăt, bombat.
convict a. internat.
convicțiune convingere. [pe].
convinge a înduplecă; a dovedi
convins încredințat; dumerit.
conviv mesean, oaspe(te).
convocă a chemă la olaltă.
convoi alai, cortej funebru; șir;
 transport. [tulburare].
convulsiune sgârci, înceștătură;
cooperă a conclură.
cooperativă însoțire cooperativă.
cooptă a admite priu cooptare.
cooptare mod de întregire când
 înșiși membrii (unui comitet
 s. societăți) fac numirea.
coordonă a pune în ordine.
coordonată corespunzătoare.
côpcă cōpcie; galop; spărtură în
 gheață.
copăcă ban rusesc. [răbie].
copertă învelitoare; pod de cō-
copid a face cōpie; a imită.

copiâr registru de copiat.
copie reproducere; imitare.
copie cuştaş de tăiat sf. agneţ.
copil de casă paj.
copilêş vlăstar la rădăcină.
copios bogat, îmbelşugat.
copist care copiază; cenuşer.
copită de copaci burete negru.
coporâe mâner de coasă.
coprînd zarnacadea, narcis.
copţă a. găvănătură în mal p
copţoroşit găunos. [raci.
copulă vorbă ce leagă părţi de
 propoziţie.
copyright (cit. *copperait*) drept
 exclusiv de a publica.
cor grup de persoane executând
 cântări s. danţuri; cântarea
 lor; loc unde cântă.
corăbească horă; ăria ei.
corâl cântec bisericesc.
corâl mărgean (roşu).
coralină mat. colorantă roşă.
corân carte sfântă la musulmani.
corosân amest. de cărăm. şi var.
corăslî a se strânge (laptele), a
 a se brânzi.
corăstă lapte prim după fătare.
corchezi a corci, a amestecă.
corcie târaboanţă, roabă.
corcoadă zdreanţă.
cordenci limba mellişei.
cordeş vânos. [tuos.
cordial din inimă, sincer, afec-
cordialitate prietenie, drag.
cordoş panglică; linie de pază,
 cordun.
cordonaş grănicer, cordunaş.
corduc înscorţoşarea limbii (la
coréct drept; cinstit. [vite).

corecţional privitor la delictе.
corecţiune purtare corectă.
corecţiune îndreptare; pedeapsă.
corectiv îndreptător, indulcitor.
corector care corijează. [dreptări.
corectură tipărit. unde se fac în-
corelaţie relaţie împrumutată în-
 tre 2 lucruri. [figuri de dans.
coreografie artă d'a face baletе, s.
corespondă a comunica.
corespondent ce corespunde;
 care trimite corespondenţe.
corespondenţă scrisori; raport
 de conformitate.
corespunde a se potrivi; a da în.
corhână coastă, prăpastie.
cori pojar, vărsat.
coriândru burueana pucioasei.
coridór gang, galeţie.
coriţeu conducător; fruntaş.
corijă a îndreptă; a c. *norocul*
 a înşelă.
corimb inflorescenţă ca o um-
 brelă (b. o. floarea soarelui).
corindón mineral al 9. în scara
 de duritate.
córlă găinuţă de apă.
corli a cufundă.
cornac mănaci de elefanţi.
cornărit od. dare pe boi.
corneci corn p. earbă de puşcă.
cornée «fereastra ochiului».
cornet corn de hârtie ca pálnia;
 tub; trâmbiţă; od. stegar.
cornişă ciubuc, pârcan.
cornist trâmbişaş.
cornută aparat distilator.
coroabă porumbrea.
coroade a roade pe încet.
coroada coajă, scoarţă.

coroapcă ladă p. colportori.
corobând scorbură.
coroboră a întări; a sprijini.
coroborânt întăritor. [strâmbă.
corogi a bate; a se c. a se
coroi, *curiut* șoim.
coroiât încovoiat.
corolă coroana floarei, petale.
corolăr tâlc, explicare; adaos.
coromâslă cobiliță.
coronâl, *os c.* os dela frunte.
coronamânt podoabă de sus la
 clădire.
coropcăr colportor; vagabond.
coroziune nimicire treptată.
coroziv care coroadă.
corpulent trupeș.
corporal trupeș; intrupat.
corporăție breaslă, asociație.
corpúscul corp f. mic.
corsăj talie, ciupag. [p. răsboi.
corsăr hoț de mare; nae armată
corsét spățicel, pieptăraș.
cortéj alai, suită.
cortel a. locuință; mo. umbrélă.
côrtes a. agent electeral.
corticál scôrțos, cojos.
cortină perdeă. [mitarnic.
coruptiôl ce se poate corupe;
corupție putreziciune; ademe-
coruptôr care corupe. [neală.
corvadă muncă poruncită și gra-
corvétă vas de cursă. [tuită.
coșăr staul, grajd; bordei.
coșărcă mo. bordei; a. coriă.
coșcodân om pocit.
coșcogea, *coșcogeamite* f. mare.
côșcov găvănos.
côșcovă coajă deslipită.
coșcovi a se coroji.

coșenilă insectă ce dă cârmâz.
coșmăgă, *coșmolie* colibă.
coșmăr năplăire; vis greu.
coșmêtic preparat de dres.
côsmic privitor la univers.
cosmografie știință despre cor-
 purile din univers.
cosmologie istoria universului.
cosmopolit cetățean al lumii.
coșolină ovăș s. orz cosit între-
 buințat ca fân.
costândă od. monetă.
costeliv slab, jigărit.
coștiredă coccină; cotéj.
cos(t)oroabă grindă unde se prind
 căpriorii.
costréi mohor, fel de mei. [gat.
côstruș, *côstreș* biban, pește văr-
costúm îmbrăcămintă, port.
costumă a îmbrăca în costum.
costumăr de costume. [costume.
costumièr care face s. grijește
cotă a numerotă, a însemnă.
côtă câștig, parte, rată; semn.
cotângădu flăcăiandru.
cotăr aiăr, cotitôr.
cotări a verifică măsura.
cotărit meserie de cotar.
cotărlă potaie, câne slab.
côțcă zar; pozună, înșelăciune.
coțcăr pungaș.
cotelé a scormoni, a căută.
cotenedă cotej.
coterie clică.
cotidiân zilnic. [măta în sac.
cotigi a coti; a ocoli; *jig.* a purta
cotiledôn lob cărnos la embrio-
cotilăte sumă fixă. [nul plantei.
coti(u)gă cărucior; teleagă.
cotiuhă mo. câne.

coliză a regulă partea de plătit după numărul persoanelor.
colléă costită. [groapă.
collon vatră, cămin; coș; gaură;
cotoárbă cotoroașă, babă.
coșb cârlig.
coșbâe bătaitoare, codobătură.
coșofani a se cucuiă, a se umflă
cotolân cocean. [în pene.
cotonogă lemn de făcut găuri pentru plantare.
cotonogi a avea boală de picioare (despre vite); a bate rău.
cotori a lega vișă pe araci.
cotoșmân mărțan, cotoi.
cotrobâi a scotoci.
cotroc culcuș, adăpost.
cotruță vatră; *fig.* intrigantă.
coturn od. încălțăminte cu talpă f. înaltă p. actori; tragedie.
covășă acreală de mei dospit.
cóvile filoane, vine de minerai.
coviltir covergă, coș, «cöboră».
covițăi a guiță, a grohăi.
cóvrú mo. vizunie.
coxál de coapsă. [moasă.
coz atú; *frumoasă* *coz* prea frumoasă
cozondroacă, *cozondroace* bre-crab rac de mare. [tèle.
crăcând prăjină ca furca de fân; ac de împănăt.
crăidón crăișor, berbânt.
crăite crăieș, fel de păstrav.
crăilăc berbantlăc; desfrânare.
crăini a vesti.
crăinic strigător public.
crâmă loc de storcătoare.
crâmpe sgarci, cărcei. [ment.
crâmpéi fărâmă, căpătâi; frag-crâmpită nod în ițe; *fig.* greșală.

crâmpoși a sfășia.
crancalăc ștregărie.
crancau cioară bălțată.
crâng priznel la moară.
crâniu tidvă, căpășină, hârcă.
cras grosolan, cumplit.
cratêr gură de vulcan; od, vas cu 2 toarte. [labe.
crătîmă pauză - ce desparte si-cravășă biciușcă.
cráză contragere a două vocale.
creăție facere, urzire, plázmuire.
creatôr ziditor, făcător.
creatură făptură; ființă.
credenționál a. creditivă, mandat.
credincêr om de încredere; od. grijitorul pívniței lui Vodă.
credît veresie; încredere, vază; *titluri* de c. acții, cec ș. a.; c. *fonciár*, ce împrumută pe imobile; c. *mobiliár*, pe acții etc.
credûl ușor crezător.
creionă a desemnă cu creionul.
crémă smântână; mâncare din ouă, lapte și zahăr; lichér; ce e mai bun.
cremațiune ardere a morților.
crematôriu cuptor de ars morții.
Crémene, *satul* lui C. unde fiecare e domn.
creól născuț din amest. cu negri.
crep mat. de lână s. mătăasă.
crep a. jgheab, adăpătoare.
crepităție, părăire, pocnet.
crepúscul zori; amurg.
crescéndo < crescând; sporind.
crestăș plasă de prins pești.
crestățeá fel de salată.
crestiță scoabă, căluș.
crestomație culegere de scrieri.

cretacéu cretos, din cretă.
cretin idiot de obice a creștinului.
cretinism tâmpenie.
cretón pânză de cânepă și in.
crevétă răcușor de mare.
cricălă bucăți de carne cu sos.
cridă cretă. [nounăscutul].
crijmă mo. pânză de înfășurat
crimă nelegiuire. [leginit].
crimínal privitor la crime; ne-
crimínalíst cunoscător în crimi-
 nalitate. [minal].
crimínalitate fire s. faptă de cri-
crínă pădurice de arini.
crintă albie de făcut brânză.
cripălcă scândurice de rășboi.
criptă suterană în biserici.
criptogáme plante cu organe de
 reproducere ascunse: *bureții*.
criptografe scris secret.
crișán voinic; norocos.
crișpăție încrețire; semn de ne-
 răbdare. [ștar; sticlărie].
cristál mineral transparent; cle-
cristaliză a se schimba în cristal.
cristalografie știință despre cri-
 stale. [tezul].
cristélniță vas unde se face bo
crișă oțel. [văr].
critériu semn hotărâtor p. ade-
critic primejdios; apretiatôr.
critică artă d'a judecă lucrări.
criticism sistem filosofic p. a sta-
 bill marginile facultății inte-
 lectuale [Kant].
crivăc scripete.
crivălá scoabă; clește.
crivăt pat. [nord].
crivăț vânt de mează-noapte;
criveá unealtă p. dogari ș. a.

crivind mărăciniș; loc păduros.
criză schimbare în rău s. bine;
 clipă hotărâtoare; *c. de nervi*
 năbădăi.
crizalidă nimfă, gogoasă. [doabă].
crizantémă soi de floare de po-
 croază [șasătură în 4 ițe].
crochet joc de minge și ciocane.
crohmălá scrobeală, întăreală.
crohmoli a scrobi.
croim metal întreb. în văpsitorie.
chromatic privitor la culori; *gamă*
chromatică serie de semitonuri.
cromléch monument preistoric
 din bolovani în cerc.
chromolitografie tipar în culori.
chromoterapie tratament prin ra-
 diațiuni colorate.
croncăn corb.
crónic (boală) ce ține lung.
crónică povestire în șirul vremii;
crónicár scriit. de cron. [știri];
cronogrăf cronică veche.
cronografie scriere de cronici.
cronogram dată prin cifre latine
 dintr'o frază. [istorice].
cronologie cunoaștere de date
crontăler od. monedă de 14 lei.
croșă optime de notă.
croșeta igliță, acușor.
croșetă a lucra cu iglița.
crossná curea de legat povară în
 spinare; sarcină.
crotdl șerpe cu clopoței.
cruci grecești: + +
cruci latine: † †
cruci de Malta:

cruce patriarhală v. Fig. 1.

cruce ortodoxă v. Fig. 2.

cruce papală v. Fig. 3.

cruci sf. Andrei:

cruci sf. Antonie:

cruce svăstică:

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

cruciât care luă parte la cruciată.

cruciată expediție în Țara sf.

crucifică a răstigni.

crucifix figura lui Iisus pe cruce.

crug cerc, orbită.

cruh bicăș, cremene.

crup güşter, difterie.

crupe bulgur, griș. [de joc.

crupier ajutor de bancher în case

cruşală tăbăcire, dubire.

cruşân salbă moale (arbust).

crústă coajă, scoarță.

crustacéu acoperit cu coajă: rac.

crută tort.

ctitor a întemeia biserică.

(u)atrînd strofă din 4 versuri.

cub corp cu 6 fețe egale pă-

trate; doi la cub e 8; trei la

cub e 27; zar, coțcă; măsură

pentru volum.

cubea coș de sobă.

cubic ca un cub; 2 e rădăcină

cubică la 8. [sultan lui vodă.

căcă căciulă cu pene dată de

cucerie cucernicie.

căcovă lebedă.

cucuiată, pop. biserică; a sta la

c. a fi mort și îngropat.

cuculete pui de cuc; fig. beat.

cucumă cucuveă; ochi de pod.

cucură tolbă, teoc; a. cormană.

cucurbețică rămfi, mărulupului.

cudălb cu coadă albă; cu păr

blond.

căftă a. băiat de bucătărie.

cuirasă a împlătoșă. [fier.

cuirăsă pieptar s. căptușeală de

cuirasat cu cuirasă (vas de

cuirasiér soldat în zale. [răsboi).

cujbă lemn crestat s. încovoiat.

culă turn; casă veche de boeri;

culbec melc. [hrubă; vistierie.

culbecă ghizdei, trifoiasă.

culeșér făcăleț, meleșten.

culevrînă od. mic tun.

culci fluerar, șnep.

culinár de bucătărie.

culón potcap. [secret, taină.

culisă parte îndărăt de scenă;

culmină a atinge culmea.

culminánt cel mai înalt.

culmîș culme.

culoár tindă, gang.

cúloglu pedestraș turc.

cúlă (rar) vină, greșală.

culpábil vinovat.

culpăș, *cúlpeș* vinovat.

cult stăvire lui Dumnezeu; ce-

remonii religioase; «lege»;

cinste mare; învățat.

cultivă a îngriji; a lucra; a se ocupa. [vățătură.
cultură acțiune d'a cultivă; în-culucău od. păzitor de noapte.
cumăș mătasă.
cum grăno sălis cu rezerve, nu din vorbă 'n vorbă.
cumpăna apelor culme de hotar între rămuriri de ape.
cumul fapt d'a avea mai multe slujbe deodată.
cumulărd care cumulează. [lare.
cumulativ ce se face prin acumu-cuneisfōrm în formă de ic s. cui.
cunișă fel de vâcarit: 1 leu 10 parale de vită.
cupăr paharnic.
cupeș negustor, sfărnar. [cl. I.
cupéu trăsură; parte de vagon
cupiditate lăcomie, jind.
Cupido zeul iubirii la romani.
cuplét cântec ușor, srtigătură.
cupola boltă la clădire.
cupon rest de stofă; titlu de interese ce se poate tăia p.
cúpru aramă. [incasat.
cură tratare medicală.
curăbil ce se poate vindeca.
curamă colectă, strângere de
curarisă a (se) căută. [bani.
curatělă sarcină de curator.
curativ de vindecare.
curător incredințat să îngrijească de interesele cuiva.
curătură loc curățit de tufe; mă-curb arcuit. [cinătură.
curbă a încovoia, a arcui.
cărbă linie curbă.
curcăt fel de păsat.
curént curs, mișcare, mers.

curént de acum, de față.
curial a. privitor la curie; fig. ceremonios.
curia/ist țaran care înainte de 1848 (in Ungaria) primea dela proprietar loc de casă p. care da bani și zile de lucru anual.
curie parte din trib la romani; senat; oficiile curții papale; a. curte de casație.
curièr stafetă; factor. [dat.
curiós doritor de; indiscret; ciu-curmál fel de palmier; *curmála* fructul său.
curmél gânj, vlăstar de vie.
currículum vitae mică biografie.
kurs mișcare, mers; preț; lecții; durată.
cursă intrecere de cai; măgiun.
cursièr fugar (cal). [cate.
cursiiv citeț; *cursiive* litere aple-cursoare curent.
kursură urdinare.
curtă a face curte. [mă p. c.
curtáj samsarlăc, mijlocire; pircurte de apél al 2. for judecătoresc; c. de casație, ce judecă în ultima instanță; c. de cōnturi, ce verifica socot. de stat.
curtenie purtare atentă.
curtezán curtean; lingușitor.
curtièr samsar, mijlocitor.
curtizândă elegantă stricată.
curtubș cioclejel.
curul, scaun c. scaun de फिल्डेș p. magistrați romani. [guri.
curiși vechi revoluționari un-cușcúș păsat fierț.
cúșer curat, după ritualul judaic.
cușmelie bordei.

cusniţă făurişte.
custode grijitor. [şie.
cută încreţitură; sbârcitură; fă-
cătnie mat. de mătăasă.
cuşovlăhi aromâni.
cătră femei cleveţitoare.
căxă a. parte ce o are fiecare
 din proprietarii minei; în pro-
 porţia *cuxelor* se poartă chel-
 tueliile şi se împarte profitul.
cuvetă vâscior la partea de jos
 a tubului de barometru.
cvarţ nume p. varietăţi de silice.
cvarţal cartier de oraş.
cvinţesénŝa partea cea mai de
 preţ în ceva.
cvinţet compoziţie p. 5 voci.
cvit achitat, plătit.

D

D cifră romană = 500.
dăbilă mărţoagă; od. dare, im-
dăbilăr od. executor. [pozit.
da căpo dela început (în muzică).
dactil picior de vers: — ∪ ∪
dactilograf care scrie cu dacti-
dactilop maşină de scris. [lotip.
dădă, *dădă* soră mai mare.
dădăcă îngrijitoare de copii.
dădulci a prinde poftă, a îndrăgi.
dăjie mu. snoavă.
dăfin laur; simbolul izbânzii.
dăhiu şiret.
dăhulă a dăulă, a slei de puterl.
dăireă tobă lovită de Țigani
dăjnic supus la dare. [ursari.
dălc bubă rea; poama vulpii.
Dalai-Lama şef preoţesc în
 Mongolia.

dalcauc (rar) lingău.
dalcăuş plutaş.
dalgă haină de mătăasă.
dălie fel de floare.
daltonism anevoinţă de a deo-
 sebi colorile. [figuri.
damăscă mătăasă s. pânză cu
damaschinat încrustat cu aur
 s. argint.
dambă apoplexie, gută.
damblağıu apoplectic.
damijănă mare butelie invelită
 în răchită. [dului.
damnăt osândit la muncile ia-
dămuri de căse mu. palate.
danăic: *dar d.* primejdios, sus-
dănănăe ciudăţenie. [pect.
dănănăi a legănă; a cântă tră-
dănciuc copilaş de Țigan. [gănat.
dandană sgomot, tâmbălău;
 belea.
dândy (dendi) fărcheş; la modă.
dangă înfierare (pe vite).
dansânt de danţ; *dansatôr* ju-
dantelă hórbotă. [căuş.
dantelăt cu dantelure.
dantelură dinţelare, creştătură.
Danubi Dunărea.
dăpără a scărmană, a flocăi.
dără greutatea împachetării scă-
 zută din marfă.
dâră şir de urme.
darabănă tobă, dubă.
darabanc toboşar, tambur.
darăbăni pedestraşi moldoveni.
darăc piepten de fier p. scărma-
dărădăică trăsura veche. [nat.
dără suliţă de asvârlit.
dărdălă flecar, gureş; gloabă.
dărdoră foc, pârjol; dor aprins.

dârmôn sântă mare.
dârmôz iucusuceă, fel de arbust.
darn (în) zadarnic. [postav.
dârste piuă, moară de călcat
dârvâlă de rând, fără preț.
dârvâr od. țișan scutit de dări.
darwinism doctrină transformistă a naturalistului englez Darwin.
dăsăgăriță care cere cu desăgă.
dată a pune dată; a se începe.
dătă timp precis al faptei.
dativ al 3-lea caz în declinare.
Dauphin (cit. dofén) od. prinț regal în Franța; *in usum delphini*, cârți p. uzul tinerului.
davdlmășie proprietate aflătoare prin ale altor proprietari, (se regulează prin comasare).
deavólna în belșug. [sosi.
debarcă a coborî pe uscat; a *debarcadér* loc p. debarcat.
débil slab, plâpând, șubred.
debilitânt slăbitor.
deblt vânzare; vânzare cu mărunțișul; pagina stângă în cont.
debită a înscrie la debit; a spune, a povesti.
debitânt vânzător cu mărunțișul.
debitór datornic, platnic.
déblă căpașană. [furi.
debușeu loc de vânzare p. *mărdébút* începătură, prima încerdebutânt începător. [care.
dec! eacă! ai brodit-o!
decădă period de 10 (zile, luni, ani); parte din o carte cu 10 capitole.
decadént decăzut, scăpătat.

decagón figură cu 10 unghiuri și 10 laturi.
decagrâm = 10 gr.
decalcă a trece un *calc* pe hârtie s. pe alt ceva.
decalitru = 10 litri.
decalóg 10 porunci date de Iehova lui Moisi pe Sinai.
decamétru = 10 m. [în vârstă.
decán cap al facultății; cel mai *decanát* slujbă de decan.
decapită a descăpățina. [cioare.
decapód crustaceu cu 5 păr. de *pedicastér* 10 steri, 10 m. cubici.
decatr i. de lustruit postavul.
decedă a muri. [10 la romani.
decenvir membru în colegiul de *decénie* timp de 10 ani. [viință.
decént cuviincios; *decență* cu-decentraliză a desface în centre.
decépție desamăgire.
decérne a da.
decés moarte naturală la om.
decigrâm = 0·1 gr., zecime din gram. [litru.
decilítu = 0·1 l., zecime din *decimă* a zecui; a nimici mulți.
decimál ce are de bază numă-decindea dincolo. [rul 10.
deciziúne hotărâre.
deczív hotărâtor; îndrăzneț.
declamă a rosti tare; a vorbi cu patimă.
declamășie artă d'a declamă.
declamatór care declamă; sgomotos la vorbă și puțin la gândire. *Stil d.* afectat.
declară a mărturisi, a se rosti.
declasát decăzut, ticăloșit.
declin scăpătat, sfînțit.

declină a schimba cuvântul după gen, număr și caz; a se depărta; a refuza.

declinație astronomică depărta-rea stelei de ecuatorul ceresc;
d. magnetică unghiul acului magnetic cu meridianul.

decolorânt ce scoate culoarea.

decolorație spălăcire.

decoltât cu gât și umeri goi; slobod la vorbă.

decór podoabă; demnitate.

decoră a împodobi; a distinge.

decorație împodobire; panglică.

decorativ împodobitor.

decorator care face s. întocmește decoruri.

decrepít slăbit de bătrânețe.

decrepítudine bătrânețe extreme.

decret act s. hotărâre dela autorități.

decretă a ordona prin decret.

decúrie trupă de 10 soldați s. cetățeni romani; *decuriôn* șededeștu albăstriu. [ful ei.

dedică închină, a hărăzi.

dedicație închinare, omagiu.

dedublă a jumătăți. [derivă

deduce a scoate, a scădea; a

deducție consecința, urmare (dela general la particular).

deductiv prin deducțiune.

Dèdu-ivân tipul prostiei

defavoare nepriință; disgrăție.

defavorabil nepriincios.

defect lipsă, greșală, cusur.

defecție părăsire, lăsare.

defectiv verb ce n'are unele timpuri s. persoane.

defectuos greșit.

defendör împriincinat.

defenestrăție act dela Praga în 1618 când după tradiție protestanții prigoniți aruncă pe ferestri din sală pe doi guvernatori puși de împăratul Matias: începe războiul de 30 ani.

defensiv de apărare.

defensivă luptă de apărare.

deferi a da; a trage în judecată.

deferență considerație, cinste.

deficiënt a. neputincios de a sluji.

deficit lipsă.

defilă a merge în șir.

defilèu trecătoare strămtă.

defini a hotărâ, a fixa. [vorbe.

definiție arătarea înțelesului unei

definitiv ce sfârșește un lucru.

deformă a sluji. [torie.

defraudare sfeterisire, mănă-

defterdâr od. ministru de finanțe

defunct răposat. [turc.

degajă a liberă, a scoate; a se desbăra.

degeneră a se strică; a se corci.

degenerescență schimbare în rău.

deghiză a s'arvesti; a ascunde.

degradă a destitui; a înjosi.

déhocă a tăia; a sfășia; a slei.

deicid omorător al lui Isus.

deifică a înzei, a îndumnezei;

a slăvi. [nezeu.

Dèi grătia din mila lui Dum-

deism sistemă de credință în

Dumnezeu tăgăduind orice re-

velație.

deist mărturisitor al deismului.

dejecție scârnă, ieșire afară.

dejucă a zădărnici.

dejün gustărică, prânzișor.

dejurnă serviciu de zi: *a fi dejurnă*.

dejürstvä od. corp de gardă.

delapidă a fură ban public.

delatiune pără, denunțare.

delator părăș slugarnic.

dèle od. mo. documente, dosar.

delectă a desfătă, a înveseli.

delegă a imputernici; a trimite.

delegăție imputernicire; comisiune.

deletër stricacios, corupător.

delfin mamifer din cetacee; od. prinț moștenitor în Franța.

delibășa comandant al deliilor.

deiüberă a desbate, a chibzui.

deliberănt, care deliberează; *voț*

deliberativ drept d'a votă.

delicatēse mâncări delicate.

delicatēșă gingășie, frăgezime.

deliciós desfătător.

deliciu plăcere mare. [*d.* pe fapt.

delict călcare de lege; *in flagrant*

delicvent comițător de delict.

delimită a mărgini, a hotărnicii.

delinēdre schiță, adumbrare.

delir aiureală; turburare; mare insuflețire.

deliră a avea delir.

delirium trēmens delir alcoolic.

deliu, *delli* od. corp de călăreți; gardă; voinic. [*gură* de rău.

dēltă insulă triunghiulară la

deltēă alifie de nalbă.

demagóg amăgitor al mulțimii.

demagogie politică ce lingusește poporul.

demarcăție hotărnicire. [*de gol*.

demască a scoate masca; a da

demēnță sminteală; nesocotință.

demérit pierdere de merit, vină.

demérs acțiune, fel d'a lucră; pas p. reușită. [*slujbă*.

demisie renunțare, ieșire din

demisionă a da demisia.

demisionăr care și-a dat demisia.

demn vrednic; cinstit; serios și cumpătat. [*tate*.

demnitar care ocupă o demni-

demnitate înalt oficiu; vrednicie.

democrăt prieten al democrației.

democrație cărmuire în care poporul e suveran.

demodăt învechit.

demograție studiu statistic despre poporație.

démon diavol. [*curs*; a depreția.

demonetiză a scoate monetă din demònic îndrăcit.

demonstră a probă; a arătă.

demonstrăție, dovedire; *manifest-demonstrativ* doveditor. [*stație*.

demonță a desface. [*rajă*.

demoraliză a corupe; a descudemòtic se zice despre scrisul

pop. egiptean.

denatură a schimbă firea.

denaturăt schimbat; neomenos.

denegă a refuză, a tăgădui.

denigră a înegri, a ponegri, a ponosi. [*numi*.

denominativ ce slujește p. a

dens des, compact.

densitate desime.

dentál, *dentár* privitor la dinți.

dentăt dințat, colțat.

dentăție ieșirea dinților.

dentüră dințatură.

denunță a arăta; a declara; a d. un contract a anunța rup-tura lui. [a despăduchea.
deparazită a curăți de parazite, *departament* despărțământ.
depășit trece de, a covârși.
dependență atârănare; pl. clădiri laterale, hēiuri.
deplator i. de smuls păr.
depinde a atârna; a ascultă de.
depinge a zugrăvi prin vorbe, a descrie.
deplasat ce nu-i la loc, rău pus.
deploră a deplânge, a jălui.
deplorabil de plâns; (fam.) prost
deponēt depunător. [de tot.
deportare surghiunire, deștarare.
deposedă a scoate din posesiune.
depozit depunere; magazie; d. legal nr. de exemplare datorit de tipografii unor așezăminte.
depozitar primitor de depozit.
depravă a corupe, a strică.
depresiune infundare; coborâre.
depreț a pierde în preț.
deprimă a apăsa; a descuraja.
deputativ curățitor (al sângelui).
deputat reprezentant ales de na-țiune, de suveran ș. a.
deputație solie, trimiși.
deputație slujbă de deputat.
derădică mo. a deretică.
deraiă a ieși din șine. [sminti.
deranjă a turbură; a strică, a *derăni(amēt)* nerândueală; su-părare.
derză a radiă, a aruncă raze.
derebēi, derebēg șefi despoji pră-dând în Anatolia.

dereș suriu, roșiatie; a. od. bancă pentru bastonadă.
derivă proveni, a izvoră; a abate.
deriziune luare în răs, bătae de *derizōriu* în deriziune. [joc.
dermă țesătura pielei.
dermeă broboadă.
derogă a călca, a se abate; a scădea din demnitate. [tor.
derogator micșorător; modifică-
derviș călugăr mohamedan.
deșant mirare, ciudațenie.
dașantdt comic; curios; des-
desărg iute. [frânat.
desbârna a dezarticulă, a des-
dăscă soldat veteran. [face.
descălecător întemeetor.
descendēt coborător, urmaș.
descendēnță urmași, posteritate.
descifră a citi scrisul cu cifre; a *descinde* a coborâ. [descurcă.
descompletă a face neintreg.
desconcentră a desface, a strica.
desconsideră a nu lua în seamă.
descripție lucrare de descriere.
deșelate: pe d. fără șeauă.
desē(m)n înfățișare cu creion s. penel a unui lucru; figură.
desemnă a înfățișă prin desen; a arăta.
desert bucatele din urmă la masă, (brânză, fructe); *vin de d.* dulce și tare.
desetind od. dare pe stupi.
desfide a provoca, a înfrunță.
desfigură a poci, a face urât.
desghin mo. lovitură; săritură.
desgoveală imbrobod. miresei.

desmembră a desmădula, a bucatăți.
desmotic nebnatic, zăpăcit.
desperă a desnădăjdui.
despopulă a despoporă.
despôt domnitor tiran, apăsător.
despotic apăsător, tiranic.
despotism putere absolută arbi-despuieri rămășițe. [trară.
destără a scoate din țară.
destërne a desfășură.
desîn ursită, soarte, menire.
destină a fixa, a hotără.
destinatâr primitor, adresat.
destinație determinare; loc unde se trimite ceva.
destinde a întinde; a slobozi.
destitui a înlătură din slujbă.
destoi a potoli, a se ușură.
deșugubind od. nelegiuire.
desvoltă a desfășură, a face să crească.
detai mărunțis; amănunt.
detaist mărunțisar. [alt serviciu.
detașă a desface; a trimite în detașament trupă detașată.
detașat deslipit; fără legătură.
detectiv polițist secret.
detenție arestare; pedeapsă.
detentôr deținător.
deterioră a strica, a slăbi.
determină a hotără; a pricinui.
determinism sistem filozofic ce neagă influința personală asupra determinării și susține ideea cauzalității.
detestabil de nesuferit.
detractă a defăimă.
detriment pagubă.
detronă a resdomni.

dèus ex machina («zeu din mașină», în teatru) ivire nefirescă s. ca la poruncă pentru anume scop. [și foc.
devastă a pustii, a trece prin sable
devend fr. sorți rele.
dèver mers în afaceri, invârteală.
deviă a se abate; a se depărta din bunul drum.
deviație schimbare. [teală.
deviz plan de cheltueli, soco-
deviză sentență, maximă; em-
devize hârtie monetă. [blemă
dèvla căpățină, bostan. [cia.
Devlèt od. sublima Poartă, Tur-
devoluție trecere a unui drept la al 2-lea.
devoră a înghiți; a sfășia.
devorant mistuitor, lacom.
devotă a se făgădui, a se jertfi.
devotament jertfire de sine.
devoțiune evlavie, cucernicie.
dexteritate îndemănare; *dexteri-tăți* desemn, caligrafie, gim-
dextrină fel de clei. [nastică.
dezabonă a înceta abonamentul.
dezacord neînțelegere, neunire.
dezarticulă a scoate din înche-
dezastrôs nenorocit. [etură.
dezăstru mare nenorocire.
dezavantaj nepriință, neajuns.
dezertă a părăsi; a fugi din oaste.
deziderat ceace așteaptă des-
deziluzie desamăgire. [legare.
dezinență terminație de cuvânt.
dezinfectă a curăți de molimă.
dezinfectant care desinfectează.
dezinteres lipsă de interes.
dezinteresat ce nu caută câștig,

dezinvoltură fel de sprintenie
plină de farmec.

dezistă a se lăsa de.

dezolă a măhni; a desnădăjdui.

dezordonat lipsit de ordine; de-

dezorganiză a strică. [străbălat.

dezorientă zăpăci, a incurcă.

diabél boala caracterizată prin
mult zahăr în urină.

diabòlic drăcesc.

diac od. logofăt; cântăreț de
strană; a. student. [odoare bis.

diaconâr dulap p. odăjdii și

diaconisă grijoare de bolnavi.

diadēmă coroană regală; gă-
teală de cap p. femei.

diadóc prinț moșt. grec; od.
urmaș al lui Alexandru cel

diafân străveziu. [Mare.

diaforètic leac p. asudare (ceai).

diafragmă mușchi între piept
și pânțe; sgărci între nări.

diagnòstic artă d'a ști boala.

diagonâl pieziș, curmeziș.

diagrămă schișă în câteva linii.

dialèct grai regional.

dialèctică artă d'a gândi metodic
și just; *dialecticiân* iscusit în d.

diládg vorbire între 2s. mai mulți.

diamântic lucind ca diamant.

diamètru coarda cea mai mare
în cerc; lărgimea cea mai mare.

diapazon i. de oțel p. a da tonul;
registru de sunete; *fig.*
treaptă.

diapozitivă fotocópie pe sticlă.

diarée treapăd, urdinare.

diastimă interval, restimp.

diată testament.

diatèză înclinare spre boală.

diatribă critică ocărătoare.

dică, la d. la ádică.

dicanicèsc judecătoresc. [public.

dicastèrie od. tribunal; oficiu

dichiér sfeșnic cu 2 brațe.

dichici cuțit p. ciobotari.

dichis rânduéală; *dichisuri*, u-

dichisi a se găti. [nelte; drésuri.

dichiu iconom la mânăstire.

diciân dichiu.

dicotiledón cu 2 cotiledoane.

dictândo după dictat.

dictător stăpân cu neajmunită

putere; *dictatură* demnitatea
lui. [tălmăcirea lor.

dicționâr culegere de vorbe și

diciúne fel de rostire.

didactic ce instruește.

didactică artă d'a învăța pe alții.

didahie predică p. creșterea ti-
dicezá eparhie. [nerimii.

dièdru figură făcută prin întâl-
nirea a 2 planuri. [în 2 silabe.

dieréză împărțirea duor vocale

diétă parlament; diurnă; regim.

dietètic de dietă; igienic.

dietètica știința dietei, igienă.

dîez semn ce ridică cu semiton
nota.

dîján plasă de prins pești.

diferènd neînțelegere, price.

diferènt deosebit, diferit.

diferèntă deosebire.

diferență a distinge, a deosebi.

diferențial de diferență; *canti-*
tate diferențială infinit de mică.

dîjeri a fi deosebit, a se abate.

dîficil anevoios; neîngăduitor,
greu de mulțumit.

dîficultăte greutate.

diform slnt, pocit.
difterie boală gravă de gâtlej.
diftong unire de vocală plensună cu semisonă: *d. urcător* (in: stea, miel), *d. coborător* (in: trai, bou, noi).

difuz imprăștiat; neclar.
dig zăgaz, stăvilă, iaz. [feri.
digeră a mistui, a înghiți; a sudigestiune mistuire; *aparăt digestiv* organele de d.
digitală degetăriță, (diuretic: *digitalina*). [vârf de degete.
digigrade mamifere ce merg pe *digresiune* abater.

dîha! strigăt de ursar.
dîhâi mai mult. [juitoare.
dîhânie feară, monstru; od. vie-dîhōnie neînțelegere, ceartă.
dîhōniță smōlniță, mic vas cu smoaală.

dîjmă zeciueală, a 10-a parte din produse dată de iobag.

dîjmărit dare (pe stupi ș. a.)
dîjmu a lua dijmă.
dilată a lărgi, a mări, a umflă.
dilatōriu care amănă.

dilēmă dublă concluzie, alegere între 2 lucruri neplăcute; strămtoare.

diletant iubitor (de artă). [juliu.
diligent silitor, sârguitor, gri-diligentă osărdie; od. trăsura poștei p. călători.

dîluă a subția.
diluvial de diluviu, de potop.
dimensiune întindere (lungime, lățime, înălțime).
dimerle bănița.
dîmie postav, abă.

diminuă a micșorā.
diminutiv micșorător.
dimōn demon, drac.
dināmic prin forță proprie.
dināmică parte a mecanicei despre forță.

dinamism doctrină ce nu admite in elemente materiale decât forțe. [cerină.

dinamită exploziv din nitrogli-dinamitard atentator cu dinamită. [sărbă; ban.

dinār monetă romană; mon.
dinasticism sentiment dinastic.
dinastie casă domnioare.

dinēu prânz, masă.
dinosauri reptile fosile.

dinotēriu mamifer uriaș fosil.
dințār i. de ascuțit ferestral; gratii la scoc. [(glumă).

dințārit plată p. munca dinților
dîdic plante cu flori masculine și fem. pe tulpine deosebite.
dioniziac (serbare) p. zeul

Dionis. [zică).
diōptrică refracția luminii (ti-diorāmă tablou pe mat. străvezie.

diorie od. termin de plată. [titlu.
diplōmă hrisov; act ce dă un *diplomāt* cu diplomă; cuno-

scător al științelor de stat; fig. șiret, fin; *corp diplomatice* reprezentanții statelor la un guvern; *aer d.* misterios.

diplomatică studiu de diplome și documente.

diplomație știință despre raporturi internaționale; corp s. carieră de diplomație.

diptēr cu 2 aripi (insecte).

diptihôn table s. registru cu nume de episcopi ș. a.

diréci stâlpi de streșine.

diréctie od. monetă de argint.

diréct drept, oblu, nemijlocit.

dirécție linie de mișcare, drum; administrație; slujbă de di-

directivă îndrumare. [rector.

directór diriguitor. [rații.

directóriu consiliul unei corpo-

dirès (*dres*) od. act domnesc.

dirigént conducător.

dirijă a conduce.

dirijabil ce se poate dirija.

dirmeă basmă, învelitoare.

dișcă scândură de fățuit.

discernământ destingere, judecată sănătoasă. [fundă.

discerne a deosebi, a nu con-

disciplină a rândui, a înfrână.

disciplină regulă, ordine; ramură în științe.

discipol învățcel. [itate.

discontinuitate lipsă de continu-

discordânt nearmonios.

discordanță lipsă de armonie.

discordie vrajbă, ceartă.

discos discul milelor.

discredít pierdere de credit.

discredítă a face să scadă cre-

discret cuviincios, tăcut. [ditul.

discreționâr lăsat la discrețiune.

discrețiune rezervă; chibzueală;

disculpă a desvinni. [bun plac.

discurs vorbire, cuvânt, lógos.

discută a dezbate; a trage la

indoeală.

discuție dezbateri, cercetare.

disecă a face anatomie; a căută.

disecție despicare; cercetare.

disenterie scursoare cu sânge.

disertă a ținea discurs. [știință.

disertăție studiu literar s. de

disgrață a lipsi de favoare.

disgrăție pierderea favoarei.

disgrațios lipsit de grații, neplăcut.

disident desbinat de majoritate.

disidență scisiune, despărțire.

disimilăție defect de asămănare.

disimulă a ascunde, a tăinui.

disjunctiv care desparte. [face.

dislocă a scoate din loc, a des-

disolubil ce se poate dizolva.

dizolvă a desface, a desființa.

disonánt ce face disonanță.

disonanță acord greșit cu sunet neplăcut.

disparăt lipsit de armonie.

disparitate nepotrivire.

dispariție perire din ochi. [ierță.

dispensă a împărți; a scuti; a

dispensăr loc p. căutare gratuită a bolnavilor.

dispensatór împărțitor.

dispensie digestie dureroasă.

dispnde respirare dureroasă.

disponibil de care poți dispune.

disponibilitate stare disponibilă.

dispoziție așezare; ordin; stare;

inclinare.

dispozitiv judecată, hotărâre; întocmirea unui aparat.

disproporție lipsă de proporție.

dispūs gata; voios.

dispută a se certă, a se gălcevi.

distánță depărtare; deosebire.

distèrne a (se) desfășura.

distih păreche de vers.

distilă a picături (spirtuoase).

distilatôr aparat de distilare.
distilerie răchierie, povarnă.
distinct deosebit; limpede.
distincție deosebire; vrednicie.
distinctiv ce distinge.
distinge a deosebi; a cinsti.
distracție nebăgare în seamă; plăcere.
distrăge a distra, a petrece.
disribuți a împărți, a repartiza.
district întindere de jurisdicție.
districte valahice așezăminte politice în evul mediu p. apărarea țării.
distrucție nimicire, dărâmare.
distrüge a dărâma, a prăpădi.
ditirâmb vers de mare laudă.
dirirâmbic ce înalță exagerat.
diu idem, acelaș.
diug a. leneș, puturos.
diurêtic ce mărește urinarea.
diurn de o zi.
diurnă plată pe zi.
div divin. [sfat; adunare.
divân canapea; pat; consiliu,
divanist boer de divan.
diverge a se depărta d'olaltă.
divergență starea liniilor divergente; deosebire.
diversitate felurime, varietate.
diversiune schimbare, abatere.
divictâr od. boerinaș grijitor de călimările lui Vodă.
divide a împărți.
dividend număr de împărțit.
divin dumnezeesc; desăvârșit.
divinție prorocire.
divinatôr prezicător, prevăzător.
divinitate dumnezeire, zeitate.
diviniză a înzei; a slăvi.

diviz - linioară. [din 2 brigăzi.
divizie împărțire; unitate milit.
divizionară clasă deosebită (în *divizor* care divide. [școală).
divorț despărțenie.
divulgă a da în vileag, a vădi.
dobronic dumbrăvnic. [oasele.
dobzâlă a dârști; jig. a muia
dobzâlă pisăgire, baterie. [cat.
doc basin cu cheiuri p. descăr.
docâr trăsura ușoară.
docil blând, ascultător.
doct învățat, erudit, savant.
doctorâl de doctor; infamurat.
doctorând care se pregătește p.
doctrină învățătura. [doctorat.
doctrinâl de doctrină. [car.
doctrinâr om al doctrinei; tipidocument act, probă scrisă.
documentâl sprijinit pe document.
dodă doică; lele. [ment.
dodeâlă pacoste, supărare.
dodecâr monetă de 12 lei vechi.
dodie, *dodot* flecărie, taifas.
dódii (în) neștire, într'o doară.
dodoloae paparudă.
dóge od. șef de republică în Veneția s. în Genua. [trină.
dógmă punct de bază în doctrină.
dogmatică învățătura credinței.
dogmatism ce e bazat pe dogme.
dogmatiză a învăța dogmele; a vorbi sentențios.
dol înșelăciune, fraudă.
dolcă cățea.
doldora înfoiat, plin, umflat.
doleanță tănguire, jăluire.
dolf pește delfin.
dolicocefâl cu craniu oval.

dol 2 planuri de coperiș formând scoc.

dolină loc în forma pâlniei.

doliu jale; haină neagră.

dolmân vestă cu galoane.

dolmèn monument druidic: bolovan pus pe alte 2.

dolofân durdului, gras.

dom, *dômă*, boltă emisfêrică; biserică episcopală.

domèn domnesc. [râm, cuprins. *domèniu* proprietate, moșie; tă-*domèsnic* blând.

domesnicie blândețe.

domèstic de casă; imblânzit.

domestici a imblânzi.

domicil casă, locuință.

domiciliâr de casă.

domină a stăpâni. [șitor.

dominânt predominant, covâr-*domino* haină lungă și glugă p. bal mascat; fel de joc.

domniță prințesă.

donă a dăru; [șitor.

donatâr dăruit; *donatôr* dăruitor.

donjon od. turn mare de castel.

donț coltuc de pâne.

dopros od. întrebare, cercetare.

doric, *stil d.*, vechi stil grec de arhitectură simplă și sobră.

dorsal dela spinare.

dosădă măhnire. [ceri.

dosâr teanc de acte al unei afa-*dostina* dos de deal.

dotă a da dotă; a înzestră.

dotâl din dotă s. zestre.

doxă minte, judecată.

doxastâr carte cu doxologii.

doxologie cântare bis. de preamărire; slujbă de mulțămire Domnului, tedeu.

dôză cantitate hotărâtă.

drăcilă plantă spinoasă.

draconic f. aspru.

drăgă mașină de curățit nămol din fund de ape s. din canal.

drăgăică 24 lunie; Sânziene.

dragăi curățire cu draga.

drăgânele nuri, farmec.

dragavei stêvie (plantă).

drăghină plasă, loitră;

drăghinâr drugul loitrelor.

drăglă unealtă de tras jarul, dărg.

dragobete ziua de 1 Martie.

dragomân tălmaci.

dragon soldat de caval. ușoară.

dragônă ciucur la mânerul sa-

drăgûș v. *cduş*. [biei.

drăhmă monedă greacă.

dram măsură de greutate cam de 4 gr.; grăunte. [tastrofă.

drămă piesă de teatru; *fig.* ca-*drămdlul* a drămui, a cântări.

dramatic de teatru; mișcător.

dramatiză a da forma dramei.

dramatûrg autor de drame.

dramaturgie artă d'a face piese de teatru.

drâmbă od. ceată; drâng.

drâmbôi fluer din scoarța sălciei.

drângăldău pierde-vreme.

drâniță șisă, șifă, șindilă.

drâniși a bate dranițe.

drapă a pune draperie; a tocmi cûtele (perdele); a ornă; a

drapél steag. [paradă.

draperie stofă în crețe largi; în-
vesmântare.

drăstic cu mult efect.
dreadnought (drednot) mare vas de război.

dreavă pieptene de dărăcit lână;
dreve bețe de mosoare.

dréle fel de ciuperci.

drenáj secare de teren mocirlos prin tuburi sub pământ.

drepeună lăstun. [redactă, a face.

dresă a instrui, a deprinde; a

dresuri mirodenii, condimente.

dresină cărucior mánat pe șine.

driádă zină a pădurilor.

dric car mortuar.

dricălă a. salteă cu fulgi de pene.

dricár întreprinzător de pompe funebre.

drichea bețișoară ascuțit la capete p. joc de copii, a. piú.

dril fel de pânză.

drișcă făcuțoare.

drit od. drept, privilegiu.

droágă a. dric, car funebru; car

drob măruntaie. [mare.

drobușór plantă verde-albăstrie.

drog materii p. chimie, vâpseli ș. a.

drogherie negustorie cu droguri.

droghist negustor de droguri.

dromadér cămilă cu o cocoașă.

drópică «boală de apă».

drópie drobișă (pasere).

druc cărâmbul de sus al loitrelor.

drugă fus mare; cocean.

drughineáță vargă, prăjină.

druid preot galic. [ingust.

drumeág drum lăturalnic, drum

drúpă fruct zămos cu 1 simbur.

drúșcă «soră» de mireasă. [cruri.

duđ număr (gramat.) p. 2 lu-

dualism sistem ce admite 2 principii opuse; împărțirea puterii între 2 state.

dábă luntre; închisoare.

dubiós nesigur.

dubitativ ce arată îndoială.

dúbiu îndoială, nesiguranță.

dublá a îndoii; a înlocui.

dublét vorbe de aceeaș origine și de înțeles diferit: *complet* și *cumplit*. [șară ducală.

dúcă duce; *ducăt* de duce; *ducăt*

dúce titlu nobilitar; comandant.

ducésă soție s. fiică de duce.

ductil ce se poate întinde fără a se rupe; *ductilitate* însușirea

dudđu bălărie. [aceasta.

dudúcă, *dudúe*, *dudúță* d-șoară.

duducél porumbrel.

duduleán cocean de porumb.

dudurúz neghiob.

duél luptă între 2; luptă. [list.

duelgiu care se bate în duel, *duel*

duél compoziție p. 2 voci.

dugliș trândav, a. diug.

duhliu cu duh.

duhni a șopti, a suflă.

duiúm mulțime, grămadă.

dulámă tunică lungă; mantauă.

dulandragiu om fără căpătâi.

duláp: *i-a tras un d.* l-a înșelat.

dulúță repede.

dúlvuri șalvari. [ment în 1905.

dúmă od. senat în Rusia; parla-

dumbrávníc cănepa codrului.

dum-dum glonte cu înveliș

schimbat ce produce grele

dumésnic blând. [râni.

dumitrițe tufănică.

lumping (dömping) vânzare sub cost (p. concurență).

dune dâlme de nisip sburător.
duodecîmál ce se numără s. di-
vide cu 12.

dup smoc de păr; vergea arun-
cată și prinsă în sbor.

dupăc ghiont;

dupăcî a da pumni.

duplică a pune îndoit.

duplicăt al 2. exemplar de act.

duplicitate fățarnicie.

dupurós sbârliit, năpârliit.

dur tare; aspru. [născoci.

dură a dăinui; clădi; a croi, a

dură rotila itelor.

durác a. joc de cărți.

durái-vurái mai una mai alta.

durăť gălăgie, sgomot.

durată curs, termin.

durbácă cadă, coș.

durd plin, gros.

durdă pușcă scurtă.

durducă a cucuia, a umflă.

durdură necaz, pacoste.

duritate vârtoșie; neindurare.

duróri podagră.

duruitoare vioară slabă.

duș tășnire de apă ca mijloc
igienic; *fig.* potolire.

duși dispoziție.

dușlág priboi, i. de găurit.

dușumeá podeală. [țari, pótor.

dutăcá, dútică od. a. ban de 4 cre-

duváln îngrijitor de cai.

duzîná 12 bucăți de acelaș fel.

divérá ușă de altar.

dvorí od. a sluși la Curte.

dvórníc v. *vorníc*.

E

ebén lemn negru și tare; *păr*
de eben foarte negru.

ebenín negru ca ebenul.

ebeníst măsar artistic. [ebenist.

ebenisterie măestrie s. negoț de

ebraíc a vechilor evrei. [ebraică.

ebraísm fel d'a vorbi în limba

ebraíst care studiază ebraica.

ebulție fierbere de lichide.

ecatómba od. jertfă de 100 de

vite; măcel.

Ecce homo! Eacă omul! a zis

Pilat cătră iudei despre Isus

purtătorul cuuneei de spini

(Ioan 19, 5); icoana Lui.

echér i. p. a face unghiuri drepte,

colțar, dreptar, vinkel.

echilibrá a pune în echilibru.

echilibríst artist gimnastic.

echilibru cumpănă; armonie.

echimózá învinețire de piele

prin lovire. [noășteri.

echingüi od. corp turc de recu-

echipá a îngriji, a provedea.

echipá ceată de lucrători.

echipáj trăsura de lux; personal

de serviciu.

echipamént lucruri de echipare.

echitábil cu dreptate.

echitate cădintă.

echitáție artă d'a călări.

echivalá a face tot atât.

echivalént de aceeaș valoare.

echivóc în 2 peri; incurcat.

ecléctic relativ la eclecticism;

eclectism mod d'a alege din deo-

sebite sisteme ce se pare mai

ecletje a. pământ parohial. [bun.

eclerori patrulă. [ale bisericii.
ecleziarh gritor de obiecte sfinte
ecleziaſt carte în T. V. atribuită
lui Solomon.

ecleziaſtic bisericesc.

eclipsă a ascunde; a întuneca.

eclipsă întunecime; scădere.

ecliptică orbita soarelui.

economie politică sau *naſională*
ştiinſă despre exploatarea bo-
găſiilor unei ſări; *economist*,
care se ocupă cu ea.

ecou răsunet; ſtiri.

ecpaia od. suită; tagmă.

ecran tablă albă la kino.

ecrin cutie p. pietri scumpe.

ecumenic a toată lumea.

ecvâſie formulă de egalitate între
2 mărimi ce atărnă una de alta.

ecvâtor «brâuſ pământului».

ecvatoriâl de s. sub ecvâtor.

ecvêſtru călare. [turi egale.

ecvilatêr pătrat; *ecvilatêrâl* cu la-

ecvinoxiu timp când ziua e egală
cu noaptea (21 Mart. ſi Sept.)

eczemă boale de piele.

edên rai, paradiz.

edict lege, poruncă, decret.

edificatôr ziditor; înălſător.

edil membru în consiliu comunal.

edilitate consiliu comunal.

edită a publica o lucrare; *ediſie*
tipărire a ei; *editôr* care poartă
cheltueala; *editură* editare.

editoriâl prim-articol de ziar.

educâſie desfăſurare de facultăſi
fizice, morale ſi intelectuale.

educatôr crescător.

efêb flăcău, june, adolescent.

efect rezultat, urmă; *efecte* haine,
calabalăc; *e. publice* hârtii de
valoare.

efectiv ce e de fapt; număr real.
efectuă a săvârſi, a îndeplini.
efemelât muerâtic, moleſit.

efemêr ce nu ſine decăt o zi;
vremelnic; *efemêre* insecte ce
trăesc o zi sau 2.

efemeride table astronomice cu
locul planetelor; notiſe ară-
tând întâmplări din aceeaſi zi
în deosebiſi ani.

efêndi (Turcia) domn.

efervescenſă fierbere, glogoſeală.

eficâce prielnic.

eficacitate priinſă, folos.

eficient pricinuitor de efect real.

efigie figură de persoană.

eflorescenſă înflorire; spuzeală;
mucezire. [bâlſi).

eflûviu bură, emanare (din ape,

efor magistrat spartan; inspector.

eforie ſfat administrativ.

efracſiune spargere p. a fură.

efuziune vărsare; izbucnire.

egală a fi egal; a face d'o potrivă.

egalitâr prieten al egalitâſii.

egalitate deopotrivire.

egemonie supremaſie, precădere.

eghilêtă găitan milităresc.

egidă scut; ocrotire.

egiptolôg care se ocupă cu *egip-
tologie* s. cu istoria Egiptului.

eglendisi od. a petrece.

eglôgă mic poem pastoral.

egoism iubire numai de sine.

egoist care ſine numai la sine.

egrêtă peniſ militar; podoabă.

egumen stăreț. [găti.
elaborá a lucra îndelung, a prelucra fel de cerb.
elán fr. avânt. [dioșie.
elástic mlădios; *elasticitate* mlădiei od. consul, sol.
elcován pasăre de mare.
El dorádo țara aurului, țara lui electiune alegere. [gură-cască.
electiv numit prin alegere.
electór care avea drept d'a alege pe împăratul Germaniei.
electorát demnitate s. teritor de elector.
electricitate însușire a corpurilor d'a scoate scânteii și d'a atrage lucruri ușoare; *e. stătică*, prin frecare; *e. dinamică*, prin alte mijloace. [sufleți.
electrizá a da electricitate; a îndelectróbă conducător electric.
electrodinamică parte a fizicii despre curenții electrici.
electromagnét bucată de fer moale magnetisată.
electromagnetism știință despre legătura dintre electricitate și magnetism.
electron atom de electricitate.
eleganță fel d'a se înfățișa grațios și distins.
elegiác de elegie; jalnic.
elegie doină de jale.
element corp simplu; mediu, împrejurări; începături.
elementár simplu.
elenică limbă greacă veche.
elenism expresie proprie greacă; civilizație greacă.

eleníst care face studii de limbă greacă veche.
eliberá a predá, a încredința.
elíce linie încolăcită; vârtelniță.
elidá a da la o parte.
eligibil care poate fi ales.
eligibilitate condiții p. a fi ales.
eliminá a da afară.
elioscóp ochian p. a observa soarele. [soarelui.
eliotróp vanilie (floare); floarea *elipsá* înlăturare de cuvânt prisositor; linie ovală. [floare.
elitá ce e mai bun, lamură,
elítro aripă din afară la cole-
elixir leac de băut. [optere.
eliziune lăpădare de vocală:
m'am dus, s'a 'ntors.
elocá a. a plasá (bani).
elocuțiune fel de exprimare.
elocvénť cuvântăreț, frumos cuvântător; *elocvénťá* talent d'a înduplecă, od. voroavă.
elogiós de laudă.
elógiu laudă; discurs de laudă.
elucidá a desluși.
elucubrăție lucrare cu trudă și vegheri (vorbind de rău).
eludá a ocoli, a zădărnici.
eluptá a. a dobândi prin luptă.
emaná a face să iasă, a izvorâ.
emái smalț, lustru.
emancipá a ieși de sub tutelă; a slobozi; a (se) scutura de ceva. [lung.
embalic arendare pe timp mai
emblémá figură simbolică: *leut*
e emblema curajului și vitejiei.
embrián început de ființă vie; germen.

embrionâr în stare începătoare.
emendă a. a îndrepta.

emerit slujbaş în retragere.

emetic vomitiv, leac p. a vărsa.

emfatic umflat, îngâmfat.

emfază infumurare. [organ.

emfizemă lărgire în țesutul unui

emiciclu loc în formă de semi-

emigră a părăsi o țară. [cerc.

eminamēnte în cel mai înalt grad.

eminent covârșitor, de frunte.

eminență înălțime; superiori-

emîr șef arab. [tate; titlu.

emisâr incredințat cu misiune.

emisferă jumătate de glob.

emisiune punere în circulație;

emistih $\frac{1}{2}$, de vers. [exprimare.

emite a pune în circulație; a

exprimă.

emofilie emorație moștenită.

emolient care înmoaie. [plată.

emolumēte a. venite, leafă.

emoptisie scuipare de sânge.

emorație scurgere de sânge.

emoroid trântji.

emoționă a mișca, a înduioșa.

empiréu locașul zeilor; cer.

empiric întemeiat pe experiență.

empirie experiență, cercare.

empirism teorie ce ține expe-

riența ca unic izvor de cu-

emul rival, potrivnic. [noștințe.

emulație sentiment d'a întrece.

emulsiune preparat lichid oleios.

ena mu che ena su «unul al meu

și unul al tău», bunăvoință.

encefâl creier. [papa.

enciclică carte pastorală dată de

enciclopédic cu științe variate;

enciclopedie totalitatea lor.

enclitic cuvânt legat de cel pre-

cedent: du-te, dă-i.

endemie boală cuibărită s. con-

tinuă într'un ținut.

endivie fel de cicoare.

endosmóză curent din afară în-

lăuntru în 2 lichide despărțite

prin membrană.

endrușaim plantă de podoabă.

energic puternic, cu bărbăție.

energumén îndrăcit; furios.

enervă a slăbi, a moleși; a plictisi.

enervănt moleșitor; plictisitor.

englengeă od. petrecere.

engolpión chipul lui Isus în ar-

gint s. smalț purtat de arhieri

enibahâr od. piper. [pe piept.

enigmă lucru neînțeles; *enig-*

matic nelămurit, greu de ex-

plicat.

enoriăș parohian; *enorie* parohie.

enórm foarte mare.

enormitate mărime peste măsură,

grozăvénie.

enterită inflamație de intestine.

entitate esența unei ființe.

entomologie știință despre insecte.

entuziasm însuflețire.

enunță a arăta, a exprima.

eo ipso tocmai d'aceea, dela sine.

Eól zeul vânturilor; *hârpă eo-*

liánă i. cu coarde puse în vi-

brare de vânt.

epăctă nr. ce arată câte zile sânt

de adăogat la anul lunar p. a.

fi = cu anul solar.

eparhie provincie bis. sub juris-

dicția unui episcop s. arhie-

eparhiót din eparhie. [piscop.

epenteză adaos de literă la mijlocul vorbei; *epentetic*, prin epenteză. [mul.]
epic ce spune în versuri eroice.
epidemie boală ce atinge dintr'odată pe mai mulți: holără...
epidermic strat d'asupra pielii.
epigăstrie parte de sus a pântecului. [rație.]
epigon care se ține d'a 2. gene.
epigraf inscripție; citație.
epigrafie știința inscripțiilor.
epigrafist priceput în epigrafie.
epigramă poezioară înșepătoare cu duh.
epilepsie boală rea, stropșală.
epileptic năbădăios.
epilog încheiere, sfârșit.
epistăt supraveghetor; subcomisar de poliție. [aer.]
epitaf inscripție pe mormânt; *epitalam* cântec de nuntă.
epitêt poreclă.
epitrahil patrafir.
epitrop curator, tutor.
episod fapt secundar, adaos.
epizodic de-a doua mână.
epizootie epidemie de animale.
epoca dată, clipă însemnată; *e. de peatră*, primitivă.
epodă poezie satirică de Horațiu.
epolêtă umărș; grad de ofițer.
eponim mare dă numele său.
epopee mare poem eroic; șir de eroisme. [anii.]
eră punct dela care se numeră *erăldică* știința armoarilor.
erăr a. visteria țării.
erată listă a greșelilor de tipar.
eratic neregulat, intermitent; *din erbaciu* ierbos. [alt loc.]

erbăriu colecție de plante.
erbivor ce se nutrește cu ierburi.
erboriză a culege plante p. studiu.
erecțiune ridicare, sculare.
erede moștenitor; urmaș.
eredităr ce se moștenește.
eremit pustnic.
erés superstiție, credință falsă.
erete hărău; joc de copii.
eretic care susț. erezie. [erezie.]
ereziărh cap pe sectă, urzitor de erezie doctrină osândită de bis.; *părere falsă.*
eric gărlă de chefal.
erige a (se) ridică pe nedrept.
erizipèl inflamație de piele.
ermașrodit ce are caractere de 2 sexe.
ermelin fel de dihor; blana lui.
ermeneuțic tâlcuind cărți sfinte.
ermetic, *închis e.* bine astupat.
erodiu mu. stârc, bățlan. [eroi.]
eroică epistolă în versuri despre erodă od. pristav, crainic, vestieronăt greșit. [tor.]
erometric întrebător (formă de erotic de iubire. [învățământ]).
erudit învățat, cărturar. [seală.]
erudiție multă cărturare, procop-erupție izbucnire; spuzeală.
eruptiv ieșit brusc; cu erupție.
eșafod podeală p. decapitarea osândiților. [razim.]
eșafodăș schelă, a. alăș; *temei*, *eșarpă* fâșie, legătură. [navală.]
escadră subdivizie de armată *escadron* unitate de cavalerie (*compânie* la inf., *baterie* la art.)
escapadă lipsire dela datorie, *escortă* a insoși. [ștrengărie.]

escortă ceată înarmată însoțită
escroc pungaș. [toare.

escrocă a stoarce prin înșelare.

escrocherie potlogărie.

escudă căprărie. [dic.

Esculap zeu al medicinei; *me-*
esec pierdere; înfrângere.

esență fire, ființă; lichid volatil.

esențial în esență; neapărat.

esperanto grai internațional.

est ost, răsărit.

estetică știință despre frumos și
înfrăurirea lui; *estetician* care
se ocupă cu ea.

estival de vară. [pe desen.

estompă sul de întins creionul

estradă podeală ridicată.

etac iatac. [duri de tăblițe.

etajéră mobilă cu mai multe rân-
etalon model s. tip p. măsuri;

etalonă a cotări.

etamină fel de stofă.

etăpă popas, loc de mas, conac.

etc., *et caetera*, șcl. și celelalte.

etér fluid imponderabil ce umple
văzduhul; cer; lichid f. volatil.

eteră mo. plasă, roci.

eteréu, *etêric*, ca eterul; curat.

Eterie od. societate greacă se-
cretă p. a liberă Grecia de turci.

eterist membru în Eterie.

etêrn veșnic; *eternitate* vecie.

eteroclit neregulat, bizar, ciudat.

eterodoxie eresie, ce e opus or-
todoxiei.

eterogên de altă fire; neutru.

eteziene vânturi ce bat Mediter-
rana vara. [apelor unui râu.

etilăj coborârea cea mai de jos a

etic moral; *etică* știința moralei.

etichetă bilet; ceremonial.

etimologie știința originii vorbe-
lor; *ortograf.* *etimolôg.* după
care scrierea se face în ar-
monie cu originea această.

etimologism năzuință d'a apropiă
limba de o formă mai veche a ei.

etiologie parte a medicinei despre
cauzele boalelor.

êtnic relativ la rasă.

etnografie descriere de popoare
sub raportul limbii, religiei,
ocupațiunii, obiceiurilor etc.

etnologie știința despre formarea
și însușirile fizice ale raselor
umane. [ravurilor.

etologie s. *etografie* știința mo-
etivă cuptor de uscat, aparat p.
a dezinfectă.

eucalipt arbore aromatic.

eufemism îndulcire a expresiunii;
necuratul (p. dracul).

eufonie șir de sunete armonioase.

eugenie știința nouă despre îm-
bunătățirea însușirilor moște-
nite din părinți p. a preveni
degenerarea rasei.

eucaristie cuminecătură.

eunuc păzitor de sarai; scopit.

euritmie armonie în mișcări.

ev secol; împărțire a istoriei.

evacuă a goli, a depărta.

evadă a scăpa pe furis.

evaluă a prețui, a cântări.

evangelist apostol care a scri-
mai întâi despre Isus: *Matei*,
Marcu, *Luca* și *Ioan*; predi-
cator de evanghelie.

evangheliză a propovădui.
evantăliu apărătoare. [dispărea.
evaporă a pface în aburi; a
evaziăne fugă, scăpare.
evaziv în doi peri, ocolitor.
eveniment întâmplare; fapt în-
*eventuă*l întâmplător. [semnat.
eventualitate întâmpl. nesigură.
evghenicôs od. de nobil; *evghê-
 nie* nobleă; *evghenist* nobil.
evident clar; *evidență* claritate.
evită a se feri de; *evităre* fereală.
evocă a chemă; a deșteptă.
evoluă a se desvoltă treptat;
evolūție mișcare, desfășurare.
evul mediu s. de mijl. (476—1453).
ex din, afară, fost.
ex abrăpto deodată, fără veste.
exact întocmai; punctual; a. acu-
 rat; *științe exacte* matematice.
exacțiune stoarcere de dări, be-
exaedru cub. [iitură.
exageră a trece măsura.
exagon figură cu 6 laturi și 6
 unghiuri.
exală a aburi; a izbucni.
exaltă a slăvi; *exaltat* însuflețit;
 nebunatic.
examinie (pop.) semestru.
exantemă spuzeală, roșeață.
exărh locțior în Italia s. Africa
 p. împăr. din Constantinopol;
 locțior de patriarh.
exasperăt cătrănit, înfuriat.
excavăție adâncătură, săpătură.
excède întrece, a covârși.
excedent prisos, sumă în plus.
excelă a întrece, a se deosebi.
excelență desăvârșire; titlu; prin
 e. în grad f. mare.

excéntric afară de centru; ciudat.
excentricitate depărtare de cen-
 tru; fig. ciudățenie.
exceptă a lăsa la o parte; *ex-
 cepțional* extraordinar.
excès necumpătare. [întărâta.
excită a provoca, a îmboldi; a
excitator i. p. a descărca aparat
 electric fără sguiduire.
exclamă a strigă.
exclūde a școate; a nu admite.
excluziv care exlude; afară de...
excluzivism duh excluzivist.
excomunică a afurisi.
excrement mat. scoasă din corp
 pe căi naturale.
excrescență umflătură, ridicătură.
excrețiune înlăturare de mat.
excretoriu ce excretează s. scoate.
excursiune călătorie.
execută a face; a omorâ judecă-
 torește; a vinde; a se e. a se
executant muzicant. [supune.
executiv care execută.
executoriū ce dă putere de exe-
 cuție. [cire de biblie.
exegēt care face *exegēză*; tălmă-
exemplăr pilduitor; bucată.
exemplifică a arătă cu pilde.
exequătur ordin de executare;
 învoire de suveran p. un con-
 sul străin de a rezidă și func-
 ționă în țară. [cire; period.
exercițiu deprindere; îndeletni-
exergă loc sub figura unei me-
 datii; inscripția de acolo.
exibă a arătă; a scoate; *exibiție*
 expunere.
exlge a cere, a porunci.
exigēnță cerință, necesitate.

exil desțarare.
există a fi, a ființa.
existența ființa; viață; trai.
exmis a. trimis, delegat. [T. V.
exod emigrare; cartea a 2. din *ex-libris*, «dintre cărțile», inscripție pe cărți vechi cu nume și alte semne; gravură.
exoptisi a da afară.
exorbitant peste măsură.
exorcism slujbă de exorcizare;
exorciză a scoate draci prin ru-
exordiu început. [găciuni.
exortăție meditație religioasă.
exosmôz curent opus endos-
exotéric comun, public. [mozei.
exotic din țări străine.
expansiune lărgire; destăinuire;
expansiv ce se întinde; cu inimă deschisă.
expatriă a scoate din patrie.
expectativă așteptare.
expediă a trimite; a face copie.
expediënt mijloc; tertip.
expediție trimitere; călătorie;
 campanie; copie.
expediționăr copist.
expeditiv om repede la treabă.
experiență încercare; cunoaștere.
experiment încercare. [ența.
experimental bazat pe experi-
expert cunoscător, meșter.
expertiză cercetare de expert.
expia a ispăși, a fi pedepsit.
expiră a suflă; a se sfârși; a muri.
expletiv vorbă de prisos.
explică a lămuri; a desfășură.
explicit spus clar, limpede.
exploată a trage folos.
explodă a face explozie.

exploră a cutreera; a căuta.
explozie izbucnire; *exploziv* ce explodează.
exponēt semn algebric.
export produse și mărfuri exportate; *exportă* a trimite afară din țară. [expune.
expoziție arătare; loc unde se *expozițură* bancă ce atârna dela o centrală. [repede.
exprés preciz; înadins; sol; tren
expresie, vorbă; fel d'a fi.
expresiv mult grăitor.
exprimă a rosti; a glăsu; a arătă.
ex professo ca specialist.
expropriă a depozedă, a despro-
expulză a izgoni. [prietări.
extáz încântare, uimire, admi-
extaziă a fi în extaz. [rare.
extemporál lucrare fără pregătire înainte; improvizare.
extensiune întindere.
extenuă a istovi.
exteriór, *extérn* de afară. [plănu.
exterioriză a pune în afară, a *extermind* a răpune, a nimici.
externăt școală ce primește ex-
extirpă a stărpi. [terni.
extra extraordinar.
extráct mat. scoasă din alta; có-
 pie; prescurtare.
extrácție scoatere.
extrádă a preda.
extradotál afară de dotă.
extraordinár nemai pomenit;
 ciudat. [urbei.
eztraurbán ce-i afară de centru
extravagánt bizar, bezmetic.
extrém mărginaș; necumpătat.

extremităte capăt; mare strâm-
tăritură; intrinsec din afară. [torare.
exuberant buiac; *exuberanță*
belșug.
ex-voto prinos în biserică pentru
amintirea unei făgăduințe.
extă a sta la îndoeală.
extofag gătișă, înghițitoare.
extotéric secret, tainic.

F

făbulă povestire mică alegorică
și morală; născocire; faimă
(slabă); *fabulist* scriitor de fab.
fabulos plăsmuit; extraordinar.
făcăi a (se) slei. [bate.
făcălu a amestecă cu făcăleț; a
făcăș care face (de dragoste ș. a).
făcădu fus, roată de moară; răj-
nișă.
făchie făclie de pescuit noaptea.
făcilită a înlesni.
făcșimilă reproducere întocmai.
făcșice imitat; nefiresc.
făcșios resvrătitor. [violent.
făcșuine strașă; grup politic
făcșor element alcătuitor; cele
2 numere care se multiplică
p. a da produsul; postaș.
făcșorie birou de comerț în
colonii.
făcșură notă; fel de alcătuire.
făcșutate putere; dar; parte din
universitate.
făcșutativ ce nu îndatorează.
făcșon trăsură ușoară și înaltă
cu 4 locuri.
făcșălăg lemn de ridicat peatra
de moară la ferecat.

făgôt i. muzical de suflat.
făi stofă de mătăasă cu fir gros.
făianță olărie smălțuită.
făidă mo. formă, făptură;
făier (rar) dojană, mustrare.
făilibil ce poate greși.
făkir pustnic, cerșitor indian.
făleităr călăreț înaintea trăsorii
domnești.
fălăngă od. lăncieri; trupă; os-
cioare dela degete; (în Mold.
și Munt.) od. bătaie peste tălpi,
drug de prins picioarele celui
pus la falangă. [p. familii.
fălanstér regim de cazarmă
fălbălă volan, crețe p. rochii ș. a.
fălce mo. măsură de suprafață =
1·43 ha.
fălcea talpă de sanie etc.
fălcônêt od. tun de calibru mic.
făld, *fălt* cută mare, creștură.
fălênd soi de fluture nocturn.
fălêt od. echipaj.
fălfofa fôrfofa, grăbit, fără rost.
fălit care a dat faliment; v.
bancrută.
fălmătuc mu. ghemuit.
fălsifică a schimba p. a înșelă.
fălșui a îndoi coaie p. legat.
fămêlic mereu flămând.
fămen scopit; moleșit.
fămiliariză a (se) face familiar,
s. cunoscut; a depinde.
fănă mare felinar.
Fănăr mahală în Constantinopol
locuită de nobili greci din
care turcii alegeau (între 1711
până 1821) pe voievozi; *fănar-
ribt* grec din Fanar; domnitor
adus de acolo; fățarnic.

fânâr felinar; *fanaragiu* lam-
fândrâş licurici. [pagiu.
fanatic cuprins de fanatism;
fanatism pornire patimaşă p. o
 credinţă.
fandângo danţ viori spaniol.
fandasiós infumurat.
fandoseală trufie; fasoaleală.
fandosi a face fazoane; a se găti.
fanfără semnal prin trompete;
 societate muzicală (cu instru-
 mente de suflare).
fanfaronadă lăudăroşie.
fanfôn steag mic p. alinieri.
fânôasă maşină de întors fânul.
fanón lamă din falcă de balene.
fantăsmă, fantómă stăfie.
fantasmagorie buiguelă.
fantăst buiguitor; ciudat; *fan-
 tăstic* imaginăr.
fantaxi a se fuduli. [bizăr.
fantazie inchipuire; *fantazist*
fânte valet. [indreptar.
far turn lumin. pe malul mării;
farafastic moft, toane.
fărăş mu. lopăţică de tinichea.
farđá a (se) sulemenii.
farfará gură-cască; toacă-gură.
farjasit mo. secătură (?).
faringe, farinx gâtlan.
faringită anghină.
farmacologie teorie despre me-
 dicamente; *farmacopée* reţete
 d'a le prepară.
farmazoână vrăjitoare.
farmazon francmason; şiret.
farndi a fornăi, a fonfăi.
farniente lipsă de lucru, lene.
farsă comedie burlăscă; poznă.
farsór caraghios, glumeţ.

fârţai a umbli fără rost; *fârţog*
fâşcăi a şuera. [sglobiu.
fâşce od. mănunchi de nuele cu
 o secure purtat de lictori.
fâşciculă fâşcioară.
fâşcină a fermecă, a răpi.
fâşcism unire naţionalistă (în
 Italia). [pac.
fâşcúţá mo. vas de lemn cu ca-
fâşină mănunchi de nuele.
fâşnéţ mo. fanşos, fâlos.
fâsoleală fasoane, codire. [zuri.
fâşón formă; *fâşoâne* forme; nă-
şasoná a da fason.
fast pompă mare.
fâştăc! sunet de mişcare.
fâştăcedă zăpăcire.
fâşte table cronologice; anale.
fâştoacă mo. bucată.
fâştuoş bogat, fâlnic.
fâţá, fâţáşoară svârlugă; viori.
faţádă faşă de clădiri.
faţál sortit să fie aşa; funest.
faţalism părere că ce se în-
 tâmplă este înainte hotărât.
faţalist care crede 'n fatalism.
fatalitate destin; pricaz.
fâta morgána refracţie atmosfê-
faţelá faşă mică. [rică, miraj.
faţidic vestiitor de soarte.
faţuităte biziuire neroadă.
fâţuitór ghilău, rândea.
fâună animalele unei regiuni;
 descrierea lor.
favoáre bunăvoinţă; hatâr.
favorábil prielnic.
favorizá a părtini.
favoríte barbete.
fâză schimbare treptată. [moase.
fâzán galinacée cu pene fru-

febră friguri, fierbințeli, fiori.
febrifug leac contra febrei.
febril înfocat; *febrilitate* râvnă.
fecalii excremente.
fecial preot la romani.
feculă scrobeală.
fecund roditor, mănos.
fedelês butoiaș; horă; țeapăn.
federăție însoțire între state formând un stat colectiv; *federalism* formă federativă.
fée zină; *feeric* minunat; *feerie* piesă teatrală cu fee ș. a., priveliște strălucitoare.
felâh plugar egiptean. [armate.
feldmareșal generalisim în unele țeldspat silicat de alum. și potelgean, *filigean* ceașcă. [tasă.
telegôs zdrenșos, murdar.
felëndreș stofă de Flandra.
feleștêu, feleștioc perie de uns cu păcură; fitil.
felezdu târn, măsură;
felezui a curăți de pleavă. [vensal
felibru care scrie în dialect *profelicită* a ură, od. a heretisi.
felôn haină bis. luată peste stielonție trădare. [har.
felúcă corăbie cu lopeți și pânze.
femêla femeiușcă (la animale).
femur osul coapsei.
fenér mo. felinar, laternă, lampă.
fenix pasere fabuloasă; om superior.
fenol acid fénic s. carbolic.
fenomén apariție; minunăție.
fenomenâl de fenomen; uimitor.
ferchezui a găti; *fercheș* gătit.
feregă corboană (plantă).

feregă mantilă; vâl.
ferentâr od. pedestrăș.
ferjân vâzdoagă, garoaafă.
ferșeniță zdreanță; *ferșenișos* zdrenșos.
ferm neclintit, hotărât.
fermă gospodărie agricolă.
fermenă, fermenă scurteică.
ferment drojdie; *fig.* sămânță;
fermentă a dospi, a fierbe.
fermier moșier; arândaș.
feroce fieros, crud, crâncen.
ferțai-ferțai, șerta ferța încoace,
ferțil roditor. [incolo.
feruginôs ce conține fier.
fervânt osârdios, entuzias.
fes scufie (roșie).
fesșesele mo. zorzoane, gățeli.
festîn banchet; *f. mortuâr* comandăre.
festina lènte! grăbește nepripit.
festivâl sărbare muzicală; *festivitate* prăznuire.
festôn ghirlândă.
feți a ciopli lemnul în fețe.
fetică salată de earnă.
fetiđ împuțit.
fetiș idol la negri s. sălbatici;
fetișism cult de fetiș, venerare
fetnegeă fetișcană. [oarbă.
fetvă hotărâre de muftiu.
feud od. domèniu primit de vasal dela senior.
feudalitate organizare socială în clase cu neegalitate de drepturi: pătura de jos era a *lobagilor*, cari lucrează, cea de sus a *seniorilor* stăpânitori.
feudatâr posesor de feud, vasal.

fiasco neizbândă.
fiăstru fiu vitreg. [brôs de fibre.
fibră fir în țesături organice; *fi-*
fibrină mat. album inoidă albă.
fibulă od. copcă, agrafă. [puit.
ficțiune inchipuire; *ficțiv* inchi-
fadeă, fedă, tățeți.
fideicomis legat făcut unui moș-
 tenitor ca să-l restituie altuia.
fideicomisăr care beneficia de
fidel credincios. [dar.
fiduciar incredințat cu un fidei-
 comis; *monetă f-ă*, de hârtie.
fierotlnă fierării vechi.
figură a înfățișă; a fi de față.
figurant persoană d'a 2-a mână
 s. decorativă.
figurat inchipuit; impropriu.
figurativ de pildă, ca figură.
figurină mică figură.
ființelnic care e în ființă. [șire.
filă a scoate fum; a curge sub-
filă foae. [fruntar (la evrei).
filactëră bilet de aducere aminte,
filădă caiet.
filaliu pânză fină.
filament firioșor lung.
filamentos firos, ațos, scămos.
filantrop milostiv, binefăcător.
filantropie iubire de oameni.
filarmònic iubitor de muzică.
filatelist amator de mărci poștale.
filatūră torcătorie.
fildeș os de elefant.
fileri mu. pantofi țărănești.
filfison elegant, fercheș.
filială, filie sucursală.
filiație fiire, urmași, legătură.
filieră străcurătoare.

filigrândă fină lucrare în fire de
 aur, argint ș. a.; întipăriti în
 miezul hârtiei: *filigrandă în*
hârtia monetă.
filipică vorbire violentă.
film fâșie cu figuri p. kino.
filologie știința limbii.
filon vână de mineral; izvor.
filonichie od. dispută.
filosofie știință despre om, na-
 tură și D-zeu; căutare de ade-
 văr; resignare; *peatră filoso-*
fală care ar schimbă un metal
 în aur, lucru imposibil.
filotimie mândrie; *filotim* dar;
 ambițios. [boala lor.
filoxeră insectă ce atacă viile;
filtră a limpezi cu *filtru* s. u-
 nealtă de strecurat.
filtru băutură fermecată.
final dela sfârșit.
finalitate ființa unei cauze finale.
finanțe bani; tezaur de stat;
finanță a da bani; *financiar*
 de finanțe, care se ocupă cu
 ele, om cu bani. [ténie.
finetă subțirime; isteție; șire-
fiolă sticluță, șip.
fiong, fionc mo. fundă.
fioră golf (în Norvegia).
firav slab, gingaș.
fires od firesc, natural.
firături broderie cu fir.
firfiric monetă mică.
firfiriu mu. slab îmbrăcat.
firidă adâncătură în zid.
firitisă, heretisă a feliicită.
firmă nume de prăvălie ș. a.
firmament boltă cerească, rărie.

fîrmán, fêrmán ordin al sulta-
firoscós învățat; sîret. [nului.
fîrosi a risipi; *fîrosedlá* risipă.
fîrtá mo. $\frac{1}{4}$ de pogon.
fîrușor, fîrușá plantă de nutreț.
fiș foiță de hârtie.
fîsá marcă de plată.
fisc vistierie, tezaur de stat.
fiscalitate legi despre fisc; nă-
 zuință d'a spori dările.
fișic sul de bani.
fîspéd cu copită despicată.
fîstic sâmbure plăcut la gust.
fîstichiu verde-gălbui; *fig*.
fîstulá mic canal. [ciudat.
fiț *trag la fiț* înșel.
fîțil funișoară de bumbac.
fîțui a achită; a sfârși.
fix pironit; hotărât; nemișcător.
fizicá știință despre însușirile
 corpurilor; *fizic* real; chip,
 exterior; a. medic primar.
fiziocrafie sistem ce consid. păm-
 ântul ca unic izv. de bogății.
fiziografie descrierea pământului
 și a fenomenelor sale.
fiziologie știință despre funcțio-
 nile organelor. [după față.
fizionomică artă d'a cun., omul
fizionomie față, înfățișare, aer;
fizionomist cunoscătorul ei.
flacón sticlută cu dop la fel.
flagél bici; *fig.* nenorocire; *fla-
 gelá* a biciui. [vină veghiată.
flagrânt (în) pe fapt; *fl. delict*
flaimic nătărău. [toare.
flamingo fel de pasere călă-
flanc lature, coastă.
flâncui a apăra la flanc. [vinelor.
flibitá aprindere în membrana

flecuștedă fleac, mărunțiș.
flîgmá mat. apoasă a organis-
 mului; *fig.* nepăsare; *fleg-
 mátic* rece, liniștit.
fléncheș, fleng plecat spre ochi
 (despre coarne la vite, sau
 urechi la porc).
fleoș veșted, moale.
flexibilitate mlădiere.
flexiúne îndoire; schimbare.
fliúșcă măsură de rachiu.
flor vâl negru ca doliu.
flóra plantele unei regiuni; de-
 scrierea lor.
floránță taftă p. căptușeală.
florétá sabie fără tăiș și cu bu-
 ton p. scrimă.
florinte fel de pasere cântăreață.
florón podoabă ca o floare.
flotá a pluti; *fig.* șovăi; *flotânt*
 plutitor; nehotărât.
flótá unire de vase, putere ma-
 rină; *flotilá* flotă mică.
flotábil pluteț, plutăreț.
fluctuáție undulare; schimbare.
flúid curgător; lichide și gazuri.
fluiditate stare de fluid.
flúor gaz (Fl) aproape incolor.
fluorhidric, acid fl., din Fl. și
 hidrogen (p. a gravă în sticlă).
fluorescență sclipeală de color.
flúviu curs de apă vărsând în
 mare.
flux umflare a mării la anume
 ore; *fig.* mare belșug.
fluxiúne umflătură dureroasă.
focá vițel de mare.
focșâneancá horă dela Focșani.
foșârna care vorbește pe nas.
foșéázá aripă, braț (la lucruri)

fofelniță limbă de meliță; cruci la vârtelniță; *fig.* gúreș.
fofengher luceafăr al dimineții.
foflénchi! sunetul căderii.
fofolóc, fofológ tont, prost.
foi a furnică.
foiletón foisoară, foiță.
foiós al 3-lea stomac la rume-gătoare. (Primul e *ierbarul*, al 2-lea *căciula*, al 4-lea *cheagul*.)
foisór cameră în catul de sus s. în turn; clopótniță; cerdác, pridvór, balcon; vilă; pavilion, chioșc.
foifăi a grăi împedecat.
folio foae; nrul paginii; *foliánt* volum în folio.
folidlá fiecare din frunzulițele ce fac o frunză compusă (b. o. la frasin, salcâm, castan ș. a.)
folklór adunare de material privitor la literatura, credințele și obiceiurile unui popor.
folomóc mánunchi de paie, șo moiag; *folomocár* tăciunar.
fołoștiná rămășiță de vegetale.
foñciér privitor la pământ s. moșie; *foñciérá* dare fonciară.
foñetic privitor la sunuri; *foñeticá* studiul lor; *ortografe foñeticá* după care scrierea se aduce în armonie cu rostirea.
fonográf aparat ce întipărește și reproduce sunete.
foñtá tuci.
foñtanélá moalele capului.
for piață la romani; instanță; *f. interior* conștiință.
forçéps i. medical p. nașteri grele.

forchinós mo. neghiob.
forestiér pădurar; silvicultor.
forfecári volbură (plantă).
fořmá od. mo. brutărie; *forma-giu* od. brutar.
fořmál de formă; hotărit.
fořmalism ținere peste măsură la părți din afară; *fořmalist* tipicăr.
fořmalitáte regulă, forme.
fořmalizá a (se) supără.
fořmáșie alcătuire.
fořmidábil groaznic.
fořmól leac antiseptic.
fořmulá a redactá după fórmulá s. model. [del, tipic.
fořmulár culeg. de regule; *mo-fořostói* a. a lipi d'olaitá.
foři mică fortăreață.
fořfá putere; silá; oștiri; *f. ma-jóřá* căreia nu te poți împo-fořtăreáșá cetate întărită. [trivi.
fořfát silit, nevoit.
fořtișicá a întări; a da putere.
fořtuít întâmplător.
fořsá cavitate, gropiță. [o bază.
fořfát comb. de acid fosforic cu *fořfór* pucioasă; *fořfořá* a luci; *fořfořescență* sclipire.
fořsil petrificare de plante și animale scoase din pământ; *fig.*
fořtá șorț țărănesc. [învechit.
fořtóliu fotél, jeț, jilț.
fořtotipie, eliotipie artă d'a face clișeu pe cale fotografică.
fořracție parte din întreg. [frăcție.
fořracționá a împărți; *fořracționár* ca *fořractură* frântură (de os).
fořrag frăged; *fořragil* slab, șubred.

fragmènt crâmpiei; *fragmentă* a *trâmbie* brâu; ciucur. [îmbucăți.
franc francez, od. frâncesc, oc-
franc deschis, sincer. [cidental.
franchetă inimă deschisă.
frâncie od. limbă franceză.
franciză a franțuzi.
francmason membru în *franc-
 masonerie*, societate secretă.
francfîr soldat din trupă ne-
 regulată.
frâncășă strugur cu boabe mici.
frângurèle mici poezii lirice.
frânțușcă franceză. [franceză.
franțuzism vorbă imitată după l.
frapant izbitor, surprinzător.
frâsis, *frâs* od. frază, zicere.
fratern frățesc, od. *frățelnic*.
fraterniză a se înfrăți.
fratricidă ucigaș s. ucidere de
 frate s. soră.
frățuși bănațeni de băștină (spre
 deosebire de *bufâni*, veniți
 od. din «țară».)
frăudă înșelătorie.
frăză zicere; vorbă lată; *fr. mu-
 zicală* șir armonic de sunete.
frazeologie fel de frază particu-
 lară; vorbă fără miez.
frăcvent des; *frăcvență* repețire
 deasă; *frăcventativ* ce arată
 repețire. [lălăi.
frădonă a îngână un cântec, a
frăgătă vas de răboi.
frăndetic sgomotos; nebunește;
frănezie delir; nabădăe. [cat.
frănghie, *frănghie* stofă de bro-
frănologie studiu despre însușiri
 sufletești după forma craniului.

frăsc fel de pictură (cu colori
 subțiate) pe zid de curând spoit.
frěză frizură.
fricționă a face fricțiuni a frecă.
frigăneă franzelă felii muiate în
 lapte și ouă și prăjite în gră-
frigorific ce produce frig. [sime.
frîșcă cremă; biciușcă; fetiță;
 a. bobârnac.
frivôl deșert, ușor, lumesc; *fri-
 volitate* ușurință, nimicnicie.
friză a buclă; a atinge, a nu fi
 departe.
friză parte între arhitravă și
 cornișă. [a da piept.
front fruntea trupeii; *a face fr.*
frontavbi soldat de front.
frontieră graniță.
frontispiciu față principală.
fronton ornament d'asupra în-
 trării unei clădiri.
fructieră vas de fructe.
fructifer, *fructuos* roditor.
frugăl simplu; *frugalitate* cum-
 pătare; *frugivôr* ce se nutrește
 cu vegetale.
frust movetă uzată.
frustră a înșelă; [frustră.
frustratôr făcut cu gând d'a
ftizic ofticos; *ftizie* oftică.
ftôri od. al doilea.
fudulăche înfumurat.
fugdă potârniche.
fugitiv fugăreț; trecător.
fuiogă mo. *umbli fuiuogă* fără
fuitui a. a îndesă. [treabă.
fulăr stofă de mătăsă ușoară.
fulău lăudăros.
fûlie floare de narcis; podoabă
 de pene s. pietri scumpe.

fulmicotôn bumbac explozibil.
fulminânt fulgerător; *corp f.* ce explodează cu detunătură.

fulminât sare din acid fulminic cu o bază. [oxigen.

fulminic acid din cianogen și *fultuc* periniță, cultuc.

fumărit od. dare pe cămin; *fumărar* celce o incasă.

fumedenie mulțime.

fumigă a afumă; *fumigație* leac în formă de aburi.

fumuriu ca fumul; beat.

funcție slujbă; activitate.

funcționarism sistem administrativ bazat pe numirea unui mare nr de funcționari.

fundarisă od. a ancora.

funduc od. monetă turc. de aur.

Fundul regiū od. a. provincia Cibiniensis, cu *scaunele*: Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Sebeș, Cincu, Miercurea, Coahalm, Nocrîh, Orăștie, district. Brașov și Bistrița.

fundbru de îngropare; de jale.

funerăr de înmormântare; în pomenirea morții.

funerării înmormântare.

funést aducător de nenorocire; dureros. [funii.

funiculăr făcut din funii s. pe

funigeti mo. fire albe plutind în aer toamna în zile calde, mă-

furáj nutreț. [tasa morților.

furcările mo. șezătoare.

furdă rămășițe de lăpădat.

furgon căruța p. transport de lucruri grele.

furibund f. mănios, înviorat;

furie mânie, turbare.

furiér subofițer copist.

furlandisi a se făli.

furnicel bubiță roșie.

furniză a da, a livră; *furnizór* care furnizează; *furnitură* aprovizionare, amerindare; ce se dă afară de stofă (la croitor ș. a.) [căutare.

furoáre mânie mare; *face f.* are *fursánt* mo. déver.

furuncul mic buboi.

fustanelă haină ca o fustă cu crețe, lungă până la genunchi purtată de greci și albanezi.

fuștăș od. lăncier; *fúște* od. lance; măciucă. [tive].

fúxte cerceluși (plante decorafuzibil ce se poate topi.

fuzifórm în formă de fus.

fuzionă a contopi. [stec.

fuziúne topire; contopire, ame-

G

găbăși, găbji, găbui a prinde; a bate; a pune *găbja* pe a inhăța. [bulgar.

gabroveán cuțitar din Gabrovo

găbur Gavrița; nărod, tont.

gădilici mâncărime (de vorbă).

găfă fr. boacăna, scrinteală.

găgă, găgă, găică soră lele;

găgălíce miștel, gîngaș. [mamă.

gai pădure pe șes.

găibă. găidd cimpoi; *găibe* craci;

găibără a se cățăra;

găibărăce labe.

găică incheetoare, cheutoare.

găină a se băligă; a tânji.
găinușă mu. cărăbuș.
găităn fir impletit; dungă; drept ca pe fir; *găităni* a împleți.
găizer, *ghézer* izvor țâșnitor de apă fierbinte (în Islanda ș. a.)
gaj zălog; chiezășie; leafă p. actor; *gajist* care ia gaj.
găjăi a vorbi răgușit.
găjulle, *gujulle* găză, insectă.
gălă ceremonie, paradă, pompă.
gălămór golomot; încurcătură.
galánt îndatoritor; fărceș; iu.
galantár vitrină. [bét; darnic.
galanterie vorbă dulce; podoabă.
galantină bucate reci din carne cu gelatină.
galantóm, *galantón* darnic.
găldău groapă plină de apă.
găleánt mo. i. p. cizmar, dichici.
găleată od. dare pe cereale (după găleată = 80 l.)
galénă sulfur de plumb.
galénț pantof de lemn. [sboi.
galéră od. vas de comerț s. ră.
galerie coridor; colecție de tablouri ș. a.; balcon; știolnă; vargă de atârnat perdeaua.
galicisn franțuzisn.
găligán, *gligán* pui de mistreț; fig. gros și mare.
galimatie vorbe încurcate.
galinacé găinoase.
galión od. corabie; plută; u-nealtă p. zețar.
galofób care urrește pe francezi;
galomán care i. prea admiră.
galón panglică pe mâneci la militari p. grade.

galonát cu galoane.
galopánt care merge repede.
galvanisn electricitate prin atingere (descop. în 1791 de Galvâni).
galvanizá a electriză cu pila voltaică; fig. a învioră; a auri.
galvanotipie reproducere de tipărituri prin curent electric.
gămă șir de 8 sunete muzicale: *do, re, mi, fa, sol, la, si, do*; șir de colori; fig. ton; scară.
gămán nesăturat, mâncău; *gămánie* lăcomie.
gâmbă fluierul piciorului.
gâmbă mo. a apucă; a surprinde.
gamélă vas de finichea p. soldați.
gânză un fel de struguri.
gânce v. *cange*.
ganglion ghindură.
gânj funie de tei; neaă sucită; *gânjui* a suci.
gânjei coadă de căer; pârăriță.
gără mo. clevertire. [vin.
garăfă carafă, sticlă de apă s.
garáj adăpost p. auto ș. a.
garánt răspunzător; *garantă* a chiezăși, a încredința, a apăra;
garanție răspundere.
garanța roibă (plantă).
gărăbă: *mă țin g. mă țin scai*.
gărădă strajă; plăsele. [verzi.
gardenie plante cu foi totdeauna
garderóbă cameră de ținut haine; toată îmbrăcămintea.
gardin, *gardist* păzitor.
gărdina scobitură.
gărdișă leasă de răchită p. pești.
gărgură leac de gargarisit. [chid.
gargarisi a clăti în gâtlej un li-

gârliță od. lanț p. osândiți; fel de găscă sălbatică; boală de porci. [puncte.

garmônd caractere tipogr. de 10

gârniț, gârniță soi de stejar.

gârniși a îngrij; cu cele necesare; a umplea; a înconjura;

gârnișit (fam.) beat. [tacâm.

garnitură lucru de garniseală;

garnizoând trupe dintr'un oraș;

orașul lor.

gârtân od. gătlej.

gâscă clică; mo. șatră, baracă.

gasconadă fr. lăudăroșie.

gâselniță vierme în stupi slabi.

gâspar, gâsperită porecle pentru

găstric de stomac. [țigani.

gastronom iub. d. mâncări bune.

gastronomie artă d'a găti bucate

și băuturi p. mese mari.

gât: a lua în g. a lua și implini

o însărcinare, a-l da de g. a-l

nenoroci; *gături* înghițituri.

găță pleată; cordeă în cosiță.

gâtâr curea la gâtul calului.

gățiță înghițitoare.

găvan scobitură; blid; lingură;

anul și găvanul naște an de

an; *găvăni* a scobi. [cânel.

gavanos borcan; *găvdnoșel* bor-

găvôzd piron; *găvozdi* a gră-

mădi, od. a pironi.

gaz fluid aeriform; petrol.

gaz borangic, tül.

gazel strofă arabă de 2 versuri.

gazelă rumegătoare ușoară și

sprintenă din deșerturi. [sboi.

gaziu (titlu turc) biruitor în ră-

gă(a)lăt călău, găde. [ochêțe.

geam ochét; *geamgiu* care pune

geamâl(a) mască de feme e uriașă

la Moși; monstru.

geambăș, negustor de cai; *fig.*

hoț; od. scamator;

geambașlăc meseria sa.

geamie templu mahomedan.

geamlăc coridor cu geamuri.

geamparăle vezi *castaniete*; *fig.*

melodie, cântec; *geambarăle*

mo. horă.

geână (Bănat), *g. multă* lume

multă; nume de cățeă.

geanabêt mu. îndrăcit, rău.

geândră mo. mâncare de post.

geanfêz fel de mătasă.

geantă geamanțanél; cartușieră.

gear od. șal fin.

gebrări a frecă cu *gebreădu*, cu

petec de șters caii.

geșka (gheșca) danțatoare japo-

neză; fată din ceainărie.

gelatină mat. din țesături fibroase

de animale.

gelép od. negust. armean s. turc.

gémă orce peatră scumpă.

gen mai multe specii. [înaintași.

genealogie spiță de neam, șir de

genealogist care face genealogii.

general comun; nehotărât; co-

mandant (de brigadă, divizie,

s. corp).

generalisim general șef.

generalitate cel mai mare nr;

lucru nepreciz.

generaliză a face comun. [mași.

generăție născătură; neam; ur-

generator născător.

gêner (in) în de obște. [stere.

gêneric de gen; *gênetic* de na-

generos darnic, d'afirea; iertător.
geneză facere; cart. 1 din biblie.
genial dăruit cu duh creator.
genital născător; *genitalii* organe de reproducere.
genitiv caz ce arată poses. ș. a.
geniu putere creatoare; duh ocrotitor; semn distinctiv; trupe
geniul delicat, năstim. [tehnică.
geniul curat de origine.
geniune băznă, afunzim, fără fund.
geodezie știință despre măsurarea suprafețelor de pământ.
geografie descriere a pământului.
geologie știință despre materialele ce alcătuiesc globul pământesc. [prafețe și volume.
geometrie știință despre: linii, suprafață a administră, a îngriji.
geremea od. gloabă; lucru de gerg jargon, fel de grai. [clacă.
gerid od. suliță; joc călare de-a *germinare* înmugurire. [sulițele.
gerindiu mod (în -*nd*) la verbe.
gest mișcare de mână s. braț; *gesticulă* a da din mâni.
gerueală ger cumpătat.
gestuție timp de sarcină.
gestiune administrare.
get-begét neaș, pământean.
gevea batistă cusută cu fir.
ghedăbă cocoasă; mantă, chébe.
ghébe ciuperci comestibile.
ghelci ghigorț (pește).
ghelir câștig întâmplător, chipir.
ghemiș pitic (în bazme).
gheorghife (Bănat) mărgăritărele.
ghep, *ghipcân* cal de poștă.
gherân mâner clește de dogar.
gherdân, *ghiordân* salbă.
gherată căsuile p. sentinelă.

gherghir cămară. [tral.
gheridon masă cu 1 picior cen-
gherlă (pop.) tēmniță.
gherlân șobolan.
ghermesit fel de altar.
ghéroc redingôtă.
ghétre tuzluci. (în Italia).
ghétto od. cartier menit evreimii
ghevendică femeie vicleană.
ghévint, *ghivint* încolăcitură de
ghiaur necredincios. [șurub.
ghibăci a drege.
ghiberesc soi de cireșe mari.
ghibirălc pitic; neastămpărat;
ghibirăsi a șterpeli.
ghidi! arată amenințare.
ghidón fanion; cărmuitoare; ieșitură la țeva a armeei p. țel.
ghiduş poznaș; *ghidușe* poznaș.
ghiftui mo. a îndopă.
ghigilic scufie, căciuliță.
ghigorț fel de pește, cosac.
ghigosă a înfundă, a înghesu.
ghijoagă gloabă.
ghilă (*bilă*) scândură, trunchi.
ghilbăș mu. cartaboș.
ghilemele semne de cătăție: „—“
ghilii (*bilii*) mo. a înălbi; *bilitoare* loc de înălbit pânză;
ghilosă (*bilosă*) a se albi.
ghilotină i. p. descăpăținare.
ghimbăr imbir, zărzățea.
ghimie barcă.
ghimirle bordei, hrubă.
ghin cazmă.
ghindură glandă (la gât).
ghint scobire încolăcită în țeva a armei de foc p. a bate departe; *ghintuit* cu ghint, *fig. ghinț* mo. calapod. [leneș.

ghințură fierea pământului.
ghioagă măciucă.
ghioalcă mo. leorcă.
ghiobec zăbun, haină de earnă.
ghioci car ce se poate scurta.
ghiojghioare mo. od. pe față.
ghiol lac; adâncime.
ghiordie od. fel de scurteică.
ghiordum od. joc cu 24 de cărți.
ghiorelân mo. mojić, prost.
ghireă fel de grâu.
ghirlândă șir s. lanț de flori.
ghișeu ferestruie. [plăcintă.
ghișimân, ghișmân mo. fel de
ghiudên fel de cârnat. [păcăli.
ghiudaneă: a trage o *gh*; a
ghiuj mo. moș. [păcăli.
ghiul, gul ghem, jurubiță
ghiulea glonț de tun, bombă.
ghiunie colțar.
ghiurghiu roșu deschis; *ghi-*
viziu roșu închis.
ghiveci vas de flori; mâncare de
 zarzavat; *fig.* amestecătură.
ghizd colac de fântână.
ghizdav mo. grațios, elegant.
ghizluc fel de pieptar.
gia - v. *gea*-.
gig mo., *vig* a., val de pânză.
gigantomahie (mit.) luptă de zei
 cu uriași.
gigăt mo. voios, chiefos.
gimbir testemel, tulpan. [stica.
gimnăst care profesează gimna-
 gin duh necurat (la turci).
gin vergea de răscolit peștele
 de sub mal.
ginecéu od. oăile p. femei.
ginecologie tratat al fiziologiei
 femeii.

gingirliu draguț; cu gust.
ginte neam; națiune.
gio - v. *jo*-.
giol nr de arșice puse la joc;
 a da pui de *g.*, a *gioli*, a luh
 toate arșicele; *fig.* a fură.
giolár care dă pui de giol.
gionăta gambă.
gir semnătura cambiei în dos;
 a da *g.* a giră, a garantă.
girandóla sfeșnic cu brațe stând;
 cercel de diamante.
gia - v. *ju*.
giubea haină blănită p. țărani;
 od. haină largă; *giubeliu* od.
 boer cu giubea, om napoial.
giulgiui a acoperi (cu giulgi,
 vâl ș. a.)
giumbúș, giumbușel haz; hazliu.
giurgină danț grotesc turc; a
 juca *g.* pe cineva, ca pe urs;
 a juca *gherghina*, când e bel-
 giurgiuvea ramă. [șug în țară.
giurumea v. *geremea*.
giuvaer, giuvélă odor, neste-
 mate; *giuvaericăle* podoabe
 de scumpeturi; *giuvaergiu* ar-
 givórniță vifórniță. [gintar.
glaciál de gheață; rece.
gladiatór od. luptător cu spada
 în amfiteatru.
gládiș verigar, fel de arțar.
glaj canelură.
glagolitic vechi alfabet slav.
glândă ghindură, gălcă, bolfă.
glândulă glandă mică.
glástră ghiveci (de flori).

glebae adstrictus od. clăcaș legat de glie; n'avea drept d'a se strămută pe altă moșie. Legarea de *glebă* încetează în 1848. [sime.]

glicerină lichid scos din gră-
eliptică artă d'a gravă în peat-
ră prețioasă.

gliptotēcă colecție de pietri gra-
vate; muzeu de sculptură.

glodăș celce la ocne așează
sarea în căruțe.

glodă a strânge, a apăsa.

glomotóc bulgăre.

glorie mărire, slavă; vâlvă, fală.

gloriólă fală goală.

glósă tâlcuire; cuvânt rar; poe-
zie ale cărei versuri din prima
strofă figurează pe rând în
versul final dela alte strofe.

glosăr vocabular de vorbe vechi;
glosatór tâlcuitor.

glótă deschizătura gătlanului.

glucóză zahăr din amidon.

glutén mat. rămasă după înlă-
turarea amidonului din făină
de cereale. [feldspat.]

gneiss rocă de cuarț, mică și
gnom spiriduș, duh păzitor de
comori îngropate.

gnómic cuprinzător de sentențe.

gnóstici od. eretici cari răvneau
să cunoască toate tainele natu-
rii și ale divinității.

gobărdină fel de struguri.

godac mo. grăsun, purcel.

goblină soi de dovleac. [tarte.]

golettă corăbioară cu două ca-
log. *goglet* prost, gogoman.

gogâlț! sunet produs de inghi-
gogedmite f. mare, enorm. [fire.]

gogî a desghioacă; a tânji.

gogleáză scornitură. [umflat.]

gogón bob de diamant; *gogonát*

gogoneá mic ardei.

gogoșár vânzător de gogoși s.
pâncove; mincinos.

goigogea(mite) colosal. [cat.].

gol, goim nejidov (→ păgân spur-

goldân fel de prun; *goldână*
prună mare. [în uscat.]

golf parte de mare ce se afundă

Golgóta v. *Calvar*. [șelă.]

gologáni a curățit de bani; a în-

gondóla luntre venețiană; *gon-*

gorână poliță. [doliér vâslaş.]

górgan movilă; deal păduros.

gorgolici mo. rotunjor.

gorgozán stâlp la prispa casei.

gorîl maimuța (cea mai mare
între toate).

gospod domnesc; oficial.

gospodár gazdă, econom; od.
domnitor.

gospodărie economia casei, me-
naș; administrație; *gospodînd*

casnică. [care o strângea.]

góștină od. dare pe oi; *goștinár*

gótică găinușă.

gótic a goșilor; medieval.

góvie mu. petrecere la țară.

grad treaptă în ierarhie; parte
din întreg.

gradá a împărți în grade; a
spori treaptă; a da grad.

gradăție spor s. scădere trep-
tată; figură de stil.

gradlște deal, terasă.

grafie fel de scriere; *grăfic* de scriere s. tipar.
grăfit carbon pur.
grafometru i. de arpentaj.
gram unitate de greutate.
grămălic od. logofăt, scriitor; secretar. [limbii.
gramatică carte cu regulile
grămăticie od. birou de secretar domnesc.
graminée familie de monocotiledoane păioase, b. o. cerealele.
gramofon fonograf reproducând prin discuri sunetele. [iadului].
granată bombă de mână, «para
grandă peatră scumpă; plantă.
grand demnitar spaniol, *grandetă* demnitatea sa.
grandoare mărăție; *grandios* arătos; *grandomân* fanfaron.
granit rocă f. tare; *fig.* tărie.
granivór ce se nutrește cu *segranulos* grăunțos. [mințe.
grapșină a (se) cățără.
grăție har; giugășie; milă; iertare; *grățios* plin de grații.
gratifică a da favoare s. dar.
gratificăție mulțămire în bani; *gratitudine* recunoștință.
gratuitate neplată.
grav greu; însemnat; primejdios; *accent g.* (▼).
gravă a scrijelii; *fig.* a întipări.
gravită a tinde spre.
gravitate greutate; seriositate; primejdie. [purile.
gravitație putere ce atrage cor-
gravór măestru care gravează.
gravură lucru gravat; artă de gravor. [și cai; spate.
grébăn parte a spinării de vite

grébănár curea dela ham ce trece peste grébán.
grébánós cal slăbit.
grébles sucit, încovoiat.
grecoléli greculeț. [din cot.
gref od. măsură de lungime, $\frac{1}{16}$
gréfă arhivă de tribunal, regi-
 stratură; *grefiér* slujbaş acolo.
grehetín fel de plantă în locuri umede.
grenadină mătasă cu modeluri pe fond transparent. [frunte.
grenadir od. ostaș în reg. de *grésie* peatră de nisip; ascuțitoare de coasă.
grevă a îngrenia cu sarcini.
grévă încetare de lucru.
griláj împletitură de sârmă.
grimásă strămbătură; mutre.
grind delușor.
grípă catar naso-bronhic.
grípcă custură, i. de dogar.
griv vârgat; *grivă* căteă; *grivei* pestriț; nume de câne.
grívună od. monetă rusă = 10 copeici.
grodináp stofă de mătasă.
gróhotă morman de pietri.
grohotiș sfărâmături de stânci.
gromóvnic carte pop. prezicătoare după vreme.
grop săculeț cu bani. [argint
groș, *groșiță* od. monete de *grosomân* grosolan, necioplit.
gróssó módo pe de-a întregul.
grótă peștere.
grotesc ridicol, extravagant.
grozământ drob (plantă).
grui movilă; vârf; cocor.
grumăjèr armură de gât.

grumăzâre a. boală de gât, șo-
grunz bulgăre, drob. [pârlăiță.
grup ceată, pâl; număr oare-
care; *grupă* a strânge în loc.
quâno îngrășământ din gunoi
de paseri marine.

guard soldat păzitor.

gûbav râios; slab.

gudrôn cătran, smoală, păcură,
dohot; *gudronă* a smoli.

gugûlea draguț.

guguscîuc(d) porumbel sălbatic.
gui-negui vrând nevrând.

gûjbă a. gânj.

guleâi mo. chef, petrecănie.

gulerât fig. botos; *pop.* polițist.

gulie caralabă, nap turcesc.

gumôs cleios, din care iese gumă.

gurân șalău.

gurâr parte din război unde se
prinde urzeala; boală de gură.

gurgûi sfârc, vârf; *gurguiât* țu-
guiat, vârfurit; *gurguță* a se

gurlui gurgui la ulcior. [cocoță.
Giustâr, pop. luna lui August.

gûșter șopărlă; șopărlăiță; omu-
șor; gătlej.

gûtlă a. damblă; podagră.

guta-perca gumă rășinoasă.

gutunâr mo. guturai.

gutarâl rostit din gât. [eală.

guvernământ cârmuire, frănu-
guvernânt cârmuitor.

guvernântă crescătoare de copii.

guvernôr educator.

guvidie fel de pește mărunț.

guzgân șobolan, chițcan; *fig.*

gûziu mo. cârțiță. [sgârcit.

gûzlă, gâzlă vioară cu o coardă
pusă în vibrare cu arcușul
gudalo (la sârbi).
gvărdie od. gardă.

H

habăci haină de abă.

habér habăr, grijă, păs.

hăblăi a flecări.

habôtnic bigot; fanatic.

hăbûc, s'a rupt h. în bucăți.

hac leafă; *a-i veni de h.* a se răfui.

hăchițe toane, nazuri, capriții.

hăci, hici nici decum.

hăciûg huceag, hățîș, tufîș, leasă.

hăcui a toca, a tăia mărunț.

hadân eunuc, scopit, fâmen.

hădărâg part. scurtă la îmblăciu.

hădărâu coteț de pești.

hagiâlăc călătorie la loc sfânt.

hagiû care a fost să se închine
la locuri sfinte.

hahalëra nărod. [gălițe la evrei.

hahâm rabin; tăetor de vite și

haidamăc vagabond. [readă.

haidû bouar, păzitor de ci-

hăihûi flustratic, chefliu.

hăin rău, dușmănos; perfid.

hăini a părâsi; a năpăstui.

hăinte rea credință, trădare.

hăitâr, hăităș gonaci, bățiaș.

hăițe unelte de plugărit.

hăițe cârd (de câni), hăită mică.

hăițeș cochet, trufaș.

hăitui a goni, a scociori.

hajmațuc, hăjma arpagic.

hălăciûgă tufîș; *fig.* sbârliț.

halăică sclavă în serai.

hălălăie răcniri, sgomot.

halastâncă stambă, material de bumbac. [*tari* mo. unelte.
halât haină de casă; lanț; *halâ-halcă* v. *gerid*.
halcă bucată, parte.
haldân cânepă de toamnă.
halea: boer *h.* în funcție; *paia* în rang fără funcție. [cate.
hălea-mălea joc de copii pe apu-
hăli mo. a prinde, a apuca.
hâlpav lacom. [realele).
hâlpi a se lăsa la pământ (ce-
halucinăție nălucire. [capete.
hamăe pat din rețea atârnat la
hamâm bae turcească cu abur
hambâc tabla înmulțirii. [uscate.
hamût colan de hamuri.
hămzeâ jgheab, lăptoc de moară.
hanâma damă nobilă turcă.
hangân fel de porumb moldo-
hangâr șopron. [vean.
hangér pumnal purtat de turci.
hânsă ligă comercială între orașe
 în evul mediu; *hanseatic* mem-
hântă zdreanță. [bru al ei.
hanțuscă mo. șireată, prefăcută.
hâos v. *caos*.
hap pilulă; *fig.* lucru supărător.
hâpâi a înghiți.
hâpca: ia cu *h.* cu puterea.
hâplea, *hêplea* nătărău.
hapsân lacom; rău.
hâpt a. drept, tocmai: *h.* în cap
hâră boală de oi. [l-a izbît.
harabă car de transport; *hara-
 bagie* căraușie.
harâci tribut (3000—100,000 gal-
 beni) pus de turci țărilor ro-
harâg par, stâlp. [mâne.
harâm afurisit, rău.

harâmin hoț de codru.
harâr, *harâle*, țol; sac.
hârâși a hârțui, a cihăi.
hârâxi a scrijeși, a creștă.
hârbâr, *hârbăreț* mîncăcios, lin-
 gar, licău; *a hârbări* a lingări.
harbúz pepene verde; *harbu-
 zerie* bostănărie.
harcă zidul făcut în pământ până
 la tălpile casei. [jea.
hărchină mo. felie, scrijea, stru-
hărdughie cocioabă; căzătură.
hărdughit derăpănat, șubred.
harém apartament al femeilor
 musulmane; femeile d'acolo.
hârfă, *hârpă* i. muzical cu
 coarde, cinghie.
hârjoni a (se) sbegui, a glumi.
hârmălăe gălăgie, larmă.
harnașament fr. dichisul s. ta-
 cămulul calului.
hârniâi earba fearelor.
hârpie mit. 3 monstri înaripați
 cu cap de femee și corp de
 vultur; *fig.* femee rea.
harșă pătură de șauă.
hârși a (se) obișnui.
hârșie blana de miel.
hârșit crunt, nemilos.
hart lature, margine.
hârț, *hârț* v. *arț*.
hârtă înfațișarea suprafeței pă-
 mîntului s. a altui corp.
hartân bucată ruptă; *hârtâni*,
hârtăpâli, a sfășia; *hârtapârta*
hârtăș luptător. [sfășiat.
hârșoage hârtii (în ironie).
hartoi mo. a cârmi.
hârtoap, *hârtoapă* vale între dea-
 luri; greutate.

hárvá vie la șes.
hárzób cósnișă, corfă; *coborât* cu *h.* din cer pârținit. [mic.
hárzobât găurit; *fig.* om de ni-
hasá percal. [jupuită.
háscă scorbură; piele de vită
háșș canabină, băntură ameși-
 toare din frunze de cânepă
 indiană. [măsar.
hát prat, livadă; cărare; ar-
hăt tare, foarte: *hăt departe.*
hataiá stofă de matasă.
hatâr favoare; plăcere, poftă.
hătăș cal de ham; potecă.
hătișerif poruncă dată de sultan;
hatihumaium cu apostilul său
 («a se urmă întocmai»)
hatmán căpitan; od. ispravnic
 peste oștirea Moldovei.
hătănție rang de hatman; mi-
 nister de război. [matice.
hațmașúchl plantă cu foi aro-
hătru șirét, șmêcher.
hățui a mână; *fig.* a conduce.
hău prăpăstie; caos; greutate;
căt e hăul niciodată.
hăugăș fágăș; direcție.
huvadiș noutate, veste.
havaét v. *avaet.*
havaúu vânat, azuriu.
havaeá sarcină, corvoadă.
haván piulișă; i. de tăiat tutun.
hávra sinagógă.
havúz bazin; fântână săritoare.
hazárd noroc; întâmplare; pri-
 mejdie; *hazardá* a riscă.
hazmán berbecu s. șap jugănit.
hazná vistierie; *haznadár* vi-
 stiernic. [cărjă de arhieru.
hazrán od. semn al boeriei;

hectâr (ha) măsură de suprafață
hecto- de o sută. [= 100 ari.
hëgirá ərə moham. (622 d. H.)
hëuri unelte, acaréte.
hel țipar, fusar, vârlan.
helbët slavă Domnului!
hélge nevăstuică albă, ermelin.
hemoptizie scuipare de sânge.
hep! strigăt de goană vânătoa-
 rească, s. de batjocură pentru
herb marcă, stemă. [evrei.
herculeán de uriaș.
heresëu ferestrău. [herghelie.
hergheligiu, *herghelët* păzitor de
hërníe vătămătură, surpătură.
hertziën: *undele hertziene*, unde
 electrice descoperite de Hertz.
hexamètru vers de 6 picioare
 s. măsurí. [portocalie.
hiacint zambilă; peatră prețioasă
hiat întâlnire de 2 vocale între
 2 vorbe, cacofonie.
hibrid ieșit din încrucișarea a
 duor specii; vorbă formată
 din elemente a 2 limbi: *mon-*
-oclu; *hibridism* însușire de
hici nici decum. [hibrid.
hidálgo nobil spaniol.
hidrá: *dela Lerna*, șarpe cu 7
 capete; *fig.* năpastă. [metalic.
hidrát combinare din apă și acid
hidratát combinat cu apă.
hidráulică știință d. forța apelor.
hidrocarbūră hidrogencarbonat.
hidrodinamică știință despre miș-
 carea fluidelor. [plu gazos.
hidrogën cel mai ușor corp sim-
hidrografie parte a geografiei
 despre ape.
hidromël mied, mid, met.

hidropizie boală de apă.
hidrostătică studiu despre echilibrul lichidelor. [rală rece.
hidroterapie cură cu apă naturală.
hieratică ce se ține de preoți.
hierarhie rândueală și subordonare în tagmă. [pop.
hiercu preot; *protoieru*, *protohierodiăcon* monah hirot. diacon.
hierofânt preot mai mare peste ceremoniile din Eleüsis; mare pontif. [teni; *fig.* de necitit.
hieroglifă od. semn scris de egipteni.
hieroglifică de ieroglifă; alegoric.
higi pădurice.
hiliamică galbină.
himen nuntă, căsătorie.
himēră mit. bălaur cu trup de leu și de capră și coadă de șarpe; gând nerealizabil.
himeric născocit, utopic.
hindichi mo. șanț.
hiolă prăpastie.
hiper- peste; v. *iper-*.
hipic de cai.
hipocâmp pește: călușel de mare.
hipodrom loc de curse; școală de călărit.
hipopotâm cal de Nil. [percă.
h(i)ribă mânătarcă, fel de ciuhiritisi, *heretisi* a fericită; a cinști.
hirotică mânășă episcopească.
hirotesi a primi binecuvântare de la arhieru pentru treptele laterale ale preoției; (arbidiaconul și protopresbiterul nu se mai hirotonesc, ci se *hirotesc*);

hirotoni a investi cu darul preoțesc, a sfinți pe cei ce se înaintează la treptele cardinale ale preoției: de diacon, de presbiter și de episcop prin rostirea rugăciunilor și punerea mânilor arhieresti. [gon.
hirtă, *firtă* mo. a 4 parte de poartă.
histologie parte din anatomie despre țesături.
histrion actor bufon la romani.
hlanidă mantă; mântie regală.
hleab învechit; căzătură.
hlei pământ argilos.
hlibă pâine ordinară.
hlijă, *hlizi* a rănji; a se sgâi.
hliză petec de pământ.
hloabă v. *hulubă*.
hluj, *hlujër*, *hlujân* cocean.
hoancă, *hoască*, *hoanghină* babă.
hoarță car dărăpănat. [ioară.
hobot vâl, zăvon, făchiol, păhoge preot turc.
hojma într'una, mereu.
hojmaldu hălău, calendroi.
Höfbură: *satul lui H. s. Târgul lui Cremene* unde faci ce vrei.
holercă liurcă, băutură slabă.
holoângăr a. băș care străbate în ascuns știonalne furând aur.
holști a holbă, a blejdi.
homăltoc folomoc, grămadă.
homeopat medic care tratează boalele cu leacuri în cantități disparente.
homeric: *răs h.* sgomotos, mare
homunculus «omuleț»: în evul mediu se credea că alchimistii pot fabrica mici ființe vii.
hondroc fustă.

hondroni a bolborosi.
honpsi a suferi, a suportă.
hopciocdi ajuns ciocoi.
hor cor.
horădă gloată. [peşti vii.
horêş coş de răchită p. a păstra
horhăi a orbecăi.
horholă a se chiti; *horholină*
 femeie groasă s. desfrănată.
horodincă danţ ţărănesc.
horđi ciocănitare.
hortensie plantă decorativă.
horticultor grădinar; *horticultură*
 grădinărie.
horţiş chioriş, curmeziş.
horţbg car stricat.
horum-horum de tot felul.
hoşcotină babă. [români.
hospedar od. titlu p. principi
 (h)ostíe pâne-azimă cu care se
 serbează în bis. lat. sacrificiul
 liturgic; v. *agneş*.
hoştină rămăşiţă din faguri.
hotăcăi a şchiopăta.
hotăne labe. [dant, locotenent.
hotnóg od. sutaş; od. a coman-
 hozáte a. bagaj, unelte.
hram biserica si patronul ei;
 aniversarea lui. [vor.
hram(d), *hream* învelitoare, co-
hrăndăci mănăcioc (despre vite).
hrápă mo. răpă. [a cosi cu hr.
hrăpcă cărlig p. coasă; *hrăpcui*
hrentui, *hrenţui* a strică, a obosi.
hrib burete de mâncat.
hríncă bucată de mămăligă.
hrisov, *ispisóc*, *úric*, *zapís* od.
 act cu pecete domnească;
hrisovolít privilegiat cu hr.
hristoiflé od. moralitate.

hrónic cronică. [crife.
hronográf cronică şi scrieri apo-
huc rămăşiţă, gunoi, fărîmă.
huci. *hucedăg*, *hugedăc* crâng, desiş.
hudifă ulicioară; infundătură.
hudulét, *huludét* ţeavă la su-
 veică; cui la car.
húeş aiurit, buiguit.
huium grămadă.
huligán om gros şi mare, găli-
 gan; bătauş; *huliganísm* săl-
 bătăcie.
hultenoald earba erételui. [calul.
hulibă lemn de care se înhamă
húmă pământ din descompu-
 nerea rămăşiţelor vegetale;
pop. lut.
humărie groapă de lut; *humărós*
 argilos; *humui* a lipi cu lut.
humuélnic păzitor (la ham-
 bare ş. a.) [mare tolcer.
húnie vadă cu ţăţă 'n fund,
hupi (huchi), *hulpi* a flămânzi;
 a nuse coace, a secă. [bagaj.
hurdubéle, *hodrobéle* vechituri,
hurduzdu frânghie, funie; brod.
hurdúz-burdúz scuturând sgo-
 motos.
hurie fecioară în rai făgăduită
 de coran credincioşilor săi.
hurlui a răjni.
hurlúp prună corcită.
hurmúz mărgea de sticlă; arbust.
húrta (cu) ridicată. (măcinată.
hurueald urlueală, faină gros
húsăş, *húsoş* od. sfant; monetă
 de 20 creţari.
húsmi, *huzmí* a (se) trudi.
hust: de h. de tot.
húşte drojdii dela borş.

huştiuluc! baldabâc! sgomotul
căderii în apă.

hătă scrânciob.

huţâni, huţûli locuitori din munţii
Bucovinei (vorbesc ruteneşte,
dar se deosebesc de ruteni
ca obiceiuri şi port). [brânci.

hutupî a mânca lacom; a îm-
hutupî a se opinti; *huţupînd* fe-
mee trupeşă. [nit din dări.

huzmêt slujbă; od. dar; od. ve-
huzûr tihnă; *huzurî* a trăi pe
îndelete.

I

i od. şi.

iabaşă cleşte p. bot de cal nă-
răvaş; *a pune i.* a înfrâna, a
purta de nas. [caua a rugă.

iacă guler de haină; *a rupe ia-*
iădeş osurel în formă de furcă
la piept de găină; rămăşag.

iahnie mâncare de legume şi
iaht (iot) vaporaş de lux. [carne.

iălovîţă vacă grasă; bir.

iămă risipă, jaf.

iamăc od. ajutor.

iamb picior de vers: ∪ —. [crunt.

ianicér od. pedestraş turc; *fig.*

iasăc od. poruncă de oprire;

iasacciu od. poliţist turc.

iăsmă stăfie, monstru; pocitură.

iaşmăc văl de acoperit faţa la
turcoaise.

iăsp(is) piatră preţioasă.

iatăc dormitor; od. pat.

ib. = *ibidem*, tot acolo.

ibâncă [ol pus sub şauă.

ibis pasere bălăreaşă od. sfântă
la egipteni.

ibrîc vas; ceaşcă; *ibrictâr* od.
slujbaş care da lui Vodă ibri-
cul de spălat.

ibrîşîn fir de mătăsă răsucită;
a trage un i. a dojeni, a bat-
ich. v. *ih.* [jocori.

ichi arşic plumbuit; cusur.

ichilic od. măsură de 50 dra-
muri; monetă turcă.

icio(g)lân od. paj, copil de casă.

ici-ciohodâr od. îngrijitor de în-
călşăminte la Vodă.

icnî a răgăi; a sughiţa; a geme.

iconoclăst care osândeă cultul
icoanelor (sec. 8); *iconolătru*
care li se închină.

iconografie ştiinţă despre ope-
rele de arte plastice.

icosâr od. monetă de argint.

icră pulpă; fluierul piciorului.

icreănă femelă de morun.

ide a 15 zi în Martie, Mai, Iulie,
Oct., şi a 13. în celelalte luni,
la romani.

ideál ce există în idee; desă-
vârşire; *idealiză* a înălţa la i.

idealism doctrină ce neagă rea-
litatea individuală şi admite
numai ideea; *idealist* adept s.
însufleţit de idealism.

idealitate stare de ideal.

idee cunoaşterea unui lucru;
gândire; părere; plan; în-
idem tot aşa. [chipuire.

identíc tot una; *identifică* a face
i., a potrivi. [ştere.

identitate potriveală; recunoa-

ideografie înfățișare de idei prin semnul obiectului.

ideologie știință despre idei; *ideolog* care se ocupă cu ea; visător. [penească.]

idilă poezie pastorală s. cântăciună; *idiomă* grai; *idiomatic* privitor la idiomă. [fiune înăscută.]

idiosincrazie temperament; reacție; *idiosintrm.* tâmpit; *idioște* tâmpenie.

idiotișm particularitate a limbii. *idilă* șarpe.

idol chip cioplit; *fig.* slăvit; *idolătru* care i se închină;

idolatră a se închină la idoli; a iubi nebunește; *idolatrie* cult de idoli.

idro- v. *hidro-*. [decă. *id. e.*, *id est* care va să zică, a-] *(i)edec* cal de paradă; obiect de preț; *a trage la ie.* a trage după sine.

(i)edecliu od. slujitor la curte. *iele* zine rău făcătoare. [vânat.]

iepură vultur de stânci; căne de *iepură* mușchi dela spinare.

ierărh arhipăstor, arhieru; *ierarhie* rânduială de grade s. ranguri. [megătoare.]

ierbăr 1. parte din stomac la ru-
ierbărit od. dare de pășunat; pășune. [mia; tânguire.]

ieremiadă plângerea lui Ieremero- v. *hiero-*.

ierugă canal, iaz.

ieruncă alunar, găinușă.

iezăr lac de munte; *iezări* a dispărea, a se pierde.

iezuit călugăr din ordin fondat de Loyola; *fig.* fățarnic; *iezuitism* morală iezuitică.

ifislu lefter, gol la pungă i.

ifos od. demnitare; fumuri. i. aer.

ighemón od. stăpân, Duce; *ighemonicon* demnitare, deccor;

ighemonics de neam mare.

igienă învățătura despre felul d'a ne păstră sănătatea; *igienist* medic care se ocupă

igneu ca focul, de foc. [d. le: ea.]

ignobil fr. scârbos, josnic;

ignominie fr. infamie, neciniaste.

ignoră a nu ști; a nu băga în seamă.

ignorant neștiutor; *ignorantă*; neștiință; *ignorant* neluat în

igrasie reveneală. [se șamă.]

igrasiós umed (zidul)

igrometru aparat ce arată umme-

igumen stare. [zeala din aer.]

igurteală lapte covăsit.

ihneă v. *tahnie*.

ihtiofag ce se nutrește cu pște.

ihtologie parte a zoologiei de

ihtiosaur fosil urias. [spre pște.]

ilie (rar) foale la vite; mărunțate;

șold; coapsă; chișiță.

ilac, iláci cu coarne scurte.

ilaritate râs, veselie; *ilariam* nu ce

iler od. pojar. [provoacă a râs.]

ilic benignel, pieptar, muntean.

ilichie od. vârstă.

ilicit oprit; necinstit.

ilimitat nemărginit.

ilii od. fel de dare.

ilizibil, ilegal neciteț.

ilógic nelogic; nefiresc.

ilót sclav spartan; *fig.* pări-mă.

ilotism stare ticăloasă, de ilot.
ilustră a se deosebi; a lămuri;
 a împodobi; *ilustru* strălucit;
ilustrisim prea ilustru.
iluzie închipuire, visare.
ilusòriu amăgitor; zadarnic.
îmă a (se) murdări (Bănat);
imald noroi; *îmòs* mânjit.
imaculat neprihănit.
imagină a închipui; a născoci;
imaginăr închipuit.
imaginativ fr. cu închipuire vie.
îmăgine figură, chip, icoană.
îmâm preot turc.
îmameă căpătâi de ciubuc.
îmanent ce e în sine însuși; *îmanență* stare de imanent.
îmbăcsi a îndesa, a ticsi.
îmbărbură a unge la Sf. Bărbură copiii cu miere pe obraz contra vărsatului.
îmbarcadèr loc de imbarcare.
îmbecil gogoman, negliob.
îmbèrb care n'are încă barbă; necopt la minte.
îmberdosit, *îmberezăt* copleșit.
îmbibă a se pătrunde de un lichid; *îmbir* ghimber. [chid, a se muia.
îmbodoli, *îmboldori* a înveli.
îmboură a înfiera cu bourul.
îmbrebenă a împodobi cu picuri.
îmbròglio talmeș-balmeș. [nului.
îmbrohòr od. trimis al sulta.
îmbutucit pus în butuci.
îmemoriál străvechi, uitat.
îmèns necuprins, nemăsurat;
îmensitate nemărginire.
îmiclic porție de hrană. [stabilii.
îmigră a intra în țară p. a se
îminèi opinci; od. pantofi.

îminent amenințător. [șifică.
îmită a reproduce la fel; a fal-
îmn cântare de laudă.
îmnătòr lăudător. [mișcătoare.
îmòbil nemișcat; bun, avere ne-
împaciènt nerăbdător.
împăclit întunecat. [înfripă.
împânzi a întinde: a înșurui; a
împărătúș limburuș, omușor.
împăroșat împăenjenit.
împarfiâl nepărtinitor.
împás infundatură.
împasibil nepăsător, rece.
împásli a încălci; a îndesa.
împăundă a (se) împopoțonă, a
 (se) prea înțoli.
împecăbil fără greș; perfect.
împedimènt piedecă.
împelițat intrupat; îndrăcit; drac.
împenetrăbil de nepătruns.
împerativ poruncitor.
împerceptibil de nevăzut, f. mic.
împerfect nedesăvârșit; abea tre-
împeriál împărătesc. cut.
imperialism stare întemeiată pe
 armată cu scop de întindere
 și stăpânire.
împeriòs măreț, trufaș; la care
 nu te poți împotrivi.
împèriu împărăție. [trunde apa.
împermeăbil prin care nu pă-
împermeabilitate neputință de
 străbătere. [s. de interes.
împersonâl lipsit de personalitate
împerturbăbil de neturburat.
împestă a molipsi. [aprig.
împetuòs furtunos, năvalnic,
împetuosităte iuțeață, foc.
împiètà fr. (asupra), a încălci,
 a se întinde în lucrul altuia.

implă a asupri, a împovora.
implacabil de nepotolit.
implătoșat acoperit.
implică a amestecă; a vără.
implicît cuprins în.
imploră a rugă stăruitor.
imponcișă a îndreptă împotrivă;
 a împotrivi.
imponderabil de necântărit b. o.
 fluidul electric, lumina ș. a.
imponderabilii înrăuriri ce nu se
 pot măsura.
impopulă a împovora. [în țară.
impört intrare de product străin
importă a face import; *mă im-*
portă mă privește, îmi pasă.
importanță însemnătate; trecere.
importun supărător; *importună*
 a supără, a plictisi.
imposesul mo. a lua în arendă.
impostör înșelător.
impotent neputincios.
impovdeă a se turbură.
impozant împunător, arătos.
impozit dare, contribuție.
impracticabil de neindeplinit; de
 neumblat.
imprecâție blestem, afurisire.
impregnă a face să pătrundă;
 a fi plin de.
impresăriu care conduce între-
 prinderi de teatru s. concert.
imprescriptibil ce nu se poate
 pierde (un drept).
impresie înrăurire, întipărire; *im-*
presionă a mișcă pe cineva;
impresionist artist care încearcă
 a redă impresiile naturii ne-
 schimbate. [dere.
imprevistune fr. lipsă de preve-

imprilostii a fermecă, a vrăji.
imprimă a tipări; a încrustă; a
 da mai departe; *imprimerie*
 tipogr.; *imprimăt* tipărit, tipă-
impröpriu nepotrivit. [ritură.
improviză a face pe loc și fără
 pregătire un discurs ș. a.
imprudënt nechibzuit; *impru-*
dența nesocotința.
impușăt cu puș.
impulpă a îndemnă.
impuls, impulsune ghies, în-
 demn, îmbold. [certare.
impunităte nepedepsire; od. ne-
impupăză a împestrașă.
impur necurat; stricat.
impută a pune vină;
imputăbil de pus în socoteală;
imputăție trecere în socoteală,
 muștrare; scădere de sumă.
imunităte scutire de datorie ș. a.;
imuniză a face rezistent.
imurluc mantă cu glugă.
inacceptăbil ce nu se poate primi.
inaccesibil de care nu te poți
inacțiune nelucrare. [apropiă.
inadmisibil ce nu se admite.
inalienăbil ce nu se poate în-
 străină.
inamovibil ce nu poate fi scos
 din funcție s. mutat; *inamo-*
vibilităte calitate de i.
inarticulă a introduce în.
inăt mânia ură, alean.
inaugură a începe, a deschide
 solemn; *inauguräl* de inau-
 gurare.
inaugurăție ceremonie (de întro-
 ducere într'o demnitate, ș. a.)
înb - v. *îmb*-

inc joc, toane. [duce.
incadră a pune cadră; a întror-
incăibără, *incheibără* a strânge,
 a face rost. [inverșună.
incăină, *incăini* a se îndârși a se
incălă, *incăli*, a (se) îngrășa.
incălăfă a acoperi cu calăf.
incalificabil nemai pomenit.
incandescenț aprins; insufleșit.
incapabil nedestoinic.
incăpușăt cu vâlstare, înmugurit;
incarceră a întemnița.
incârdoșă a se întovărăși.
incarnă a întrupa.
incasă a primi bani. [vizion.
incăso incasare de polițe și pro-
incazarmă a pune în cazarmă.
incendiă a da foc; *fig.* a ațăta.
incendiâr tăciunar; răsvrățitor.
incendiu foc; *fig.* răsvrătire.
incert nesigur, îndoios. [rudiți.
incest amestecăciune între în-
incestuos vinovat de incest.
inchinăt consacrat; *măndăstiri în-*
chinăte puse sub ocrotirea la-
 [vrelor. [pără.
inchiocoșă a se făloși; a se su-
inchiocit ghemuit, turtit.
inchiziție od. tribunal ecleslastic;
 cercetare arbitrară; *inchizitor*
 care o face; *inchizitoriāl* cu
 strășnicie.
incident întâmplare neașteptată.
incidentă întâlnire a 2 suprafețe.
incidentāl întâmplător; (fizică)
 ce cade pe o suprafață. [greu.
incifrá a complică, a face mai
incinchil (incimpit) stârcit.
incinde a se aprinde.
incintă sală. [calară.
inciză (gram.) propoziție inter-

inciziune creștătură; tăiere.
inciziv tăetor; *fig.* mușcător.
inclinăție aplecare; *i. magnetică*
 unghi între magnet și orizont.
inclit od. a. (titlu) onorat, «lău-
 dabil» (germ. *Löblich*).
inclusiv cuprins în celelalte.
incoativ (verb) ce arată ince-
 putul stării, b. o. *adorm*.
incoaleți a se încinge; a se porni.
incoercibil ce nu se poate com-
 primă s. opri. [lipsă de șir.
incoerent fără șir; *incoerență*
incognito pe neștiut.
incolor spălăcit; *fig.* fără vlagă.
incombustibil ce nu arde.
incomensurabil de nemăsurat.
incomestibil de nemăncat.
incomparabil de neasămănat.
incompatibil nepotrivit.
incompetent nechemat; *incom-*
petență lipsă de competență.
inconscient lipsit de conștiință,
 nesocotit, neștiutor.
incontestabil de netăgăduit.
inconvenient neajuns, parte rea.
incorigibil ce nu se poate în-
incorporă a uni în corp. [dreptă.
incorporal fără trup.
in corpore cu toții.
incoruptibil nemitarnic.
incot mo. sburdălnicie.
incotoșmână a se îmblăni, a se
 îmbrăcă din greu.
incredul necrezător.
incrimină a învinui de crimă.
incrop apă caldută; *incropi* a
 încălzi; a orândui.
incroșnă a încărea.
inercușător vas de mare iuțeală
 în marina de război.

încruștit înroșit, însângerat.
încț a. acuzat.
încub duh răufăcător.
încuibă a îndoi, a aplecă.
înculcă a întipări, a gravă.
înculpă a acuza. [pune.
încambă a se cuveni; a se îm-
încunăbule primele tipărituri mai
 ales înainte de 1500. [trece.
încară a face s'alerge; a se în-
încarsiune năvălire; studiu.
încușlai a linguși.
îndăli a. a începe.
îndărăgână a trăgână.
îndecent necuviincios. [minat.
îndefinit fără hotar; nedeter-
îndegetă a. a indica.
îndemniză a despăgubi.
îndependent neatârnat, slobod.
îndescifrabil neciteț
îndestructibil de nedistrus.
îndeterminism sistemă după care
 voința nu e determinată spre
 acțiune decât prin ea însași.
îndex indice, registru; degetul
îndică a arată. [arătător.
îndicțiu semn, notă, motiv de
 băneală.
îndicțiune period de 15 ani.
îndiferent nepăsător. rece.
îndigen băstinaș; *îndigenă* cali-
 tate de ind., naturalizare.
îndigest nemistuit; *fig.* greoi.
îndigestiune ciumurlu re, acreală,
 greutate de mistuire.
îndignă a supără; a mâniă.
îndigó materie colorantă vege-
 tală; luliachiu, civit. [limbau.
îndiscret lipsit de discrețiune;
îndisoăre insolăție, soare-sec.

îndisolubil ce nu se poate topi
 se desface. [cios.
îndispensabil neapărat trebuin-
îndisponibil asupra căruia nu
 se poate dispune. [plecare.
îndispoziție boală ușoară; nea-
îndispune a se bolnăvi ușor;
fig. a supără, a irită.
îndivid ființă, ins. [sine.
îndividual a individului, pentru
îndividualitate însușiri ce for-
 mează individul.
îndividualiză a considera în
 sine s. separat.
îndiviz nedespărțit.
îndivizie d'avălmășie.
îndoctrină a instrui; a informa.
îndoeuropeână (familie) de po-
 poare coborâtoare din *ari* și
 răspândite din India până în
 Europa: *înzi, trani, greci, ita-*
lici, celți, germani și slavi.
îndoldoră a înfoi, a îndesa.
îndolent fără grijă, nepăsător.
îndorsă a. a pune hotărâre pe
 dosul unui act.
îndosă a pune gir.
îndrișalm mușcată.
înducție metod d'a pleca dela
 simplu la compus; producere
 de curent electric într'un cir-
 cuit sub influința unui magnet
 s. curent.
îndulgent îngăduitor; *îndulgență*
 îngăduință; iertare.
îndustrie meserie; *muncă* ce
 contribuie la transformarea
 materiilor prime; *cavaler de i.*
 necinstit, pungaș.
îndit nepublicat încă.

ineficăce fără efect; *ineficacitate* nefolositoare. [*inepție* prostie. *inept* nedestoinic, neghiob; *inerent* nedespărțit. *inert* neactiv, nelucrător; *inerție* lipsă de energie; însușire a corpurilor d'a nu se putea mișca de sine. *inevitabil* de neînlaturat. [cat. *inexorabil* nemilos, neînduple. *inexpugnabil* ce nu poate fi cunoscut cu navală. *in extenso* pe larg. *in extrémis* în ultimele clipe. *infațibil* sigur; care nu se poate înșela. [*mânt* desonorator. *infam* desonorat, mișel; *infanfante* (în Spania) prinț; *infantă* prințesă. *infanterie* pedestrimă. *infanticidă* pruncucidere. *infantil* de copii mici. *infect* scârbos; *infectă* a molipsi; *infecție* molimă; *infectios* lipi-*infelă* a tăia în felii. [cios. *infernal* de iad, drăcesc. *infestă* a băntui, a pustii. *infeudă* a da o moșie ca feud, *infidel* necredincios. [a investi. *infiltră* a piști, a strecoră. *infirm* cel mai de jos. *infiniț* fără început și fără sfârșit. *infinițate* nemărginire, necunoscut. [de mare. *infinitezimal* infinit de mic s. *infinițiv* mod de verb fără nr și fără persoană. *infirm* neputincios; nevoieș. *infirmă* a lipsi de putere; a declara nul.

infirmerie bolniță; *infirmier* bolnicer, grijitor de bolnavi. *infirmitate* neputință; boală învechită. *inflamabil* ce se aprinde ușor. *inflamăție* aprinsură, obrinteală. *inflație* emisiune peste măsură a hârtiei moneta. *inflexibil* de neîncovoiat; fig. neîndurător. *inflexiune* schimbarea cuvintelor prin declinare și conjugare; abătere. [rilor pe cotor. *inflorescență* felul grupării flo-*influență* a înrăuri; *influent* cu trecere. *in folio* foaie fășuită în două. *inform* fără formă; nelămurit. *informă* a înștiința, a cerceta. *infracție* călcare de lege, de ordin ș. a.; e de 3 feluri: contra-*infructuos* fără folos. *infulcă* a înghiți lacom. *infurcitură* răscurce. *infuziune* opărirea unei subs. p. a-i scoate sucul; inf. de ceai. *infuzorii* animale microscopice trăind în lichide. [seamă. *îngălă* a negriji, a nu ținea *ingenios* născocitor, iscusit. *ingeră* a. a (se) mestecă, a în-*inghiorși* a înghiți cu sunet. *îngloti* a strânge gloată. *ingrăt* nerecunoscător; ce nu respătește. *ingredient* tot ce alcătuește un medicament, o băutură ș. a. *îngurului* a (se) dragosti.

ingurzi a încreși; a se sbârci.
înhiită a (se) însoți. [aparate.
inhalăție inspirație cu ajutor de
inhărozobăt înfundat.
inhamă fr. a îngropa.
inșă torței.
inișă a introduce, a începe;
iniștăl începător; *iniștălă* litera
 începătoare;
iniștativă lucrare de îmboldire.
injectă a stropi în lăuntru; *in-*
jecție lichid injectat, injectare;
injector sprîț.
injurie ocară; pagubă.
injust nedrept. [lire
in medias res în miez, fără oco-
in naturalibus gol
in nuce pe scurt.
inocent nevinovat.
in-octăvo foae fășuită în 8.
inoculă a altoi; a introduce.
inodor nemirositor.
inofensiv nevătămător.
inoportun neprielnic. [vești).
inorog cal cu corn în frunte (po-
inovă a înoi.
in părțibus infidelium, i. p. i.,
 în ținut de necredincioși;
 slujbaș fără slujbă.
in quarto fășuit în 4 file.
inregimentă a vără în regiment;
fig. a primi în partid.
INRI inscripție pusă de Pilat
 pe cruce: *Iesus Nazarenus*
Rex Iudaeorum.
inrolă a recrută; a înscrie.
insăilă a prinde cu împunsături
 rare; a începe; a legă.
insalivăție mestecarea hranei
 cu salivă.

insalubru nesănătos.
insămărat întărnițat.
insanitate nebunie.
insăxănăt încercat.
insect goangă, găză.
insecticid ce omoară insecte.
insectivor ce se nutrește cu in-
 secte. [auzit.
insensibil nesimțitor; abea
inseră a pune în; a publică.
inserțiune publicare în gazete.
insidiös viclean. [tăși.
insigniu semn al unei demni-
insinuă a pătrunde pe nesim-
 țite; a se linguși.
insipid fără gust; sec, fără duh.
insistă a stăruii.
insolăție soare-sec.
insolent obraznic. [deslegat.
insolubil de netopit; *fig.* de ne-
insolvabil neplatnic. [nicie.
insolvabilitate faliment, neplăt-
insomnie nesomn, nedormire.
înșomolțaci a înfășură mult.
insondabil de nepătruns.
in spe în viitor.
inspectă a controlă, a cercetă.
inspiră a trage aer în plumăni;
 a însufleși; a deșteptă. [tocmi.
instală a înscăuna; a așeză, a în-
instănță for judecătoreșc; pri-
 cină, proces. [tan.
instantaneu într'o clipă, momen-
in statu quo în stare neschim-
instigă a ațâța, a unelti. [bată.
instinct îmbold, pornire. [numi.
institu a înființa, a introduce; a
instrui a învăța pe; a povățui;
 a da de știre.

instrument unealtă, aparat; *instrumentă* a face contracte ș. a.
instrumentăție întocmirea părții instrumentale în muzică.
instrună a încorda, a înfrână; a întonă. [pere.
insuficiență neajuns; neprică-
insular locuitor în insulă, ostro-
 vean. [duce.
însună a face suma; a întro-
insuportabil de nesuferit.
insurtecție răsvrătire; *insurgent*
 răsculat.
intabulă a. a înscrie un drept
 în cartea funduară.
intabulamēt soclu, pripici.
intăct neatins, nebănuț.
intangibil de nepipăit. [gitor.
integrāl întreg; *integrânt* între-
integritate întregime; cinste ne-
 știrbită; *intēgru* nemitarnic.
intelēct inteligentă, minte.
intelectuāl mental; cărturar.
inteligēt isteț, mintos; *inteli-
 gență* putere pricepătoare.
inteligibil ușor de înțeles.
intemperanță necumpătare.
intempērie schimbare în tempe-
 ratură. [pont.
intempestiv neprielnic, nu la
intendēt îngrijitor. [tivă.
intendēnță autoritate administra-
intensitate grad de tărie.
intentă a porni, a face.
intēnție gând, pornire, scop.
intercală a adăoga, a vâră.
intercēde a întreveni. [trecere.
interceptă a prinde; a opri în
interdicție oprăliște.

interēgn între domnie, restimp
 între 2 domni.
întezăț încercat.
interferență fenomen produs de
 vibrarea luminii ș. a sunetului.
interfoliă a pune pagini albe
 între cele tipărite.
interim, *ad i.* provisór.
interimăt stare interimară.
interiór intern, dinlăuntru.
interiuvă a cere interiuv ș. in-
 trevedere.
interjecție vorbă ce arată strigăt.
interlocuțór convorbitor. [pect.
interlop de contrabandă; sus-
intermediar pus între; mijlocitor.
intermediu mijlocire; între acte.
intermitent schimbător; cu în-
 tereruperi.
internă a pune în internat; a în-
 chide într'un loc anumit.
internațional comun națiunilor.
internațională societate revolu-
 ționară comunistă (1881).
interogatóriu întrebări cătră acu-
 zat puse de un magistrat.
interpelă a cere explicări.
interpolă a pune vorbe ș. fraze
 ce nu se sîn de textul original.
interpret tâlmaci. [între ziceri.
interpuncție punere de semne
intersēcție întretăiere.
interstīțiu spațiu, interval.
înterșin berbec de la 3 ani în jos.
intervāl distanță, depărtare.
interverti a schimbă șirul.
înfestăt îndărătnic, îndârjit.
întesin lăuntric; maț.
înțiglit, *înțivlit* pițigăiat.
întim din lăuntru și profund.

intimă a predă; a chemă la ju-
ntimidă a înfrică. [decată.
intimitate prietenie strânsă.
ințină a legă larg.
intiri mo. a pune pe fugă.
intoxică a otrăvi.
intrăct repaos între acte. [noi.
intra muros «între ziduri», între
intransigent neînduplecat.
intransitiv (verb) a cărui lucrare
 nu trece asupra altuia.
intraurbân înlăuntrul orașului.
intravilân a. ocol aparținător
 unei clădiri. [mărfuri.
intrepoziț loc p. depunere de
intrigă uneltire; incurcare.
intrigant făcător de intrigi, fă-
 căș; *intrigat* îngrijorat. [real.
intrinsec ce e intern; esențial;
introducă a aduna la un loc.
intrus vârat, nepoftit.
intuiție cunoaștere imediată;
 presimțire; *intuitiv* deadreptul.
inundă a revărsa, a potopi.
inutil nefolositor.
invadă a năpădi.
invalidă a declară nul.
invariabil neschimbăcios.
invăzie năvălire.
invectivă ocară.
inventă a afla, a născoci.
inventar act de avera cuiva.
inventiv, *inventiv* plăzmuitor,
invers întors, opus. [iste].
inversiune schimbare în con-
 strucția frazei.
investigă a cerceta.
investitură punere în posesiunea
invinoșat beat. [unei demnități.

inviolabil ce nu trebuie violat.
invocă a chemă în ajutor.
involt plin, des; *involtă* a des-
 chide (floarea), a desface.
involucru bracteele dela baza in-
 florescenței.
înzelăt acoperit cu zea.
ioachim vechi taler german.
iobăg clăcaș în Ardeal, «ru-
 man» în Muntenia, «vecin»
 în Moldova: șerb.
iod corp simplu cenușiu; *iodo-
 form* cristale galbene mirosi-
 toare antisepctice.
iorgân cearșaf.
(i)ortomân viteaz.
iotă a noua literă în alfabetul
 grec; *i*; *fig.* nimic. [lui *i*.
iotaclism întrebuițare deasă a
iov răchită.
ipângeă mantă; pătură pe șea.
iperbôlă figură de exagerare; li-
 nie curbă. [organ.
ipetrofjie mărirea volumului unui
iperzël râvnă peste măsură.
ipistăt epistat, subcomisar.
ipnoză somn măestrit; *ipnotism*
 fenomenele ce o alcătuiesc.
ipochimên persoană.
ipocondrie boală nervoasă ce te
 face trist și ursuz.
ipocoristic familiar, desmierdă-
 tor: b. o. *Niță*, în loc de Ion.
ipocrit fățarnic; *ipocrizie* fățarie.
ipodiakon care ține ordine și cu-
 rățenie în altar.
ipolips demnitare, vrednicie.
ipostază persoană distinctă.
ipotecă a zalogi.

ipotenuză laturea cea mai lungă a unui triunghi drept.

ipotetic indoelnic; *ipoteză* presupunere și urmarea ei.

iprôci od. etc.

ipsos ghips măcinat și ars.

iradea od. ordin dat de sultan.

iradiție derăzare, emisie de raze luminoase.

irascibil iute la fire, rănzos.

irât od. venituri din taxe.

iremediabil fără leac.

irês erês, superstiție.

iresolût nehotărât, șovăitor.

irevocabil ce nu se poate revoca.

iridentă soc. politică p. liberare prin revoluție.

iridiu metal alb dur.

irigă a stropi câmpii. [jecții.

irigător i. de irigat; i. de in-

iris parte colorată în jurul pu-

irită a întărită. [pilei; stânjinel.

irită grâu de vară. [icosar.

irmilic od. monetă turcească,

irmiziu roșu închis. [icosar.

ironie bătae de joc, zeflema.

irosi a risipi, a împrăști.

irupție năvălire.

ișală! bravo! bun e Dumnezeu!

ischiuzăr indemânatic; *ischiu-*

zarlâc șirețlic.

iscoadă pânditor; spion.

isdât (Bănat) durere de «animă».

isichie liniște.

islâm religie mohamedană.

ișlic od. căciulă de Domn, de

boer, pe urmă de lăutar.

ișlicăr fabricant de ișlice; boer.

isnâf breaslă.

ison semn care arată repetarea sunetului precedent notă pre-

isonâr cântăreț. [lungită.

isôp fel de mintă. [gale.

isoscel (triunghi) cu 2 laturi e-

ispăși a prețui paguba făcută de vite în loc oprit.

ispisoc v. *hrisov*. [luntre.

ispól mo. vas de scos apă din

isprâvnic od. prefect.

isprâvnicel subprefect, zăpciu.

Istambul Constantinopol.

istericâle criză nervoasă.

istérie nevroză cronică. [mări.

istm limbă de pământ între 2

istoriografie artă d'a înfățișa tre-

istóv (de) cu desăvârșire. [cutul.

Istrâte pop. nătăraș.

istrión actor la romani; bufon.

itacism rostirea grecescului *ita*

în loc de *eta*: *amin* în loc

ițări cioareci. [de amen.

iți a se ivi.

iții! eată! (în joc de copii).

itinerâr de drum; plan de că-

lătorie; însemnări de drum.

iubet setos de iubire. [vești.

iudaiză a urmă obiceiuri jido-

iufi piele rusească; gol, lipsit.

iujdi a (se) frământa, a se lupta.

iuncâr od. cadet. [la paradă.

iuruc-bairac steag alb domnesc

iurüş năvală; *iuruși* a năvali.

iufări fel de ciuperci.

iuzbâșa od. căpitan peste 100

de fustași păzitori la curte.

iuzluc od. monetă turcă (100

ivôriu fildeș. [parale).

izmeni a strică; a resfăța.

izolât separat; răznit.

izolatör aparat care izolează.
izvöd model, mostră; cronică;
 registru. [copiă.
izvodî a nascoci; a plănuî; a
izvoditör autor, începător.

J

jăbd boală de căni.
jac jaf; *jăcăs* jăfuitor; *jăcuî* jăfui.
jăcmân mare jaf; *jăcmâni* a jăfui.
jăcuf a. executor, portărel.
jad peatră scumpă verzue.
jăi mo. pădure mare pustie.
jalon țăruf p. alinieri; *fig.* semn
 pregătitor; *jalonă* a bate.
jambieră ghetră (Gamasche).
jândră mo. zeamă de post.
jansenism teorie de Jansenius
 (sec. 17) despre har și pre-
 janț zer din caș. [destinare.
jăpcă silă; *jăpcău* tăciunar; *jăp-
 căni* a prădă.
jăpiță restel la jug.
jărdăi tăciune aprins.
jărcă mo. palmă.
jărgăuță jirebiuță. [resc].
jărgôn grai particular, «păsă-
jăriște loc unde a ars o pădure.
jărpân mărtoagă.
jărul a ațăța, a zgândări; *jă-
 ruitör*ocioarbă.
jasp iaspis.
javelină od. suliță de aruncat.
jeg murdărie; *jegós* cu jeg.
jelepăr negustor de vite.
jelerî (înainte de 1848) clăcași
 în Ardeal și Ungaria.
jemluga lóstrița, somn.

jenă a supără, a stânjeni: a (se)
 stii, a se stidi; *jenă* strămtoare,
 sfiire; *jenânt* supărător.
jenlie țesătură catifelată.
jep boală de piele la căni.
jepi jneapăn.
jerbă chită, maldăr.
jerie mo. jurubiță; *fig.* fășie.
jetón bucată de os s. metal,
 marcă la joc s. de prezentă.
jețul a zețui, a culege (tip.)
jeu fr. varietate de lignit.
jeheab adăpătoare; drum între
 dealuri; scoc; stâncă; drob.
jicniță, *jitniță* grânar.
jicnițăr, *jignitër* od. titlu de boe-
 rie, magaziner de grâu al
 curții domnești.
jig a. vig, roată de postav s. de
 pânză de 50—100 m.; mo. jeg.
jigdrăe răgăeală; arsură de stom-
 mac; boală de căni.
jigări a slăbi.
jigăt vioi.
jigla lopățica jugului. [fierul.
jigneă loc unde fierarul bate
jigodie boală de căni; *fig* se-
 cătură. [tut apa.
jilp a. stăvilar; canal de abă-
jilț jeț, fotoliu. [a stoarce.
jintul a stoarce caș de janț; *fig.*
jip, *jup* mănunchi de pae.
jipi a. jepi; tulci.
jirc pleș, (despre animale).
jirlău șiroi de apă. [despre porci.
jirovină îngrășare cu ghindă
jitie întâmplare, poveste.
jivină animal mărunt; insectă.
jdăpăi a pălmui.
joăgdăr fabrică de cherestea.

jochéu călăreț de meserie p. cai de cursă; fecior la trăsură.
joiână horă; fel de viță de vie.
joimariță Joia mare; nălucă; buhă; *fig.* fată bătrână.
joimîr mercenar; om de nimic.
jólne mo. scrofulé.
jóncă corabie japoneză.
jonglér scamator; amăgitor.
joséan locuitor de Țara de Jos
josorâre înjosire. [a Moldovei.
joviâl vesel; *jovialitate* veselie.
jubilă a se veseii, a sărbători.
jubiléu serbare la împlinirea unui nr de ani.
judecătór de instrúcție care cercetează crime și delicté; *j. de pace* p. pricinii mai mici.
judéț od. judecătór, judecată.
judiciár judecătoresc; *judiciós* cu bună judecată.
júfă, júlfă, jóbľă sămânță de cânepă; mâncare de post. [oraș.
jugdrít taxă pe cară ce intră în júglu mărăștină, trestiş.
jugulár de gătlej.
juđau, jugđu mic jug triumfiular pus la gât de porc s. de căne.
jujúbă zizifă, fruct de jujub (p. *júnctie* legare, unire. [tusă).
jurásic teren secundar ce formează lanțul de munți Jura.
juri jurați; *jurđic* judecătoresc.
jurisconsúlt om de lege, legist.
jurisdícție drept d'a judecă; teritoriu asupra căruia se întinde acest drept.
júrisprudență știința dreptului; *jurist* care se ocupă de ea.
júriu curte cu jurați; comitet de *jurúință* făgăduință. [judecată.

just drept; nimerit; *justéřă* dreptate, exactitate. [nevinovářla.
justifică a îndreptăți; a dovedi *justificábil* ce se poate justifica.
justificatív ce justifică.
justifiábil supus unei jurisdicții.
justiție bună dreptate; judecă-
juvâér obiect de podoabă. [torie.
juvâț zingir, șgardă.
juveníl tineresc.
júxtă traducere pusă lângă text.
juxtalinéar traducere și text al-
juxtapúne a alătură. [ternând.

K

— Cuvinte ce nu se găsesc la K a se căută la C —

K (chimie) *Kálium* v. *potasiu*.
kantísm învățătură filozofică a lui Kant, analiză a facultăților sufletești și marginile peste care ele nu pot trece.
kediv titlu p. viceregele din Egipt.
kefir băutură caucaziană din zer și sămînță de kefir.
kemangeá, kemán od. vioară mai mare cu 2 rînduri de corzi suprapuse. [sură).
kilo 1000 de unități dintr'o mă-
kilográm = 1000 de grame.
kilométru = 1000 de metri.
kilowatt unitate practică de putere electrică (= 10³ watts).
krach catastrofă financiară.
kúmís băutură alcoolică a nomezilor aziați din lapte de capră și drojdie.
kyrie eléison! Doamne miluește!

L

L cifră romană = 50; *l* litrn.
lă od. a spală.
labán, balabán, chefal (pește).
labárum prapor, stindard.
labiál de s. dela buze.
labiát în formă de buze.
labirint od. zidire uriașă la greci;
 loc încâlcit; conduct în lăun-
 trul urechii; *fig.* încurcătură.
labodre muncă; *laboratóriu* local
 pentru lucrări; *laboriós* mun-
 citor; greu.
lachèrdă fel pește de mare.
lacónic din Laconia; scurt.
lăcoviște băltoacă.
lăcră ladă; cosciug.
lactéu ca laptele; *cale lactée* s. a
 lui Troian. [mea laptelui.
lactomètru i. p. a hotărâ des-
lacună gol; lipsă. [lac s. în apă.
lacústru ce crește pe margini de
ladin se zice despre dialectele
laf palavră. [din Alpii retici.
laživéde verde măsliniu.
lágum mină; *fig.* izvor.
lagună baltă de mare.
laicizá a da caracter mirenesc.
lăinic pribeag; vagabond.
lalanghítă prăjitură uscată.
lámă, *lamelă* foaie de metal;
 limbă de cuțit ș. a.
lámă mamifer ce samănă caprei.
lámă legătura crucii carului cu
 osia; *lámbar* frânghie de im-
 pedecat. [mentábil de plâns.
lamentá a bocii, a se văita; la-

lămoște durere de pânțec.
lampadár suport cu lămpi.
lampadodróm od. alergător grec
 la întrecere cu făclii.
lanceolát în forma ferului de
 lance, lung eliptic.
landáu trăsură pe arcuri cu du-
 blu coș ce se des- și în- chide.
langurós duios, galeș.
langústă rac de mare. [mite.
lansá fr. a face cunoscut; a tri-
 la(n)terná felinar;
l. magică aparat optic care pro-
 iectează s. aruncă pe părete
 s. pe pânză icoana figurilor
 mici de pe lama de sticlă.
lanțetă cuțitaș p. chirurgi.
lapidár: *stil* l. concis, (ca săpat
 în peatră). [podoabă.
lapis-lázuli peatră albastră de
lăpovișă ploaie cu neauă.
lăpsus greșală.
lăptăș luptăci, plasă de pescuit.
lăptoc mo. scoc, jgheab.
lar, *lari* zei apărători ai casei la
 romani; cămin.
lard a. slănină, slănă, clisă.
laringe gâtlej. [de curaj; josnicie.
laš fricos, mârșav; *lașitate* lipsă
lăscădăță oală cu 2 toarte.
lasciv desfrănat.
lăstic gumilastic.
lăstră stofă de mătășă.
lătâng nu prea lat. [bléhniță.
lătărăț fel de scrumbie; *lăteță*
latent ascuns.
lăteș cu coarne în laturi.
laticlávă haină tivită cu pur-
 pură p. senatori romani.
latifúndiu moșie largă.

latinie limbă latină; *latină culinără* l. stricată folosită od. de călugării apusului.

latinist cunoscător al limbii latine; latinizator.

latinitate origine și însușire latină; fel d'a scrie latinește.

latiniză a da cuvântului formă latină.

latinomân pățimaș; al latinității. *latitudine* întindere; libertate. *lățos* pârșos. [fire rupte].

lătunoi răritură în pânză (după *laudân* medicament cu opiu.

lăur dafin; simbol de biruință.

laureăt incor. cu lauri; premiat.

laurișcă viță sălbatică.

lăutoare apă de spălat.

lăvă mat. vărsată de vu'cani.

lavină nemete, vâjoi.

lăvră mare mănăstire.

lăvre și palăvre secături.

lavrentină tămâiță.

laxativ curățitor (de stomac).

laz a loc dețelinat, runc; [lăzui a dețelină. [riilor.

lăzărul colindă în Sâmbăta Flo-lazarèt spital improvizat.

lazarone cerșitor neapolitan.

leâl cinstit, onest.

leâncă mo. bluză.

leâpsă joc de copii. [simplu.

leat an; dată; (fam.) soldat

libadeă, libadeă odin. anterior;

léclică scaun portativ. [mantăuă.

lefeștiu, lefectiu od. ostaș cu leafă.

left od. medalie de aur s. argint p. salbe. [bani.

lefter lipsit; *lefteri* a se goli de

lefterie trecere, credit [testament. *legăt, (legate)* danie, dar prin *legatăr* moștenitor. [său.

legăție solie, ambasadă; palatul *legendă* veche povestire spusă din neam în neam; poezie la fel; inscripție; explicare.

legendăr din povești, fantastic.

leghe od. măsură = 4 klm.

legiferă a legiui.

legionăr ostaș din legiune.

legislație, legiuire, știința legilor; legi.

legislatură adunare legiuitoare în funcțiune; durata ei.

legist om al legii. [l., a justifica.

legitim legiuit; *legitimă* a face

legiune corp de armată romană

de 3—6 mii de ostași; trupă

de voluntari; ceată. [leneș.

lehăi a vorbi secături; *lehău* sec,

lehămete sătul, plictisit.

lehămetesi a se scârbi.

lețită monetă de 1/2 leu.

lețnic plasă de pescuit

lenghi, a da l.: a apuca ichiul de capăt și a lovi arșicul.

lent încet, rar.

lêntă cordon purtat peste umăr.

lentilă sticlă în formă de linte;

lenticular ca o l.

leotă, liotă ceată, grămadă.

lepăi a lipăi, a linge.

lêpră boală cronică de piele.

leșit lovit cu leuca, șuchiat.

leșueală sfârșeală; desgust.

letargie amorțire; nepăsare ex-

lêtcă unealtă de depănat. [tremă.

lețcăe od. ban de 1/2 pară.

letin(esc) latin; catolic apusean.

letopisêş cronică.
leurdă ai de pădure.
levantin din Levant (Turcia, Grecia, Egipt, Siria). [călăraş.
levânt, levînt viteaz, voinic; od.
Leviatân bălaur pomenit în bibliie; *fig.* mare şi monstruos.
levitic cartea a 3-a a lui Moise cu reguli p. preoţi.
lexicograf autor de dicţionar.
lexicologie cunoaşterea vorbelor ca formă, înţeles şi origine.
lexicôn dicţionar scurtat.
leziune rană; pagubă.
lez-maestăte a tentat împotriva maestăţii suveranului.
liandă plantă căţărătoare.
libărcă gândac de bucătărie, şvab; femee flecară.
libăţie stropi de băutură vărsaţi p. un zeu; duşcă.
libél fr. pamflet; a. condicuţă.
libelă a formulă (o cerere).
libelulă cobiliţă.
liberâl darnic; amic al libertăţii; *profesi* l-e neatârnătoare intelectuale (advocat etc.)
liberalism idei liberale.
liberalitate darnicie; dar.
liber schimb comerţ fără vamă între 2 ţări; *liber-schimbist* partizan al lui.
libert sclav roman liberat.
librèt text, cuvintele unei com-
libretist autor de libret. [poziţii.
licenţă permisiune excepţională; desfrâu; grad universitar.
licenţiă a trimite acasă.
licenţios necuviincios.
licheă lingău.

lichefiă a topi, a apătoşă.
lichên muşchi pe scoarţă de arbori, pe ziduri; pecingine.
lichid curgător; *sume lichide* bani gheaţă; *licoare* mat. lichidă.
lichidă a limpezi (o avere ş. a.)
 p. a-i arătă valoarea; a plăti datoriile; a desface (despre *solicorîn* soi de sardéle. [cietăţi].
lictor slujbaş care însoţea pe mării magistraţi romani şi purtă *fâsele*.
liftă, liftă eretic; venetic; crud.
ligă alianţă; societate.
ligament ţesătură ce leagă oase s. măruntae.
lignî, lîhnî a leşină de foame.
lignit cărbune fosil.
lilă, liliachiu de culoare violetă.
lilacée plante ca liliacul. [pare.
limân port de mare; *fig.* scă-
limbaj grai, limbă.
limbărişă bubă pe limbă.
limfă lichid apos din vasele lim-
 zătice; *limfatic, rig.* ofilit.
limită a mărgini; *limită* hotar;
limitrôş mărginaş.
limoniu galben ca lămâia.
limuzină auto cupeu cu geamuri.
lin, linuri teasc de stors stru-
 guri; *lin (lini)* peşte de apă
linciuri a băltăci. [dulce.
linguistică studiul limbilor; *lin-
 guist* care se ocupă cu ea.
liniament linie, trăsătură.
liniar ce arată liniile.
linotip maşină ce toarnă în rân-
 duri caractere tipografice.

linotipist culegător cu linotip.
linșă a execută sumar.
linșòliu giulgi.
linx răs (mamifer).
lîon fr. elegant; eroul zilei.
lipăci căpriori la colțurile casei.
lipăi a umbla tărăind papucii.
lipân brustur; fel de pește.
lipcă, lîtcă alipit.
lipcân od. tatar; curier.
lipciofleandurdă ciocoi slugă.
lipie pâne-plăcintă.
lipoveân birjâr s. negustor rus;
 rus dobrogean.
lipscănle negoț s. prăvălie de
lipscan, de manufacturist.
liric od. cântat pe liră; senti-
 mental.
lirism avânt liric, însuflețire.
lișită rață sălbatică.
liștăi mo. chiar, tocmai.
lîtcă unealtă p. ales unt. [vorbă.
literâl după literă; din vorbă în
literâr de literatură; care se
 ocupă de literatură; îngrijit
 ca formă. [om de litere.
literât om de cultură intelectuală,
literatôr scriitor.
literatûră cunoaștere de lucrări
 literare; produsele lit. dintr'o
 țară s. epocă. [în fiere.
litiáză biliáră formare de peatră
litiér tavă cu 3 cane mici și cu
 șeșnic în 2 brațe.
litiéră fel de scaun s. pat cu
 coperiș și purtat ca o targă.
lîtigiu price, contestare; *litigiôs*
 în l. [gravat pe peatră.
litografie artă d'a imprimă ce e

litorâl pe țărm de mare; ținut
 d'alungul coastelor mării.
litră od. măsură de greutate:
 $\frac{1}{4}$ din oca (= 320 gr.); s. de
 capacitate (= 0·3 l.)
litru măsură de capacitate de
 1 decimetru cub. [spre cult.
litúrgică parte a teologiei de-
liubém fel de paréum.
liúde od. pedestru; scutelnic.
liului a cântă (*liulu*) copiilor
 să doarmă.
livân arbore orig. din Liban.
livid plumburiu; firav.
livră od. măsură de greutate în
 Franța (4—5 sute gr.); (*ster-
 lingă*) monedă de aur engleză.
livreă haină ce deosebește ser-
 vitorimea bogătanilor.
livrét cărjulie, caet.
lizâbil citeț. [prost.
loáză fel de sălcie; vlăstar; *fig.*
lob parte rotundă a unui organ.
locatâr chiriaș; arândaș. [chirie.
locúție dare și luare cu chirie;
locmă fel de plăcintă; *fig.* bel-
 șug de bani. [tată pe roate.
locomobilă mașină de aburi mon-
locomóție mișcare, strămutare.
locúție fel d'a vorbi, zicere.
lôdbă butuc, lemn gros.
logaritmi nre relative, ce slujesc
 p. a scurtă socotelile. [greci].
loghiotât învățat (od. despre
logică știință despre gândirea
 corectă; simț de jud. corectă.
logiciân care se ocupă cu lo-
 gica.

logofăt od. preșident de Divan, cancelar; ministru; *l. de taină* secretar; *l. de divan* scriitor de documente; *l. de obiceiuri* măștru de ceremonii; copist; *l. de sat* notar comunal.

logofeșel copist. [tori greci.]

logografi cei mai vechi proza-

logograf găcitoare de litere.

logomahie vorbă de clacă.

lôgos (ironic) discurs.

lôja mică încăpere în teatru;

odăiță de portar; coridor; adunare de francmasoni.

lôjniță leasă de uscat poame;

lôjnițar împletitor de lese.

lombărd împrumut pe amanet de efecte.

longevitate îndelungime de zile.

longitudinal lungiș.

longitudine depărtare a unui loc dela primul meridian.

lord titlu de nobil englez, domn;

l. mayor primar al Londrei.

lornietă ochian, binoclu.

lornion monoclu, sticlă p. ochi.

lostopân glie, bulgăre.

lot parte; loz. [India.]

lôtus plantă de apă în Egipt și

lôzie răchită; nueă. [semn.]

lozincă vorbă de recunoaștere;

lubif gălbinuș (plantă).

lubric desfrănat. [tana.]

Lucefléndru, pop. Lucifer, sa-

luciolă licurici.

lúcid limpede, luminos; *lucoăre*

lucrativ bănos. [licăreală.]

lud a. tâmpit, prostalau.

lugáci botros; varga ciobanului.

lugăbru jalnic.

lulachlu liliachiu.

lunetă lupă, ochian; ochelari.

lupă aparat optic p. a mări fi-

gura obiectelor. [vite].

lupân alburii (ca lupul, despre

lupanăr casă de prostituție.

lupăre, lîpus tuberculoză a pie-

lustrină stofă de căptușeală. [lei.]

lústru restimp de 5 ani la ro-

lútrărie olărie. [mani.]

lútră vidră.

luxăție scriintire de încheeturi.

luxuriânt bogat, îmbelșugat.

M

M cifră romană = 1000.

macăbru funebru; *danț m.* hora

morților; subiect p. muzică

și pictură.

macac soi de maimuțe.

macadâm pavaj cu pietriș apă-

sat; *macadamiză* a pavă cu m.

măcăleândru păsărică cu piept

macară scripete, mosorel. [roșu.]

macaronic burlesc, pocit.

macat covor de pat.

macáz ac p. a trece vagonul pe

altă linie; *macagiú* acar.

macerăție lucrare de plămădire,

de mortificare. [sculpturi.]

machetă model în mic al unei

machiavelic viclean; *machiave-*

lism vicleșug.

măciulie gămălie, globușor.

mac-mahôn vin cu apă mine-

rală s. gazoasă.

macrocôsm univers, lume mare;

microcôsm lume mică, omul.

maculatură hârtie s. tipăritură

înlăturată.

madâmă doamnă; guvernantă.
mădări a. a resfăță, a giugiuli.
mădeă pricină.

madém pacfon. [de bumbac.
madepolón fel de pânză groasă
madrigál cântecél de iubire.
mag preot la mezi și perși;
 astrolog la greci și romani.
măgădău tont, idiot.

măgăiață sperietoare.
magazináj punere de mărfuri
 în magazie; taxă p. aceasta.

maghérniță căsuță de scânduri.
magiár od. galben austro-ungar.
magic de vrajă, vrăjit; *magie*
 fermecătorie.

magíster comandant. [estrie.
magistrál de magistru; cu mă-
magistratúră demnitate de ma-
 gistrat; corp de magistrați;
 timp cât funcționează. [pitan.

magístru măestru; inspector, că-
mâqlă movilă de sare; *măglăș*
măglisî a ademeni. [ocnar.

Magna Charta legile dela 1215,
 temelia constituției engleze.

magnát nobil, némeș.
magnetizá a da însușire de mag-
 net; a ipnotizá; *fig.* a inviorá.

magnézie oxid de magnéziu.
magnífic măreț, pompos; *mag-
 nificență* măreție, mărie.

magnólie arbust ornamental tot-
 deauna verde.

magopáță mo. od. femeie împo-
 poțonată și boită.

mahál mo. hamal; [mahal.
măhălit plată s. transport de
mahit beat. [turcă.

mahmudeá od. monetă de aur

mahmúr amețit; indispus; *mah-
 múr(eáld)* durere de cap după
 chef. [șiatic.

mahón, acajú arbore cu lemn ro-
mahórcă tutun prost.

maid cheag; *fig.* putere.
maidán loc neîngrădit, viran;
 bătătură; *fig. a scoate la m.,
 a da la lumină.*

maiestáte măreție; titlu p. su-
 verani; *maiestós* falnic.

maimár od. arhitect; *maimarie*
 arhitectură.

maionéză sos rece din gălbinaș
 de ou, sare, untdelemn, lă-
măjér cântăritor. [mâe și muștar.

majolică faianță, argilă poroasă
 cu glazură ca porțelanul. [nic.
majór mai mare, mai tare; *vârst-
 majorá* a spori; a întrece cu nu-
 mărul. [lienabil.

majorát vârstnicie; imobil ina-
majordóm mai mare al Curții,
 prefect al palatului.

majoritáte covârșire, vârstnicie.
majúsculă literă mare.

makámă compoziție arabă în
mâl nămol; lut. [proză și versuri.
malá netezitoare.

malác vițel de bivol. [smaragd.
malachítă mineral în col. de
malacóv od. fustă înfoiată, cri-
maladéț flăcău. [nolină.

malária friguri bătărețe.
mălcî a se uimi, a rămânea mut.

maldác o parte din.

măldăr snop; grămadă.
măledbil ce se poate întinde (cu
 ciocanul); mădios, supus.

măli a înomoli.

mălic, mēlic inflamație a glandelor gâtlejului la cai.

malifios răutăcios.

maloteă scurteică. [strit.

malț orz încolțit și uscat măe-

maltēf mătășă malteză.

mallēz din insula Malta. [bate.

maltratā a se purtā rău cu; a

maltusianism doctrina economistului englez Malthus (reducerea nașterilor în raport cu mijloacele de trai ale unui popor). [ciune.

mălură boală a grânelor, tă-

mamelă țâță; sfârc; *mamelăr*

de mamelă.

mamelôn (mil.) dălmă. deal.

mameluc od. soldat în cavaleria

mamișere sugătoare. [egipteană.

mămos medic c. ajută la nașteri.

mămulăr negustor ambulat.

mamut elefant fosil.

măna anului ciclul anual.

mână moartă: *bunuri de m. m.*

care sânt în stăpânirea unui

ășezământ public și nu se

transmit prin moștenire și

mânătară ciupercă. [vânzare.

mândănăc, mândălăc alunéle,

barlaboi. [biliard.

mandaneă lature elastică de

mandânt care dă însărcinare.

mandarin slujbaş chinez.

mandarină fel de portocală.

mandât împuternicire; ordin.

mandatăr împuternicit, sol.

mandolină i. muz. cu coarde.

manēă cântec turc de jale.

măneacătoare ajun de s. Gheorghe (22 April) când vrăjitoarele «iau mana vitelor».

manechin figură de lemn.

manēj dresat de cai; loc de învățat călăritul; vârtelnița.

manevră a face manevre; a cârmui; *fig.* a unelli.

mangafă hăbăuc.

mangăl vas cu jar; jăratec.

mangân metal dur farmicios.

mangosit netrebnic. [ministra.

maniă a mânuii; a învății, a ad-

maniabil ușor de mânuit.

maniăc cu toane; smintit.

mănie nebulie parțială; ciudă-

manieră fel d'a fi. [țenie.

mănierăt prefăcut, afectat.

manifestă a arătā, a vădi.

mănină nămilă, colos.

manioc arbust american.

manipulă a mânuii; a chivernisi;

mănișcă dantelă dela mâneci de

cămașă; pieptar.

mănit stricat de mână.

mănișă od. stofă de rochii ș. a.

manivělă mâner, sucitoare.

mănjălău unealtă p. zolire.

manóperă mijloc, apucătură.

mansărdă odae în pod de casă.

mansúp od. funcție boerească.

măntuș pui de broască; mihalț.

manutânță loc unde se face pâne

p. armată. [buni.

maoănă vapor p. imbarcat căr-

mapamúnd hartă a globului te-

restru în 2 emisfere.

marabú fel de bărză.

marafēt mijloc viclean; nazuri.

marăsm lăncezeală, slăbire.

maráz fazoane' mófturi.
marcánt însemnat, cu trecere.
márced veșted; púted. [tează.
marchér care marchează s. no.
marchioață ochi de pod.
marchitán negustor de mărunțiș.
marchiz titlu de nobleță.
marchiză soție de marchiz;
 streășină.
marďă lăpădătură, ciuruc.
mareșal generalisim; administra-
 tor al Curții.
margarină unt măestrit.
mărgean coral. [coniac.
marghilomán ceașcă de cafea cu
marghiol șiret; ștregar; *marghiolie* șireténie.
marghiol a se fâli; a se preface.
mariăș, mărieș joc în cărți.
marinătă saramură; carne mari-
marionetă păpușă. [nată.
maritál de bărbat.
maritim de s. pe mare.
mărliaș știucă mică.
marmaziu roșu deschis.
marmelădă magiun. [mură.
marmoră a da culoare de mar-
marmoru de s ca marmura.
marochin piele fină de încălță-
maròle, marúle lăptuci. [minte.
marșrută arătare a drumului de
marțac par gros. [urmat.
marțafói secătură.
mărtână mătoagă.
marțial răboinic; *curte m.-ă,*
 tribunal militar.
martinică cafea de Martinica.
martirologiu pomelnic de sfinți
 și mucenici, s. *fig.* de sufe-
mărzăc șef de tatar. [rințe.

masalá torță; *masalagiu* purta-
 torul ei.
mașalá! voia lui Dumnezeu!
mașăt tocilă; *fig.* șiretlíc.
mascară paiață; bațoc. [știți.
mascarădă străvestire; străve-
măscăt, măselăt mare în bob.
mașinál fără voie, ca o mașină.
măsla culoare la cărți de joc.
măslăd, măslág fruct veninos
 (la prins de pești). [spor.
măsmăi a migăli, a lucra fără
massă mulțime; gloată.
massiv îndesat și tare, solid.
mastic sacáz; chit. [sacáz.
mastică rachiu cu aromă de
mastodónt elefant fosil antedi-
mat fără lustru. [luvian.
matadór care în luptele cu tauri
 are să ucidă animalul; *fig.*
mătăhăi a se clătina. [frunțaș.
mătănăi a face mătăni, a bā-
matară urcior. [nănăi.
mătasa broăștelor firicele verzi
 la suprafața băților. [joagăr.
mătcă bătător de unt; tânăla de
mătcăldău lingură de mestecat;
 Bănat: sârbătoare de Marți
 după Dumineca Tomii, *infăr-
 tătit* între copii, cari din ziua
 aceea își zic: tizu, tiza, ortăce,
 mătcuță. [mai multe comune.
măteră parohie cu *filiu*: cu 2. s.
materialism sistemă ce reduce
 totul la materie.
matérie ce cuprindem cu simțu-
 rile; substanță ce alcătuiește un
 corp; stofă; subiect de tratat;
matériei prime nelucrate.
mățes pască evreească.

măți a. a se frământa, a se vânmătină de dimineață. [zoli.

matinèu reprezentăție dată ziua.

matofi a se vesteji; a slăbi.

mător matúr, copt.

matosi, motosi a se chirchili.

matostât jasp cu roșu.

matracúcă, pop. mitropolit; *fig.* femei năroadă.

matrapazlâc înșelătorie.

mătrăși a da afară.

matriarcăt obicei după care femeile dau numele lor copiilor.

mătrice mitră; tipar; registru.

mătrice cărcei; plantă aromatică.

matrimonial de căsătorie.

matrondă femei romană; femei în vârstă.

matúf ursuz. [fără grai.

mău a., *i-a luat mǎu* a rămas

mausoléu mormânt bogat.

mavrofbri eteriști (în 1821) în uniformă neagră, batalionul

maxilăr de falcă. [sacru.

maxim cel mai înalt grad, cea mai mare cantitate.

maximă regulă generală.

máximum cel mult.

mazdeism religie dualistă.

mazdrác suliță.

măzdri mo. a pungăși. [cărți.

mazetă fr. nepriceput în joc de

mazil scos din slujbă; clasă de mici boieri.

mazili a destitui; *fig.* a goni;

mazilie destituire. [pe d'asupra.

mazú adaos la miza jocului; *fig.*

mazurist dansator de mazurcă.

mecânic de mecanică; celce conduce s. face mașini; *fig.* mașinal. [echilibru și mișcare.

mecânică parte a fizicii despre *mecanism* întocmire din lăuntru. *mecenăt* sprijinitor al artei.

mecet (la turci) casă de rugăciuni mai mică decât *geamia*; (*tr.*) for bisericesc.

medaliôn medalie ce închide un portret; basorelief rotund.

medeân v. *măidan*.

medelnicer od. rang boeresc; cel-ce la solemnități turnă lui Vodă apă de spălat mâinile.

mediâl, medtân dela mijloc.

mediât mijlocit.

medie număr mijlociu.

medieval de s. din evul mediu (476—1453);

medievist care se ocupă cu istoria evului mediu. [nătate.

mediocrităte puținătate, neînsemnată; mijlociu; slăbuț.

meditație gândire.

meditatór repetitor. [mijlocitor.

mediu mijlociu; loc uade trăim;

medulăr de măduvă. [blică.

meeting (miting) întrunire pu-mefitic cu miros nesuferit.

megalitic se zice despre monumente preistorice de piatră uriașă; v. *dolmene*.

megalomanie aiureală de mărire; *megalomân* lovit de m.

megiês vecin. [raul; isteț.

mehênghi piatră de cercat aumehterhaned muzică milit. turcă.

melancolie tristeță, alean.

melăsă parte rămasă după fabricarea zahărului.

meleân ştrengar; zdравăn.

meléz materie de lână.

melodie şir de sunete plăcute la auz. [şiune firoasă.

melodramă dramă pop. cu ac-

meloman iubitor mare de muzică.

membrână pieleţă; pergament.

memòto semn de aduc. aminte; m. *mòri* adu-şi a minte de moarte.

memorâbil vrednic de pomenit

memorând expun. în scris; notă.

memoriâl scriere de amintiri.

memòrie aducere aminte.

memòriu expunere sumară;

menadă bacantă. [amintiri.

menâj căsnicie, econom. de casă.

menajă a cruţă, a îngriji.

menajeră gospodină, econoamă.

menghenă cleşte mare.

meningita inflamaţie a pieliişi creierului.

mensual lunar, pe lună.

mentâl mental; în gând. [păstră.

menşineă a susţinea, a afirmă; a

menşiuine numire, citare; *menşionă* a face m.

mentól esenţă de mintă.

menuét od. danţ francez maestos.

mercantîl negustoresc; *mercantîlism* comerţ făcut cu sete de câştig. [corupt.

mercenăr lefegiu; *fig.* uşor de

merceologie studiu al mărfurilor.

merchêz rost; potriveală.

meredéu căuş. [repară clădire.

meremét reparare; *meremetiş* a

meridân cerc închipuit ce trece prin cei 2 poli şi împarte globul pământesc în două emisfere. *meridionâl* dela meazăzi. [sfere. *merinós* oae de rasă spaniolă cu lâna scurtă şi moale; stofă din această lâna.

meritòriu laudabil. [rândul.

mertepeâ început; *dela m.* d'a

mertic bănişa de 20 ocale; por-

mesagér vestitor, trimis. [şiune.

mesagerie serviciu p. transport de mărfuri şi călători.

mesâj solie; comunicat.

meschin sgârcit, calic; josnic.

meşi pantofi; od. cizme scurte

fine purtate sub păpuşi; a *da*

meşii cuiva, *fig.* a îndrăzni.

meşină piele de oae tăbăcită.

mesit trimis, sol.

mestî v. *meşi*. [prime; abstracţie.

metafizică cunoaşterea cauzelor

metaforă vorbă în înţeles im-

propriu; *metaforic* figurat.

metahîrisl od. a obişnui; a pofti;

a cinşi.

metâl corp simplu lucitor; *meta-*

taloîd corp simplu nemetalic.

metalurgie artă d'a extrage şi a

lucra metale. [cere.

metamorfôză schimbare, prefa-

metatêză transpunere de sunete

într'o vorbă: (*pop.*) *trăivân*

(tramvai).

meteâhnă cusur, scădere.

metempscîoză trecere a sufletului

dintr'un corp în altul.

meteôr *fig.* lucire trecătoare;

fenomen atmosferic; *meteoro-*

logie parte a fizicei despre

meterèz redusă. [meteori.

meterhaneă muzică s. arie turcă.
meticulos susceptibil p. amănunt;
 migălos. [lemn].
metil: alcool metilic «spirt de
metis corcic, produs din încru-
 cișare de specii diferite.
metoc filială de mănăstire; că-
 suță de monah. [plan
metodă mod de lucrare după
metodist protestant care afirmă
 că urmează metoda statorită
 de biblie. [spre metode.
metodologie parte a logicei de-
metonimie figură de schimbare
 a cuvintelor. [friza dórică.
metopă spațiu între triglife la
metri a regule de versificare.
metrologie învățatură despre mă-
 suri și greutate.
metropola capitală; centru.
mezalianță căsătorie cu o per-
 soană de condiție inferioară.
mezeă, *mezéluri* ce se mănâncă
 înainte de bucate.
mezelic mezeă; sămânță de do-
 vleac prăjită; fig. aromă.
mezîn cel mai tinăr, cel mai mic.
mezuină brazdă între ogoare.
miăsmă aburire molipsitoare.
mica mineral cu foște lucii.
mică minută. [produc. de boale.
micrób organism microscopic.
microbiologie știință d. microbi.
microcòm lumea cea mică,
 omul.
microscóp i. optic p. a mări la
 vedere micile obiecte; *mi-
 croscopic* cu m.; fig. f. mic.
midie scoică de mare.
miéd băutură din miere și apă
 cu arome, vinărel, cigher.

mielăreă arbust cu flori violete.
miercândă vacă fătăță Miercuri.
migrațiune plec. din țară în alta.
migrênă durere nevralgică.
mișos chiorăș. [de loc.
mîl, *mîlă* măsură p. depărtări
mîlcuî a cerși milă.
milênium restimp de 10 veacuri.
miliâr pus la o mie de metri:
peatră miliară.
miliárd o mie de milioane.
miligram a mia parte din gr.
milimétru a mia parte din m.
miliôn o mie de mii.
milită a arăta; a dovedi.
militânt care luptă.
militarism predominie a puterii
 militare în stat.
miliție ostășime; armată de rez-
 zervă; *militiân* rezervist.
milóg cerșetor; *milogeală* cerere
 de milă.
mim la romani: comedie; actor.
mimic spus prin gesturi; *mimică*
 arta aceasta.
mină înfățișare, chip, față.
mină od. monedă greacă de 100
 drahme; măsură de greutate.
minareă turn de geamie de unde
 hoga cheamă la rugăciune.
minavét flașnetă.
mincióg pl. de pescuit. [pomar.
mindír salteă; *mindirigü* pla-
minerăt minereu, subst. minerală
 cum se scoate din mină.
mineralogie știință despre mi-
 nerale. [mic de artă.
miniatură pictură fină; obiect
miniaturist pictor de miniaturi.
minim f. mic.

ministru sfetnic al căpeteniei statului; *m. plenipotențiar*, agent diplomatic. [Paris.
miniu oxid de plumb roșu de *minôr* nevârștnic.
minorit călugăr francisc. [rități.
minoritar aparținător unei *minoritate* minorat; număr mai *minuscûl* f. mic. [mic.
minută act de pe care se liberează copii: *a minută*.
minuțios din fir în păr.
mioârcă broască răioasă.
mîop cu vedere scurtă; *fig.*
miră fr. a (se) oglindi. [mărginit.
miră muscă la pușcă; țintă.
mirăcol minune.
mirăj oglindire, fenomen optic: în locuri nisipoase vara apar departe obiectele întoarse;
miráz moștenire. [*fig.* amăgire.
miráză (rar) oglindă. [numărată.
miriadă (10,000) mulțime *nermiramétru* 10 klm.
miriapód insectă cu multe pärechi de picioare.
mirific minunat. [tăoare de mir.
mironosiță femeie cucernică *purmiróznă* mo. mireasmă.
misădă jumătate de blană.
miscelanée bucăți de știință s. literatură adunate la un loc.
mişchiu oțel magnetizat.
mişcoranță a. meșteșugire; *inmişină* furnicar. foire. [șelătorie.
missionár trimis p. propoveduire.
misit mijlocitor, samsar.
misitune însărcinare, chemare.
misivă scrisoare d'afaceri.
miş-maş vin cu apă minerală.

misoghîn care urește femeile.
mistic tainic; alegoric; cuprins de misticism. [minuni.
misticism dispoziție d'a crede în *misticitate* evlavie excesivă.
mistică a abuză de încrederea cuiva p. a-l înșelă.
mistrîe i. de bruffuit și tencuit.
mit povestire fabuloasă; *fig.* ceva fictiv; *mitic* străvechi.
mitóc v. *metoc*.
mitologie istorie fabuloasă despre zeii și eroii din vechime.
mitorlân cărțița.
mitraliéră mașină de pușcat.
mitroacă guvidie (pește).
mitrofór cu mitră (coroană).
mixt compus, amestecat.
miză pusătură în joc; *miză* a *mizantrop* ursuz. [pune miza.
mizér nenorocit; *mizérie* sărăcie, necaz.
mizericórdie milă, îndurare.
mlacă mlăștină.
mlăjă răchită. [moria.
mnemónică artă d'a întări *memócdă*, *modchie* pui de broască; *sglāvoc* (pește); *fig.* neghiob.
moacre cireșe pietroase, dragănele. [bold.
mobîl mișcător; schimbăcios;
mobiliár mișcător; *impozit m.* pe bunuri mobile.
mobilitér mobile într'o casă.
mobilitate ușurință de mișcare.
mocăncuță horă muntenească.
mocârță, *mocofán* mocan, moic.
mocârțan muntean; bádăran.
mocnit înăbușit; *fig.* tăcut, *remodălcă* gălcă. [tras.

modalitate mod, fel d'a fi.
modărlă, modărlên mojie.
modél pildă; *modelă* a forma din pământ s. ceară figura de reproduc în bronz sau marmoră; a potrivi după.
moderă a potoli; a micșoră.
modernism râvnă d'a produce un lucru potrivit vremii sale.
modorân morocănos.
modulă a varia tonul.
moftuz falit; *moftuzi* a da faliment s. moftuzlăc.
moftológ flecar; *moftologie* palavre; *mofturós* cu nazuri.
mogândeățá stăfie.
moglân mojie.
mogori, mogorogi a mormăi; a se imbuțna; a cârti.
mohair (moer) stofă de lână țesută cu păr de capră din An-mohoândă a. toantă. [gora.
mojdreân frasin de munte.
molá judecător mohamedan.
molán grindel (pește).
molár, dinți molari măsèle.
moleculă particică de corp ce poate exista liberă.
molévmá mólímă, epidemie.
molfái a mestecá (despre cei fără dinți).
molníanic carte pop. care prezice viitorul după fulger.
moloșág moină. [noase.
molótru, molúră fel de legumimolóz dărăpănatură dela ziduri.
molúsc animal nevertebrat.
momentân de-o clipă; deocam-mómíllă námíllă. [dată.
momíță momeală.

monițárie maimușárie.
monádd subst. indivizibilă.
monárh cap al monarhiei, al statului ce-l stăpânește.
monástic, monahál călugăresc; *grade monahale*: monah, ierodiacon, arhidiacon, ieromonah, sincel, protosincel, arhimandrit.
mondír uniformă de ostaș. [nete.
monetárie loc unde se bat mononism sistemă cu scop d'a explică universul prin un unic element. [vas de război.
monitór povățuitor; titlu de ziar; *monóclu* ochelar cu o sticlă.
monocórd i. muz. cu 1 coardă.
monografie scriere specială despre un lucru.
monogramă figură din litere principale ale unui nume.
monolit lucrare dintr'un singur bloc de peatră.
monológ vorbire cu sine însuși.
monóm, arit. un singur termen.
monomanie nebulnie în care o singură idee absoarbe mintea; *monomán* lovit de m.
monometalism sistemă ce stătoarește curs legal numai p. o monetă; *bimetalism* p. amândouă (aur și argint).
monoplán aeroplan cu o singură suprafață plană. [legiu.
monopol drept exclusiv, privimónorim cu o sigură rimă.
monoteism închinare unui singur Dumnezeu. [ticos.
monotón în acelaș ton; *fig. plic-*

monstruoziitate pocitură, grozăvenie. [a întărită.
montă a întocmi; a pregăti; *fig.*
montanistic privitor la mină.
monumental mareș.
morâl de moravuri; care are bune moravuri; spiritual.
morâlă știință despre moravuri; dojană; învățătură; *morâl* facultăți morale. [ravuri.
moralist care se ocupă de *moralitate* însușire de moral.
morânglăv (porumb) cu cocean mare. [tribunal.
morâtoriu amânare dașă de un *morâvuri* deprinderi firești s. dobândite; fel de trai.
morbid bolnăvicios; *morbideță* gingășie; mlădie.
morfină alcaloid de opiu; *morfinism* intoxicare cronică cu m.
morfoli a molfăi; *fig.* a strică.
morfologie studiu al formei vițuitoarelor; *gram.* partea despre felurile de cuvânt.
morgă loc unde se expun cadavre omenești.
morganatic de mână stângă, (căsătorie) între persoane de condiții diferite.
morică fr. castaniu, brun.
mormoloc moacă; *fig.* broscoi.
mortalitate nr de morți într'un anumit timp.
mortaspie od. zeciueală dela cântări de mărfuri.
mortieră tun mic.
mortifică a slăbi pe; a supără.
mortuar relativ la morți.

mosc mamifer având sub pân-tece o beșică de mat. *miro-moschêe* geamie. [sifoare, *mosc.*
moschicêsc muscălesc.
moșmôn moșmol, mișcul, mostochin (plantă).
moșmoli, *moșmândi* a migăi.
moșneân răzăș, mic proprietar.
moșoc căne ciobănesc.
Moș-Teacă poreclă p. militari cu obiceiuri învechite.
moșteân moștenitor; moșnean.
moșiune propunere în adunare.
motiv pricină; indemn; subiect.
motocel mic mănunchi.
mofochinós cu moș mare.
motocicletă bicicletă cu motor.
motocosi a. a încurcă, a coco-loși; *fig.* a se îmbătă.
motoflête somnoroș, nătâng.
motór care dă mișcare; *fig.* imbolditor.
motóșcă ghem; jurubiță.
moșpân ștregar.
movilói movilă mare, mormân.
mozaic lucrare din bucățele formând figuri; *fig.* scriere din bucăți cu subiect diferit.
mozăic a lui Moisi, judaic.
mrejui a urzi. [caraghioslăc.
mucalit caraghios; *mucalitrăc*
mucarêr od. investire din 3 în 3 ani a Domnilor din principate și birul plătit turcilor.
mucavă carton.
muchelêș elegant, fércheș.
muchéri rândeă.
mucóză pieleță mucoasă; *mucozitate* mază.

muezin preot turc care strigă din minaret ora de rugăciune.

muftiu, *Marele m.*, *Şeicul-islam* tâlcuitor de coran.

muhaiër v. *mohair*.

muhurdân vas în care bărbierul spală capul.

m. uhurdâr od. secretar al Curţii.

muhurël mohorel, negru.

mujdeà, *mujdele* ştiri, veşti.

muláj turnare în tipar.

multiplícând nr. de înmulţit;

multiplícator nr înmulţitor; *multiplu* nr ce cuprinde pe altul de mai multe ori fără rest: 8 e m. dela 2.

multiplícitate număr mare.

mumbaşír v. *bumbaşír*.

múmie cadavru păstrat prin balsamare; *fig.* om fără putere.

múmificà a schimbà în mumie; *fig.* a slăbi, a se sgârçi. [său.

mungerie fabrică de lumânări de *municipál consiliu* m. administratori de municipiu; servitor municip.

[rie; biroul ei. *municipalitate* magistraţi, primă-

municipiu (la romani) oraş supus Romei, dar cu anumite drept-

munificenţă dărnicie mare. [turi.

muníţie provizie p. arme. *munte de pietàte* casă de împrumut pe zăloage.

murál relativ la zid s. la mur.

murgânà vacă murgă.

Murgilà duh ce umblă în amurg. *muribúnd* pe moarte.

múrsà blastru pus pe obraz de femei nurlii; apă din spălarea fagurilor storşi; muscă (pe dinţi de cal).

mursecá a muşcă (despre feare). *musacà* carne tocată cu patla-gele vinete.

muscál fluer de trestie; nai; *muscalagiú* care cântă din el.

muschetà flintă; *muschetâr* soldat cu muschetă;

muschetârte descărcare de muşcăi od. catâr. [chete.

muselinà stofă f. subţire.

muşir generalisim turc.

muşítà viermuleţ.

muşmúla fruct de moşmol.

muşteà, *muşcheà* i. p. netezit pie-

lea şi bătut talpa; *fig.* izbire.

musteàla strugurii zdrobiţi în teasc; *muşú* a stoarce must.

mustitoàre aparat de stors.

muştuc zăbală; capătul trâmbeţii ce se pune în gură.

musúl muselină. [rile necesare.

mutàtis mutàndis cu schimbă-

mutefericà od. călăreţ din garda

sultanului.

mutilà a ciuntii, a slui.

mutuál reciproc, împrumutat.

muţunàche domnişor; lucru

drăguţ.

muzà zină; *fig.* poezie; [raţie.

muzèu mare colecţie de artă.

múzicà de *cimèra* p. câteva in-

strumente (spre deosebire de

orchestrà şi *coralà*).

N

N cifră romană = 900; abreviare p. Nord; *N. N.* nume necunoscut. [dia; bogătan.
nabâb titlu p. guvernatori în In-nâboi a se revărsa, a potopi.
nacafâ neajuns; soarte.
nâclâi a se umplea de murdărie cleioasă; *nâclâios* cleios.
nâcru sidef.
nâdâ momeală; adaos.
nâdâi a. a presimți, a mirosi.
nadiceâncă fel de trăsură.
nadîr punct al cerului sub picioarele noastre; opus *zenît*.
nadoleâncă soi de găină din Anadol.
nafed blană dela pânțele.
naft v. *neft*.
naftalînă hidrocarbură solidă.
nâglugă astm. [citură.
nâgodâ neajuns; ciudățenie; po-
nahlâp mo. vârtej de apă.
naht peșin, în numerar.
nai fluer de trestie cu 7 găuri;
 i. de fluere lipite lângă olaltă;
naingiu lăutar cu nai.
naiâdă zină de izvoare.
nâiem simbric; *nâiemî*, *nâimî* a
 tocmî cu simbric.
naiv simplu și firesc; prosticel.
nâjît durere de urechi.
nâmae (Bân.) vită mărunță.
namâz rugăciune mahomedană.
namestie dependențe, a. supra-
 edificare. [urîș.
nâmet grămadă de zăpadă; *fig.*
nâmilă ființă uriașă; colos.

nanchin țesătură galbenă de
nandraldu ștregar. [bumbac.
nâos naie de biserică: dela in-
 trare până la altar.
nâpârstoc mo. degetar.
nâpâstâ învinuire netemeinică;
 nenoroc; od. dare. [prigoni.
nâpâstul a învinui; a asupra, a
nâplăire vis urât și îngrozitor.
nâplâț obadă de roată.
nâpristân iute, îndată.
nârâclitâ mâncar bisericesc.
nârâmzâ fel de portocală; *nd-*
râmzlu, *naramgiu* portocaliu,
narașiune povestire. [stacojiu.
narcis plantă decorativă, zarna-
 cădea.
narcotic adormitor; subst. ador-
 mitoare; *narcobzâ* somn pro-
 dus de un narcotic.
nard fel de rădăcină aromatică.
nargheleâ lulea orientală a cărei
 țevă trece printr'un vas cu
 apă parfumată.
narghelegiu od. boerinaș care
 aducea lui Vodă nargheleaua.
nart od. preț fix; *fig.* cumpăt;
nariécâ v. *advon*. [inceput.
nârtos nâsos.
nâsâdâ față de arie.
nâsâlie targă de pus sicriul.
nâsârâmbâ prostie.
nâsbutie pozna.
nâsilnic mo. cumpîit.
nâstâv mo. inspirație; *nâstâvi* a
 purtă, a conduce.
nâstrâpâ cană.
nâstrâșnic strașnic.
nâsût botos, obraznic.

natalitate nașterile în raport cu nrul de locuitori.

naționaliză a face național; a trece în folosința unui popor; a ajuta întreprinderi în acest *nativ* din naștere; curat. [scop. *nătră* urzeală între ițe și sulul dindărăt.

nătru carbonat de sodă natural. *naturală* nemeșugire, firesc. *naturalism* realism, imitare a naturii așa cum este. [naturale. *naturalist* care se ocupă cu știința *naturaliză* a da unui străin drepturile locuitorului de băștină; a (se) obișnui.

năude năvede nagrél pământului urs uriaș s. altă ființă din povești; *fam.* prost.

năut fel de mazere; *năutu* galben deschis.

năutic relativ la navigație.

năvă corabie; *navigă* a călători pe ape.

navăl relativ la vase de război.

năvărlii furii, năbădai; *năvărliôs.*

năvlu plată p. transport pe năi.

năvolocăd ogor arat a doua oară.

nazâl a nasului, din nas. [rău.

nazâr bunăvoință, hatâr; *nărav*

nazîr od. comandant de cetăți turcești; vătav peste țigani.

neagă-rea ființă certăreață.

neânt fr. neființă, nimic.

năvenit fără valoare.

ne bis in idem lucrul hotărât

odată prin lege nu se judecă

a doua oară. [nedistincte.

nebulosă grămadă de stele

nebulôs neguros; *fig.* nede-
nebnărișă măsurărită. [lușit.

necesăr neapărat, trebuitor; *cutiuă* cu lucruri necesare.

necesită a face necesar. [părată.

necesitate nevoie, trebuință

necrológ pomelnic; *notișă* de-
spre moartea cuiva.

necrologie listă a celor morți.

necromanție artă pretinsă d'a

chiemă morții p. a ghici vii-

necropôlă vast cimitir. [torul.

nectâr băutură p. zei; băutură

necucerire necucernicie. [f. bună.

nefâst nenorocos.

nefêr od. poteraș; soldat.

nefrită inflamație de rinichi.

neft benzină; *neftiu* verde închis.

neg negel; *batătură.*

negăție tăgăduire.

negativ ce arată negație. în *fo-*
tografie: chip pe sticla sen-

sibilă de pe care se ia *poziti-*
tivul (icoana cea adevărată).

neghină susan negru; pitic cât

bobul de neghină.

negligență negrijă; nesilintă.

negociă a face negoț, a mijloci, a

negriteân arap. [trată.

neisân lăutar cu naiul.

nelăpced vițea de doi ani.

nemet (*iron.*) neam, nemsûg.

nemete v. *nămet.*

nemetenie mătăhălă.

nemetet vâl, hōbot, zăvón.

nemțisori fel de plantă.

neneacă, ninedacă mo. mamă.

neobrezult od. necircumcis.

neofit de creând convertit.

neogrec grec modern.

neolatin român. *neologism* vorbă nouă. *neoplatonism* amestec de idei din Platon și misticism. *nepotism* abuz de putere într-o și părțini rudeniile. *nepréget* aprindere. foc, căldură. *nepregetare* sârguință, hărnicie. *neptuniân* format prin lucrarea apelor mării. *nerv* fir între organele corpului și creeri, conductor al simțului și al mișcării; *fig.* putere, tărie. *nervôs* de nervi; tare; supărăcios. *nervură* dungi în aripile insectelor s. pe suprafața frunzelor. *nesăbuiță* nesocotință. [ferit. *nesăbuit* nebun, nărod; *nesunesfă* od. monetă turcă de ar-nestrujit cu scoarță. [gint. *net* limpede, neted; curat. *netâm-nesâm* pe neașteptate. *netehârs* deavol. *netoși* țigani nomazi; *netoșie* tîm-neumân neomenos. [pénie. *neurastenic* cu nervi sleiți, bolnav de nervi; *neurasténie* slăbicie de nervi. *neutrál* ce nu aparține nici la unul nici la altul; *neutralitate* stare de n. [zădărnici. *neutraliză* a face neutru *fig.* a *neútru* neutral; ce nu-i acid, nici alcalin; *gram.* gen n., mestecat. [și ișe. *nevedl* a trece urzeala prin spată *nevalgie* durere de nervi, junghi. [nervos. *nevrícăle* atac de nervi; *nevrícôs*

nevröză boală de nervi. *nezâm* lege, regulă. *nichel* metal argintiu. *nicotină* alcaloid scos din tutun. *nihilism* neînțelegere tăgăduința credințelor; distrugerea așezămintelor sociale; *nihilist* anarhist. [glorie. *nimb* cearcăn, aureolă; *fig.* fală, *nimfă* zină; gogoasă, crisalidă. *nineră* a. a răsfăț, a mări. *niprălă* pl. p. îngrășământ viu. *nirvâna* neînțelegere. [p. halvâ. *nișteșă*, *nișteșă* floare de făină *nisipăriță* svârlogă (pește). *niț* țântă, cui; *nițui* a turti vârful lui. [dată. *nițâm-nisâm*, *nisâm-nițâm* deonitrat sare din acid nitric și un oxid, salpetru. *nitric* compus din azot și oxigen. *nitroglicerină* ulei din glicerina și acid nitric (dinamită). *nitru* silitră. *nivél* i. p. a află direcția orizontală; stare orizontală; *fig.* treaptă. [gală. *nivelă* a planisi, a netezi; a *enizâm* ostaș turc din armata *reniznai* neștiutor. [gulată. *nobilidâr* de nobil; listă de nobili. *nobleță* boerie; înălțime morală. *nocturn* de noapte. *nocturnă* romanță melancolică. *nod* (în marină) unitate de măsură p. a determina înțea *noădea* drac (cu noadă). [vaselor. *noiân* nemărginire, necuprins. *noiță* semn alb pe unghii.

nomád neașezat. [miri.
nomenclatūră culegere de nu-
nominal de s. după nume.
nominalism doctrină după care
 terminii ce arată noțiuni sânt
 simple numiri. [biectul.
nominativ, gram. caz ce arată su-
nonagenăr de 90 de ani.
nonparél caractere tipogr. mici
 de 6 (3) puncte.
nonsens absurditate. [(plantă).
noptită barba împăratului
nórcă vidră; blana ei.
normă regulă, model; *normál*
 obișnuit. [țară.
nostalgie melancolia dorului de
nostimádă ciudașenie, poznă.
notábil de însemnat; frunțș.
notáție notare, însemnare.
notes (fr. notes) căeșel de in-
notificá a înștiință. [semnări.
noțiune cunoștință, idee.
notáriu cunoscut de toți, public;
notorietáte cunoștință ob-
novác uriaș. [ștească.
novațiune stingere a unei obli-
novátór inoitor. [gașii creind alta.
novélă a. pop. gazetă; v. *nuvelă*.
novice care se pregătește de că-
 lăgărie; începător; *noviciát*
 starea lui.
novitate știri, noutăți. [gradă.
nuanță a potrivit culoarea; a
nuánță grad prin care trece o
 culoare între închis și deschis;
 fină deosebire. [căsători.
núbil ajuns la vârstă d'a se putea
nud gol, desbrăcat; *nuditáte* fi-
 gură nudă.
nul fără valoare s. efect. [tură.
nulitáte lucru fără valoare; secă-

numărdtór nr ce arată câte părți
 ale unității sânt în fracțiune.
numerotá a pune număr.
numismátic știință despre mo-
 nete; *numismát* care o știe.
numitór nr ce arată în câte părți
 egale se împarte unitatea.
numálltic în formă de linte.
núnciu reprezentant al papei în
 străinătate; *nunciatúră* demni-
nuneá aluneă. [tatea lui.
nuptiál de nuntă.
núrca vidră; blana ei. [grațios.
nuri drăgănele, lipici; *nurliu*
nuvelă știre; povestire; *nuvelíst*
 autor de nuvele.

oárba: la *oárba!* fuga!
oárdn drept în față; timpuriu.
oáză loc de verdeață în pustiu;
óbcină culme. [fig. plăcere.
obedá a pune obadă la roată.
obelisc monument egiptean reli-
 gios (monolit) în 4 dungi cu
 ieroglife, *ácul Cleopatrei*.
obiectiune întâmpinare; *obiectá*
 a face o., a găsi vină.
obiectiv real, aievea; țintă, scop;
 lentilă; *obiectivitate* calitate
 de obiectiv. [infăptui.
obiectivá a lua drept obiectiv; a
obledgđ mo. pârlog, parăgină.
oblic pieziș; *oblicitate*, stare
oblici a auzi, a afla. [oblică.
obligá a îndatoră.
óbligá od. îndatorire de plată.
obligátóriu care obligă.

obliteră a se șterge cu vremea; a desființa; a astupa.
oblóng lunguet.
obód văcălie. [conic.
óboe i. muz. de suflat cu tub
oból od. monetă greacă; *fig.* ban.
obór curte; loc îngrădit; țarg de vite; *oborél* țarc. [p. năvod.
óbor sfoară cu bucați de plumb
oboróc, *oboroacă* bănișa.
obót parte de oplean la sanie.
obráť fășie de pământ.
obredjá loc ridicat.
obricărița tain p. cai, porțiune; a *tăia din o.* a rețeză din poște.
obróc bănișa; nutreț (de ovăs).
obroc i. da obróc; a fermecă; a prevesti.
obscén nerușinat, porcos.
obscúr întunecos; necunoscut.
obscurantism sistemă d'a ținea
 poporul în întunec.
obsecrație figură prin care se cere ajutor.
obsedát apucat de o idee, nepăciuit; *obsesiúne* stare de o.
observatóriu așezământ p. observații astronomice și meteorobstăcol piedecă. [logice.
obstétricá artă de moșit.
obstrucție împedecare; astupare.
obtúz tocit; unghi mai mare decât cel drept.
obüz proiectil explosibil.
ocarină mic i. muz. de suflat.
ocazionă a prilejui.
occipítal dela ceafă.
oceán mare întindere de apă; noian; *sânt 5 oceane*: atlantic, pacific, indic, înghețat de nord
ócină loc de moșie. [și de sud.

ocniță firidă la sobe.
ocól od. județ; *o. de câmpie* plasă; *o. de munte* plai.
ocolăș locuitor deocol; od. subóbru argilă p. culori. [prefect.
octaédru corp cu 8 fețe. [pagini.
octáv format de tipăritură în 16
octávă strofă de 8 versuri; *muz.* interval pe 8 grade.
octofór purtător de léclică.
octogón cu 8 laturi. [tră ochi.
oculár de ochi; lentila de că-
oculăș altoi, hultoană. [tră ochi.
oculist medic de ochi.
ocúlt ascuns, secret.
ódă cântec de laudă. [matică.
odagáci săpunăriță; subst. aro-
odagiu odăiaș, servitor. [harem.
odaliscă servitoare sclavă din
odâr! strigăt de gonit cănele.
odgón funie groasă; od. măsură de 16—20 stânjeni.
odiós scârbos, respingător.
odobăe mo. car țărănesc.
odobeală închisoare, dúbă.
odométru i. de numărât pașii.
odoránt plăcut mirositor.
odorát simț al mirosului.
odorób coș de pescuit.
ofensă ocară, necinstire.
ofensivă atac, năvală. [șișă;
oferi a propune, a da; a înfă-
ofertă prop.; *oferânt* oferitor.
oficiă a celebră; a sluji.
oficiál ce se anunță de o autoritate publică; *oficiós* ce e inspirat de ea. [toriu.
oficină loc de lucrare, labora-
ofis od. decret domnesc.

ofrândă prinos; dar.
oftalmie inflamație de ochi.
ogărnîc ca ogarul, subțire și iute.
ogârșît uscat, sfrijit; sgârcit.
ogeac horn, coș; od. ostășime.
ogheal mo. plapomă; zdrențe.
ogivă două arcuri formând unghi ascuțit; *ogival* în formă ogodă odihnă. [de o.
ogoi a (se) liniști.
ogor agru rămas un an nesămănat; pășune; *ogori* a brăzdă.
ogrinji rămășițe de nutreț.
ogur pează bună, noroc; *ogarliu* norocos.
ohâvnic de neinstrăinat. [cinat.
oiem zeciuéală p. morar la măoierit od. dare p. pășunat de oi.
olac curier; cal de poștă; *de o.*, *olăcêște* iute; *olăcâr* ștafetă.
olan mo. voinic.
olastiseală linguşeală
olât moșie și ce-i aparține.
olfăctîc de miros.
olicăi a se tângui.
oligarhie stăpânire în mână unui mic număr de familii bogate.
oligist oxid de fier.
olimpiadă timp de 4 ani dela o serbare la alta (od. la greci).
olimpian din Olimp; *fig.* mareș.
olimpice jocuri grecești în oliv maslin. [Olimpia.
olmân lichid alb p. spălat.
olocăust ardere de tot a jertfei; victimă arsă; jertfă. [testator.
olograf, *testament o.* scris de *oloisă* plantă grasă verde totolúm vad. [deauna.
omăgiu prinos; supunere.

omătute fel de ghiocci.
omeag aconit.
omeopatie sistemă de vindecare cu deviza: *Similia similibus curantur* (Lafelul se vindecă prin lafel); v. *alopatie*.
omiletică voroava amvonului.
omilie predică; *omiliâr* colecție de omilii.
omisiune trecere cu vederea.
omite a lăsa la o parte.
omnivôr ce se hrănește cu carne și vegetale.
omogèn de acelaș fel.
omolög egal, așezat la fel.
omologă a adeveri prin autoritate judiciară s. administrativă un act.
omonim, *omonime* vorbe cu aceeaș formă dar înțeles diferit.
omoplăt lopățică a umărului.
onânie mo. pocitură.
ondoî a undula, a se legăna.
ondröc fustă. [cu plată.
onerös împovărător; *cu titlu o.*
onêst cinstit, virtuos.
onix agată fină. [propriei.
onomatologie studiu de nume
onomatopée vorbă formată din armonie imilativă.
ontologie știință despre ființe.
op operă.
opac nestrăvăzător. [de luntre.
opac cui în care se prinde vâsla
opăiș ciob cu ulei și feștilă.
opâl peatră scumpă.
öpcină v. *öbcină*. [täia.
operă a lucra, a face; *med.* a *öperă* lucrare; dramă muzicală; teatru de opere.

operetă comedie muzicală.
opiât leac ce conține opiu.
opinie-păreră.
opintici ciupercă mică albă.
òpiu afion, suc de mac. [niei.
òpleân lemn ce leagă talpa sa
oponènt protivnic.
opór parte de ósie; *fig. pând*
la o. până în gât.
opórniță verigă dela osie.
oportún prielnic. [Jurări.
oportunism purtare după impre-
opozânt protivnic; *opozít* opus.
opozíție punere în față; impo-
 trivire; partid ce combate gu-
 vernul. [a asupri.
opresiúne asuprire; *oprimă* a
opsás mo. toc, călcăi.
optă a alege; a dori.
òptică partea despre lumină a
 a fizicei; perspectivă.
opticiân care face s. vinde in-
 strumente optice.
optimism fel d'a vedea lucrurile
 din partea bună.
opulént îmbelșugat, bogat.
opuscul cârticică.
opúst mo. zăgaz.
or (fr.) deci; acum.
oràcol glas de zei; sfat enig-
 matic; sfătuitor.
orâl cu grai viu.
orând(a) soarte.
oraníst baldachiu, uranisc.
orâr fășie p. diacon la slujbe
 divine; plan de ore.
orâstică mazărice.
oratóriu capelă, paraclis; muz.
 compoziție de cuprins biblic.

orbită cavitate unde e pus
 ochiul; drum de planetă în
 jurul soarelui. [p. orhestră.
orchestră a întocmi o compoziție
orchèstră spațiu în teatru între
 scenă și partèr; muzicanți.
orchestrăție felul instrumentării
 unei compoziții.
orcicâr laț de ham; *orcic* răs-
 cruce de car. [rească.
ordălie od. probă judecăto-
ordie od. tabără, lagăr.
órdin poruncă; clasă; decorație;
 reunire de mai multe familii;
 mod.
ordinariát oficiu p. admini-
 strarea diecezei în bis. ap.
ordonanță a da ordin de plată.
oreadă nimfă a dealurilor.
örgă mare i. de muz. cu cla-
 viatură; a. organe; *organíst*
 care cântă din orgă. [citor.
orgân parte de corp; glas; mijlo-
organism alcătueală; *organiză-*
oribil îngrozitor. [ție întocmire.
òrie plasă de pescuit.
orientă a însemna punctele car-
 dinale; a îndreptă; a cerceta.
orientalism cunoștințe despre
 popoarele din Orient; *orien-*
talíst care are asemenea cu-
orificiu deschizătura. [noștințe.
originál dela început; nou, par-
 ticular; ciudat; text prim, lu-
 crare ce nu e imitație.
originâr de origine; dela izvor.
orizón(t) zare; *orizontál* paralel
 cu orizónul.

ornamente podoabe, împodobiri :

arabesc

cârlionț

cinci foi

dințat

ghirlandă

grec

imbricat

meândru

ovale

perle

rozete

șerpuitoare

trifoi

volute

ornitologie parte a zoologiei
oroare grozăvie. [despre paseri.

orografie descriere de munți.

oropsi a alungă, a dudu.

oroscóp precizere de astrolog
la nașterea cuiva.

orșav ciorbă din fructe uscate.

orț 10 pale, a 4. parte din
leul vechi.

ortă od. regiment; ceată.

ortoepie rostire corectă.

ortografie fel d'a scrie corect.

ortolan présură.

ortomán bogat; voinic.

ortopedie artă d'a îndreptă cusur
corporal. [diș.

osătură schelet; *fig.* schele, po-

oscilăție clătinare.

ospiciu casă de caritate p. nepu-
tincioși; casă unde călugării
primesc pelerini.

ostăfcă concediu militar.

ostătic om dat ca zălog p. in-
deplinirea unei făgădueli.

osteii, *ostoi* a (se) liniști, a înceta.

ostentăție fudulie. [anatomiei.

osteologie parte despre oase a
ostie furcă de pescuit.

ostil dușmănos. [atenieni).

ostracism exilare pe 10 ani (la
ostréțe balustradă; leasă.

ostropăț tocană de miel.

otăc obor, ocol.

otânjil a stâlci în bățai

otârnice utrenie.

otăstindă od. dare pe vin.

otcup od. arândare de accize;

întreprindere; *fig.* monopol;

otcupcic care luă în ocup.

otíc, *otícău* deștelenitoare, scor-

monitoare (la plug).

otihni a găfăi.

otinci a (se) osteni. [seamă.

otnoșenie od. raport, dare de

otomână canapea

oșopindă mârjoagă.

otova drept, neted; într'una;

fig. plicisitor.

otrelăpă zdreanță.

otrocól rotocol.

otuzbír joc de hazard.
ovár ouar, organ unde se formează ouăle.
ováfie urare, onoruri.
ovipár ce naște din ou.
ovoíd ca oul.
oxid combinare a unui corp cu oxigenul; *oxidá* a schimba în o.
oxigén gaz incolor, cu azot formează aerul atmosferic.
ozoheritá ceară de pământ.
ozón oxigen condensat (O₃).

P

paceá od. blană. [dră.
pacea(v)úra zdreanță; bulean.
pachebót vapor repede.
pachéști brettele, cozondroace.
pachidérm mamifer cu piele groasă.
pacient răbdător; bolnav.
păcișe mo. călțșori.
păclie cojoc lung.
păclisít diavolesc.
păclós cu păclă, neguros. [niță.
păcórniță vas de păcură, smol-pact învoeală, contract.
pádina loc jilav muntos.
padışáh titlu p. sultan. [cingători.
paftá copcă, cataramă; *paftále*
pagină a însemna cu nre paginile; *paginatór* care prerupe (tip.) [orient; idol.
pagódá templu în extremul
páhárníc od. mare boer de divan; *páhárnícél* od. slujitor la masă.
pahónť mo. căraș; *fig.* mojić.

paia v. *haleá*.
paianță construcție de lemn (talpă, stâlpi, grindă) ear cămpurile întregite cu zidărie.
paic od. soldat de gardă.
paieric (*) od. apostrof.
páies perciuni (la evrei).
páioára vâl.
pair (pér) od. membru al camerei în Franța și Anglia.
paj copil de casă.
páj creștătură, scobitură; *pájul* a scobi, a ciubuci.
pála od. sabie; furcă de fân; fășie; toane.
paladín od. cavaler, viteaz.
paládiu statuea zeiței Pallas ocrotitoare; *fig.* ocrotire.
palafít clădire pe stâlpi în locuri palustre.
palamár funie groasă.
pălámár crâșnic, paraclisier, făt.
pal:nchín scaun portativ.
palatin od. titlu p. demnitari; guvernator; magnat regent; *muntele p.* colina în Roma veche. [palatin.
palatinát provincie s. funcție de *palavátic* nebunatic.
pálc regiment; ceată.
pálce vergi, nuele. [soare veche.
paleografie artă d'a tălmăci scripaleontologie știință despre fosile.
paleosláv de vechea slavonă.
paléstrá od. loc s. exerciții de gimnastică. [lori.
paléta disc p. potrivire de copaliá a tainui; a alină.
paliatív alinător.

palicár voluntar grec în războiul de neatârnavare; viteaz.
palimpsest codice rescris.
palingen(ez)ie renaștere.
palinodie retractare.
palisadă palancă, zăplaz, uluci.
palisândru fel de arbore.
păliță prăjină.
palm palmier, curmal.
palmac od. măsură = $\frac{1}{8}$ dintr'o
palma = $\frac{1}{8}$ stânjen.
palmăt în forma palmei.
palmipéd înotătoare (paseri).
palpabil ce se poate pipăi; *fig.*
palpită a svâcni. [vădit.
pălș chișoran alb.
pălițor agriș.
paludeán, palústru băltăreț.
pălui a deșteleni.
pambriu stofă de lână; testemel.
pamflét scriere batjocoritoare.
pan- (prefix) total, universal.
pan od. domn; titlu p. marii boeri. [auto.
pană (fr.) oprire neașteptată p.
panacéu leac universal.
panachida parastas.
panaghie pâne pe măsura (panaghierul) înaintea icoanei Maicii Domnului.
panaghión ornate arhieresc.
panamă pălărie din frunzele unui arbore din Ponáma; *fig.* mâncătorie de bani.
panaris apărindere la unghie, sugiu, sugél.
panăș penis; moț.
pancártă tăbiuță, placat. [cului.
pancreás glandă în dosul stomacului.
pandálie, pandólie năbădăi.

pandécte colecție de legi romane. [muitoare.
pandemóniu iad; adunare lărdă.
pandispin fel de turta.
pandocrátor icoană pe iconostas ce înfățișează pe Isus ca Dumnezeu și împărat.
panegíric cuvântare de laudă.
panér coș.
pângár urât, spurcat.
pangermanism sistemă politică de a împreuna într'un stat popoa.
pánică spaimă. [rele germane.
panoplie armătură; colecție de arme ca podoabă. [parate.
panóptic hală de figuri și prepsamént legătoare, oblojeală.
panslavism sistemă politică p. a împreună într'un stat popoa.
panstave slave. [lostenii.
pantahúzd carte de adunat mi.
pannazii toane, capriții.
panteism sistemă ce identifică dumnezeirea cu lumea.
panteón templu consacrat zeilor; totalitatea lor. [pard.
panteră feară din genul leopard.
panșir od. ostaș în zale; călareț.
pantomimă artă a gesturilor;
pantomim actor de p.
panușită năgară.
papainóg par; pantof de lemn.
papanăș mo. găluște cu brânză; trifoi. [făceau foi de scris.
papirus plantă din care od. se papírniță clondir înfășurat cu stuh; coș. [șarlatan.
papugiu fabricant de papuci;
pară a ocoli, a se feri.

parabolă pildă; linie curbă în formă de $\frac{1}{2}$ de elipsă.
paraclis capelă; rugăciune.
paradigmă exemplu.
paradisiac de paradis.
paradosi od. a învăță.
paradox părere contrară părerii
parădui a risipi. [comune.
parafă a pune parafă, a semna.
parăfă floare de iscălitură.
parafernă averea femeii necuprinsă în foaia de zestre.
parafină subst. moale ca ceara.
parafrază a tălmăci pe larg.
parăgen pământ necultivat.
paralaxă unghi format de 2 linii: una pornind din centrul pământului, alta dela ochiul observatorului. [nare.
paralël alături; *paralëlă* asămă.
paralelogrâm patruunghi cu laturile opuse paralele: *patrat*, *oblong*, *romb*, *romboid*.
paraliză a lovi cu paralizie s. damblă; *fig.* a împedecă.
paralogism greșală de judecată.
paranimfă soră de mireasă.
parantěză frază adăogată; semnul ei (...); *fig.* abatere. [nire.
parapângheles veșnică pome.
parapet zid de apărare; *parmaclăc*. [nemulțumit.
parăpon od. jălănie; *paraponisît*
parascovênie născocire. [teatru.
parastul od. a reprezentă în
paratoner apărător de trăsnet.
paravân scutitor (mobilă); *fig.*
parăxân necaz; curios. [scut.

parazit trăitor din suc al altuia; lingău. [traie parazitat.
parazităr de parazit; *parazitism*
părcălăb od. guvernator de provincie; primar; a. profos, temnicer. [vieții.
Părce 3 zeități stăpâne asupra
parceă bucată, parte de stofă.
parcelă a împărți în parcele.
parchêt instituție ce urmărește crimele și delictetele; local în acest scop; podeală simetric pusă; a. fel de stofă. [bate.
parcură (fr.) a cutreeră, a străpădăf scândură subțire.
părdos leopard; *fig.* viteaz.
părdositor pietruitor.
parăatcă petec, zdreanță.
păretăr covor la părete d'alungul patului.
parêtis demisie. [orașe.
părgăr od. consilier comunal în *pări*: *al p.* = cu prețul nominal.
păria la (la inzi) om din ultima castă; *fig.* desconsiderat.
paricid ucigaș de părinți; crimă
parigorie od. mângăere. [de p.
parimie proverb; ziceri din sf. scriptură; *parimiâr* carte cu asemenea cuprins. [verbe.
parimnologie studiu de *parip* cal de călărit; cal lăturaș.
parisilab cu silabe egale.
paritate egalitate numerică.
părlăci înșelător, hoț
parlagiu argat de măcelar.
parlamentă a urmă tratative.
parlamentăr de s. membru în parlament; mijlocitor, sol.
parmăc grătii, zăbrele, ostrețe.

parmaclâc grilaj, pâlimar.
parmezân brânză italiană.
pârnăe oală cu toarte; fel de struguri.
Parnâs munte în Grecia veche consacrat muzelor.
parodie imitare caraghioasă a unei scrieri; *parodiă* a face p.
paroi roi de roi din aceeaș vară.
paronim vorbă ce samănă cu alta ca formă și origine: *di-strug*, *abstrag*.
paronomăză figură de vorbe cu sunuri asemănătoare și senz diferit: bogat de *ani* și sărac de *bani*.
parotidă glandă (2) aproape de osul maxilar inferior.
paroxism culme de boală etc.
pârpălăc carne la grătar.
parpalăc plăcintar grec; grec.
pârpăli a pârpjoli, a arde ușor.
parpanghêl țigănuș; *parpangică* țigănușă.
pârpăr od. dare pe buți de vin.
pârpăr, *pârpără* ploae repede vărătică; poftă.
pârpăriță bucată de fier la capătul fusului de moară.
parșiv răpănos, răios.
pârțag mânie cu toane.
partaj act despre împărțirea unei moșteniri.
parte civilă, *se constitue p. c.* cere despăgubire p. ceea ce a suferit.
parțial numai în parte; părtinitor; *parțialitate* părtinire.
particulă părțicea; prepoziție; silabă.

particulăr propriu; specific; persoană privată. [sebită.
particularitate împrejurare deo-
partid grupare de persoane cu aceleași interese.
partidă parte; petrecere, excursie; fel de a purta regi-strele.; [tot.
partitiv ce arată parte dintr'un
partitură, *partiție* toate părțile unei compoziții de muz. pe portative suprapuse.
partnêr tovarăș; asociat
parucic od. sublocotenent.
pârv cu lână scurtă.
pârva, *përva* de întâia calitate.
pârvăc stup ce roește întâi.
parveni a ajunge; a izbuti; *par-venit* ajuns, îmbogățit.
pașaj galerie acoperită p. trecători; parte din scriere.
pășă demnitar turc în fruntea unui pașalâc; *pașalâc* provincia lui; *fig.* despotism.
pasibil ce poate fi supus la.
pășin mo. înfumurat.
pasionă a înfierbântă, a excita.
pasionant care pasionează; *pa-sionat* cu pasiune; pățimaș.
pasiv ce nu lucrează; *pasiv(e)* datorii.
pășli mo. a dispărea; a șterpeli.
pâslit de pâslă; *pâslos* ca pâsla.
pasământ posomânt, găitan.
pașd! te cară! marș!
pașoal galon, șiret, șnur.
pâssim ici colo.
pastel creion; *deseemn* cu p.; poezie descriptivă; drobușor.

pastetă a. prăjitură cu carne tocată. [s. medicament.
pastilă bombon cu suc de fructe
pastişă fr. a imită.
pastramagiu vânzător de pastramă (carne sărată afumată);
păstru păstrare, cruşare. [mojic.
păstură a. şorţ dinapoi.
pătăcă mică monetă de aramă.
paţachină salbă moale, arbust.
patalamă (iron.) diplomă.
pataramă pătărănie, paşanie.
patăşcă pat de mort.
pat cu polög baldachin; *pat portativ* pe chingi.
patent vădit.
patentă diplomă; certificat; dare.
patentăr autorizat cu patentă; *patentat* care o plăteşte.
patêră vas la romani p. sacrificii.
paternitate stare de tată, s. de autor.
patetic mişcător.
patiserie meserie de cofetar.
paţifă talpă de galonţ. [boale.
patologie parte a medicinei d.
pătos mijloc oratoric de a mişcă; afectare.
patres (ad), *dus ad p.* mort.
patriărh cap de familie în T. V.; titlu p. capi ai bisericii ortodoxe; *fig.* venerabil bătrân.
patrician nobil, boer; *fam.* cârna mare. [fig. dar firesc.
patrimoniu avere părintească;
patristică, *patrologie* parte a teologiei despre Sf. părinţi; literatură bisericească veche.
patronaj ocrotire, protecţie.
patronimic (nume) de familie.

pătul strat; grânar; *pătule* a. sol de mere, «maşâns». *păucă* tobă mică.
pauperism stare permanentă de lipsă; sărăcime. [bători.
păus a. vin dat preotului la săr-pauşal a. sumă de bani ca acoperire de anumite cheltueli.
păvă a. ciin.
pavă, *pavelui* a pardosi, a pietrui; *paveă* pardoseală.
pavilion cort, căscioară; steag; ureche exterioră. [guri.
pavoază a împodobi cu stea-pavogăd sistemă de note în muz. orientală (*pa, vu, ga, di, ke, zo, ni, pa*).
pazăr od. târg, piaţă.
pazarghideân od. târguitor; *pazariac* târgueală.
pazărnic od. poliţai.
pazvangiu, *pazvantliu* ostaş din ceata lui Pazvantoglu (1797); *fig.* jăfuitor.
peân imn p. Apollo. [domnească.
pecetluitură od. act cu pecete
peci învoeală de cununie.
pectoral de la s. p. piept.
pecuniar bănesc.
pedagogie ştiinţă despre educaţie; artă d'a învăţa pe alţii.
pedală aparat pus în mişcare cu piciorul; tâlpig.
pedant care ţine le amănunte, s. afectează erudiţie.
pedantesc ce samănă a pedant.
pedepsie epilepsie, stropşeală.
pedicūr curăţitor de bătături.
peduncul coada floarei, pedicel.

pegás (mit.) cal cu aripi, calul poezilor. [fabricat de porțelan.
pegmatită piatră granitoidă p.
pehliván od. jucător pe funii;
fig. șarlatan; *pehlivánie*.
peioratív ce mărește răul.
peizáj priveliște; tablou cu vederi câmpenești.
pelagianism învățătura călugărului eretic Pelagiu [sec. 4] care tăgăduiește păcatul strămoșesc. [gine rea.
pelágra boala săracilor, pecin-
pelerín cătător la locurile sfinte;
pelerináj călătoria sa.
peleríná mantelulă, gulerăș.
péș indoitură la nádragi p. brăcinar.
peletíc pensula de olar.
peliculă pieleță, pojghiță.
pelínca scutec, fașă.
peltea, *beltea* fel de magiun din
pelitic bălbăit. [must de fructe.
pembé roșu deschis; *fig.* ciudat.
penál pedepsitor.
penalitate pedeapsă. [cămin.
penáji zeii casei la romani; *fig.*
pendánt lăturaș (obiect de artă pentru simetrie).
pendént, *pendínțe* neterminat.
pendulă corp ce face oscilări atârnat de un punct; ceasornic cu pendula.
penél nealță de pictat.
peníbil nepăcut; dureros.
penitenciar închisoare p. a reforma creșterea deținuților.
peniténță caință; pedeapsă.
pensiún, *penstonát* institut de educație împreună cu internat.

pensionár trecut la pensie; elev în pension; plătitor p. hrană și locuință.
pentaédru corp cu 5 fețe plane;
pentagón figură în 5 linii.
pentagrámă 2 triunghiuri întrecruțate.
pentamétru vers de 5 picioare.
pentateúh 5 cărți ale lui Moisi.
penticóstă Rusalii.
penticostár carte cu rândueala serviciului divin din Paști până în Rusalii. [mină.
penúmbra stare de pușină lupiteriană.
pepinieră răsădniță p. pomi; *fig.* loc de pregătire.
péplum, *péplon* od. mantă fem.
pépsină suc secretat de stomac.
percál mat. tare de bumbac;
percalină mat. de căptușeli.
percépe a simți, a pricepe; a strânge bir.
perceptibil ce se poate observa.
perceptibilitate putere d'a cuprinde cu simțurile.
percépție pricepere; birou sau slujbă de perceptor.
perceptór incasator; vameș.
percét bălțat.
perchiziție cercetare.
perdáj stropire p. a da luciu; răsătură în răspăr; a da un p. a dojeni. [plică.
peremptóriu deciziv, fără re-
perfect desăvârșit; *perfectibil* ce se poate perfecționa.
perfid viclean, trădător.
perforá a găuri.
performánță rezultat, ispravă.

pergamânt piele preparată p. material de scris; hârtie de p., papirină.

perghel compas; zidărie în semicerc; un fel de joc în cerc.

pericârp înveliș la grăunțe.

pericôpă capitol din sf. Scriptură. [lînie.

periferie contúr la o figură curbiperifrăză figură de mai multe cuvinte în loc de unul: *ziua D-lui* (Duminecă), *doamna nopții* (luna).

perihelie punctul apropiat de soare în orbita planetei.

perimă a (se) pierde un proces nepornit la vreme. [pescuit.

perimēt frânghie cu cârlige de *perimētru* contur.

perinóc capra trăsorii. [lungă.

periód restimp, fază; frază mai

periódic ce revine la timp fix.

peripatétic care urmează doctrina lui Aristotel celce instruiă umblând cu elevii.

peripeție întâmplare, incident.

peripiscă od. proces, cauză.

periscóp tub optic p. a vedea și obiecte ce nu ne stau în față.

peristil galerie de coloane.

peritonéu pieliță ce învălue măruntaele; *peritonită* inflamația ei.

perj prun; *perjă* prună; *perjăr* vânzător de perje; *perjerie* prunet. [de 4 (2) puncte.

perlă mărăgăritar; caractere tip.

permanént statornic; *permanență* stabilitate.

permanganát fel de desinfectant. *permeabil* prin care poate străbate alt corp.

permută a schimbă; a înlocui. *perorá* a cuvânta pompos.

perpendiculară linie dreaptă formând cu alta 2 unghiuri egale.

pérper od. dare pe buți de vin.

perpetuá a veșnici; *perpétuu* conperpléx nedumerit. [tinuu.

perseverá a stărui în.

persiánă fel de jaluzeă.

persistá a sta neclintit; a dăinu.

persóna gráta persoană la care ține cineva; p. *gratíssima* cea mai iubită.

personáj om însemnat; rol.

personalitate caracter personal; om însemnat; pl. vorbe rele.

personificá a atribui unui lucru însușiri personale.

perspectivă priveliște, vedere; fig. nădejde.

perspicáce isteț, ager.

perucă imitație de păr natural;

peruchiér frizér.

peruză peatră scumpă albastră.

pervană fluture de noapte.

perváz cadru, ramă.

pervérs corupt, depravat.

pervérți a strică; a denatură.

pervincă coroniște (plantă).

peș val, parte dinainte a zidului; coaste, nlă.

peșchēs tribut; dar.

peșchîr ștergar, prosop.

peșculnă heleșteu. {din lume.

pesimist care vede numai răul

peșingea, *peșin* în numerar.

pêstă ciumă; *pestifer* înclumat.

pestelcă mu. șorț, fotă.
pesti a zăbovi.
pestilență boală lipicioasă.
pestilențial ciumos; lipicios.
peștimăn mo. șal; șorț (Basara-
peștirêș preludiu, uvertură. *bia*).
petală foiță de corolă. [cărâmb.
peteuca legătură între leucă și
petimbroasă băătărnică (plantă).
petit caractere de 8 (4) puncte.
petrografie studiu despre roce.
petrolifer conținător de petrol.
pezevênchi verigaș, mijlocitor
 necinstit.
piăstru leu vechi; monedă de
 argint la mai multe popoare.
piațetă mică piață.
piază prevestire.
picânt grișător; cu duh; nóstim.
pichêr grișitor la construcții.
pichêt mic nr de soldați; joc
 de cărți. [câtele.
picheredă, *bibilică*; stofă cu *pi-*
pichirisi a (se) supără.
pici prichindel, țică.
piciorông strâmb de picioare.
picnă a nimeri, a lovi ținta.
picnic petrecere unde invitații
 au să-și aducă bucatele de
picotă, *picotli* a moțâi. [acasă.
picuș, *fam.* băuturistică; câștig *pe-*
pidôsnic șod, ciudat. [așteptat.
piedestâl temelie de înălțare.
piëlea-drăcului percalină; *iron.*
piëmn urlueală. [spate.
pieptălăcă prăpeliță.
piëșă bucată; lucrare de teatru
 s. muzică; monedă.
pietâte evlavie; *pietôs* evlavios.
pietist membru al unei secte
 protestante.

pigmènt materie colorantă.
pigmèu pitic; *fig.* persoană fără
 însemnătate. [pedestras.
pihôtă od. pedestrimă; *pihotăș*
pil bici; a. pisălog.
pilăș mâncare de orez cu carne.
pilafgiu mâncător de pilaf.
pilăstru stâlp.
pilcă sul de uns literele de tipar.
pilă a frecă cu pila; a se îmbătă.
pilôn portal. *pilôt* cărmaci.
pilotă plapomă de fulgi.
pilotăj măestria de pilot; *școală*
de p. unde se învață măestria
 d'a cărmui aeroplane.
pinacotēcă galerie de tablouri.
pingeă talpă; *a pune p.* a înșelă.
pintenóg cu pată albă la glezne
 (cal). [deschizător de drumuri.
pioniêr soldat p. lucrări tehnice;
pipă a. cep. slavină, cană.
pipermènt rachiu de chimen.
pipetă țeavă de sticlă p. a scoate
 lichide dintr'un vas.
pipită, *pepită* stofă cadrilată.
piramidă corp cu bază poligonă
 și cu laturi în 3 unghiuri unite
 intr'un vârf; mormânt p. regi
 egipteni; [uimitor.
piramidăl în formă de pir. *fig.*
pirăt hoț de mare; *piraterie* ho-
piripisi a răsfăță. [ție de p.
pirită sulfură de fier.
pirôșcă colăcel. [mire.
pirôtă (Băn.) moțâire; nedor-
pirotehnie artă d'a face materii
 explozibile. [cosac golan.
pirpiriu rupt de slab; *pirpiri-*
pirul a face rulate.
pisânie înscripție; scrisoare;

pisâr od. scriitor în cancelărie;
piscină pescărie; basin. [copist.
piscării a linguși ca pisica.
pișpiric a. miștel, micutel (băn.).
pișteală picurare.
pișteliță mocirlă, baltă.
piști a. șași, a picură.
pistil organ feminin la vegetale.
pistón dop mobil.
pistórníc v. *prístorníc*.
pităc ban de 5 centime; od. poruncă, diplomă, privilegiu.
pitâr od. titlu boeresc; grijitor de brutărie la Curte.
pițărâi colindători în noaptea de Crăciun. [jitoare.
pitonisă Pitia din Delfi; fig. vrăpitoresc arătos; fig. colorat.
pitpediche pitpalac.
pituittă mucii, bale.
pituşcă franzelă.
pivotânt în formă de fus.
plachie mâncare de orez și piper.
plafón a. tavan.
plăghie glie. [terar.
plagiă a comite plagiat; furt lipăleș grănițer; muntean.
plăjă țărm întins de mare.
plană a pluti în aer, a sta d'asupra. [vârte în jur de soare.
planetă corp ceresc ce se înplanetoid planetă mică.
planisfer, *planiglób* hartă cu cele 2 emisere pe un plan.
plânșă desemn, gravură. [sură.
planșetă mescioară p. agrimenplantăție sădire; loc plantat.
plantigrád care calcă pe toată talpa, b. o. ursul. [getale.
plantivór care se nutrește cu ve-

plăpău nătărău, guguman.
plasă a așeză, a pune.
plăscă rețea, plasă.
plăstică artă d'a modelă figuri;
plăstíc bun de modelat, sculptural. [forme.
plasticitate calitate d'a luă
plastográf falsificator.
plastrón parte dinainte la plătoșă; piele s. pânză p. acoiră pieptului.
plătca: a pune pl. a face Marți.
plăfórmă a coperiș; parte de tramvai etc. p. stat în picioare.
platină metal prețios cenușiu.
plătitudíne anostie, prostie.
plătónic ideal, curat; fără efect.
plătoșă cămașă de zale.
plátou podis, câmpină.
plăusibíl de primit, de aprobat.
plăvăi, *plăván* blond, băl.
pleăjtură v. *prajtură*.
plean, *pleășcă* od. pradă, jaf.
plèbe popor de rând. [romani.
plebéu din poporul de jos la
plebiscít od. decret adus de comítia tributa; vot obștesc.
plecâte greață.
plecătoare oae cu lapte.
*plea*avelitoare.
pledă a apăra cu cuvântul.
plefturi a da cu práftură; fig. a ocără. [de scriitori însemnați.
pleiádd grup de 7 stele; grup
plenăr complet, întreg
plenipotențiar imputernicit.
plenisón cu sunet deplin.
pleonásm vorbă de prisos.
pleșcán jăfuitor.
pleșcăviță beșicuțe pe piele.

pletoră sporire mare de sânge;
pleviță scoabă, cârlig. [belșug.
plêvră membrana a plămânilor.
pleurezie inflamația ei. [însemnat.
plevâșcă pește mărunț; *fig.* ne-
plîforisi a se informa, a se
plîsă a încreți; a cută. [desluși.
plîdă vatră, cuptor.
plîxis plictiseală, urât.
plocăd așternut sub șea. [fân.
ploșcoână porcoi, grămadă de
plotog petec de piele.
plûgniță plug mic, râriță.
plurale tântum vorbă ce are nu-
 mai pluralul.
pluralitate cel mai mare nr.
plutocrație guvern în care hotă-
 răsc cei bogați s. financiariei;
plutocrăt puternic prin avere.
pluton grupă de soldați.
plutonic produs prin foc sub-
 pământesc.
pneumatic învelitoare de cauciuc
 p. obăda de roți; *mașina p-a*
 de scos aerul [mâni.
pneumonie inflamație de plu-
poapă soi de pește. [slăbit.
poară sfadă, ce artă. *poacălțit*
poacăneă parghie la joagăr.
poacănzêi a. însoțitorii mirelui.
pochihêci întinzător la război de
 țesut.
počinğ început, safteă; bocluc.
poçirlă băutură rea.
poçlădă pătură, cergă.
poçlau sac de pescuit. [pânză.
poçlît acoperiș de nuiele s.
poçriș acoperământ.
podân mo. od. supus rus.

podărit, brodărit taxă de pod.
podêi platou, podiș.
podgheaz: a umblă în p-uri în-
 coace și incolo. [glului.
podhórniță parte de jos a ju-
podila pódină, podeală. [stog.
pódină podeală; tăvan; parte de
podîșcă pod umblător, brod.
podiu parte ridicată a poditurii.
podmêt nadă, momeală. [țuire.
podorôjnd od. mandat; povă-
podvâl lemne de căpătăe.
podvoada transport gratuit.
poemă lucrare în versuri.
poet cel înzestrat cu darul poe-
 ziei; *poetăstru* poetaș.
poșidă ciudă, necaz.
poșil(a) curea ce trece pe sub
 coada calului.
poștori a repeta. [plugului.
poșănici băiat care mână boii
poșârci, poșârci a spicui.
poșhibălă licheă; ștregar.
poșhîrcă fire mărunte de câ-
 nepă; mic. [0-54 ha.
poșôn măsură de suprafață =
pogonâr lucrător la vie. [de vie.
pogonărit od. dare p. pogoanele
pogrebânie slubă de îngropare.
pohódnic cal lăturaș.
pohoeală urdoare.
poçhôt mo. desfrănat.
poçjárnic mo od pompier; *po-*
jarnicie od. cazarma lor.
poçjhiță pieleță.
poçjije gospodărie; *fig.* situație.
poi căpătăi, punct unde osia
 pământului (inchipuită) stră-
 bate suprafața.

polaritate însușire de ac magnetic d'a se îndreptă spre un punct fix.

polătă mo. cămară; a. palat.
polc od. regiment; *polcównic* od. colonel.

półcã mo. pieptar de lână.

polêmicã dispută în scris; *volemist* care polemisează.

polên praf fecundător la flori.

policãndru candelabru.

policróm de mai multe colori.

poliédru corp cu fețe plane.

polifonie ansamblu de voci s. de instrumente muzicale independente unele de altele.

poligãm căsătorit cu mai multe femei în acelaș timp [limbi.

poliglót cunoscător de mai multe

poligni a c'leă (despre grâne).

poligón figură cu multe laturi.

poligrãf mașină de copiat.

polimórf cu mai multe forme.

polinóm (în algebrã) mărime din mai mulți membri împreunați cu + sau cu —.

polip nume p. animale acvatice fără organe speciale de mișcare; umflătură carnoasă.

polipiér masă văroasă de polipi.
politéhnic(d) școala sup. pentru științe. [mulți zei.

politéism religie ce admite mai
politicã artă și știință d'a guvernă un stat; afaceri de stat; fig. iscusință.

politicãle, fam. știri politice.

pológ perdeã la pat; a. cosit; mănunchi.

polologhíe vorbă multă.

polonic mo. lingură mare.

polunóșniță slujbã dumnezească de miezul nopții.

pomineãță pânzã d'asupra usciorului la casã cu mort (Dobrogea). [fect.

pomójniç od. ajutor de subprepomologie cunoștințe despre cultura pomilor.

pomoștinã mo. fund de car.

pompã a scoate cu pompa s. tulumba.

pómpã strălucire; *pompe funebre* casã ce îngrijește de înmormântări. [piu ș. a).

pompón fundă; moș (la chi-

pomușoãrã mo. coacăză, struponderabil de cântărit. [gurei.

ponevós miop. [adâncăturã.

ponór, ponorãtúrã surpãturã;

ponós greșalã; batjocurã; *ponosi* a defãimã; a mânji, a uzã.

ponoslui a cârți.

pont clipã potrivită; punct; loc; a vorbi în ponturi în pilde; a da p-uri a face aluzii.

pontã a pune bani (la joc de cârți) pe o carte.

pontiificã a celebra, a sluji.

pontifice mare preot.

pontón vas plutitor

pontonier soldat din trupele p. construire de poduri militare.

pop stãlp; stinghie.

popãc! deodată!

popãnddu, popãnș momãe.

popãrtãc butuc; prichindél.

popéncã fel de ciupercã.

popinã movilã.

popondóc stãlp la prispe.

poponeț volbură; opaiț.
popoță masă comună.
poprire secvestru. [riză.
populariză a respândi, a vulga-
popularitate favoarea obștei.
por, pori mici găurele ale pielii;
poros cu pori; *porozitate* afă-
porāv a. sburdalnic. [mare.
porfir peatră roșie s. neagră.
porfirin de porfir, de purpură.
porghic v. *poghircă*.
poricāle mo. poame, fructe.
pornografie scriere desfrănată;
pornograf care o scrie.
porogānie snoavă; pățanie.
portal intrare mare la clădire.
portār-bāșa od. Marele ușier.
portārēl executor, a. jăcuț.
portativ ce se poartă; *dicționar*
p. în format de buzunar; 5 linii
 paralele *p.* note în muzică.
pōrtic tindă, galerie deschisă.
portieră ușă la trăsură; perdeauă.
portūne canōnică suma venitelor
 unui preot, pământul ale cărui
 roade le folosește.
portofāliu obiect portativ *p.* acte
 ș. a.; funcție de ministru.
portofrānc port unde importul e
 scutit de vamă. [mare.
portulān carte despre porturi de
porumbāc, porumbiu sur ro-
 poš mic turban. [șiatic; albăstriu.
posāc moros, morocānos.
posād od. dare *p.* întreținerea
 garnizoanelor. [morii.
posādă regulator la pietrele
posedāt îndrăcit, priloștit.
posēsie od. arândă; stăpânire ac-
 tuală a unui bun; pământuri.

posesiv ce arată posesiune.
poșidic mărunțime, mulțime.
poșircă, poșlēt liurcă.
poslūșnic od. slujitor, servitor.
posmāg mo. pesmēt.
posmāgi a (se) uscă; a se măhni.
pospāeală spoală pe d'asupra;
fig. lustru, ușurință.
pospāi praf ușor ce se lasă în
 moară; *fig.* puținătate.
pospolitā od. nobleță polonă.
postā a așeza, a pune.
postalion postilion, călăreț de
 poștă; car mare.
postament bază, pedestal.
postātā șir, brazdă; *fig.* mică
 depărtare.
postdatā a da o dată mai veche.
postēlnic od. demnitate de boeri
 șambelan; *postēlnicēi* ostași i
 ce-i comandă.
posteriōr dindărăt; de mai târziu.
posterioritate întâmpl. mai târzie.
posteritate viitorime, urmași.
postēuca lemn *p.* a sprijini osia
 carului la uns. [târziu.
post fēstum «după serbare», prea
post hoc, ergo propter hoc «după
 aceasta, deci *p.* aceasta», gre-
 șeală d'a considera drept cauză
 ceace nu e decât antecedent.
postmeridiān de după amezi.
post nūbila Phoebus «după nori
 soare», după rele bine.
postoroāncă funie de legat leuca
 de cărâmb; *fig.* om de rând.
postpozitiv ce se pune în urmă.
postrūngă crestă de ureche la
postulānt care cere post. [vite.

postulât cerință. [tatalui.
postum născut după moartea
postură fel d'a se ținea.
potabil bun de băut.
potăsd idroxid de potasiu.
potăsiu metal respândit în formă
 de săruri. [păzi la poteci.
potecăș od. om în ar mat p. a
potența product din factori egali.
potentât domn stăpânitor.
potențial ce stă în posibilitate nu
 în fapt.
poteră od. ceată de lefegii p.
 urmărire de hoți; *poterăș* om
 din poteră. [pleși.
poticali a da de necaz; a co-
potnogi tâlpi la rășboi de țes-
 sut, iepe. [netă de 4 crețari.
potor, potură, potoroâncă od. mo-
potșuri bucată de muzică din
 fragmente; ghiveci de bucate;
fig. amestecătură. [a găuri.
potricăla sulac, priboi; *potricali*
potroc, potroăce măruntae de pa-
 sere; *fig.* fleac.
potromenghi v. *bostromengher*.
potronic od. monetă polonă (= 10 bani). [sături.
pături nădragi cu găitane și cu-
povárnă fabrică de spirt; *povar-*
nagiu care lucrează acolo.
povestic din povești, fabulos.
povidlă magiun, lictar de prune.
povodnic v. *pohodnic*. [se fuduli.
poză a sta p. a face portret; a
pozderie puzderie, pleavă; mul-
pozitiv sigur, nendoios. [țime.
pozitivism filosofie între margi-
 nile experienței (după Aug.
 Comte). [merit, folositor.
practic umblat, îndemânatic; ni-

practică a face;
practică aplicare de regule; ex-
 periență, exercițiu.
practicfân cunoscător (de legi,
 de medicină ș. a.).
prăftură, prăftoriță stropitoare
 p. fierul înroșit.
pragmatic ce tinde spre acțiune;
 practic; *istorie pr-d* arată cauze
 și efecte; *sancțiune pr.* regu-
 lare dată de suveran și de-o
 adunare. [jeni = 6¹/₂ m.
prăjină od. măsură = 3 stân-
pralina zaharică din cremă și
 ciocolată. [vești).
pramătie fig. minunație (în po-
praporcic od. sublocotenent.
prășcău bădăran.
prășle cel din urmă născut.
prășni a părâi, a scârțâi.
prăștie, prășcă unealtă de svâr-
 lire; *prăștiăș* care svârle cu ea.
prăștilă șindriliă. [prăjină.
prăștină rachiu de tescovină;
prat livadă. [scadă.
prăvăl, prăvălăc povârniș; ca-
prăvălătic răpos.
prăvăl od. călăuză. [vilă, legal.
pravilnicesc, pravilnic după pră-
praxis od. practică. [apost.
prăxiu carte bis. cu Faptele
prăzării, prăzului verde ca pra-
 zul (plantă leguminoasă).
prealabil de făcut înainte.
preambul fel de introducere.
preăsenă curea sub piept la cal.
preătcă, prețce țaruș p. faguri.
preăcdere preferință.
preăcăr nesigur, nestatornic.

precedent premergător; *precedență*, pildă.

precept învățătură, povață.

preceptor instructor, meditator.

precipită a rezezi; a cădea; a a grăbi; a (se) aruncă; a (se) lăsa la fund.

preciză a arată preciz, întocmai.

precoces copt înainte de vreme;

precocitate pripie. [cetare.

preconcepțit format fără cer-

preconiză a lăuda, a apretia.

precurșor premergător; *prede-*

cesor înaintaș.

predestină a urși, a meni.

predicăt ce se spune despre subiect.

predicțiune prezicere. [ferință.

predilect favorit; *predilecție* pre-

dispoziție înclinare.

predmêt od. privință.

predoslovie od. precuvântare.

preduceă mo. unealtă de găurit și de scos cue; gaură.

preduf vrană la bute.

preeminent superior altora.

preexistă a exista dinainte.

preferă, -ri a da întâietate; *preferința* precădere.

preferă a răfosi; a trece în șir; *fig.* a se strecură. [vorbelor.

prefix particulă pusă înaintea

prejūste lemn ce desparte scocul

morii de scocul sterp.

preistorie cunoașterea epocelor înainte de timpul istoric, se împarte în epoca de peatră și de metal.

prejudecă a judecă înainte; *prevedea*; a fi dăunător.

prejudiciă a aduce pagubă.

prejudiciabil păgubitor.

prejudiciu judecată; păgubire;

păreră formată fără cercetare.

prelăt demnitar bisericesc.

prelimină a statori înainte. [tor.

preliminăr ce precede, pregăti-

prelucă, *prelică* luminiș.

preludă a cânta ca introducere;

a improviză.

preludiu introducere (muzicală).

prematūr înainte de vreme.

premedită a precugetă. [piese.

premieră 1. reprezentare a unei

premise cele 2 judecăți din care

se scoate a 3-a: încheerea;

presupunere.

prenūme nume de bottez; *la ro-*

māni: nume ce precedă pe

cel de familie. [preveni.

preocupă a absorbi (mintea); a

preopinēt care își dă părerea

înaintea altuia.

prepeleag par cu cue de atârnat.

prepelici stog, fundac.

preponderă a precumpăni.

prepōzit căpetenie; primul între

canonici. [între alte două.

prepoziție vorbă ce arată raport

prepuēlnic bănuitor.

prerafaelism doctrină estetică ce

pune culmea picturii în ope-

rele înaintașilor lui Rafael.

prerogativă privilegiu. [lână.

preș țasătură groasă; șorț de

presbīt care nu vede bine decât

de departe.

presbiterian protestant care nu

admite autoritate episcopală,

ci numai de presbiter.

presbiteriu părtea bisericii între nae și altar; corporație ce stă în fruntea comunității bis. la protestanți.

prescrie a ordona; a copia; a pierde prin prescripție.

prescripție paragrafisire, ieșire din termenul în care un drept se poate exercita; ordonanță.

presiune apăsare; înrăurire.

prestânță înfățișare ce impune.

prestăție lucrare, muncă.

p(r)estelcă șorț.

prestidigităție scamatorie.

prestigiu vază, influență.

prestolnic pecete cu:

Is.	Hr.
Ni	Ka

apăsată pe corn de prescări.

presustvie od. tribunal.

pretcâr sfredel. [rant.

pretendēt care pretinde; aspi-

pretenție cerință; infumurare;

pretelențios infumurat.

preteră a trece cu vederea; *pre-*
terție trecere sub tăcere.

pretext motiv aparent; *pretextă*
a luă de pretext.

prețioasă fr. femei afectată.

pretorian ce ține de prétor s.
de gardă imperială; din Pre-
toriu săcuiesc.

pretòriu tribunal; od. cort de
general în taberă.

prevală a predomni, a birui.

prevaricație călcare a datoriei.

prevenit împetricinat; deținut; in-
format înainte.

prevenție părere preconcepută;
stare de împetricinat ținut în-
chis înaintea judecării.

prevențiv preintimpinător.

prezervă a preintâmpina.

prezumă a crede, a presupune;

prezumpt presupus.

prezümție presupunere; părere
prea bună despre sine.

prezumțiv, *succesor pr.* principe
priân breaz, bălțat. [moștenitor.

priapée statua lui Priap zeul vii-
lor și al grădinilor.

priboi unealtă de găurit cercuri.

pricâz chin, stricăciune; *pricăji*
prichici prispă. [a strică.

prichidă pitic; copilas.

prici a. bancă de dormit (*Britsche*).

prididi a stărui; a copleși a

prigitoare fustă. [ajunge.

prigori a prăji; a arde.

prihod loc ridicat (?).

prilâz pârleaz, trecătoare.

prilejire împrejurare.

prilosti a înșelă, a ademeni.

primă a covârși.

primă legătoare: sumă plătită
(la asigurare ș. a.). [teatru.

primădond prima cântăreață la
primât rang prim; cel dintâi
între mitropoliții țării.

primâte mamifere superioare.

primiciér mai mare peste cântă-
reți; vâtaf de călușeri.

primiteă mo. felezău, târn.

primiți a da din coadă.

primiții pargă, primele fructe;

fig. întâia producție. [simplu.

primițiv în stare dela început;

primogenitură întâiet. de naștere.
primordial primitiv, străvechi.
princeps: ediție *pr.*, cea dintâi.
princiâr domnesc; măreț.
principiâl din principiu.
princiipiis obsta resistă începuturilor, prevină.
principiu început; bază, izvor; element esențial; părere; lege; regulă de morală.
prioritate întâietate. [guratic.
pripașit de pripaș, rătăcit; sin-
pripór povârniș; *priporós* pră-
 păstios.
prismă fel de poliedru; solid
 triunghiular p. a descomp. lu-
 mina; *fig.* ce înrăurește păre-
pristandă horă (ca brâul). [rea.
pristáv strigător public.
pristávi (a se), a muri.
pritoacă cadă. [în alt vas.
prítóc, *prítocit* răvășit, turnare
priu pestriț. — *privâl* prăval.
privăla privire. *privăscă* pradă.
privașiune fr. lipsă, nevoe.
privativ ce arată privație: *ne e*
pärticula privativă: *netericire*.
priváz pervaz, cadru.
priveghetór mo. od. subprefect.
privilegiu drept de preferință.
priză fr. doză mică (de tabac).
prizárit slab, mic; neînsemnat.
proășcă prăștie. [omenie.
prob integru, cinstit; *probitate*
probábil aproape de adevăr, ve-
 risimil; pe semne, păsămite.
probatóriu care adevărește.
problemă chestiune; *problematic*
 îndoelnic, nedovedit.

probozi a îmbrobodi; a dojeni,
 a infruntă. [cedeu] procedare.
procedă a purcede; a lucra; *pro-*
procedúra fel d'a procedă în
procént % la sută. [justiție.
procesiúne litie, alai, șir.
proces-verbal sumar, act ce con-
 stată fapte, a. protocol.
prochimen: *să venim ta pr.* la
 adecă. [petă.
procitánie repetiție; *prociti* a re-
proclamátie vestire.
proclét blestemat; nelegiuit.
proclitic v. *enclitic*.
próconsul guvernator de provin-
 cie (la romani).
prócov covor îngust; vâl, hobot.
procováț țol, pătură.
procreá a naște.
prócul *negótiis* departe de afa-
 ceri, de sbuciumări.
procuráție, *procará* imputerni-
 cire; *procurist* imputernicit.
procuratór (la rom.) guvernator
 de provincie; magistrat; man-
 datar. [bunale.
procurór magistrat pe lângă tri-
prodígiu minune; *prodigiós* ui-
 mitor; *prodigalitate* risipă.
prodròm introducere. [(la vite).
producă gaură în sfârcul urechii
prodúf gaură în gheață p. a
 scoate apă.
proeminent ieșit la iveală, răsărit.
proerés, *proesís* od. bunăvoință.
profán lumesc; neștiutor.
profaná a pângări, a spurcă.
proferá a rosti.

profesă a declara; a se ocupa; *profesie* declarație publică; *meserie*, stare.
profesionāl privitor la meserie; *învățământ pr.*: industrial, comercial, agricol.
profil figură văzută dintr'o latură; *profilă* a arată în pr.
profilactic ce previne; *profilaxie* prevenire de boală. [purîu].
profir porfir; margine; vin pur-
profitabil ce aduce câștig; *profitor* care caută în toate profit.
profont a. pâne soldățească.
profos a. od. subofiter p. a su-
 praveghea întemnițării.
profum (rar) parfum.
profuziune risipă.
progădie a. cimitir.
progenitură urmași; prăsilă.
prognăt cu fălci lunguețe;
prognatism ieșitura a fălcilor.
prognostic prevedere; preven-
 știre, părere; *prognostică* a
 face prognostic.
progresiune înaintare treptată.
progrom măcel.
prohăb deschizătură (la haine).
prohăr ajutor de cioban.
prohibi, *prohibă* a opri.
proiect plan, schiță.
protecțiune icoană resfrântă pe
 un plan; reprezentare.
protos ajutor de protoieru.
projectil corp aruncat prin forță.
prolegomene introduceri.
prolepsă figură de retorică ce
 previne observările contrare.
proletariat clasă de proletari,
 de săraci.

prolific odrăzlit; spornic.
prolix prea lung, difus.
prolog introducerea la o operă.
promesă obligațiune, creanță.
promil la mie, $\frac{1}{10}$ procent: $\frac{0}{100}$.
promiscuitate amestecătură.
promontor colț de pământ ce se
 întinde în mare.
promoroacă brumă.
promotie, înaintare, înălțare.
promotor începător, indemnător.
promovă a înainta; a sprijini.
prompt punctual; iute.
promulgă a publică o lege vo-
 tată și sancționată.
pronăos tinda bisericii.
pronie v. *providență*.
pronomie od. privilegiu.
pronume cuvânt pus în loc de
 substantiv; nume de familie.
pronunciament manifest.
pronunță a roși, a vesti.
propagandă propovăduire.
propedă proptea; *fam.* pumn.
propedeutică învățătura pregăti-
propice priincios. [toare.
propilee vestibul, poartă monu-
 mentală. [porțiōnāl în pr.
proporție raport, potrivire; *pro-
 propoziție* propunere; zicere.
propriu ce e al tău; ap!, potrivit.
proră parte dinainte a corăbiei.
prorogă a amână. [rugăciuni.
proschinităr paraclis; carte de
proscomidie parte întâi a liturg.
proscriptie izgonire ilegală.
prosector asistent de anatomie.
prosie loc nelucrat, țelină.
prosomie podobie. [care.
protopopee figură de personifi-

prospèct priveleşte; nădejde: anunş.

prospèr înfloritor, în bună stare.

prostăta glandă la bărbaţi.

prostedă cersire. [pământ.

prosternă a (se) închină până la prostire cearşaf.

prostituuă a înjosi, a degrada.

prostituuăta femeie cu rele moraprostovól sac de pescuit. [vuri.

prostrăţie slăbire, uscare.

prot conducător în tipografie.

protagonist actor principal.

protecţionism sistemă de ocrotire, privilegiu p. industrie indigenă. [zeul *Protéu*].

protèic ce se schimbă des (ca *protèst* declaraţie împotriva.

protestânt credincios al bisericii protestante; *protestantism* credinţa de protestanţi: luterani, calvini ş. a. desfăcuţi de bis. rom.-cat. în sec. 16.

protètic pus la început de vorbă. *protéză* adăogire de sunet iniţial: amestec; înlocuire artificială. [protimis] a da pr.

protie, *protimie* od. precădere; *protipènda*(dă) od. clasă boerească; *protipendist* mare boer.

protopsălt prim cântăreţ care cântă la strana mare din *prototip* tip model. [dreapta.

protozouăre animalele cele mai de jos în scara zoologică.

protuberăntă ridicătură.

proverb zicală; comedioară tălmacind un proverb; *proverbiă*l de pr.; de pomină.

providenţa supremă înţelepciune prin care D-zeu stăpâneşte toate. [vincială.

provincialisism particularitate provizie alimente şi alte trebuincioase; sumă p. îngrijirea unei

provizor administrator. [afaceri.

provizór interimar, vremelnic.

provocă a aţăta; a pricinui; a *proxenét* pezevenghi. [desfide.

proximitate apropiere. [banal.

proză limbă neversificată; *fig.*

prozăic în proză; *fig.* comun.

prozaism lipsă de poezie;

prozatór scriitor în proză.

prozelit nou convertit; partizan;

prozelitism râvnă d'a face proz.

prozodie rostire corectă; regule

prúbd probă. [p. aceasta.

prudenţa înţelepciune. [túrd.

pruji a glumi, a flecări; *pruji-*

prúsic, *acid pr. s cianhidric* otravă puternică.

psalmodia recită psalmi; *fig.* a

psalt cântor. [vorbi monoton.

psaltichie muzică vocală bis.

pséudo- fals.

pseudonim nume plăsmuit.

psíhe suflet; *psíhic* sufletesc.

psihiatrie medicină ce se ocupă cu boale mintale; *psíhiátru* specialist în psihiatrie.

psihologie ştiinţa despre suflet.

psihóză boală mintală, turburare sufletească.

pubertate vârstă când legea permite căsătoria.

puchi(n)ós urduros.

puchişéi punctuleţe, picăşele.

púdel barbét (câne).
púdic cast, curat, rușinos.
pudoáre modestie, rezervă.
pueril copilăros.
puéř rásad, butaș.
pugnár (Munții ap.) pumaș,
 marginea mâneicii la cămașă.
puġlát luptă cu pumnii. [copii.
púhă mo. bici; *d'a puha* joc de
puhoiér gaie.
pui a rupe puii dela rădăcină.
puțezi a face pui; *fig.* a spori.
pulsăție batre de puls; mișcare
pumice peatră poroasă. [vie.
punci băutură din rom cu zahăr și lămăe.
punctuăție fel d'a punctuă; semnele ei: *punct*, *virgulă* șcl.
punđi mo. puroi.
puntă a îndreptă spre un punct.
púpă parte dinapoi a corăbiei.
pupăză a se păenjeni (ochii).
pupîlă lumina ochiului.
pupúică puică, drăguță.
pur usturoi sălbatic, praz. [leac.
purgá a curăți pântecelul cu un
purgamént mijloc purgativ.
purgătoriu (în bis. Romei) foc
 curățitor p. suflute; *fig.* loc
 de suferință.
púrím serbătoarea ispășirii la
 jidovi, «ziua lungă».
purism năzuință d'a curăți limba
 de cuvinte și forme străine.
puritáni presbiteriani; *fig.* neprihăniți; *puritanism* doctrina lor.
púrpură subst. colorantă din coșenilă; stofă vopsită cu ea; *fig.* înaltă demnitate.

pușcăș, *pușcár* mo. od. tunar.
pușchi ștregar.
púșchie bășicuță pe limbă; *p. pe limbă!* se strigă pentru prevenire de nenorocire.
pușcoci clistír.
pușlamá pușláu, secătură.
pușoáre, *pușóri* locuri unde sânt puși vânătorii în linie p. a așteptă vânatul.
putrefăctie putrezire.
puzdérie rămășițe din cânepă melișată; pleavă; *fig.* mulțime.

Q

— Vorbe ce nu se găsesc la Q,
 să se caute la C —

quadrienál ce revine la 4 ani.
quadrieniu timp de 4 ani.
quadrigă car cu 4 cai lăturași.
quadrivium: 4 arte în instrucțiune: dialectica, retorica, astron., muzica (evul mediu).
quáker membru al unei secte rel. în America și Anglia.
quántum cantitate, cătime.
quárto în rândul al 4-lea; *in —*, coală îndoită în 4 file.
quási aproape, cum s'ar zice.
quattrocénto numele veacului 15 cu stilul ce stăpânea atunci în arta italiană.
quátuor piesă muzicală din 4 părți, un întreg de 4 instrumente de muzică.
quidam oarecine, un necunoscut.

quietism învățătură mistică: de-săvârșirea omului stă întru a se lăsa cu totul în voia lui Dumnezeu.

qui nimium probat, nihil probat cine vrea să dovedească prea mult, nimic nu dovedește.

quinquenāl ce durează 5 ani; adaus de plată la 5 ani.

quinquēniu restimp de 5 ani.

quiproquo greșală d'a lua un lucru drept altul.

Quirināl una din cele 7 coline ale Romei; palatul regilor.

quodlibet flecărie, glumă proastă.

R

răbâr rândunică de mare.

rabăt scădere de preț dată de *răbișă* plevușcă. [vanzător.

răblă mărțoagă; *fig.* scăpătat.

răblărit tocit, ros.

răbușni a trânti; a se răsti.

răbuș a unge; *răbuedă* ungere.

rabulistică răstălmăcire; subțirénie.

rac, răcuri, ancoră; belciug.

rac de dopuri unealtă de scos dopuri. [surii (la suișuri).

rac la cărușă răzimătoarea tră-răcădui mo. a se opinti (?).

răcăllici brotac. [crut

răcăn pui de broască; *fig.* re-răcăněl, *răcățel*, *răcățel*, *răcățel* brotac, buratec.

răcăni a ocăcăi. [stăpănilor raci.

răcări od. scutelnici cari aduceau

rachetă tub cu materii nitate p. foc de artificii; unealtă de lovit mingea.

răclă vas sfânt; sicriu; ladă.

rădă basin p. adăpost de vase. *rădăn* lucrare de întăritură.

radiă a derăză; a străluci; a șterge, a desființa.

radiat ca razele; *radiate* nevertebrate în formă de raze.

radiatôr aparat p. a mări suprafața de radiare a unui tub.

radicâl dela rădăcină, întreg; absolut; tulpină.

radicalism sistemă d'a schimbă toate așezămintele țării.

rădine părți ale setcei.

radio împrăștierea electricității în chip de unde. [emite raze.

radio-activitate însușire d'a

radiodifuziune împrăștiere prin unde hertziene a tot ce poate fi auzit. [ajut. razelor.

radiofôn aparat de vorbire cu

radiografle fotografie prin razele X.

radiologie cunoștințe medicale prin ajutorul razelor X.

radiôs lucitor; *fig.* încântat.

radio-telegrafie, radio-telefo-nie, fără fir.

radioteleviziune transmitere de imagini prin unde electrice.

radioterapie tratam. cu razele X.

radiu, rădiuri dumberavă.

rădium metal descoperit în 1898 de soții Curie.

rădvân trăsură pe arcuți.

rafală fr. vijelie. [zahăr; fințe.

rafinărie loc de rafinat (curățit)

rafinór rafinător.
răgăce rădașcă. [ape mari.
răgălie buturugi rămase după
răgălia a răzui; *răgăta* darac,
rahatlbcum rahat. [pieptene.
răhnă troagnă.
rahtiván od. cămăraș de rafturi
 al cailor lui Vodă.
raia od. supus nemusulman al
 sultanului; cetate. [năvală.
raid (red) lungă excursiune;
răla mo. rână, adâncătură.
ralia fr. a reuni.
ramadân post mohamedan.
râmleân od. roman.
ramolit tâmpit.
râmpă mâner, balustradă la
 scări; șir de lumini la avan-
rână lăture, coaste. [scenă.
râncă funie de legat leuca la
 cărâmb.
râncău, *râncăci* scopit pe $\frac{1}{2}$.
rântăș a. prăjeală.
rapacitate hrăpire; lăcomie.
răpăit șgomot lung.
răpân, *răpor* râie (de cai și câni);
 scortșoșime; murdăr.; *răpânós*
 plin de rapân. [bătae.
rapânghel(e), *a luă la r.*, la
răpcă uscătură de viță.
răpciugă boală de cai: mucii.
răpéz avânt.
Răpotini sărbătoare băbească a
 3-a Marți după Paști; turte.
rapșod od. zicător ambulant de
 versuri (din Homer) la greci.
rapodie crâmpei din epopee
 zis de rapsozi; *rapșodic* în
răpști a se răsti. [crâmpee.
rarefacție rărire.

răriță plug ușor p. pus în brazdă;
 trei stele din Orion.
răsă viță, neam; soi; îmbrăcă-
 minte prețească.
răsbun odihnă, pace.
răschitór unealtă de depănat;
fig. om înalt și slab.
răscól schismă rusă; *rascólnici*
 sectanți ruși.
răscól drug la loitre; *a trece*
peste răscoale a se obrăznicii;
răscotă vreasă, găte. [căuș.
rășcov fel de ciupercă.
rășfug boală de oi.
răștălg umilătură de uger.
rășlóg scândură. [puțină.
rășlui a rețeză; a îngustă, a îm-
rasól carne feartă pentru supă;
 spoală. *rasoleală* spoală.
rasoli a tencui; *fig.* a lucra rău.
rășpă răzătoare. *rășpăs* răgaz.
rast splinatică, boală de splină.
răstáv bucăți de fier care strâng
 literele în presă; unealtă de
 rășboi; *fig.* cadru. [tului.
răstélniță lature din afară a pa-
răstoacă albia unui puhoi; loc
 de unde se abate apa.
răsúr măceș. [boerilor.
răsúră răzătură; od. dare p. lefile
rășuróli chibrit.
rășvrăř rășvrățire, revoltă.
răt a. luncă, livadă, prat.
rătăcănle spărtură, groapă în
 drum s. în străzi.
rătán mo. porc; *fig.* bădăran.
răție porție, mâncare.
ratiřică a întări, a confirma.
rațiocínlu a. socoteală.

raționá a se gândi, a judecă; a da cu porție. [catá, potrivit. *raționábil* înțelegător, cu jude-
raționál întemeiat pe rațiune. *raționalism* doctrină filosofică ce nu admite Revelația ci numai rațiunea.

raționamént gândire, judecatá. *rațiúne* minte, judecatá; cumini-
ție, socoteală; interes, motiv.

rátoș, ráteș mo. han, conac, os-
ráurúscá vișá sălbaticá. [pătárie. *rávác* must din struguri; miere
scursá din faguri.

rávân, ráven umed.

rávâr, rávôr vas; strecurátoare. *rávâși* a rásturná; a scotoci; *rá-
vașálá* nerândueală, risipire.

rávilá darac.

raz rázátore. [caprei].

razachie soi de struguri «jáța
rázele X, descoperite de Röntgen
în 1896, verzui și fluores-
scente, trec prin corpuri ne-
strávezii și impresiunea ză
placa fotografică.

rázéș mo. ăran proprietar de
pámânt; *rázeșie* moșie micá.

rázni a umblá rázna; a se în-
stráina.

rázôr brazdă p. scursul apei s.
ca hotar între sámanáturi; pe-
tec de pámânt cultivat cu ceva.

rázori a brázdá; a fi márginaș.
rázul a rade; a netezi; a toci.

rázuitoáre unealtá de rázuit;
rázúș sapá; dáltá.

rázzia návalá pe teritoriu dușman;
raitá polițienească de noapte.

reabilitá a restatori; a redo-
bándi stima.

reacțiúne acțiúne asupra altui
corp; mișcare opusá; *reacțio-
nár* care ajutá o r. politicá.

reactiv ce produce reacție.

real aievea; *realism* filosofie de
realiști; realitate; direcție în
artá d'a redá cât mai fidel
realță a înálță ear. [natura.

rebarbativ ursuz.

rebedénie rubedénie, rudénie.

rebél rásvrátit; ce rezistá; *rebelá*
(rar) a se resculá; *rebeliúne*

rébus ghicitoare. [revoltá.

recalcitránt dárz, încápáinat.

recapitulá a repetá pe scurt.

recensemánt numárátoare.

recensiúne dare de seamá.

recént nou, de curánd.

receptácul ce ține párțile floarei.
receptie primire.

rechie rezedá sălbaticá.

rechin fr. lup de mare.

rechiziție cerere, reclamare p.
serviciu public.

rechizitóriu acuzáre fácutá în tri-
bunal; asprá învinuire.

recidivá recádere; reivire.

receptendár cel primit într'o so-
cietate cu ceremonial. [mice.

receptiént vas p. trebuințe chi-
reciproc împrumutat; de *recipro-
citate* stare de reciproc.

recilá spune de rost.

recitaliv cântec zis. [testá.

reclamá a cere, a stáruí; a pro-
recluziúne pedeapsá afflictivá și
infamantá (închisoare și
muncá).

recoltă a strânge recolta; a cu-
recompensă răsplată. [lege.

reconciliă a împacă.
recórd culme a destoiniciei ofi-
cial constată; *a bate s. a fineá*
recordul, a fi cel dintâi.

recrimină a contrainvinui.
recrută a face recruți; a adună.
recto prima față la o foaie.

rector conducător în fruntea unei
școale superioare. [lui gros.
rectum parte din urmă a mașu-
recuperă redobândi, a (se) des-
păgubi.

recursóriu ce deschide recurs.
recuză a refuză.

redibiție stricarea vânzării p.
anumite defecte; **redibitoriu**
ce anulează vânzarea: gre-
șală redibitorie.

reductibil de redus, de micșorat.
reduplică a îndoi, a repetă.
redută mic fort.

reescónt împrumut după cambii
neajunse la scadență.

reféc tivitură; *fig.* dojenire.
refectóriu sală de mâncare.

refeneá parte de plată; **benche-
referát** raport, recurs. [tuire.
referendár magistrat la curtea

de conturi. [drept d'a hotărâ.
referéndum raportare celui în
referențe adevăriri p. recoman-
dare la un post.

refléct restrângere
reflectă a restrânge; a gândi.
reflector ce reflectează.

reflux descreștere a mării la
anume ore; depărtarea apei
dela țărm.

reformă a schimba; a înlătură.
reformát protestant; militar că-
ruia i se ia gradul.

refractár nesupus; ce rezistă.
refracție refrângere, abatere.
refrén repețire de vers la sfârșit
de strofe; deasă repetare.

regală a desfiata, a trata.
regálíi a. od. drepturi feudale :
de crâșmărit, de vânat, de
pescuit, de morărit ș. a.

regalist a. od. deputat chemat
de rege și nu ales.

regalitate demnitate de rege.
regátă întrecere cu bărci.

reged. **regealác** (rar) rugăminte.
regeál od. demnitar al Porții.
regenerá a rennoi.

regént guvernator în lipsa s. pe
timpul minorității unui suve-
ran; *r. al anului* planetă do-
minantă.

regie administrare supusă la con-
trol; *lucrare în r.* pe soco-
teală proprie. [gulă.

regím fel de cărmuire; formă, re-
regional provincial, aparținător
unui singur ținut.

regionalism părtinire p. o re-
giune anume.

regiúne ținut, plai, cerc.
regizór care conduce serviciul
intern al teatrului.

regn împărăție (de animale,
plante, minerale). [restabili.

reintegră a pune ear la loc, a
reis eféndi od. ministru de ex-
terne turc.
relatá a povesti, a aminti. [sire.
reláție, legătură, raport; istori-

relativitate valoare dnpă împre-
relége (rar) religie. [jurări.
relevá a scoate la iveală.
relecvát rest de datorie.
relícvie moaște.
relieíf ieșitură, sculptură răsărită
 din plan: *basso-r.*, în grad mai
 mic; *alto-r.*, în grad mai mare;
fig. luare în seamă.
relieífá a scoate la iveală. [dare.
relocáție reînchiriere, rearân-
remaniá a schimba. [cat.
remarcábil deosebit, de remar-
remédiu leac. [rită.
reminiscență amintire nelămu-
remíte a predă; a amână.
remizá rabat, comisióń.
remizér agent de schimb.
remóntá cumpărare de cai p.
 cavalerie.
remórcá funie de remorcat co-
 rabia; tragere a unui vas prin
 alt vas;
remorchér vapor ce remorcă.
ren mamifer asemănător cer-
renán de lângă Rin. [bului.
renghi păcăleală. [mare.
rente margine puțin adâncă de
rentá venit anual; *rentiér* care
 trăește din rente.
renunță a se lăsa de, a se lăpădă.
repartizá a împărți, a distribui.
repercusiúne resfrângere.
repertóriu tablă, listă; *fig.* care
 știe multe.
replicá răspuns; vorbă ultimă în
 dialoguri pe scenă. [p. urmát.)
repórt trecere (a unei sume pe
reportáj știri de *reportér* (celce
 adună știrile zilei).

represiúne oprire; înăbușire; *re-*
primá a opri.
reprezálíi răsbunare p. pagube
 făcute de dușman.
reprimándá dojană.
reprízá reluare, reîncepere.
reprobá a osândi [ș. a.
reptíl târătoare: șerpi, broaște
repúblicá stat unde poporul își
 exercită suveranitatea prin re-
 prezentanți aleși pe timp ho-
 tărât. [a renunță.
repudiá a se despărți; a părăsi;
repugná a nu se potrivi; a scârbi;
repugnánță degust.
reputsiúne respingere; aversi-
 une; *repulsiv* respingător.
repurtá a (se) transportá; a
 câștigá. [trecere.
reputát prețuit; *reputáție* nume,
réquiem rugăciune p. răposat.
resciziúne anulare a unui act.
rescript scrisoare împărătească
 la romani; poruncă.
resentimént resimțire; mânie.
resórt coardă, arc; bold; pu-
 tere; competență, cădere.
respéte pânză a mortului.
respíriu a. amânare.
restauráre reparare; restabilire.
restéu, răstéi cui lung de lemn.
restitúi a înapoiá, a restabili.
restrictiv ce restrânge.
resúrsá mijloc; putere; bani.
retevéi baț gros scurt.
reticénță retăcere.
reticulár ca o rețea.
retíná rețea a nervului optic.

retorică artă d'a cuvântă; afectare de elocvență; **retor** od. care predă retorica.

reto-român locuitor din Engadin.

retranșament meteréz.

retribui a plăti.

retroactiv ce înrăurește trecutul.

retrocedă a da înapoi; **retrocesiune** act de a r. [propășirii.

retrograd ce merge îndărăt; opus

retrospectiv ce privește înapoi.

retușă a îndreptă.

revânc, robânc rânduă. [schimb.

revânșă răsbunare; **în r.** în

revelă a desveli, a destăinui;

revelațiune sfetire; acțiune divină p. desvelirea de adevăruri supranaturale.

revelion petrecere la Sântvăsii.

revendică a reclama; a lua asupra sa.

reverhér reflector la o lampă.

reverență respect, venerație.

revererențiar respectuos; **reverențios** cu închinăciuni, ceremonie visare. [nios.

revers dos; **fig.** parte slabă; adevărință.

reversibil ce trebuie înapoiat.

reversiune drept al revenirii unei averi.

revizui a cercetă din nou.

revocă a rechemă; a destitui.

revoluție învărtire; schimbare; răzmărță.

rezervă a opri, a păstră.

rezervat pus la o parte; discret, cumpătat.

rezervăție mentală gând ascuns.

rezervoriu basin de apă. [mășiță.

rezidă a locui; a fi; **reziduu** ră-

rezignă a se supune, a răbdă.

rezil rețea de înfășurat părul.

reziliă a strică o învoeală.

rezistență împotrivire; **r. pasivă**, împotrivire mută.

rezoluție hotărâre; curaj; tărie.

rezolutoriu care strică o învoeală.

rezonabil drept; potrivit.

rezonanță răsunet.

rică mo. ceartă.

ricoșă fr. a sări înapoi (gloanțe).

rigă od. rege; carte de joc, crai.

rigid țepăn; aspru.

riglă linie, dreptar.

rigoare asprime; **la r.**, la adecă.

riguros aspru, strașnic; exact.

rimă a avea la capăt aceleași sunete; a versui.

rimésă cambie dată ca plată.

rinoplastie operație de repunere a nasului.

ripide discuri cu chipuri de heruvimi puse în suluri și purtate la procesiuni religioase.

ristic antimon p. înegrit sprincene. [de rit, tipic.

rit ceremoniile unui cult; **ritual**

ritm măsură, cadență; **ritmic** în

ritor v. **retor**. [în tact.

ritornela strofă din 3 versuri;

muz. fraze corale ce alternează cu un solo.

ritos scurt și cuprinzător.

rival protivnic, concurent; **rivalitate** întrecere.

riverân țarmurean; mărginean.

rizăfca scriumbie de Dunăre.

rizibil de râs.

rizic risc, pericol posibil.
rizilic despreț.
rizóm cotor sub pământ.
roată ceată de 2 s. mai mulți soldați. [advocați în slujbă.
robbă fr. haină de judecători și robăci muncitor.
robber v. *whist*.
robúst tare, voinic. *rocă* stâncă.
rococó fel de ornamentare bogată; învechit, fără gust.
rocodéle lucruri de mână.
rocoşel, *rocolindă* fel de plantă cu multă sămânță.
rodine daruri p. lăuză.
ródii arbore cu flori roșii; *ródie* *rododafin* oleandru. [fructul său.
rodomontáád fr. fanfaronadă.
rodozăhár dulceață de trandafiri.
rogodéle ierburi.
rohátca barieră de oraș.
róhii bube dulci. [după zodiac.
rojdnáic carte pop. de prevestiri
rolindă ruletă, joc de noroc.
romancier scriitor de romane.
romanésc ca în romane; închi-
románic neolatin. [puit.
romanist specialist în studiul
 limbilor romănice: română,
 ital., franceză, span., portug.,
romanitáte însușire de roman;
 lume romană.
románș roman popular.
románșă cântec de dor.
romántic scriitor aparținător
 romantismului (sec. 19); fru-
 mos ca în romane; închipuit.
romanșios, *pop.* fantastic.
romanșism școală a romanticilor
 (în lit. și artă), miraculosul
 și fantasticalul sânt semnele sale.

romb paralelogram cu laturi
 egale și unghiuri piezișe.
romboédru corp geom. mărginit
 de 6 romburi.
romboíd asemănător rombului.
rómnia danț țigănesc.
rond rotogol; serviciu de in-
 spec., târcoală; piață rotundă.
ròndă danț în rond; bucată mu-
 zicală în care se repetă tema
 principală; scris vertical.
rondél poezioară cu refren.
roós rouos, rourát.
rotacism trecere a unei consoane
 în *r*: *bire* (bine). [tund și mic.
rotocánát rotunșor; *rotoféi* ro-
rotúla oscior la genunchi.
róvină adâncătură de teren băl-
 toș, loc umed potrivit pentru
 fânaș; *rovinós* băltoș.
róza vânturilor figură ce arată
 32 direcții ale vânturilor.
rubidă od. monedă de aur turcă.
rubină a lumină roșu.
rucávițe mâncări preoțești.
rudár țigan aurar; *rudăresc* de
 rudar, din topor; *rudărie*
 unelte de rudar.
rudimént începătură; *rudimentár*
 începător, nedesvoltat.
rufét od. breaslă; *rufetăș* bres-
rufós zdrențos. [laș.
rugámá mo. a rumegă.
ruján roșcat (boii). [labă.
ruláda mai multe note pe o si-
 rulánt ce se transportă.
rulétá joc de noroc (cu bile).
rumánie od. șerbie, iobăgie.
runc islaz de pădure arsă; ară-
 tură pe loc curățit de pădure.

râne vechi scrisoare germană.
rup măsură de lung.: $\frac{1}{8}$ cot.
ruptă od. bir, impozit.
ruptoare învoeală; preț statorit prin învoeală. *rurâl* sătesc.
rusălii râme pentru undițe.
rușfêt bani de mituire, mitărnicie; *rușfêtâr* mitarnic.
rústic țărănesc; incult; bătăran.
ruteá pont, clipa norocoasă.
rutină a se perfecționa prin rutină. [deri.
rutină destoinicie prin deprin-

S

sabăt a 7. zi a săptămânii la evrei; *fig.* larmă, țărăboi; adunare de vrăjitoare în noapte de Sâmbătă.
sabeism cult al stelelor.
săbur suc de aloe; *fig.* alinare.
sacadă smâcitură; *sacadât* împedecat, întretăiat.
sacăt lovit, rănit.
săcelă a țesală; *săceală* țesală.
sacerdotăi preoțesc; *sacerdôștiu* preoție.
sacnăsiu od. balcon cu jaluzele.
săcos vestmânt în forma stihărului p. arhieru.
sacrament făină; *sacramentâl* sfânt; solemn.
săcrêt mo. necurat; primejdios.
sacrilegiu pângărire a celor *sacristie* loc p. odăldii. [sfinte.
sacro sântc cu totul sfânt.
săculțet, *săculțea* țăd săculeț.
sadeâ simplu, nemestecat.
sadêlcă perniță sub șea.

sădilă săculeț rar țesut.
sadism desfrâu însoțit de cruzime; *sădic* cu însușiri de s. (dela *Sade*). [pe oi.
saegiu slujbaş p. luarea taxei
safir zamfir, peatră prețioasă.
safteâ pocinog.
saf(t)ian piele p. încălțăminte.
săgnă rană (făcută de șea în spinarea calului).
săhăidăc sac.
săi mo. a se speria (caii).
saiă staul; rochie.
săidecâr od. argintar.
săin sur. *săitoc* sărind, hop!
săivân loc adăpostit.
salașiu băier, talisman.
salahôr ziler; od. însărcinați cu reparare de cetăți și drumuri.
salamalâc! pace vouă!
săld(o) încheere de socoteli, rest.
salêp fel de făină alimentară; bautură dintr'însă; *salepgiu* celce o vinde.
sălhă pădurice deasă; brad alb;
sălhui păduros.
sălic, *lege sălică* s. a *jrancilor*
sali, cod penal cu pedepse
salin cu sare. [barbare.
salivă scuipat, bale. [de artă.
salôn sală de primire; expoziție
salpêtru nitrat de potasă.
sălță sos; mic vulcan.
saltanât alai; pompă.
saltimbânc panglicar; pehlivan.
salûbru prielnic; *salubrităte* calitatea s. starea aceasta.
salutâr folositor.
salvâ a scăpa, a mântui.

sălvă descărcare dintr'odată de arme; sgomot. [peste un loc.
salv-condauct voe d'a trece liber
sămddău a. porcar.
samanii galben deschis. [cină.
samâr șea p. vite de jug; sar-
samariteân diu Samària; *societate s-d* de ajutor p. nenorociți.
sâmbră tovarășie la arat.
sâmcă strigoae, Avestița; boală de copii; amulet. [cuțițaș.
sâmcei, *sîmceă* ascuțiș; tăiș;
sâmeș cassier; *sâmeșie*, cassierie.
samovâr ceainic.
samovôlnic despotic, arbitrâr.
samûr fel de jder siberian.
samurâslă ceapă de primăvară.
sanatôr casă p. bolnavi.
sânche, *sânchi* cum s'ar zice,
sanchiu moros. [chipu.
sanctuâr altar; loc venerat,
sandâl arbore din India; luntre;
sandâlă opincă. [mătasă.
sandwich (sanduici) felie de pâne cu șuncă, cu unt ș. a.
sânedăța pușcă.
sânecă a porni în zori.
sangeac steag; parte din pașalac; guvernator; *sangeacăt* provincia sa.
sângeap blană de jder.
sângeapă, *sângeacă* măsură de 50 dramuri.
sanguin de sânge; sângeros.
sanguină fel de mineral; creion roșu; desen.
sangulie marămă fină.
sanscrită vechea limbă a inzilor.
săpă mo. șoldul calului, *fr.*
săpăligă săpă mică. [crupă.

sărăcēi od. ostași călări.
sărăcūstă sărindar, pomenirea mortului la 40 liturghii; rugăciune.
sărăd tort; *sărădui* mo. a coase figuri (pe sumane).
sarâi palat. [nuci.
saraille plăcintă de miere și *sărbūșcă* păsat cu lapte.
sarcăsm batjocură; *sarcăstic* batjocoros.
sarcofăg mormânt, cosciug.
sard din s. de Sardinia.
sărdăc mo. fel de surtuc.
sardonic ironic, răutăcios.
sărgăniu tarabă. [roaice.
saric od. turban purtat de boe-
sărjîță grâu cu secara de sămă-
sărnați bici de sărmă. [nat.
sărsăilă om neserios; diavol.
săsătăc coșer (de porumb).
săscă fel de struguri.
sastisi mo. a se zăpăci.
satară od. execuție judecătorească; *fig.* necaz.
satârăși ostași înarmați cu securi; *satârăgibașa* căpetenie.
satelit insoțitor, trabânt; năimit.
sațietate săturare; lehamiteseală.
salintūr fel de stofă satin.
satir semizeu păduratic; *fig.* desfrănat.
satiră poezie ce atacă scăderi; cuvânt înțepător.
satrăp od. la perși stăpân peste o provincie; *fig.* asupraitor.
saturăt săturat, plin.
saturnăle serbătoarea zeului Saturn (17—24 Dec.); *fig.* destrăbălare.

săvâi, sevâi măcar, cel puțin.
savând câmpie în țări tropice.
savânt învațat. *savodre* gust.
saxană povară.
saxie oală de flori.
sazân mo. crap. [tuză.
sbalț ochi de funie. *sbâncă* ven-
sbânghiu neastâmpărat; chior.
sbanș bantă de fier la leucă;
 petec la gheață. [sburdă.
sbânțui a lega cu sbanș; *fig.* a
sbârciog ciuciuște.
sbihui (sghihui) mo. a sgățai;
sgihuedla epilepsie.
sbir agent al forții publice.
sbörníc manuscris de felurite
 scrieri populare; carte cu vie-
 tile sfinților.
sbughî a se repezi la fugă.
scabrós anevoios.
scadentă termin de plată.
scadrón unitate de cavalerie.
scăjă farfurie de cântar; mo.
 vas de lemn.
scafândru aparat cu care scu-
 fundatorul poate lucra sub
 apă; *scafandriér* scufundător
scălă gamă, scară. [cu sc.
scălambătura strămbătură.
scald vechi poet scandinav.
scalén triunghi cu lat. inegale.
scaloian v. *caloian*.
scalpă a jupui pielea capului;
scalpél cuțit de anatomist.
scamatorie boscărie; șterpelire;
scamotă a face să dispară; a
 șterge. [silabe.
scandă a despărți versul după
scarabéu fel de cărăbuș.
scărilă parte dinainte la car.

scărpă mo. pantof.
scatălă lădiță p. butilce; *fam.*
 bătae.
scelerăt nelegiuit; perfid.
scenă parte din teatru unde
 joacă actori; parte din act;
 loc; decor; faptă; artă dra-
 matică.
scenăriu punere în scenă.
scepticism stare de spirit indo-
 elnic; *sceptíc* ce stă la indo-
 eală. [tere.
scēptru schiptru, toiag; *fig.* pu-
schelă podeală; a. alăș; port;
 fundament.
schémă figură simplificată, pro-
 ect; *schematism* formă sche-
schépsis noimă; gust. [mătică.
schijă spiță, tuci, acioae.
schimă grimasă; tagmă.
schimbea, schembea măruntae de
 miel; a *măncă sch.* a se păcali.
schindúf mo. cimbru.
schirlèt od. materie stacojie.
schirós umflătură, rac.
schismă desbinare; neînțelegere.
schist stâncă cu strat răsfoit; ulei.
schifă contur, liniamente; *schifă*
 a face sch. [binare.
scindă a împărți; *sciziúne* des-
sclēpș strechea boilor.
schifosedla capriș; toane.
scimpúș copcă de prins rúfele
sclipui a inciripă. [pe sfoară.
scivisi a lustrui; a se găti.
scodă álbie de moară.
scobárdă a arcui; a încovoia.
scochiu văgăună.
scofălcitură afundătură.

scofăli a găti bine; *scofături* mâncări bune.
scolăstică filozofie medievală;
scolăstici teologi și filozofi din evul mediu (sec. 9—15.)
scôlie notă critică despre autori clasici; *scoliașt* care face sc.
scolopendră fel de miriapodă; s. de ferăgă. [inte).
scont scăzământ (la plătire inascôpos (ironic) sop, șintă.
scopt răscopt.
scorbeli a scormoni. [coaselor.
scorbût boală: sângerare a mușcordolea mâncare de nuci cu pesmeți și usturoi.
scorômbă porumbea.
scorûmnic fel de porumb.
scrib greșier, scriitor (în senz de dispreț).
scrișili a creștă; a ciupi.
scrimă artă de luptat cu arme.
scrob mo. jumări, a. păpără.
scrombăi mo. a roade, a toci; *scrodambe* cizme scrombăite.
scrumiêră cenușérnișă. [titate.
scrûpul mustrare de gând; *exacscrută* a cerceta.
scurtin vot dat prin bile s. bilete în urnă și apoi numerate.
scud od. monetă de argint (5 lei).
scul jurubișă.
sculășel ce îndeamnă să te scoli.
sculptă a ciopli p. a face chip.
sculptură artă d'a sculptă; chip sculptat; *sculptural* de sc, vrednic de sculptat.
scurt-circuit accident produs când se ating 2 conductori scuf turfur. [electrici.
scutăr cioban cu socotelile.

scutelnic od. scutit de dări; corp de călăreți. [armele lui Vodă.
scutiêr scutăr, nobil purtător de sdêlcă od. invoeală, contract.
sdragôn dragon; *fig.* voinic.
sdrănișă șindilă.
sdrêlitură sgărietură.
sedlbă arșic.
secântă linie ce taie alta.
secău, secăe cu gust sec.
secesiune despărțire, separare.
sechêstru predare de lucru la al 3-lea până la hotărâre definitivă; *sechestră* pune s., a ocupă, a închide ilegal. [aur.
sechin od. monetă italiană de seci ochi de crâng.
sécție despărțământ, împărțire.
secționă a împărți în secții.
secrétă a scoate anumite lichide; *secreșiune* mat. ce iese din corp.
sécță grup de persoane cu aceeaș doctrină; *sectânt* membru al ei, despărțit de comuniune.
sectôr parte de cerc între 2 raze și 1 arc; parte din loc întărit.
secularizare trecere de averi bisericesti în stăpânirea statului.
secundă, secondă a ajuta.
secundăr în al 2. rând; éra când apar mamiferele.
sedativ alinător.
sedentăr casnic, ce stă pe loc.
sedimênt depozit, rămășiță.
sedifiune răscoală; *sedifiôs* răs-sédiu loc de reziduu. [vrătit.
sédrie orfanăldă od. a așezământ admin. p. apărarea minorilor orfani etc.

sefertás vásele de adus bucate.
sefteá pocinog. [și coardă.
segment parte de cerc între arc
segnéta mo. scânteie.

segregáre a. od. statorirea dreptulii de pășunate și păduri folosite în comun și separarea competenței fiecărui proprietar. [străini.

seiméni od. corp de lefegii
sein sur; *seina* fel de struguri.
sensibil simțitor; impresionabil;
sensibilizá a face sensibil.

seiz servitor domnesc.
selbá (rar) pădure.
seleáf brâu cu arme. [pe Vodă.
seleam-ceaúš od. celce anunța
seléct ales; *selécție* alegere cugetată; s. *naturdá* supravețuire de viață mai bine adaptate mediului. [prăpădi.

selimét, *silemét*: a scoate la s. a selimie mătăsa.

seliná mo. țelină.
semafór telegraf aerian pe țăr-muri p. navigatori.

semántică, *semasiologie* studiu despre însemnarea cuvintelor.

semi- jumătate, aproape.
semidóct om cu învățatură de ospăeală.

semincér porumb de sămânță.
semiți popoare care după tradiție se trag dela Sem: siriieni, asirieni, fenicieni, arabi, evrei.

semitism evreime.
semul a-și da seamă; a asămăna.
senamechie (purgativ) frunze de arbustul *sená*. [roman.
senátus-consúlt act al senatului

senil bătrănesc, scăpătat de pu-teri. [od. proprietar feudal.
seniór cei mai bătrân; boer;
sens însemnare, înțeles.

sensáție simțire; impresie.
sensitivá plantă ale cărei foi se strâng la atingere.
sensuál aplecat la cele trupești;
sensualitate aplecare p. s., în-vățătură despre idei născute din simțuri.

senténță pildă, vorbă de ținut minte; hotărâre de judecător.
sentențios vorbitor în pilde; dascălitor. [cătorie.

sentimentalism duioșie; prefă-sepále foște la potir de floare.
separatism năzuință de separare s. despărțire.

sepie molusc a cărei coajă se întreb. ca praf de dinți; din lichidul său se face colorarea
sepia p. pictori; desen cu s.
septentrional de mează-noapte.
sepulcrál de mormânt; ca de mort. [anume plante.

será local acoperit cu sticlă p.
seráfic îngeresc.

serái, *sarái* palat.
seraschiér od. general turc.
serasir od. brocat.
serdár mo. comandant de călá-reți; rang boeresc.

serenissim titlu p. principii.
serhát od. fortăreață dela graniță.
sericicultură industrie p. a pro-série șir, rând. [duce mătasa.
serjá fr. pănură vârgată.

sermaia capital.
serós de seară (rar); apos.

serozitate parte apoasă, apoșie.
serpengă buboi. [șerpuitor.
serpeniindă fel de rocă; drum
sărta-fărta în sus și 'n jos.
serum parte apoasă din sânge
 s. lapte, (după închegat se se-
serviabil gata de servit. [pară).
servilism slugărnicie.
sesiune timp cât e întrunită o
 corporație; a. porțiune de pământ.
seterțiu monetă romană (30 cen-
setcă plasă, roci.
setlevă fel d'a jucă cărți pontând
 dublul la ceace s'a pierdut.
sevd suc; fig. vlagă.
sevái stofă de mătăsoasă.
sevas od cinste, venerație.
sex gen, fel; *sexuál* de sex.
sezón anotimp; vreme.
sfântuedtă mituire.
sfârcái a trage din lulea.
sfârcióc, *sfrâncióc* gheunoae.
sfârcurát mîrginit, înconjurat.
sfârta bobârnac.
sfârlác mo. roi mic; baltă.
sfârtoagă încălțăminte rupte;
 zdrenșos. [git secat.
sfaróg uscat, sfârmicios; *sfaró-*
sfecií a se înfrică; a se încurcă.
sférá glob; regiune; cerc (de
 activitate ș. a.); *sfericitate* ro-
 tunzime.
sferoid corp sâmănător sferei.
sfeterisí a furá banul public.
sfetí a da pe față. [a biciui.
sfichi plează; *sfichiui* a plezni,
sfînș figurá cu cap de om și
 corp de leu reprezentând soa-
 rele la egipteni; animal miste-
 rios la greci; jig. taină.

sfoiág mucegai; *sfoiegit* mucezit.
sfortăre străduire, opinteală.
sfungătă ochiuri de ouă.
sgăbărdă urdoare.
sgâncă mo. rană învechită.
sgârie-brânză sfârnar; sgârcit.
sgâriei i. de lemnar.
sgârțá babă hârcă.
sgátie mo. pui de șarpe.
sgorní a goni vînatul.
sgriptór pajură; vultur; od. ban
siálá mo. sfiálá. [de argint.
sibarit din Sybaris; desfrânat.
sibila procoitoare; *cărți sibi-*
line cu oracole despre viitorul
sibilánt șuerátor. [Romei.
(sic) întocmai așa.
sicativ ce uscă iute.
sichimed secătură, fleac. [mânt.
sici partea arșicului ce stă pe pământ.
sicléť pop. îngrijorare.
sicoťánt (rar) denunțator, caiafă.
sicomór fel de arțar.
sidéf năcru, parte de scoică p.
 fabricat nasturi ș. a.
siderát relativ la astre.
sienit fel de granit
siéstá somn după ameazi.
sifón tub cu 2 brațe p. trans-
 vazare.
sígd materie roșiatică p. vărut.
síglu literă ca prescurtare pe
 monumente ș. a.
sihlá, silhă, pădurece deasă.
sii mo. a se sfií; *siálá* sfiálá.
sileáh brău de arme.
silépsá concordare de vorbe
 după înțeles și nu după gra-
sílex cremene. [matică.

silf ființă aeriană, sburător; *sil-ftdă* silf feminin, subțirică și grațioasă. [bază.

silicat sare din acid silicic și o *silice* mat. bază de silex.

siliciu metal de col. închisă.

silimet v. *selimet*.

siliște od. vatra satului.

silogism argumentare din 3 ziceri: două *premise* (majoră și minoră) și o *concluzie*. [ș. a.

silós, groapă de păstrat cartofi

siluétă chip asemănător umbrei.

silúric teren din epoca primară.

silvic, *silyandl*, forestier.

simandicós distins, fruntaș.

simból semn, marcă; *symbolism* știință despre simboale, mișcare literară ce vrea să tâlmăcească înrudiri tainice între suflete și lucruri;

simbollst scriitor mistic; *simboliză* a spune prin simbol: *crucea* simbolizează *credința creștină*. [scuțit.

simcedă spin; vârf; *simcelós* a-*simetrie* potrivire dreaptă, armonie. [orhestră.

simfonie piesă de muzică pentru

similăr de același soi

siminechie v. *sevamechie*.

simiötică fel de rachiu.

simít pesmet moale.

simonie trafic de lucruri sfinte;

simoniác vinovat de s.

simpatriöt od. compatriot.

simpúlst care privește dintr'un singur punct de vedere.

simptómă semn; prevestire.

simulă a făgări, a preface.

simulá cru icoană, aparență; pre-făcătoare.

simultân în aceeași clipă; *simultaneitate* existență, producție simultană. [binte în Sahăra.

simún, *simúm*, *samám* vânt fier-simzăr samsar.

sin pop. fiu, lui: *Ion sin Vasile*.

sinalagmátic bilateral.

sinalefă reunire de 2 vorbe in-

tr'una: *fiecare*. [de muștar.

sinapism cataplasma cu sămânță

sinaxár viețile sfinților pe scurt.

sincópa leșin; scoatere de literă din vorbă; *muz.* notă a cărei durată trece în tactul următor.

sincretism sistemă de filos. s. de

religie p. contopire de doctrine.

sindíc ales p. a îngriji de interesele tovărășiei; *sindicat* sarcina lui, însași societatea.

sineală vinețea, azur; *sineli* a scrobi cu sineală.

sineășă, od. *svineașă* flintă.

sinecdócă înlocuire de cuvânt.

sinecúră slujbă cu plată și fără muncă. [cale în diftong.

sineréză împreunare de 2 vo-

sinét od. poliță.

singulár deosebit, ciudat; *gram.* nr. ce arată un singur lucru.

sintce baniță.

sintie tablă de cositor.

sintstru cobitor; îngrozitor; cer-nit; pierdere.

sinológ cunoscător al limbii și obiceiurilor chineze.

sinoním vorbă cu însemnare în-rudită. [tr'o ochire.

sinóptic, *tablou* s., cuprins din-

sinorisi a se mărgini.
sinteză metodă ce pornește dela simplu la compus; compunere.
sintolism religie primitivă a Jasinuós cotit, șerpuitor. [poniei.
sionism mișcare d'a forma în Palestina un stat izraelit autonom și a-l împopora cu izraeliți; *sionist*.
sipét cufăr de papură.
Sire (sir) Maiestate, Măria Ta.
sireáp od., aprig.
siréná mit. $\frac{1}{2}$, femee $\frac{1}{2}$, pește ce prin cântec înșelă pe navigatori și-i omoră; *fig.* femee amăgitoare; aparat cu sunet șuerător.
sismologhiôn carte pop. ce prezice viitorul după vremea când se întâmplă cutremur.
sistémá întreg alcătuit p. a nume țăntă; *sistemátic* în legătură; *sistemátizá* a rândui după *sit* priveștițe, loc. [știință.
sítav răgușit. *siv* cenușiu.
slad maiț.
slai lemne ce leagă talpa saniei; fund de luntre. [slániță leasă.
slavism vorbă slavă; panslavism; *slavíst* care se ocupă de limbi slavónă grai slav arhăic. [slave.
slavoslovie laudă adusă Dlui.
slémná, *slímná* culme de casă.
slím mat. ce se prinde de lână la spălat; *slímós* soios.
slimul od. a făuri, a pune la cale.
slodá ploae cu neauă.
slobozie od. străini cu scutiri.
slog semn de hotar între moșii.
slovní a silabisi; *fig.* a se ivi.

slugér od. boer care avea să îngrijească de carne și luminări pentru curte.
sluj: a stá sl. a sta în 2 labe (despre câni).
smalț strat lucitor (ce acopere unele vase ș. a.). [pestriță.
smálță, *smálțul* a lustrui; a imsmarágd, *smaráld*, pop. *smarând*, peatră prețioasă verde.
smârc mocirlă; *smârd* murdar.
smead pălit; ars de soare.
smel a prăpădi.
smiceá vlăstar; vergea.
smicli a luci; a scânteia.
smicură a struji, a scoate boabele.
smidá tufiș nou pe loc de *smidéște* mo. fúlgeră. [dure.
smirdár cocăzar.
smorcâi a fonfăi. [a muștrului.
smótru muștră, manevră; *smotri smredul* od. a molipsi.
snobism slăvire proastă p. tot ce e la modă; *snob* atins de sn.
snovós plin de snoave.
soae pată de grăsime. [cumpăt.
sóbru cumpătat, treaz; *sobrietáte sociábil* tratabil, împăcacios.
sociabilitáte destoinicie d'a trăi în societate.
socialism sistemă care cere supunerea individului intereselor colectivității.
societár membru al societății.
socinianism învățatura antiitrinitarilor lui Socinus; *socnián* unitarian. [sociale.
sociologie știința problemelor
sóclu postament, pripici, bază.
socoté boală de copii la înțarcat.

socotea marcă de joc.
sódiu corp simplu metalic.
sodóm nenorocire; mulțime.
sodomí a mânca lacom.
sofism falsă judecată p. a amăgi.
sofist od. retor, invățat (la greci);
 care judecă fals. [bire.]
sofist(ic)ărie subțirerie, ademe-
sofit tavan.
sofrá masă mică joasă.
sofragi báșa boerinaș îngrijitor
 de masa lui Vodă.
softá student mohamedan.
soharici pesmet.
sóie fasole japoneză.
soitár măscărici, bufon.
sof teren, suprafață. [tofii ș. a.
solanée plante de care se țin car-
solarít od. dare pe sare.
sold diferența între credit și de-
 bit; mărfuri rămase.
soldá a țuceia contul; a da
 soldă s. leafă soldatului.
sóldie od. monetă italiană.
solectsm greșală de sintaxă.
sofátará teren sulfuros.
sofégíu lecție de muzică vocală
 (rostind numele notelor).
solí a trimite veste prin sol.
solicitá a cere stăruitor.
solicitúdine grijă deosebită.
solidár răspunzător unul p. altul.
solidaritate răspundere impru-
 mutată; ținere la olaltă.
solidificáre întărire, închegare.
soliditate tărie; temeinicie.
solipéd care are la picior o sin-
 gură copită.
solítár singuratic; *solitúdine* sin-
solomoní a vrăji. [gurătate.

solstíțiu timp când soarele e la
 cea mai mare depărtare de
 ecuator (Iunie și Dec.).
solúbil ce se poate topi, s. re-
solúție deslegare; topire. [zolvă.
solvábíl bun platoic; *solvént* cu
 plătă.
somá a invita, a provoca, a
sómbru întunecat. [chemă.
somiérrá saltea cu arcuri.
somitáte ajuns la culme, frunțaș.
somnambúl lunatic.
somnişór mac.
somnoléntá somnoroșie.
somón pâne; fel de pește.
sonátá bucată muzicală din 3 s.
 4 părți. [știrici.
sondá a cercetă cu sonda; *fig.* a
sóndá i. p. a cercetă (rane, a-
 dâncimi); groapă de petrol și
 întocmirile sale.
sonét 4 strofe cu 14 versuri.
sópá măciucă.
soporțic adormitor.
sopráno voce înaltă de femei s.
 tinăr; persoana însași.
sorb vârtel de apă; fel de arbust.
sorbét băutura răcoritoare.
sorgínte izvor. *sorítá* argument
 din propoziții în care cele în-
 termediare se rețac.
soroacă pauză în psaltichie.
sorocovâș mo. od. sfaș
sorșár care a tras la sorș.
sótnie escadron căzăcesc.
spadasín luptător; bătăuș.
spahíu călăreț turc; *spáúe* (Bă-
 nat) mare proprietar.
spălăcánie apă de spălat gura.
spălă-várzd flecar.

spalét epolet. *spânce* soi de oi.
spânchiu v. *sbanghiu*. [spurcă.
spârc copil anđru. *spârcăi* a
spârcătă esparsetă, trifoi turcesc.
spârcuî a risipi; a sfâşia. [şi sul.
spas parte de pânză între spata
spasm cârcel, sgârci; *spasmódic*
spat mat. pietroasă. [convulsiv.
spătăr od. cel ce ţineă spada
 lui Vodă; capetenia oştirii.
spătărei od. ostaşi sub comanda
 Marelui spătar.
spătie pică (la cărţi).
spécie fel; împărţire a genului.
specíficá a arătă amănunţit.
specímen mostră, pildă.
speciós ce n'are decât aparenţă
 de adevăr.
spectácol vedeală; reprezentaţie.
spectrál de spectru; *spéctru so-*
lár raze colorate (7) ce re-
 sultă din descompunerea lu-
 minii solare.
spectroscópi. de cercetat spectrul.
spéctru vedenie, nălucă.
spécul oglindă.
speculativ teoretic.
spélcă, *spélcă* ac de păr.
sperjúr jurământ fals; care-l face.
sperţ provizion, câşig imoral.
speş od. mozetă de argint.
spîlcuî a se găti. [cată.
spirálă linie încolăcită, culbe-
spirítism doctrină despre duhuri.
spírituál sufletesc; cu duh.
spíritualism doctrină despre spi-
 rit ca realitate substanţială.
spíritualítate nematerialitate.
spíritualizá a da însuşire spiri-
spítalátic bolnăvicios. [tuală.

spişelát înalt subţire ca spişa.
spişélnic stredel.
splai mal, ţarm, chei. [colie.
spleen (splin) plictiseală, melan-
splíndíc bolnav de splină s. in-
spoliátie jaf. [chipuit.
spóncă cătaramă; *pe sponci* cru-
 ţând, d'abea.
spondéu picior de vers: — —
spontán, *spontanéu* de sine.
sporádíc rar, când şi când.
spori celule de vegetale inferi-
sporovái a tocă din gură. [oare.
sport petrecere cu exerciţii cor-
 porale.
spráfcă od. anchetă, cercetare.
spreń(úr) spenţer, scurteică.
sprinţár ademenitor, alintat.
spusc zăgaz mişcător.
square (scuar) grădină publică.
stabilimént aşezământ.
stacând mo. cană.
stácoj rac de mare.
stádiu măsură de lungime la
 greci (185 m.); loc de exer-
 ciţii; grad
stágiu timp de preparare; *sta-*
giár care-şi face stagiul.
stagiúne sezon de teatru.
stagnáre stare pe loc.
stalactítă închiegare văroasă pe
 boltă de peşteră; *stalagmítă*
 aceeaş închegare de jos în sus.
stálpi a ănti, a pironi.
stálpníc sihastru.
stâmbă creton; tipar; *stâmbărie*
 negoţ de stofe.
stamboáld bănişă, chilă.
stámíne organ fecundant mascu-
 lin la floare.

stâmpă tipar; gravură; pecete.
stâmpă a înceta.
stan mo. pieptul cămeșii. [lități.
standardizare unificare după ca-
sta(n)doală loc p. hambare.
stângăni a stingheri, a turbura.
staniol foiță de cositor.
stăniște loc de popas.
stânjeniei rățișoară, plantă de or-
 nament; *stânjeniu* vioriu, vânăț.
stanog mo. lemn ce desparte
 vitele în grajd; pripon.
stăniță strofă din 8 versuri.
stărciog scaun de vârtelnișă.
stărlici pete vinete pe cadavru.
stărmină loc prăpăstios.
stăroste od. părcălab; șef al
 breslei; mijlocitor de căsăto-
 rie; *stărostii* a peți.
statăriu a. lege marțială.
stătică parte a mehanicei despre
 echilibru.
statist figurant pe scenă.
statistică știință despre gruparea
 metodică a faptelor econo-
 mice, sociale ș. a.
stat-majör corp de ofițeri ce dă
 direcție p. armată, divizie, re-
 giment șel.; *fig.* frunțași.
statuă a hotără, a fixa.
statu-quo, (*în statu quo ante*),
 în stare ca mai înainte.
stavrof a se statornici.
stavrof a sor preot ort. cu drept
 d'a purta cruce de aur pe piept.
steajer par în mijloc de arie.
steatită mineral verziu.
stéba mănunchi.
stei stâncă, peatră.
stelă coloană fără capitel.

stelin de stele. [păjură.
stémă peatră prețioasă; coroană;
stenahorie neliniște, urât.
sténos astmă.
sténtor: *glas de st.* puternic.
stépd câmpie întinsă.
stépend od. rang, treaptă.
ster metru cub. [despre solide.
stereometrie parte a geometriei
stereoscóp i. optic în care 2 icoane
 plane se văd într'una.
stereotip tipărit cu litere fixe;
 clișeu; *fig.* mereu la fel. [st.
steril sterp, sec; *steriliză* a face
sterifă în direcția vântului.
sterp scoc prin care se abate
 apa morii.
stert, *stearț*, *ștearț* fitil de opăi;
 a. opăiș de mineri.
stébiu antimóniu.
stidi a (se) genă, a (se) sfii.
stifós secău, astringent.
stigmăt semn rușinător; vârf de
 pistol; orificiu de respirație
 la insecte; *stigmatiză* a înfieră.
stih vers; *stihodăvnd* cânt bis. cu
 stih mai lung; *stihuire* versi-
stihie element; stăfie. [ficare.
stimd mo. stăfie; pocitură;
 stemă în frunte.
stimulă a îmboldi, a îndemna.
stinchî mo. a înceta.
stinghie sul; *stinghii* vintre.
sti ulăție condiție pusă în invo-
stirigle mo. funingine? [eală.
stîrpe viță, origine.
stoc cantitate de mărfuri; fon-
 duri în numerar.
stoci a stoarce, a secă.
stodola v. *standoală*.

stogomână oae pe $\frac{1}{2}$, țigae;
stogoșă cu lână moale; *stogoșăt* lațos.

stóic ce se ține de învățatura
stóicilor; *fig.* neclintit.

stoicism doctrină fil. a lui Ze-
non; *fig.* tărie, bărbăție.

stóla haină cu care slujesc pre-
oții; taxă p. servicii sacre.

stolér mo. tâmplar, măsur.

stolíst a (se) împodobi.

stólnic mare bucătar îngrijitor
de masa lui Vodă; *stólnicéi*
ostașii săi. [por ș. a.)

stopá a oprí (o mașină, va-
stor perdea cu resort.

stórno, *stornáre* îndreptare de
greșală în contare prin nou
adaos. [Jucător în stos.

stos joc de cărți, «faraon»; *stosár*
stráfigá mu. a strănută.

strágálie cerc de fier la osia ca-
rului. [piedecă.

strágáni a trăgână; *strágáneála*
strájnic, *strástnic*, parte a trio-
dului p. slujba din săptămâna
mare. [coamă.

strájnic mo. mánz tuns de
strámătúrá lână p. scoarțe.

strámțári mo. țari, cioareci.

strámțáș sbalțul calului.

strármuráre bold de înțepat vita;
strangulá a gâțui. [ramură.

strániu ciudat, curios.

stránsá căsnicie.

strapazán cu p. văslá.

strapontín scaunel ce se ridică
și se lasă.

stras imitație de diamant.

stratagémd șiretlic de răsboi,
iscusință. [boiul.

strategie artă d'a conduce răs-
strédie fagure.

stréliți gardiști ruși. [tutindeni.

streptocác microb respândit pre-
stricneá i. de luat sânge la vite;

stricní a luá sânge; a izbí
crunt. [nuca vomică.

stricníná otravă violentă din

strident ascuțit, șuerător.

strígh e fagure.

stríște, *tríște* soarte.

stroh mo. pleavă de fân.

stroi mo. rând de bătae, front;
șir de soldați cu vergi: *a bate*
la stroi. [rând.

stropóli a înciripă, a adună pe
struj boală de unghii.

strújniță strug p. rotar.

struneá mo. căpástru.

struneála lemn de strunit carul.

stru(n)g i. de rotunjit lemn;
scaun de strugar.

strungăredță găleată de muls la
strungă; scobitură pe dinții

strup curea de ham. [de cal.

stuc tencueală (văcalăș) de
ghips; *stucátúrá* ornament de
stuc.

studéniță scorbut; fel de plantă.

stufát fierț de bucate în vas
astupat; mánzare de ceapă.

stundíst fel de nazarinean.

stúpá călț; cânepă.

stupefiánte leacuri amorțitoare.

stupiditate tâmpénie.

sturluibá mo. a inebuni; *stur-*
luibát nebunatic.

sudv plăcut, dulce; *suavităte* în-
sușire de suav.

subaltérn supus, inferior.

subléct cauză; materie; perso-
anoară; parte de propoziție; *subiectiv* ce se rapoartă la s. *subiectivism* sistemă ce pornește
dela raporturi subiective și
nu dela reale s. obiective.

subit neașteptat, năpraznic.

sublím înalt, măreș.

sublimăt biclorură de mercuriu
(desinfectant).

sublimăre trecerea unui corp
din stare solidă în gazoasă.

subrétă slujnică; cântăreață de
teatru în roluri vesele.

subrogă a se substitui.

subsidiu ajutor în bani; *sub-
sidiâr* ajutător lăaturalnic.

subsistă a mai fi, a dăinui.

subsistență hrană și întreținere.

subsól parte de casă sub parter.

substânță materie; parte prin-
cipală; în s. pe scurt.

substânțial hrănitör; *fig.* bogat
în idei. [stanță s. idee.

substântiv vorbă ce arată sub-
strătat bază, temei.

subterfugiú viclesug, tertip.

subtil subțire; ager, isteș; *sub-
tiliză* a face s., a rafina, *fam.*

subürbie mahala. [a șterpeli.

subvenție ajutor în bani.

subversiv ce poate nimici.

succin chihlibar.

succint scurt, concis, laconic.

sucombă a cădea (sub povară);
a muri.

suculent mustos; gustos.

sudít supus străin. [dènie.

sudúc mo. șalău. *sudúm* sume-
suficiență cantitate d'ajuns; *fig.*
bizueală neobrăzată.

sufix silabă la sfârșit de vorbă
p. a-i hotără înțelesul
suflengthèru suflet.

sufłòt unealtă de suflat. [căcios.
sufocă a năbuși; *sufocânt* în-
sufragân (episcop) supus juris-
dicției mitropolitului.

sugeră a însuflă, a inspira; *su-
gestiúne* îndemn.

sugiúc mo. fel de cârnat; pră-
jitură de nuci și zahăr.

sugușă mo. a sugrumă.

suhăr pesmet, «profont».

suhărie mo. guturai.

suhăt loc de pășune.

suicid sinucidere.

sui génerois în felul său, special.

suităr măscărici, paiață.

suiulgiu od. fântănar.

sulác crap lungăreș.

sulète carămb la car.

sulfatără teren sulfuros.

sulfuròs cu sulf, de pucioasă.

sulger v. *slugèr*

sulgi od. dare pe lapte de vacă.

suhăr creangă.

sulinăr țeavă, tub; sulac.

sultan-mezăt licitație ținută în

Divanul țării.

sultândă soție de sultan; s. *va-
lidedă* mama sultanului.

sumdèș mo. suman p. copii.

sùmbru sombru, întunecat.

sumptuâr privitor la cheltueli.

sumptuòs măreș, falnic.

supă a cină.

supăpă astupătoare, ventil.
superfetăție prisosință.
superfluu de prisos; fără folos.
superlativ desăvârșit; cel mai înalt grad.
superstiție credință deșartă.
supieră castron de supă.
supin substantiv verbal.
suplantă a face să peardă, a supleant locuitor. [luă un loc.
suplement adaos, spor; *suplementar* pe d'asupra.
supletiv întregitor. [chin, caznă.
supliciu pedeapsă corporală;
supoart proptea, reazim. [ceialți.
supraarbitru arbitru pe lângă
supraveni a veni fără veste.
suprēm mai pe sus de toți;
moment s., clipă din urmă, moarte. [ietate.
supremație superioritate, întâsuprimă a desființa. [tae.
surchidi a bate; *surchideald* băsurdind aparat p. a reduce sunetul unui i. de muzică; în s. în taină.
surduc coastă pietroasă.
surducă a. minge, balon.
surdumăș mușcăi; pecingine.
surghiuni, *surguni*, a exilă.
surguci peniș cu pietri scumpe la cucă. [bot.
surlă i. muzical de suflat; rât,
surogāt substanță înlocuitoare.
surugiū poștalion.
süşă (fr.) marcă de registru cu süșă șindrila. [chitanțe.
susceptibil primitiv; *fig.* simțitor.
suscită a provoca, a stărni.
suspect de bănuir. [oprește.
suspensiv de amânare; care

suterân pe sub pământ; ascuns.
suterând boltă sub pământ.
sutiură incheetură între oasele craniului.
süüm cülque fiecăruia ceea ce e al său (să i se dea).
suvac ac mare.
savai v. *sevai*.
suarüü od. călăreț turc.
suverân stăpânitor; cel mai mare; fără apel; desăvârșit; *suveranitate* autoritate supremă.
suzerân care are feud.
suzeranitate drept al domnitorului unui stat suveran asupra unui stat nesuveran: *România a stat sub suzeranitatea Turșvanșih* stănf. [ciei.
svelt subțire. *svoänä* svon, veste.

Ș

șabac (Bănat) broderie.
șabană mo. fel de haină.
șablön mostră, tipar.
șăfer mijlocitor; nerușinat.
șahmară od. stofă prețioasă.
șai od. stofă de lână; *șaiac* postav.
șalgäu, *șaugäu* tăetor de sare.
șalön postav de lână.
șalupă barcă mare.
șalvări nădragi largi; *șalvaragiū* care-i face s. poartă.
șamalapeä damască.
șamanism religia pop. mongole care cred în duhuri și vrăji;
șamani preoții lor.
șambelän nobil în serviciul interior al camerei unui print.

șan mo. calapod, a. șamfă.
 șanâl fr. trecătoare îngustă p. corăbii.
 șandramă streășiuă; șopron; baracă; fig. om scăpătat.
 șantâj fr. stoarcere de bani prin mijloc necinstit. [răbii.
 șantiêr fr. loc de construit coșoăș cal de șea.
 șar mo. arsenic. [bânci d'alungul.
 șarabână șarabânc trăsură cu șarân, șerân crap.
 șarlă javră, fig. om supărător.
 șart rândueală; rost.
 șășiu chiorăș. [cadrilat.
 șatrânge joc de șah; cu pătrățele, șatrâr, od. Mărele ș. demnitar peste șatre în răsboi; boerinaș; șătrărêi ostași sub șăucd șold (la cal). [com. sa.
 șêic șef de trib la arabi, predișerb rob. [cator.
 șerbegiu serbegi-bașa od. celce îngrijea dulceturile și oferea lui Vodă șerbet; vânzător de șerbet.
 șerbêt băutură recoritoare; dulceață frecată până la îngroșare. [gărului.
 șestînd lemn de sub roata joașef șes, plan. șfac mo. laț.
 șiboi micșuneă.
 șibolêt parolă, lozincă; semn.
 șifonă a ghemui, a mototoli.
 șild ținătoare de chei.
 șimpanzêu maimuță africană.
 șineală v. sineald.
 șinic găleată.
 șidi mo. șuvoi.
 șip sticlufă; pește de mare.

șipcă șindrilă. [iterană.
 șirdco vânt năbușitor pe Medișșianed pușcă arnăuțească.
 șișcă paie tocate; vrăjitoare; șișcôi strigoi.
 șiștoare margine de stofe; mănner la crângul morii.
 șiu, șui înalt subțire.
 șleah, șleau drum de țară.
 șleahță od. boerime polonă; ceată, clică.
 șleahfici nobil polon.
 șleapcă pălărie cu 3 colțuri.
 șledun gorun.
 șlep bastiment fără catarte.
 șlic v. ișlic.
 șmêcher șiret. [neamș.
 șoacă(ă) șobolan; poreclă p. șoangher poreclă p. ungur și ciangău; șoanghind servitoare unguroaică.
 șocârlăt materie stacojie.
 șodolân crac, ciolan.
 șofrac sfredeluș.
 șoimân șoim mare; Șoimâne zine volburoase.
 șoimâr crescător de șoimi p. vânat de paseri.
 șoimuleân ca șoimul; aprig.
 șoldân pui de iepure; fig. tinăr; șoldani a tuli.
 șoldâr parte de ham dela șold.
 șoldină durere de șold, ischias; șerpăriță (plantă); șoldiș șchiopătând.
 șoldit stricat la șold (despre animal); șoldiu șpetit. [șiret.
 șolomonâr vrăjitor. șoltic mo. șoltüz, șultüz od. primar.

șomâj timp de nelucru în industrie; *șomêr* lipsit de lucru.

șomoiâg mănunchi de paie.

șont șchiop; poreclă p. neamț, *șontșior*.

șontorôg olog și șchiop. [giri. *șopârcăile*, *a umblă cu ș.*, cu amășopârlăiță gușter; plantă cu flori albe. [teală.

șopoi a șopoti; *șoșeală* șoporiciei umflături la pântec de șoricioaică acid arsenios. [vite. *șoricciu* cenușiu.

șoselui a face șosea.

șotie poznă; șiretenie.

șotroage cizme purtate.

șotrôn fr. fel de joc de copii.

șovâlc! șovăind.

șovinism sentiment pătimaș de patriotism; *șovinist* patriot *șovoit* încâlcit. [exaltat.

șpăgă sabie, baionetă; spație.

șpêrlă mo. cenușă; *a da prin șp.*, a prinde cu minciuna.

șrapnêl proiectil cu gloanțe în *ștâer* vals stirian. [interior.

șteampuri măcinătoare de piatră auriferă.

șteap spin; bucată de lemn.

șterc gunoi; a. scrobeală.

ștêvie măcriș.

știft țintă, cui mic fără cap.

știob jgheab. [fundării.

știobâlc! arată șgomotul scutioldic, *știubâc* prăjină folosită la pescuit.

știoldnă drum orizontal în mine.

știrbînă știrbitură. [coșnișă.

știubêi fântână neafundă; stup,

știulête cocean cu boabe.

ștubêci subst. p. fabricare de verniuri.

șucadă mo. mare nu glumă.

șugubăț glumeț; primejdios.

șugubind bocluc; od. amendă.

șui smintit; podagră; rac (boală).

șuiân cărucior cu roate mici.

șuietîrd creștere la ureche (oi).

șuiț cățclul pământului.

șulâr cusătură rară. [șalătorie.

șulêr mo. înșălător; *șulerie* în-

șupuri mo. a (se) strecură.

șușeniță fâșie de pământ s. de piele.

șușlêt, șișlêt, șușlête, șirêglă.

șvichi mo. stichi, pleznă.

T

tăbăcrească joc în cărți.

tabân scândură; talpă; oțel.

tăbărăș ostaș în tabără.

tăbărci a ridică în spate.

tabernăcul v. *chivot*.

tăbie redută, întăritură.

tab(i)lêt manieră; poftă; nărav; *a-și face t.* a fumă din ciubuc bând cafea.

tabîn od. fel de mătasă.

tablă-bașă od. cal dat de sultan noului Vodă; d'a gata, comod.

tablie tablă de lemn împodobită.

tabû instituție relig. în Polinezia ce dă lucrului s. persoanei caracter sfânt oprind să fie

tăbueț mo. săculeț. [atins.

tăbula râsa tablă nescrisă; *a face t. r.* a înlătură un lucru p. a pune altul nou.

tabulhană v. *meterhaned*.

tabultòc parte de sac cu făină.
taburèl scăunel; scaun fără răzîmătoare. [*túrri* tăcut.
tăcit subînțeles, pe tăcute. *taci-taci*le vorbe goale.
tacîlî od. cingătoare vărgată.
tacrîr od. raport, interogator.
tăcîcă artă d'a rînduî și întrebunță trupe în teren de luptă; *fig.* mijloace de-a izbuti; *tac-ticiân* isteț în tactică.
tacticòs regulat, chibzuit.
tactîl de pipăit.
taft, *taht* reședință.
tăftă fel de mătăasă; pe deplin; *vine t. la cot* se potrivește.
tătalăc butuc.
tăftur curea sub pânțece la cal.
tăgărtă traistă. [*susan* p. halvă.
tahân product din sămînță de *tahmîn*: cu *t. cam*, aproape.
tain porțiune; întreținere; proviziune.
tăinișă loc ascuns, groapă.
talaèr v. *bașlic*.
talăfuri: *lăfuri* și *t.* palavre.
talâm închinăciune.
tălâmb trîndav.
talân, *tăldu* dalac.
talâr haină lungă p. preoți.
talăș paie. *tălășmân* bădăran.
tăla-tăla încetșor.
taláz undă, val de mare.
talc silicat de magnezie.
talént greutate la greci (26 kg.); monetă; dar firesc.
talî mo. *fam.* plecăciune.
taliân unealtă de pescuit.
talică trăsură ușoară.
talión, *pop.* italian? fel de alifie.

talismân lucru căruia i se atribue minuni.
taliúne od. pedeapsă egală ofensei: *ochi p. ochi*.
talmúd colecție de tradiții rabinice; *talmudist* care-i aparține, sau îl tălmăcește.
talón bilet de inoire a cuponilor; parte din matca regiștrului după detașarea foi; în joc de cărți cărțile neîmpăr-tălpăș od. pedestraș. [*ite*.
tămăioare mu. viorele.
tămânjér mo. băț de bătut cașul.
tamazlăc turmă de vite.
tămbár od. mantă p. femei.
tămburđ i. muzical cu coarde de sărma
tamburînă fel de gherghef.
tam-nisâm, *tam-nesâm* deodată.
tampetă od. danț vijelios.
tămpină tobă mică.
tămpón astupuș; disc de fier la capet de vagoane.
tam-tam fel de toacă de metal de orig. chineză.
Tănăse tip de nărod; hoinar.
tanc car blindat și înarmat (1916).
tandúr măsă cu covor lung sub care orientalii pun un vas cu jăratec; *șede pe t.* pierde vremea.
tangentă linie de atingere; *a scăpă prin t.* fr. prin dibăcie.
tangibil de atins. [*spaniolă*.
tángo danț pop. din America
tangrin drojzii de acrit zămuri.
tanîn subst. vegetală p. tăbăcit.
tantói tocmai.
tapangedă bătae; pistol.

tapiocă mat. alimentară din rădăcină de manioc (arbust).
tapir mamifer pachiderm. [tezi].
tăpșân mo. șes înalt; *tăpși* a netăr(*a*)buc sac de prins pești.
tarabăluș legătură la cap în *tărăbuște* mărunțișuri. [orient].
tarac, *tarăș* stâlp sprijinitor.
tărăncă funii la codârla de car.
tarantelă joc vioi italian.
tarapană od. monetărie, bănărie.
tărăbăcă obicei la lăsat de sec în Rom. veche; *a luă la t.* a bate, a baljocori.
tărăbăcălă păruelă; ocară.
tardiv târziu.
tarișă a taxă, a hotără prețuri.
tariș rachiu prost. *tarlă* strat, *tărta-mârta* deodată. [tablă].
tarlă ocol, țarc; *tărlăș* cioban la țarlă; lucrător ambulant.
târâ măsură; tufă spinoasă; *târ-nuedă* păruelă. [nuiéle].
târâ corfă, traistă; stup de *târnomeată* rămășițe de paie, *târșai* a țără. [gunoi].
târșână legătoare de opinci; *târșânăr* opincar, țaran.
târșoagă troscot; ceva lung și stufos.
târțan stofă cu patrate în culori.
târțănêț indesar.
târțită coinac, parte cărnoasă d'asupra coadei la paseri.
târțiu v. *terțiu*. [afurisit].
târțor șef de diavoli; șef; drac;
târțric, *acid t.* din tartru de vin; săricină.
târtru, *târighie* sediment pe urma vinului în buți; peatră ce se lipește de dinți.

tartuf fătarnic, fariseu.
tasmă mo. panglică.
tătărcă femee de tătar; eapă tătarească; cojoc; tărtăcuță.
tatuă a imprimă figuri pe corp.
tăușer băț; ciomag.
tăiula, *tavălgă* plantă ierboasă.
taumatürg făcător de minuni.
tautologie repetiția aceleiași gând-tăvără cărciumă. [diri].
taxallști od. în Ardeal: țărani cari p. o taxă și pe timp hotărât primeau dela stăpâni loc *taxatôr* care taxează. [de casă].
taxid od. călătorie de negustori în străinătate p. mărfuri; marfă adusă.
taxidărie od. strâns de dări; *taxidăr* care le adună.
teără mo. v. *natră*. [vărte].
techêr-mechêr în mare grabă, val
tecnefês suspin, năduf la cai.
teșderdâr v. *deșterdar*.
tegment înveliș de semințe etc.
têhnic ce e propriu unei științe s. arte; *têhnică* întreg modul d'a lucră în artă s. meserii; *têhnician* cunoscătorul ei.
tehnologie știință despre arte și meserii; termeni tehnici.
tehuu căpiat; zăpăcit; *tehu* a zăpăci; *tehueală* amețeală.
têică cutie dela coșul morii
teism doctrină ce admite existența personală a unui D-zeu și acțiunea sa providențială.
tei-beléi acelaș lucru.
tel fir, coardă de oțel.

telăl vânzător de haine vechi; strigător la licitație; *telălăc* marfă s. meserie de telal.
telalbaşă, od. stăroste de telali la licitații. [rea de gură.
telalișă, teleleică mijlocitoare; *teleap-teleap* încetșor.
telemă tel de brânză.
teleologie cugetări despre noțiunea finalității s. cauza finală.
telepatie fel de telegrafie între suflete. [stelelor.
telescop i. optic p. observarea *teletin* iuft.
televiziune, radioviziune vedere la mari depărtări cu ajutor de aparat.
teiteă pătură de pus sub șea.
teluriu metaloid cenușiu lucitor.
témă materie, subiect.
tembél trândav; *tembelăc, tembelism* negrijă trândavă.
temerăr în drăzneț; *temeritate* oarbă cutezare.
témnic mo. loc de iernat stupii.
temperă a potoli, a micșorâ.
temperamént fire; caracter.
temperânță cumpătare.
temporiză a târâgâni.
ten fr. coloritul feței.
tenăce care ține; dârț.
tenchi od. a 4. parte din dram; a. alac roșu.
tendênță năzuință; *tendênțios* ce arată intenție ascunsă.
tendôn capăt fibros de mușchi.
tenébre întuneric. *ténia* panglică.
tensiune încordare. *tentă* a ispiți.
tentăculă pipăitoare. *tentătivă* încercare.

teocrație stăpânire exercitată în numele dumnezeirii.
teodolit i. de geodezie. [păgâni.
teogonie cunoștințe despre zeii *teodicée* tratat despre justiția divină; parte de metafizică despre Dumnezeu.
teorémă propoziție de dovedit. *teoreticón* psaltihie.
teorie cunoștința pur rațională; regulile de artă s. știință.
teosofie sistem filosofic-religios p. «înfrățire universală», fel *teptil* v. *tiptil*. [de panteism.
teracôtă pământ ars.
terapeuțică știință despre tratamentul boalelor.
terasă ridicătură de pământ; acoperiș plan; pridvor.
terasamént săpare și înălțare de pământ; *terasier* care sapă la t.
têrchea-bêrchea lucru de nimic.
tererem zorzoane; *fig.* aparențe, *terêstru* pământesc. [forme.
terezie cântar.
terfăr a. colăcer, vornicel.
terlici od. pantofi.
terme izvoare calde; *termal* cu apă minerală caldă.
têrmen fine; soroc; rată; cuvânt; relațiune.
terminologie termenii tehnici.
ternâr cin 3 unități. [de t.
teroàregroază; terorisim cărmuire
terță interval de 3 note; a 60-a parte din secundă; *terțet* muzică p. 3 voci; *terțină* strofă
tertêl găitan. [de 3 versuri.
terteleăg titirezul morii.

terfiâr strat pământesc apropiat de epoca actuală.
tertip od. sistemă. [venie.
țerzi-bașa od. staroste de croi-
tesăc sabie baionetă. [tori.
teșchereă rânduă; od. certificat.
tescovină trévere, voștină, ră-
 mășițe în teasc dela struguri.
teși a reteză; a creștă.
teșitüră buturugă.
țeslă bardă; *teslăr* bărdaș.
teșméc, *teșmeherie* înșălătorie.
teșós pieziș. *testacău* țestos.
testă duzină; nr. de 24 coale.
tétanos convulsie a mușchilor.
tetrádă caiet de 4 coale.
tetra(e)vanghél carte cu cele 4
 evanghelii.
tetragón figură cu 4 unghiuri.
tetră dulceață de chitră.
teu riglă s. lineal ca un T.
têucă teică; țgehab.
tevatüră sfară, gălăgie.
tevelichie pieptar.
text vorbele proprii ale auto-
 rului; citat biblic p. predică;
 caractere tipografice.
textil de țesătorie; de țesut.
textual ca în text.
țeză propoziție de dovedit; temă
 s. subiect de desvoltat; carte
 unde se tipărește o teză.
tezaurăr cassier central; od. că-
 măraș, vistiernic.
tiără ornament de cap p. regi
 la perși și mezi; mitră cu 3
 coroane p. papa.
tibét blană de oae din Tibet.
țibia osul fluerului. [fes.
tichét bilet, răvaș. *tichie* scufie,

tichiúță diavol (cu tichie roșie).
ticneă vas de tăbăcit.
tifán plasă, roci. [de palmă.
tiflă noroc orb; *a da tifle* gest
tighél dojană, musturare.
tiglici i. p. a întinde pielea în-
 călțămintelor.
tigoăre păcătós, ticălos.
tiharăie văgăună.
tigvoăsă soi de struguri.
tij od. asemenea, ca.
timid sfios. [pe frunte).
timin od. monetă turcă (salbă
timleác cârlig pescăresc.
timpân membrană a urechii;
 spațiu între cornișele fronto-
 tinctorial de a vopsi. [nului.
tinctură mat. p. vopsit; solu-
 țione chimică.
tindéche bucată ce ține întinsă
 pânza în război.
tió! te cară! (cătră dobitoace);
tióhái a goni cu tio. [tíve.
tip formă, figură; însușiri distinc-
 țipic însușire de tip; simbolic.
tiptil pe furis, pe ascuns.
tir tot una. [de rotar.
tir artă s. loc de tras la țintă; i.
tiřádă vorbă goală spusă pe
 nerăsuflate.
tiráj tragere s. țipărire.
tirálíór soldat trimis înainte p.
 a hărțui pe dușman.
tiriác electuar din ópiu.
tiriachiu care bea opiu, amețit.
tiriboánță roabă.
tiriplíc bumbăcel, tort; într'una.
tirloidée glandulă de 2 laturi
 ale larinxului; volumul ei
 mărit e *gușă*.

tirs băț cu viță și iederă p. Bacchus; floare ca o piramidă
titân uriaș. [(la liliac ș. a.).
titiréz căuș (al morii); sfârlează.
titrât care are titlu.
tiv margine tivită a rochiei.
tiva mo. drept nainte
tivilichie pieptar femeesc.
tizând ceai, a. herbată.
tizic balegă uscată în formă de
 cărămidă p. încălzit bordei.
toăie omeag. *toăipă* mo. bardă.
toând gaură în gheața de râu
 p. pescuit; nazuri.
tocă sapcă cu mici borduri.
tocmág mo. ciocănaș; tăeși.
tocmágél mo. fel de ciuperci.
tocsin clopot de alarmă, tocare
 de primejdie.
todomânt a contrazice.
tofái a se tăvăli.
tógá mantă de lână la romani;
togát cu t., fig. roman.
tóhu-bóhu talmeș balmeș.
tólbá săculeț; *tolbáš* cu t., vânt-
 tolerant îngăduitor. [zător.
toloacă pârlog, loc sterp.
tolocáni a mormăi, a dojeni.
toloji a se tolăni, a se tăvăli.
tološcán trândav. [reacționar.
tombatérá ișlic; fig. înapoiat,
tóná greut. de 1000 kgr., 20 măji.
tonáj cât ține corabia în tone.
tonalitate calitatea unei piese de
 muz. scrise într'un anumit ton.
tonic ce arată tonul; leac în-
 tăritor.
tonică notă accentuată din gamă.
tonsură ras la creștet p. cel ce
 intră în preoție; ceremonia ei.
tonforbí nătâng; joc într'un picior.

top 20 testele de hârtie.
topáz peatră scumpă galbenă.
topcá od. tunar. [terne.
tópica medicamente locale s. ex-
topografie înfățișare grafică a
 unui loc. [geografice.
toponimie studiu despre numiri
toptangiu care vinde cu top-
 tanul s. cu ridicata. [forța.
topúz od. buzdugan; cu t. cu
toráce trunchiul corpului.
tórbá sac de drum s. de vânat.
toresadór luptător cu tauri în arenă
torént puhoi, șuvoi.
torid fierbinte.
toroápa necaz, trudă.
torocáni, torosí a flecări.
toropáld, toroipán măciucă.
torpila peștele electric; mașină
 ce face explozie sub apă.
torpilór luntre de pus torpile.
torsádá ciucur răsucit.
tórso bust; statuie trunchiată.
tóșcă plin, înfioat.
továl piele de vită.
tóxic otrăvitor; otravă.
trabánt dorobant; satelit.
trachit rocă cristalină.
tradiție trecere orală în șir lung
 de ani; lucruri transmise prin
 tr; *tradiționalism* ținere la tr.
trafic negoț; fig. negoț necinstit.
traftológ, traftolodgá, ir. hârtii
 vechi.
trágde claviculă. [răget.
trágdn boală de grumaz la vite;
tragedie piesă dramatică ce de-
 șteaptă groază și milă prin
 acțiune eroică; *tragedián* ac-
 tor de tr. [de tragedii.

tragic sgduitor, jalnic; autor
tragicomedie tragedie cu părți
comice; **fig.** amestec de se-
trăglă cobilă. [rios și comic.

trăgnă rană făcută de șea.

tragodie od. cântare.

trahee beregată, răsufătoare.

trajectorie linie urmată de un
corp aruncat în spațiu; **traject**
spațiu de parcurs.

trămă băteală; **fig.** uneltire.

trămândău tândală.

trâmba val de pânză; fâșie.

trambulină scândură înclinată
p. luat avânt la săritură.

trâmpă mo. schimb.

trânchet lemn p. plute și catarte.

trandăde unealtă de pescuit.

transcendent superior, sublim.

transcendentă ce aparține ra-
țiunii pure, peste experiență, a

tranșeu șanț de adăpost. [priori.

transépt parte transversală în
formă de brațele crucii între
cor și nava bisericii.

transfigură a schimba la față.

transformism doctrină despre
schimbarea animalelor în alte
specii de animale sub înrău-
rirea mediului unde au trăit.

transfug care trece la dușman;
s. la alt partid.

transgresiune infracțiune, aba-
tere, călcare de poruncă.

translător traducător oficial.

transmisiune trecere.

transpiră a asuda; **fig.** a răsufli
(o știre). [cântat.

transportat dus; însuflețit, in-

transpozitiv ce transpune; **limbi**
t-e, unde raportul vorbelor
se arată prin terminații.

transsubstanțiere prefacere a
pâinii și vinului în trupul și
sângele lui Hristos.

transvază a prîtoci.

transversal ce trece curmeziș.

tranzige a cădea la invoeală.

trânze strună, zăbala la frâu.

trânzit puțință d'a trece mărfuri
fără vămuit. [melnic.

tranziiție trecere; **tranzilor** vre-
trapéz cadrilatér cu 2 latimi pa-
ralele și inegale; aparat gim-
nastic. [vește liturghia.

trapéză masă pe care se are
trapézărie prânzitor, refectionu.

trasă a emite polișă.

traséu desen, schișă, plan.

trâsnăde pleznae, toană.

trătăși, **tratași**, **lartășii** mo. câ-
ticele scrise cu mâna p. școale
primare.

tratativă, a. pertractare, traluc.

traversă a trece, a strătăi

traversă șină de fier p. călădu,
lemn pus d'a curmezișul

trăbnic harnic.

trăflă podoaabă arhitecturală (ca
trifoi); ghiindă (în cașul de joc).

trămă dublu punct (· ·) pe o vo-
cală p. a fi rostită separat de
cea precedentă

trăpdăș alertgător într'una.

trăpău sfidat de găurit osul
capului; **trăpășie** operație

trănce v. **prețce**. [cu tr.

trăpetic carte pop cu preziceri.

trăplei mescioară cu 3 picioare.

tréi od. al treilea.
trétin, *trétior* cal de 3 ani.
trédă treime. *triáj*, *triáre* ale-
trib seminție. [gere, cernere.
tribórd partea dreaptă a corăbiei.
tribuláție mahnire, obidă.
tributár care plătește tribut;
 atárnător. [hiereu].
trichier sfeșnic cu 3 brațe (p. ar-
trichind vierme parazit în muș-
 chii porcului. [3 ori.
trictet, *proctet* și *tr.* blăstemat de
tricliniu sală de mâncare (la ro-
trichidnt furcă cu 3 dinți. [mani].
triédru corp geometric cu 3 fețe.
trienál la s. pe 3 ani. [ceal.
tristóng silabă din 3 sonuri: *iau*,
triglífă podoabă în friza dorică.
trigonometrie matematică ce cal-
 culează elementele unui unghi
 cu ajutor de date numerice.
tril ornament melodic.
trilogie șir de 3 piese dramatice
 s. poeme asemănătoare.
triméstru restimp de 3 luni.
trinitáte treime. [inși.
trío compoziție din 3 părți; 3
triód carte cu rânduiala slujbei
 dela Dum. Vameșului și Fari-
 seului până în Sâmbăta mare.
tripartít od. codice al Ungariei
 (publ. din porunca regelui în
 1514 de Werböczi) cu legile
 și obiceiurile țării. [șlefuit.
tripólii subst. miner. gălbue p.
tripóu fr. casă de joc. [lopeți.
trirémă od. vas cu 3 rânduri de
triumvir magistrat roman în co-
 legiu de 3 (în 60 și 43 i. de Cr.)
triviál comun; josnic.

trivium od. învățământ de: gra-
 matică, retorică și dialectică.
trivógđ alarmă.
troféu semn de biruință.
trohéu picior de vers: — √.
troián grămadă, masă, val.
troieni a (se) acoperi (cu ză-
 padă); *fig.* a albi.
troiță Sfânta Treime; cruce la
 răspântii; treime.
trómbă bot; trompétă.
trombón trâmbiță mare.
trómpă corn, trâmbiță; bot de
 elef.; *tr lui Eustátiu* canal în-
 tre timpanul urechii și gură;
 boltitură trunchiată.
trop expresie figurată.
tropaór od. fel de postav.
tropice 2 cercuri paralele cu ecua-
 torul între care se face miș-
 carea anuală aparentă a soa-
 relui în jurul pământului.
tropicál de tropice; *căldură tr-ă*
 ca la trópice. [primă.
trópos purtare; fel d'a se ex-
trubadúr poet medieval în su-
 dul Franței.
trúfă ciupercă gustoasă. [prinos.
trufandă pargă (a roadelor); *fig.*
truism adevăr simplu. [tanți.
trust (tröst) sindicat de specu-
tubércul excrescență, mică tu-
túeș mo. țicnit. [moare.
tut formațiune geologică po-
tufánică crizantemă. [roasă.
tufecibășa od. șef al gardei
 domnești; *tufeciú* lefegiu; ar-
 muriér. [fulcă.
tufll a vâra, a înfundă; a su-
tui steag din coade albe de cal
 pe o lance cu semilună.

tu(j)léan cocean.
tulbént vâl de mireasă. [noase.
tulipină arbust cu fructe veni-
tult od. monetă turcească de 15
 parale; ban de 20 crețari.
tulúm burduf p. untdelemn; bu-
tumbác alámă. [câți de piei.
tumbeléchi od. fel de țimbală.
tumoóre umflătură.
tumúlt larmă, zarvă.
túm(ul(us)) ridicătură de pământ.
tumurlúc, pop. temniță.
tumurúg buturugă.
tupéu fr. îndrăzneală, obrăznicie.
tupilúș ascunzătoare; *t. prin*
năgáruș prin loc de năgară.
tur, túruri fr. ocol; plimbare.
tur, turi fund de pantaloni.
turá monograma sultanului pe
 monete; iscălitură.
turalíu drept la cântar.
túra-vúra încoace-încolo.
túrbá fr. combustibil din mat.
 vegetală carbonizată. mărăcie;
turbărie strat de turbă.
turbilión fr. volbură. [verticală.
turbíná roată idraulică cu osie
turbincă saculeț de drum.
turbulént sgomotos.
túrcá mască în forma unui cap
 de cerbuț (ob. de Crăciun).
turcoázá fr. peruzeă. [cilor.
turcomerít od. admirator al tur-
túriște ogrinji. [gentă.
túriță asprișoară, plantă astrin-
turlác amețit de vin; *turláci* a
tur(líu)líu curățel. [se îmbătă.
turmác bivol de un an.
turmént chin, canon.

turmentát, jam. beat. [învărtitor.
turnántá fr. dulăpior de cărți
turnéu fr. călătorie; plimbare.
turnír în evul mediu: serbare
 ostășească de lupte.
turnúrd întorsură.
turpitúđine mârșăvie. [(mere).
turtea rotiță de fus. *túrtur* acrișor
turungíu portocalíu.
tușiná a reteză, a tunde.
tuteá oxid de zinc.
tútti-țrútti mâncare italiană din
 fructe; *fig.* amestec.
tútti-quánti toți, câți sânt!
tutunárít od. dare după pogon
 de tutun.
tuzlamá fel de mâncare.
tuzlúci ghetre; tureci.

T

ta! mo! cea! (cătră boi).
țába! [țba! marș! (cătră căni).
țácolie străgălie; cioc de bărbie.
țácdăneálá tropot continuu.
țáchisméște strămbături, grimase.
țájanáđáche fuduláche. *țáglá*
țámbrá mo. ghizd. [țintă.
țanc băț de măsurat vasul; *la ț.*
 la pont, întocmai.
țáncúș(á) bețișor de crestat; cre-
 stătură; joc de copii.
țápárlúe țepușă.
țápoș cu coarne lungi.
țárcá joc de copii.
țárina danț pop. în Munții-Apu-
 seni: 2 pași la dreapta, 2 la
 stânga și învățire repede.
țártám mō. ciucur; a. unealtă.
țástár mo. guzgan de câmp.

țateică, țifeică huiț, scrânciob.

țest curea la crucea trăsorii; centru; clipă hotărâtoare.

țest inveliş osos; unealtă de copt.

țică fam. băețel, pici.

țiclău vârf de munte.

țicni a plesni; a crepă; *țicnit*

țigărit șubred, fraged. [șuchiat.

țigla mo. frigare de lemn; băț

crepat de prins raci.

țitură danț țigănesc.

ținc cațelus; *ț. al pământului* șuiț; fam. copilaș.

țincăr, țingău mo. băețandru.

țincus, țintăr unealtă de fierar; joc în bobi. [țean.

ținut mo. județ; *ținutal* jude-

țipă fluier de salcie; *țiplă*.

țipenie ființă.

țiperig sare de amoniac.

țiplă bășică p. geam.

țiști a țigni; a bălăci.

țistui a face țist! a cere să tacă.

țifei petrol brut; zer.

țiu cioc, plise. [seri].

țivli a atrage cu fluierături (pa-

țivlói fluierășă. [țol mic.

țoală țol, cergă; haină; *țolinca*

țoi ciocărlă; păhărel.

țolină femee desfrănată.

țonțorói mo. țanțoș.

țop moț, locuitor din satele mai sus de Câmpenii Ardealului; od. locuitor din dreapta Murașului (după coada de păr, țop, ce purtau).

țopârcă, țopârlân mojić.

țoropóc! d'odată!

țóscă mo. săculeț.

țuclui, țuglúi, țugíu vârf, pisc.

țucșul, fam. a bea bine (dintr'un

țuhái mo. a bate, a lovi. [«țug»].

țuluc mo. moț, chică.

țumburúc mo. gămălie.

țunțurlúi țanțoș, semeț.

țurcán, țircáv, țurcáv cu lână scurtă mătăsoasă. [știrb.

țurchinár țeapă, furcă. *țúrlă*

țurlói fluierul piciorului; scoc.

țúrlói-búrlói, țúrlu-búrlu sbărlit.

țúscă (d'a) joc cu legătoare impletită; beat.

țúșce soi de oi mărunte.

țuțuián cu țuțui s. moț; muntean.

țuțuiáncă danț de țuțueni.

țuțurá a. a trage de păr s. de urechi.

U

ubichitate fapt d'a fi în acelaș timp pretutindeni.

udagđci v. *odagaci*.

údmá uimă, umflătură.

ughi od. galben unguiesc, 200

ugilit bocitor. [nani vechi.

úte ciof, buhă.

uimáci a (se) uimi.

uim v. *oim. ujuji* mo. a uscă.

ulamá ciucure. [nica sa.

ulân lăncier neamț; *uláncă* tu-

ulemá legist teolog muzulman.

ulmí *ulmá* a adulmecă, a simți.

ulteriór ce e dincolo de; venit după. [irevocabile.

ultimátam ultim cuvânt, condiții

últra peste; prea, foarte.

ultramontân se zice despre doctrină favorabilă scaunului papal; dincolo de Alpi.

uluc canal, scoc. [netezi uluce.

ulucă scândură; par; **uluci** a **ulucăr** fel de crap.

ului a (se) zăpaci.

umân omenesc; binevoitor.

umanioare limbi clasice, temelie p. cultura umană.

umanist știutor de limbi vechi s. clasice; **umanism** doctrina ce le ține ca mijloc principal de educație.

umanitär privitor la umanitate.

umanitate omenime; bunătate.

umaniză a îmbiânzi, a civiliză.

umarăs altită.

umbelă fel de eflorescență ca umbrela deschisă; **umbelifere** plante cu umbelă.

umil cucernic; plecat, modest.

umilă a înjosi; a (se) plecă.

umiză mo. a se miji de zină.

umoare materie lichidă în corp **umôr** duh glumeț. [organic.

unanim într'un glas.

unciale litere majuscule.

uncie mică greutate de 30 gr.

uncrôp apă caldă; a două zi după cununie când se dă miresei supă caldă.

uncțiune cuvânt mângâios.

undă a pescui cu undiță; **fig.** a

ândină nimfă. [cercetă

ungurăs voronic (plantă).

unicörn rinocer cu un corn.

unionist de uniune; od. sderent al unirii principatelor.

unisôn hang, acord în acelaș ton; **fig.** potrivire.

unitâr care năzuește spre centralizare; ce nu admite sf.

universalitate totalitate. [Treime.

untîșôr fel de salată. **uragân** furtună. **uranisc** baldachin.

urbân de s. din oraș; **fig.** omenos.

urbanism, **urbanistică** cunoștințe despre întocmirea orașelor prin clădiri potrivite, străzi, canalizare, iluminat, tramvae. **urbanitate** omenie, politetă.

urbâriu od. a. decret p. regularea raporturilor de drept între proprietari și iobagi.

urbe oraș. [tuturora.

urbi et ôrbi «cetății și lumii».

urdubélea deodată.

urée substanță azotată din urină.

uremie otrăvire de sânge prin urec (la nefrite).

urgélnic urgisit.

uric v. **hrisov**; **uricâr** logofăt;

uricâriu colecție de urice.

uric, **acid u.** aflător în urină.

urióc mo. fire rămase dela **ururm** moșdrear. [zeală.

urmărétic ce merge în urmă.

urs (înțeles tehnic) stâlpi dela **prispă**; **unealtă** de faur.

urșinic od. catifea.

ursiu cu păr ca blana ursului.

ursuzluc prevestire rea. [piele.

urticârie blândă, mâncărime de **usnă** mo. limbă de clopot.

ustâv regulă bisericească.

usuc (**de lând**) apă unde se spală lână.

ușur zecieuală p. măcinat.
utensilii a. unelte. [alt tată.
uterin din aceeaș mamă și din
utilitar care caută utilitatea.
utilitarism sistemă ce pune in-
 teresul ca regulă de lucrare.
utilitate folos.
utopic fantastic, cu neputință;
uțupină dobitoc. [utopie plan u.
uvertură început, deschidere la
 o compoziție muzicală.
uză a întrebuiță; a slăbi, a ruina.
uzd clevetire.
uzină stabiliment cu mașini mari.
uzuál obișnuit.
uzufruct drept d'a folosi venitul
 unui lucru care e proprietatea
 altuia; *uzufructuár* care are u.
uzurpă a lua cu sila; a încălcă.

V

V cifră romană = 5.

vac veac. [dopuri.
văcălie cerc, bordură; burete p.
văcărit od. bir dela 10—60 pa-
 rale de vită.
vacațiune vacanțe la tribunal.
vaccin altoi.
vadeá termen de plată.
vademécum carte de informașii
 servind drept călăuză. [vin.
vădrărú od. dare pe vedrele de
vag nelămurit, nehotărât.
vagmístru sergent-major la ad-
 min. de escadron sau baterie.
văiúgă jgheab, canal. *vâj* bătrân.
văjó lavină, nămet.
válábíl bun, acceptábil.

vălátúc tăvăluc, sul; pae cu lut;
vălátuci a lipi cu vălátuc.
valerăș mo. butoiaș.
valeriánă odolean, năvalnic.
valét fante în joc de cărți.
válud ce are condițiile cerute;
valídă a declară valid.
váliu guvernator de vilaet.
vállzđ fr. cuferas, geantă.
válnic opreg, sorț dinapoi.
valós berbece scopit.
valtráp cioltar.
válturá a se învărti.
vălúg v. *fachie*. [dulos.
válurá a undulá; *valurós* un-
valútă proporție între valoarea
 nominală și cursul hărției mo-
 nete. [ricarp.
vălvă parte de scoică, s. de pe-
vălvă a. zină a vijeliei, a minelor
 de aur; -vălfă, svon; fală.
vălvulă fel de supapă în vinele -
 corpului p. a împedeca ren-
 torsul sângelui.
vampír liliac în America tropi-
 cală; strigoi ce suge sânge; ;
fig. îmbogățit din munca
 altuia.
vandál distrugător al operelor
 de artă și știință; *vandalism*
 act de vandal.
vâniól, *vânj gânj*, funie de tei.
vânjoll, *vânzoll* a suci; a se sbu-
 ciumă; a cutreeră.
vântes iute ca vântul.
vântoáică furtună.
vântoáse ieie; vârtej de vânt.
vântuít furtunos; *fig.* bătut de
văpăúș opaiș. [griji.
vapel încreștură de rochii.

vaporizá a preface în aburi.
vaporós aburos; neguros.
várdáre gheunoae.
varéc carbă de mare.
várghie mo. bărnă. [cios.
variábil ce variază; schimbă-
variántă text cu formă schim-
varióld vărsat. [bată.
várlán grindel (pește).
várlóg plasă de pescuit.
várlúgá svárlugă (pește).
vársá, *vársie* coș de nuele p.
 pescuit; *vársóg* gura ei.
vártóp groapă mai mare incon-
 jurată de dealuri. [gul.
várvár mo. țapoi de clădit stor-
 varvaric haiduc.
varvarie barbarie, cruzime.
varzóbi fel de patine de lemn.
vasál atârănător de un suzeran;
vasalitate starea sa, od. ne-
 meșnicie.
vásc plantă parazită (pe plopi,
 meri ș. a.); *váscós* cleios.
vasculár cu vase.
Vasiláche joc de păpuși.
vasilică căpățină de porc impo-
 dibilită și purtată de colindă-
 tori la Sân-Vásii.
vasilián, *școală v-d*, înființată în
 Iași de Vasile Lupu.
vasilise v. *bazilisc*.
vátáh, *vátáj*, *vátás*, *vátáf*, *vátáv*
 conducător; grijitor; od. sub-
 prefect; od. căpitan. [mar.
vátámán mo. od. ajutor de pri-
vátășél comisar de cartier; curier
 rural; slujbaș la primărie;
 vornicel de nuntă. [fectură.
vátășe od. căpitanie, subpre-

vátrás țigan de vatră, stabil.
vátúti, *vátútie* ied s. iadă de 1
 an; pui de iepure.
vázdoágá garoaafă. [de cănepă.
veárbá mo. mánunchi din 3 fire
vechil avocat; om de încredere.
vecin mo. șerb; *vecindátate* șerbie.
vedéta sentinela de cavalerie.
vegetá a crește (despre vege-
 tale); a trăi în nelucrare s.
 cu greutateți mari. *vegetaria-
 nism*, *regim vegetal*, mâncare
 exclusivă de vegetale.
vegetáfte toate plantele impre-
 ună; dezvoltarea lor; fig. trai
 fără vlagă. [vind v-d, pe fapt.
vegheát treaz; vădit; *faptá v-d*,
veghe veghe, pază.
vehicúli mijloc de transport; ce
 slujește p. a transmite.
vel od. mare; *vel logofát* ș. a.
velá pânză de corabie.
veleát od. data anului; fig. sfârșit
 de viață. [cător.
veleitáte voință slabă; gând tre-
velin piele de vițel preparată.
velit mare, frunză.
velniș fel de ulm.
velniță mo. fabrică de spirt.
venál care se vinde; mitarnic.
vendéta răsbunare, obicei ca un
 ucigaș să fie omorât de ru-
 deniile ucisului (în Corsica).
venéric sexual. *venetic* od. venețian;
 galben ven.; venitură.
venghércá suman găitánat.
ventilá a aerisi.
ventriculá cavitate, gol.
ventrilóc meșter d'a vorbi <din
 pântece>.

ventúzá vas pus pe piele p. a produce iritație locală prin rărire de aer; organ al lipitoarei. [adevăr.

veracitate iubire constantă p. *verbindă* plantă cu flori lilă. *verbünc* od. a. înrolare.

verdét boiștean (pește). *veraict* sentință; părere. *verdúncá* soi de struguri. *veresie* credit, împrumut.

vergél petrecere la Crăciun. *vergelát* ghicitul viitorului în noapte de Anul-nou cu ajutor de vergele s. alte lucruri. [form adevărului.

veridic ce spune adevărul; *verificá* a cerceta; a adevăra.

verigás pezevenchi. *vermélü* fr. rumen. [cilor.

vermijüg leac în contra limbri-
vermiliön chinovar.

vermindá parazit; *fig.* ticălos.

vernü lustru, lac, smalț.

verós suspect, rău.

versatil nestatornic. *versét* fragment biblic. [spune.

versüine traducere; fel de-a

vérsó dos de foae; opus: *recto*. *vérsá* măsură de lungime rusă = 1.77 km.

vertébrá oscior din șira spinării. *vertical* perpendicular pe plan

vertiginós amețitor. [orizontal. *verzişóri* od. corp de armată

(în haine verzi). *véščá* văcălie; a fi purtat în ciur și v., prin necazuri.

vestálá preoteasă a Vestei la romani; *fig.* fată castă.

vestibül sală de intrare.

vestigü urmă.

vestón haină mai scurtă ca vesta.

véto refuz, opoziție.

vétrice fel de plantă aromatică; larve de insecte.

vetrila pânză de corabie.

vexá a supără, a jigni.

vía direcție de cale.

viábil care poate trăi.

viadüct pod arcuit peste o vale.

viager pe viață.

vibráție tremurare repede (a corzii ș. a.); *vibratil* ce poate vibra; *vibratóriu* din vibrații.

vibrion fel de bacterii.

vicár locuitor lângă o persoană bisericească mai înaltă.

vice- care înlocuește.

viceversa reciproc.

vicisütüdiné schimbare; cumpănă.

vid gol, deșert.

vidá a sfârși.

vidmä mo. vrăjitoare.

vil josnic, mărșav. [turcă.

vilaét împărțire administrativă

vilegiatürá petrecere la țară vara.

vilic administrator, la romani.

vinárici od. dare pe cârciumi.

vináritá plantă bine mirositoare, mama-pădurii (Waldmeister).

vlnáf a. mied, vinărel; *vináțe* feluri de vin.

vinderéu fel de șoim.

vindicatüv răsbunător, haîn.

vineritá tămâiță.

vinicól de cultura viei.

vinietá gravură decorativă p. *vinütre* vărșă. [cărți.

vintre parte de corp între coapsă și foale; urdinare.
violă a călcă; a silui; a profană.
violént puternic; iute; vijelios.
violentă a silui, a constrânge.
vîpie arșiță.
vîpûșcă, *vîpîșcă* șnur, șiret.
virîn loc neingrădit.
virîl bărbătesc.
virimént transport dintr'un cont
viroagă mocirlă. [intr'altul.
virtuál care e cu puțință dar
 n'are efect actual.
virtuóz cu mare talent muzical.
virulént produs de virus; *fig.*
 vehemént; *virulénță* stare de
 vir., putere molipsitoare.
vîrus produs toxic secretat de
 microbi; izvor de molipsire.
viscér, *viscère* măruntaie.
visdéli luțernă.
vișgál a da din coadă. [nadă.
vișlă undița cu pește mic ca
vișináp rachiu de vișine, vișinată.
vitalitate putere de viață.
vítámtánd parte nutritoare în
 coaja poamelor. [greșit stricat.
vițîá a strică; a desființa; *vițîós*
vițiu lipsă, defect; destrău.
vițós cu lână lungă. [pictate.
vitráliu fereastră cu geamul
viváce trainic; vioi.
vivandieră care vinde ostașilor
 băutură și hrană.
vivipár care naște pui vii.
vivisecție operație asupra ani-
 malului viu în scop de studiu.
vîză adevărire; pește de mare.
viziéră fr. cozoroc.
vizionár visător, pușcă 'n lună.

viziune vedenie; năzdrăvănie.
vizuál a vederii; *rază vizuálă*
 linie pornind dela ochiul ob-
 servatorului spre obiect.
vládnic puternic; plin.
vládîță găgăuță, gură-cască.
vlájgán înalt lat în umeri.
voáspă mo hoaspă; coajă de
 cereale.
vocalism regule despre vocale;
 totalitatea lor în vorbă.
vocalizá a face exerciții de cân-
 tare pe silabe
vocațiune chemare; înclinare.
vocativ caz ce arată adresare.
vociferá a sbiera.
vodevil comedie cu cântece.
volán crețe la rochii; dop îm-
 pănát aruncat cu rachete (joc);
 roată cârmă.
volúnt: foae *v.-á*, izolată.
volatíl ce se prefăce în vapori.
volbá a învârti, a vârteji.
volgamérá plantă de podoabă.
volintír voluntar; nemilos, crunt.
volintirie oaste de jăfuitori.
volitiúine fenomen al voinții.
volóc mo. plasă.
völtá mișcare în cerc.
voltáic se zice despre pila elec-
 trică de Volta.
volubilitáte repeziciune.
voluptáie desfătare.
vomitá a vărsa, a borá; *vomitiv*
 ce provoacă vărsături.
voráce care înghite lacom.
vórníc od guvernator s. jude-
 cător în Mold; ministru de
 interne; primar; părcălab; *v.*
de poartă, care judecă (în
 poarta palatului) mici procese.

vorniceî od. ostaşi ai Marelui
vornic.

vornicél chemător la nuntă.
voscreásná Invierea Domnului.

votív juruit, făgăduit.

vozglás v. *antifon*.

vrači, pop. doftor.

vrášte năpustit (părăsit).

vrej color.

vulcánic produs de vulcani.

vulcanizáre preparare de cau-

ciuc cu sulf p. a-1 face resi-

vulg norod, plebe, gloată. [stent.

vulgár comun, ordinar; trivial.

vulgarizá a face vulgar.

vúlgo de obicei, de comun.

vulnerár de leac p. rane.

vultán vultur; *fig.* viteaz.

vulvoáre flacăra.

vúrta (cu) cu hurta, cu ghiótura.

vuvuí a vui, a bubui.

W X Y

W dublu y uzitat în vorbe îm-
prumutate.

walón locuitor din Belgia de sud.

warránt recepisá negoţiabilá de
marfá depusá în magazine.

wattman (uátman) conductor de
tramvai ş. a. [glez.

whisky (uíske) fel de rachiu en-
whist (uist) joc de cărţi.

X cifrá romaná = 10. [străin.

xenofíl, xenomán iubitor de

xenofób duşmănos p. străin.

xilofón i. muzical din plăci de
lemn lovite cu 2 ciocănele.

xilograf gravor în lemn.

Y f grec, ipsilón.

yard cot englez = 0.914 m.

Z

Z ultima literă în alfabet.

za ochi de lanţ; *zale* armură;

fig. înveliş.

zabét od. stăpânitor.

zabíc mu. fel de mâncare din

făină de porumb.

zâbláu ţol, cergă.

zabrác, fam. sâpuneală, dojană.

zâbrán pădureice.

zâbránic vâl subţire, crep.

zâbún od. haină lungă fără mă-
neci; haină de earnă.

zâcáre boală.

zâcáş răsbunător.

zâcéală pericopă evangelică.

zacúscă gustare, dejun.

zâdări a întărâta; a săcăi.

zâdrá, zâdá arbore conifer.

zâgán şorliţă. [risipi.

zâhâi a scutură, a turbură; a

zahareá, zahereá od. provizie;

porţiune de nutreţ.

zahariná fel de praf de 300 ori

mai dulce ca zahărul.

zai ghieţoi, sloi plutitor.

zaiş indispus, bolnăvior; *zaişlâc*
indispoziţie.

zaişét, ziaşét chief, petrecere.

záicá găiţă.

zálhaná v. *abator*.

zálád lud, nărod, năuc.

zámáchişá a. brânză de vacă.

zâंबरéc maşinărie de ceasornic.

zâmból, zimbíl corfă, coşniţă.

zâmbre umflătură de gingiși la cai; *a face z.* a dori în sec.
zâmfîr safir. [trăi greu.
zâmori mo. a se nutri rău, a
zamparagiu ștreqar; *zampara-*
lâc destrăbălare.
zâmîrcă mo. zeamă slabă.
zanăt obicei; meșteșug.
zănătic, *zinătic* lunatic, smintit.
zănoágă vale muntoasă; pădure
zăpârste prâsle. [deasă.
zăpărța plângóce.
zăpóic zăpăcit, năuc.
zăpcă, *zătcă* intinzător de pânză.
zăpcă sechestru; *zăpci* a pri-
 goni cu dări. [plasă.
zapcie od. subprefectură de
zapciu od. subprefect de plasă;
 executor; sergent de stradă;
zapcilăc slujbă de z., execuție.
zapîs v. *hrisov*. *zaplân* lungan.
zapláz mo. gard de scânduri.
zăpódie vale.
zăpor năboi, pornirea sloiurilor.
zăpreală, *zăprîre* neputință d'a
zăpsi a surprinde. [urină.
zapt od. confiscare; jaf. [șeală.
zăpúc zăduf, zăpușeală, năbu-
zarafîr fir de aur.
zarafilăc schimb de bani.
zarf suport de ceașcă.
zărghît mo. smintit, țicnit.
zarîf frumușel, nostim.
zăriște raze; coamă de deal.
zărvoud zarvă; răsvrătit.
zărnd fel de plantă veninoasă.
zarnacadea floare de narcis.
zărni a se pipernici.
zărnoaică vrăjitoare.
zarpă brocat. *zarpalătic* zăpăcit.

Zarzavéla necuratul.
zasc podval, căpătâi.
zâton îngrădire p. pești earna.
zătici a turbură, a sminti.
zăvdădă adăpost de vite.
zavăz haină p. femei.
zăveâzdă stea pe sf. potir; cor-
zavêlca mu. șorț dinainte. [tină.
zavêrdă revoluție grec. în prin-
 cipate (1821); revoluție; *za-*
vergiu revoluționar; *zavergisi*
 a se resvrăți.
zavistui a pismui; a răsvrăti.
zăvòi pădure pe maluri de râu
zăvòn vâl [sau în ostroave.
zêche, *zêghe* haină largă de
 postav; *zêghidi* mintean.
zêhînd od. monetă de aur ve-
 zee zeiță. [nețiană.
zefîr stofă subțire; vânticel.
zefliu vesel. *zelăr* zale.
zelător lucrător cu zel s. răvnă.
zêmnic fel de bordei.
zêmstva instituție județeană în
 Basarabia cu autonomie p.
 interese economice locale.
zend limbă indoeuropeană a
 Zendavestei (carte sacră).
zenit punct al cerului direct d'a-
 supra capului; *fig.* culme.
zibelină fel de jder.
zibetă fel de mosc. [țărcat.
zilizit mo. boala de copii la în-
zimbru bour; *fig.* erou; *cap* de
 z. veche stemă a Moldovei.
zimțar dințar. [țui a mărini.
zimți creștături; margine; *zim-*
zinc metal albăstriu.
zincografie măestrie d'a face cli-
 șeuri de zinc.

zlac mo. floarea vântului.
zlătăr țigan aurar.
zlatouist gură de aur.
zoăe mo. apă murdară.
zoăld apă de zolit rufe.
zob fărâcă; **zobi** a fărâcă.
zodiăc cerc al sferei cerești împărțit în 12 părți (**zodii**) în care se mișcă planetele, are 12 constelații ce corespund lunilor: *berbece*, *taur*, *gemeni*, *rac*, *leu*, *fecioară*, *cumpănă*, *scorpie*, *sagetător*, *capricorn*, *vârsător*, *pești*.
zodiăr carte despre zodii; **zodiăr**, **zodiăș** ghicitor din zodii.
zodiă semn zodiacal; stea sub care s'a născut cineva; soarte.
zof od. flanelă; soi de pere.
Zoli retor grec defăimător al lui Homer; **fig.** clevetitor.
zónă regiune; sânt 5 zone: 2 *temperate*, 2 *glaciale*, 1 *toridă*.
zoofit animal asemănător plan-zoologie studiul animalelor. [tei.
zoomorfie studiul formei externe la animale.
zootehnie economia vitelor.
zop zob, fărâcă. **zopăi** a sdrobi.
zoralie fel de boră.
zoreăn plătică (pește).
zorăe plantă de ornament.
zorilă luceafăr din zori. [geria).
zuăv infanterist francez (în Al-

zulle gelozie; **zuliăr** gelos; **zuli** a fi gelos.
zumaricăle bomboane.
zurbă revoltă; **zurbagiū** rebel, certăreț.

Adaos și îndreptări

aciculăr în formă de ac.
aciuaș adăpost.
adăstă a așteptă stăruitor.
adaos: a **porni în'adaos** a deveni însărcinată.
agrăi a. a începe vorba.
agrimensură artă d'a măsură suprafețe de pământ. [Athos.
Ăgură numele sfântului munte **albii** (rar) a lua forma de âlbie.
alég, **alegare** a (se) lega de.
aliniere punere în linie.
anerisit od. anulat, desființat.
a nescire ad non esse concluzie greșită: din necunoașterea unui lucru se afirmă că nu există.
antisporific ce combate somnul.
argătă slujnică. [foc; scump.
ardeiăt dres cu ardei; supărat
bălabân fel de șoim; chefal.
bără (Bănaț) loc băltoș, mocirlă.
bățedăla mișcare repede.
bazilisc bujor etc.
bordăi locuință săpată în pământ căptușit cu scânduri s. cu nuiele împletite și lipit cu lut și vâruit, peste acoperișul de căpriori sânt prăjini acop. de stuf și pământ; **fig.** casă săracă.

cimbir tulpan, testemel. [script. *códice* praviță; vechi manu-
codicil schimbare la testament.
codifică a adună legile într'un
codôscă mijlocitoare. [cod.
coeficient factor ce multiplică o
cantitate; număr mijlociu.
coercitție silire după lege.
coerență unire între lucruri.
coesiune putere ce leagă părți-
celele corpurilor; legătură.
cohă, *cohăle* cupe rotunde.
cohörtă a 10. parte din legiunea
romană; ceată.
coincă noadă; os la glezne; pe-
tricea cu sfoară de prins zmeul.
coincidență brodire.
cológ momeală, nadă, potmet.
coiăn plugar, locuitor dela câmp.
curtăj mijlocire; primă pentru
curtăj. [lâna.
dărdăci a ravilă, a scărmană
dărdăr aruncător de darde.
dărdăr fel de joc în cărți.
dărdără tărăboi.
Daumont (fr. attelage à la D.)
trăsură cu 4 cai cu vizitii că-
lare. [prezentă întâia oară.
debută a începe; a încercă; a se
decanonisă a înlătură din rândul
sfinților.
doconcertă a zăpăci, a turbură.
délniță fașie, sfoară de moșie,
loc de arătură lung și îngust;
țarină. [păr.
depilăție cădere s. pierdere de
desuetudine ieșire din uz, înve-
chire. [lunguiuri opuse.
diagonăldă dreaptă ce împreună

discalfică a lipsi pe cineva de
un titlu. [bire de păreri.
disensiune neînțelegere, deose-
dreapta și *stânga*, în limbaj par-
lamentar: partide politice care
își au locul în stânga și
dreapta salei de ședințe:
dreapta conservator; *stânga*
progresist.
dudul a răsună; a. a alungă, a
scoate afară din casă.
ebdomadăr săptămănal. [desc.
facta loquuntur faptele dove-
factótum însărcinat cu toate tre-
bile casei. [ticos.
fad sec, anost, dulceag; plic-
fălfoteală alergare sus și jos.
falsét voce ascuțită produsă din
vibrarea numai a unei părți a
coardelor vocale.
familist (cuvânt de mahala ca
și *famélie*) om cu familie.
famós, *famóz* faimos; grozav.
farfaroâne mo. fazoane. [gingaș.
fărlifús mo. slab de constituție,
fărtăciune od. fărtăție, înfrățire.
fășăseă (rar) fașă mică.
fashion (feșn) modă, etichetă.
fashionabel (feșonébl) modern.
fasóle (metaforic) dinte.
fătum destin, «scrisul».
favéte linguis «păziți limbile»,
strigătul preotului roman la
începutul jertfei: tăceți! [ire.
flirt (flört) cochetărie, îngurlu-
flirtă a spune vorbe dulci.
fluctuânt undulător, clăitior; *fig*.
nestatornic.
foatér sală în teatru unde între
acte se adună privitorii.

focâr punct de concentrare a razelor; *fig.* loc de unde pornește ceva.

forma dat esse rei «forma dă obiectului înfățișare», *forma* îl face ceace este (principiu filosofic formalist).

fornăi a sforăi.

fornăilă care vorbește pe nas. *frăud* a. săsoaică măritată; *fröde* nevastă.

fundăș *fundăși* od. proprietari cu pământurile («funiile») vecine.

furculiță, *cu barba 'n furc.* cu părțile laterale mai lungi decât mijlocul.

fusâr fabricant de fuse; peste țipar; pasere de apă cu ciocul ca un fus.

gâmbosi od. a înșelă.

gârbiță grâbenii calului; *grumăjii* boului; ceafă; *fig.* trufie.

găun gărgăun; bombar.

gentry nobilime de jos în Anglia; burghezimea frunțașă.

gerânt însărcinat de afaceri.

gheendă iad.

ghelși od. numele italian al partidului papal, (adversari erau *ghibelinii*, partidul imperial).

ghizdêi vizdei, trifoiște colțurată, luțernă.

glazură luciul dat vaselor.

glutinös lipicios, vâscos.

Gobelins fabrică de covoare în Paris, covoare țesute înfățișând tabl. de mare perfecțiune.

Gölia mănăstire în Iași cu casă de nebuni (1640).

gröpnită od. cimitir.

gutta cavat lapidem, picur cu picur găurește peatra. [lungă. *halebărădă* băltag cu coadă *hândrălau* golan.

hânțui a zdrențui.

hic Rhodus, hic salta «aici e Rhodus, aici sai», ad. *aici* s'arăți ce poți.

holcăi a lămuri, a strigă.

hörbotä fină țesătură. [spus. *horribile dictu* înfiorător de *hórror vácu* groază de vid.

hors concours afară de concurs, mai pe sus de orice asămănare.

hrăpăreț răpitor, jăfuitor.

hudüba colibă.

husiți partizani ai reformațiunii cehe (sec. 15) numiți după Ioan Hus osândit, p. învățăturile sale, la moarte pe rug *hutrupi* a contropi. (1415).

iarmülcä, *iarmürcă* scufie purtată de evrei.

iconostás catapeteasmă, păretele de icoane care desparte altarul de corabia bisericii. Din cele 3 uși, cea mijlocie se zice *ușa împărătească*, printr'însă intră în altar numai preoții cu darurile aduse împăratului nemuritor.

icuménic a toată lumea.

ien, *yen* unitate monetară japoneză, 10) sen (4 lei).

igliță acuișor, cărligaș cu vârf. *ignorábimus* «nu vom cunoaște» cu vântul lui Du Rois-Reymond pentru a arăta cât sânt de țărnurite cunoștințele noastre despre natură.

imbricât despre solzi ce se acoper ca olanele pe coperiș.
imburdă a. a răsturnă.
imixtiune amestecare, vârare.
impdă a prepară animalul mort și a-i da înfățișare vie.
impără a bate pari, a îngrădi cu pari, a arăci; a trage în țepă.
imperială coperiș de omnibus, unde pot sta călătorii; joc de cărți. [giuire.
impietate nedumnezeire, nelemptu nelegiuit, necinstitor de cele sfinte.
impostură minciună, înșelătorie.
impromptu fără pregătire, improvizare (în muzică).
inadvertență neluare în seamă.
inanție lihneală, hămeseală.
incămină a pune la cale.
inchiciuri a acoperi c'o pătură ușoară de gheață.
incidit în Scyllam, qui vult vitare Charybdim cade în Scila cel ce vrea să se ferească de Caribdis, te ferești de deavol și dai de tată-său.
incocârjă a strâmba, a îndoi.
incondeiă a face cu condeiul; a împodobi; fig. a defăimă.
incurie negrijire, nepază.
Index librōrum prohibitōrum lista cărților oprite de biserica Romei. *A pune la l.*, a opri.
in dulci júbilo «în dulce veselie», într'un chef.
indurațiune învățoșare.
in effigie în iconă (b. o. executat când osând. e dispărut.

injánăt, ajândăt pufos, poros, lăbărțat. [noi (fie zis).
in parenthesi în paranteză, între
insurătēi od. tinere părechi căsătorite care, ieșind din casa părintească, se statorniceau în alt loc; domnul moșiei le da un lot de pământ p. muncă și hrană; în vechime le da comuna pământul de cultură. Legea dela 1864 (M. Kogălniceanu) a hotărât să li se dea pământ pe moșile statului.
intermézzo intercalare, parte pusă între actele unei opere; mică piesă teatrală s. compoziție de muzică.
intercalăr adăogat. *An i.* an bisect; *zi i-ă*, zi adaogată (29 Febr.); *venit i.* beneficiu în timp de vacanță a unui post.
involyă a. a împlică, a cuprinde.
iödler fel de chiuit tirolez din frânturi de silabe.
in verba magistri (a jură) pe cuvântul magistrului, a ascultă orbește.
invita Minerva a face un lucru fără plăcere, fără chemare.
invoeli agricole, tocmeli, od. în v. regat contracte între proprietari s. arândași și între țărani pe 5 ani s. pe 1 an, ca țărani să lucreze pământul în schimbul unor servicii de muncă și de daruri. Legea mereu schimbată a adus puțin folos. [înfumurare.
ipseism mare încredere în sine,
ireverențios necuviincios.

izbéliște (de) părăsit; fără stăpân.
jitar păzitor de țarină.

joacă joc.

jubra bubă.

[moli.

jugul a deprinde la jug; a do-
junul a ciupeli, a despoia.

iupân od. titlu dat boierilor.

Iupâneasă, soția boerului; *iu-
pânițe*, fetele lui.

iđbârțat lăsat în jos; destrămat.

lady (lédi) od. titlul reginelor
engleze; azi titlul damelor din
aristocrație; Maica Domnului.

lăie ceată; vagabonzi.

lăinicil a rătăci, a pribegi.

lă-mă mamă tândală, neajutorat.

last, *not last* (last, not list) ca
ultimul, dar nu ca cel mai ne-
însemnat.

latîn din Lațiu; romanic; *pop.*
letin; *imperiu* l. întemeiat în
1204 de cruciați în Constan-
tinopol după imp. răsăritean
roman; *biserica* l.-ă, apuseană.

lătunoăe scândură; lătunoi
lătunoi os ca firul rărit (pânză).

leş Leah, polon.

leş, (*leşuri*) cadavru. [spionă.

limbă, od. a luă l. a știrici, a
lipăș alipit, lingău. [întocmi.

localiză a fixă în loc hotărât; a
lock-out (aut) încetarea muncii

de cătră întreprinzător, mă-
sură de represiune.

logomân cuvântător; flecar.

lucus a nou lucendo se zice des-
pre afirmările trase de păr.

lupercălii sărbătoare la romani
(în 15 Feb.) în cinstea zeului
câmpenesc Pan.

lux bogăție, belșug; podoabă;
măcru slab, costeliv. [risipă.

Madônă Maica Domnului.

magistra vitae «în vățătoare a
vieții», supranumele istoriei.

mahrâmă maramă; ștergar; vâl.
manevră deprindere în mănuirea
armelor și mișcări de trupe
în vreme de pace; manoperă;
uneltire.

mângăldu rol de rufe, lemn p.
netezirea lor, calandru.

manichéi sectă relig. cu învăță-
turi ce se întemeiază pe dua-
lism și panteism.

Mani, *tekel*, *fares* (măsurat, cum-
pănit, împărțit) am en in țare
scrisă de mână nevăzută pe
păretele salei unde chefuea
regele babilonean Baltazar
vestindu-i peirea (Daniil 5);
fig. semn d'a se păzi; răsbu-
nare cerească.

măre! *mări!* măi! ean!

mărgă amestec de calcar cu ar-
gile, marnă, îngrășământ în
agricultură. [mee hazlie.

Marchioală Mărioară; *fig.* fe-
marină a pune în saramură.

Martie, *fig. M. din post* nu lip-
sește, persoană care se vără
pretutindeni.

mefistofélic diavolesc. [prețuit.
mენტă mintă, izmă. *meritós* de
mérță măsură de capacitate,
țerdelă, mo. 10 banițe.

Mesla unsul Domnului Mân-
tuitorul făgăduit; *fig.* ființă
providențială; [tarea Lui.
mesianism credința în M.; aștep-

métru măsură de lungime, unitate în sistema decimală, a 10 milioane parte din cadrantul meridianului (dela pol la ecuator). $M = 10 \text{ dcm} = 100 \text{ cm.} = 1000 \text{ mm.}$

miercăi a miorcăi, a mugii.

mieriu albastru, vânat deschis.

milosârd milos, îndurător.

minéi carte împărțită în 12 părți după 12 luni ale anului, cu rânduiala cântărilor p. fiecare zi și biografiile sfinților.

nirodénie mireasmă, aromă.

nislic nadă de prins pești.

nîțe lână de oi tinere. [voeală.

nôdas vivéndi mod d'a trăi, în-

nôdas agéndi mod d'a lucra.

nomâe sperietoare.

nondiâl fr. universal, ce privește lumea toată.

*nonofiziți*eretici (sec. 5) cari nu recunosc în Isus decât firea divină.

norat insanity (sminteală morală) pornire bolnăvicioasă d'a săvârși fapte imorale.

roscălcă od. moscovită.

rovill a grămădi, a vrafui.

Asgr. Monseigneur, Monsenior.

ujdei mâncare din usturoi cu

uuldă a. albie. [sare și apă.

ultiptu de multe feluri.

ăbădăe furie; epilepsie.

acelă luntriță la balon.

eostoit neincetat.

eprâvilnic od. nedrept.

êpus, cu nepusă masă deodată, fără veste. [nie, banul.

êrvus rerum lucru de căpete-

ne sus Minervam (doceat) porcul (proslul) să nu dea lecții Minervei (inșeleptului).

ne sutor ultra crepidam nu te întinde la cele ce nu le pricepi.

ninsoriu alb ca ninsoarea.

nômen et ômen nume și — tot-

odată — prevestire.

nômina odiôsa a spune nume

este odios.

non ôlet nu pute (banul) a zis la urmă împ. Vespasian de-

spre dările sale.

non scholae, sed vitae discimus învățăm pentru viață, nu pentru școală.

nûlla dies sine linea să nu treacă nici o zi fără a-ți spori cunoștințele.

nunelôs cu nunéle, cu pistrui. *nînquam retrôrsum* nici odată înapoi.

octoih cartea cu cântările învierii pe 8 glasuri de sf. Ioan Damascen (sec. 8).

omne nimium nocet ce-i prea mult e stricăcios.

omofôr vestmânt pus în cursul liturgiei pe umerii arhierelui împrejurul grumazului atârând un capăt pe spate altul pe piept. [crează.

ôra et labôra roagă-te și lu-
orgie petrecere desfrănată, beție.
orgoliôs trufaș; mândru; *orgôliu* trufie. [ornamentelor.

ornaméntică artă a întrebunșării
ortodôx drept credincios; *fig.*
conform adevăratelor principii
în o materie oarecare.

ortodoxie credință dreaptă.
ortodoxism religie ortodoxă a bisericii răsăritene.
osana strigăt de bucurie și preamărire, slavă ție!
otpúst rugăciune spusă tare la sfârșitul unei slujbe divine; *a-și da o.* a muri.
ovál în formă de ou, lungueț.
oxford fel de pânză.
oxigená a se combină cu oxigen; *fig.* a învioră, a reînsufleși.
Pándora, cutia P-ei izvor de nenorociri.
pántá loc înclinat, povârniș.
parséchi a. dulap, almar, scrin.
păscăidú păscălitör, prezicător.
pásui a prelungi; a amâna.
patrón protector; șef, proprietar de atelier; cartușă.
patronál de patron; *serbare p-á* hramul bisericii.
patronát, drept de p. (în bis. rom. cat.) se dá numai catolicilor, privilegiu împreunat cu drepturi și îndatoriri, și acordat binefăcătorilor bisericii; patronul, în schimbul unor foloase, are să apere interesele bisericii, să repare casa parohială și bis. ș. a. Bis. ortodoxă nu recunoaște dreptul de patronat.
pavecérniță slujbă divină de seară. [proces.
perémție, peremptie închidere de *per fas* pe cale dreaptă.

per néfas pe cale nedreaptă.
petrecánie od. îngropare.
pia desidéria dorințe deșerte.
piciorág, picioroángá cătărigă, cătălige. [ricești.
pidalón culeg. de canoane bise.
piruétá învârtire pe vârful piciorului. [îmn, b. o. irmosul.
podobie cântare bisericească
podóbnic cântare de laudă.
pogán urât; crud; strașnic.
pográdá curtea bisericii.
pohevála podoabă, pompă.
poléi ghiețuș, ploae cu gheață.
polieléu cânt. bis. la utrenie în anumite Dumineci și la sârbători împărătești și ale sfinților.
polihróm de mai multe colori.
poney călușor.
popritoáre funie de oprit. [tor.
pópu! (rar) popor. *portór* purtă-
pospái a stropi, a spoi ușor; *fig.* a atinge pe d'asupra.
pospái ce e la suprafață; *fig.* ușuratic. [după cea de gheață.
post-glaciál epocă ce urmează *sahán* blid, vas.
sit vénia vérbo să fie cu iertare.
Treuga Dei pacea Domnului, introdusă întâi în Franța pe la 1033 la inițiativă preoțească: înlăturarea orcărei dușmăanii începând de Mercuri seara până Luni dimineața.
vádiu arvună, garanție.
voátrá mijlocitoare.

:: PUBLICAȚIUNI DE E. HODOȘ ::

Manuale de Limba română:

I. **Carte de citire și Gramatică**, pentru clasa a patra secundară;

II. **Noțiuni de Stilistică și Poetică**, și Carte de citire pentru Istoria literaturii;

III. **Elemente de Istoria literaturii.**

Intâia Carte de scriere și citire [Abecedar].

Mic Dicționar, cuprinde peste 15 mii de neologisme și alte cuvinte, pentru școale și particulari.

Frumoasa din Nor și alte frumoase povești, un volum de 196 pagini.

Poezii Poporale: I. Cântece (doina și hore), II. Balade, III. Descântece.

Din **Biblioteca Noastră**, mai sânt Nrele: 48, 49, 51, 56, 58 [despre Simeon Balint].
